

NSV LIIDU RAHANDUSMINISTEERIUM

RAAMATUPIDAMISE KONTOPLAAN

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1960

2/46756 2

LIIDULISE, VABARIIKLIKU JA KOHALIKU
ALLUVUSEGA ETTEVÖTETE, EHITUSTE NING
MAJANDUSORGANISATSIOONIDE TOOTMIS-
JA MAJANDUSLIKU TEGEVUSE

RAAMATUPIDAMISE
KONTOPLAAN

JA SELLE RAKENDAMISE JUHEND

(Kinnitatud NSV Liidu Rahandusministeeriumi poolt kooskõlastatult
NSV Liidu Statistika Keskvalitsusega 28. septembril 1959 nr. 295 all)

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS

TALLINN 1960

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
46756^a

Liidulise, vabariikliku ja kohaliku alluvusega ettevõtete, ehituste ning majandusorganisatsioonide tootmis- ja majandusliku tegevuse

RAAMATUPIDAMISE KONTOPLAAN

Esimese järjekorra sünteetiliste kontode nimetused (pearaamatu kontod)	Esimese järjekorra sünteetiliste kontode numbrid	Allkontode nimetused ¹	Tegevusharu, kus vastavat kontot rakendatakse
1	2	3	4
I osa			
PÕHIVAHENDID			
Põhivahendid	01		Kõik tegevusharud
Põhivahendite kulumine	02		Kõik tegevusharud
Kapitaalremont	03	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoonete ja tehniliste ehitiste (välja arvatud elamufond) kapitaalremont 2. Elamufondi kapitaalremont 3. Seadmete ja transportivahendite kapitaalremont 4. Muude põhivahendite kapitaalremont 	Kõik tegevusharud
II osa			
TOOTMISVARUD JA MONTEERITAVAD SEADMED			
Toorained ja materjalid	05	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toorained, põhimaterjalid ja osted pooltooted 2. Abimaterjalid 3. Põllumajandus-saadused 4. Taara 5. Materjalid töötlemisel 	Kõik tegevusharud

¹ Analüütilises arvestuses kasutatakse allkontosid vastavalt sellele, milliseid näitajaid vajatakse kontrolli ja aruandluse jaoks. Pearaamatus tehakse kirjendid sünteetilistel (esimese järjekorra) kontodel, jaotamata allkontodele.

1	2	3	4
Kütus	06		Kõik tegevusharud
Ehitusmaterjalid ja monteeritavad sead- med	07	1. Põhilised ehitus- materjalid 2. Konstruksioonid ja detailid 3. Muud materjalid 4. Monteeritavad ko- dumaised seadmed 5. Monteeritavad im- portseadmed 6. Materjalid töötle- misel	Kapitaalehitus, töötetevõtjad- ja projekteerimis- organisatsioonid
Varuosad	08		Kõik tegevusharud
Noor- ja nuumloomad	09		Kõik tegevusharud
Põllumajandussaa- duste varumine . .	10		Põllumajandussaa- dusi varuvad ettevõtted ja or- ganisatsioonid
Varumis- ja laokulud	11		Kapitaalehitus, töötetevõtjad- ja varumisorgani- satsioonid
Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad ese- med	12	1. Laos 2. Eksploaatatsioonis	Kõik tegevusharud
Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine .	13		Kõik tegevusharud
Materiaalsete väärt- tuste ümberhinda- mine	14		Kõik tegevusharud
III osa			
TOOTMISKULUD			
Põhitootmine	20		Kõik tegevusharud
Omatoodetud pool- tooted	21		Mõnede tööstus- harude tööstus- ettevõtted
Abitootmine	23		Kõik tegevusharud
Tootmispraak	24		Tööstusettevõtted

1	2	3	4
Tsehhikulud	25	1. Seadmete korrashoiu- ja eksploateerimiskulud 2. Muud tsehhikulud	Tööstus- ja põllumajandusettevõtted (põllumajandusettevõtetes nimetatakse kontot nr. 25 «Tootmise üldkulud»)
Tehase üldkulud	26		Tööstus- ja põllumajandusettevõtted (põllumajandusettevõtetes nimetatakse kontot nr. 26 «Majandi üldkulud»)
Lisakulud	27		Kapitaalehitus, tööettevõtjad-, geoloogia- ja projekteerimisorganisatsioonid
Ehitusmasinate eksploateerimine	28		Kapitaalehitus ja tööettevõtjadorganisatsioonid
Mittetööstuslikud käitised ja majandid	29		Kõik tegevusharud
Mittekapitaalsed tööd	30		Kapitaalehitus ja tööettevõtjadorganisatsioonid
Tulevaste perioodide kulud	31	1. Uute tooteliikide väljalaskmise ettevalmistamise kulud 2. Kaevandamise eeltööd 3. Ajutised (tiitlivälised) seadlised ja ehitused 4. Muud kulud	Kõik tegevusharud
Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine	33	1. Riiklikus plaanis ettenähtud 2. Üle riikliku plaani teostatav	Kapitaalehitus
Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine	34	1. Riiklikus plaanis ettenähtud 2. Üle riikliku plaani teostatud	Kapitaalehitus

1	2	3	4
		3. Kulud, mis ei suurenda põhivahendite maksumust	
		4. Teiste organisatsioonide finantseerimine	
		5. Muud mahakandmised	
		6. Maha kanda lubatud katkestatud ehitustööde kulud	
Põhikarja moodustamine	35		Kõik tegevusharud
Geoloogilised uurimistööd	36	1. Lõpetamata geoloogilised uurimistööd	Tööstusettevõtted ja geoloogiaorganisatsioonid
		2. Lõpetatud geoloogilised uurimistööd	
		3. Kulud, mis ei ole arvatud geoloogiliste uurimistööde mahu hulka	
IV osa			
VALMISTOODANG, KAUBAD JA REALISEERIMINE			
Valmistoodang	40		Tööstus- ja põllumajandusettevõtted
Kaubad	41	1. Kaubad baasides ja ladudes	Varustus-, turustus-, geoloogia- ja kaubandusorganisatsioonid (TVO-d) ning tööstusettevõtted
		2. Kaubad köögiviljahoidlates	
		3. Kaubad jaekaubandus- ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtetes	
		4. Ostetud tooted	
		5. Taara	
Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks	42	1. Kaubanduslik hinnalisand (mahahindlus, juurdehindlus)	Varustus-, turustus-, geoloogia- ja kaubandusorganisatsioonid (TVO-d) ning tööstusettevõtted
		2. Käibemaks	

1	2	3	4
Tootmisvälised kulud	43		Tööstusettevõtted
Käibekulud	44	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hulgikaubandusettevõtete käibekulud 2. Jaekaubandusettevõtete käibekulud 3. Ühiskondliku toitlustamise ettevõtete käibekulud 4. Kõõgiviljahoidlate käibekulud 5. Administratiivkulud 	Varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonid (TVO-d)
Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused	45		Kõik tegevusharud
Realiseerimine	46	<ol style="list-style-type: none"> 1. Valmistoodete ning tööstusliku iseloomuga tööde ja teenuste realiseerimine 2. Jäätmetest valmistatud laiatarbekaupade realiseerimine 3. Mittetööstusliku iseloomuga tööde ja teenuste realiseerimine 4. Ostetud toodete ja kaupade (kaasa arvatud ostetud puittaara) realiseerimine 5. Ehitus- ja montaaž-, projekteerimis- ja geoloogiliste uurimistööde üleandmine 6. Kaupade hulgi müük (kaasa arvatud transiidikorras, arveldustest osavõtmisega) 7. Kaupade jae- ja väikehulgi müük 8. Põllumajandusliku abimajandi toodangu realiseerimine 	Kõik tegevusharud

1	2	3	4
Kaupade süsteemisisene väljastamine	47	9. Muude materiaalsete väärtuste (kaasa arvatud ülenormatiivsed ja liigsed) realiseerimine	Varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonid (TVO-d), tööstusettevõtted jt. (projekteerimisorganisatsioonides nimetatakse kontot nr. 47 «Projekteerimis- ja uurimistööd valmidusastme järgi»)
V o s a			
RAHALISED VAHENDID			
Kassa	50		
Arvelduskonto	51		Kõik tegevusharud
Hinnavahede pangakonto	53		Kõik tegevusharud
Kapitaalmahutuste erikonto	54		Põllumajandus- saadusi varuvad ettevõtted ja organisatsioonid
Muud pangakontod	55	1. Kapitaalremondi erikonto 2. Akreditiivid ja veosekäibe erikontod 3. Muud pangakontod	Kõik tegevusharud Kõik tegevusharud
Muud rahalised vahendid	56	1. Rahalised vahendid teel 2. Rahalised dokumendid	Kõik tegevusharud
VI o s a			
ARVELDUSED			
Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega	60		Kõik tegevusharud

1	2	3	4
Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal	61	1. Hankijaile ja tööettevõtjaile antud avansid ja tellimuste eest tasutud ositimaksed 2. Ostjailt ja tellijailt saadud avansid ja tellimuste ositimaksed	Kõik tegevusharud
Arveldused ostjate ja tellijatega	64	1. Plaanilised maksed 2. Muud arveldused	Kõik tegevusharud (tööettevõtja- ja projekteerimisorganisatsioonides nimetatakse kontot nr. 64 «Arveldused tellijatega»)
Arveldused põllumajandussaaduste kokkuostu alal	65		Põllumajandussaadusi varuvad ettevõtted ja organisatsioonid
Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus	67		Kõik tegevusharud
Arveldused sotsiaalkindlustuse alal	69		Kõik tegevusharud
Arveldused tööliste ja teenistujatega	70		Kõik tegevusharud
Arveldused aruandekohustuslike isikutega	71		Kõik tegevusharud
Arveldused eelarvega	73	1. Käibemaksu alal 2. Kasumieraldiste alal 3. Muude maksete alal	Kõik tegevusharud
Arveldused kooperatiivsete organisatsioonidega	74	1. Üleantud põhivahendite eest 2. Saadud põhivahendite eest	Kõik tegevusharud
Arveldused seadmete hankijatega	75		Kapitaalehitus

1	2	3	4
Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega	76	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arveldused pankadega individuaal- elamute ehituslaenu- nude alal 2. Arveldused tööliste ja teenistujatega individuaal- elamute ehituslaenu- nude alal 3. Deebitorid puudu- jääkide, raiskamis- te ja omastamise alal 4. Deponeeritud sum- mad 5. Muud deebitorid ja kreditorid 	Kõik tegevusharud
Ametkonnasisesed ar- veldused	77	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käibevahendite ja kasumi ümberjao- tamine 2. Ajutise finantsabi korras saadud sum- mad 3. Ajutiselt äravõetud vabad käibevahen- did 4. Ajutiseks kasuta- miseks saadud käi- bevahendid 5. Jooksvad operat- sioonid 	Kõik tegevusharud peale kapital- ehituse
Majandisisesed arvel- dused	79	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arveldused kapi- taalehituse osakon- naga finantsdist- sipliini rikkumisest tekkinud võlgnevu- se osas 2. Arveldused ette- võtte teiste majan- dusharudega 	Kõik tegevusharud
<p>VII osa EEMALDATUD VAHENDID</p>			
Eemaldatud vahendid	80	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maksed eelarvesse eelmistest aastate kasumeist 	Kõik tegevusharud

1	2	3	4
		2. Maksed eelarvesse aruandeaasta kasumist 3. Eraldamised fondidesse 4. Muud eemaldatud vahendid	
VIII osa PUUDUJÄÄGID JA KAO			
Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkemistest	82		Kõik tegevusharud
IX osa FONDID JA RESERVID			
Põhikirja-(põhi-)fond	85	1. Põhikirja-(põhi-)fond 2. Finantseerimine eelarvest käibe vahendite juurdekasvaks ja täiendamiseks ning plaaniliste kahjumite katteks	Kõik tegevusharud
Amortisatsioonifond	86	1. Amortisatsioonifond kapitaalvahetusteks 2. Amortisatsioonifond kapitaalremondiks 3. Muud kapitaalremondi finantseerimise allikad	Kõik tegevusharud
Erifondid	87	1. Ettevõtte-(juhataja-, direktori-)fond 2. Jäätmetest valmistatavate laiatarbe kaupade fond 3. Muud erifondid	Kõik tegevusharud
Eelseisvate maksete reserv	88		Kõik tegevusharud

1	2	3	4
X o s a			
PANGAKREDIIDID			
J A			
FINANTSEERIMINE			
Lühiajalised panga- laenud	90		Kõik tegevusharud
Pikaajalised panga- krediidid	92	1. Pangakrediidid uue tehnika juurutami- seks ning tootmise mehhaniseerimiseks ja ratsionaliseeri- miseks	Kõik tegevusharud
Kapitaalmahutuste finantseerimine	93	2. Pangakrediidid tootmise organisee- rimiseks ja laien- damiseks	
		1. Riiklikus plaanis ettenähtud kapi- taalmahutuste fi- nantseerimine Ehi- tuspanga kaudu	Kapitaalehitus
		2. Üle riikliku plaani teostatavate kapi- taalmahutuste fi- nantseerimine Ehi- tuspanga kaudu	
		3. Riiklikus plaanis ettenähtud kapi- taalmahutuste fi- nantseerimine Riigipanga kaudu	
		4. Üle riikliku plaani teostatavate kapi- taalmahutuste fi- nantseerimine Riigipanga kaudu	
		5. Muud kapitaal- mahutuste finantseerimise allikad	
Põhikarja moodusta- mise finantseerimine	94		Kõik tegevusharud
Geoloogiliste uurimis- tööde finantseerimi- ne	95		Tööstusettevõtted ja geoloogia- organisatsioonid
Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised	96		Kõik tegevusharud

1	2	3	4
XI osa			
FINANTSILISED TULEMUSED			
Kasumid ja kahjumid	99		Kõik tegevusharud
BILANSIJÄREL- MISED KONTOD			
Renditud põhivahendid	1		Kõik tegevusharud
Töötlemiseks võetud toorained ja materjalid	2		Kõik tegevusharud
Vastutavale hoiule võetud kaubaliseid materiaalseid väärtused	3		Kõik tegevusharud
Monteerimiseks võetud seadmed	4		Tööettevõtjad-organisatsioonid
Rangele aruandlusele kuuluvad blanketid	5		Kõik tegevusharud
Pankades avatud eelarvelised krediidid	6		Kõik tegevusharud
Kaubaliste materiaalse väärtuste puudujääkide arvestus- ja jaehinna vahe	7		Kõik tegevusharud peale varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonide
Kahjumiks kantud maksevõimetute debitoride võlad	8		Kõik tegevusharud
Tööde arved, mille tasumisest pank on keeldunud	9		Tööettevõtjad-organisatsioonid ja projekteerimisorganisatsioonid
Deebitorid valmidusastme järgi esitatud arvete alal	10		Laevaehitus- jt. tehased

Liidulise, vabariikliku ja kohaliku alluvusega ettevõtete, ehituste ning majandusorganisatsioonide tootmis- ja majandusliku tegevuse raamatupidamise kontoplaani rakendamise

J U H E N D

I o s a

PÕHIVAHENDID

Käesoleva osa kontodel arvestatakse ettevõttele (organisatsioonile) kuuluvate põhivahendite, sealhulgas ka renditud põhivahendite seis ja liikumist, samuti nende kulumist ja kapitaalremonti.

Põhivahendite arvestus raamatupidamises peab tagama:

- a) põhivahendite saamise, nende ettevõttesisese (ühest tsehhist või laost teise tsehi või lattu jne.) ümberpaigutamise, ettevõttest (organisatsioonist) väljamise või vanemise tõttu likvideerimise operatsioonide õige dokumenteerimise ja õigeaegse läbikandmise arvestusregistritest;
- b) kontrolli iga põhivahendi säilivuse üle;
- c) põhivahendite kulumise õige arvutamise ja õigeaegse kirjendamise vastaval kontol.

Põhivahendite hulka kuuluvad: hooned, tehnilised ehitised, masinad, tööriistad ja muud esemed, olenemata sellest, kas nad on ekspluatatsioonis, varus või konserveeritud, samuti maa-aladesse investeeritud kapitaalmahutused ja renditud põhivahendite lõpetatud kapitaaltööd.

Põhivahendite hulka ei kuulu, vaid arvestatakse käibes olevate vahenditena (kontodel nr. 09 ja nr. 12):

- a) esemed, mille kasutamiskestus on vähem kui üks aasta, olenemata nende maksumusest;
- b) esemed maksumusega alla limiidi, mille määravad kindlaks vastavad rahvamajanduse nõukogud, ministriurmid ja keskasutused kuni 500 rublani ühiku kohta, olene-

mata nende esemete kasutamiskestusest, välja arvatud põllutöomasinad ja -riistad, täiskasvanud produktiiv- ja tööloomad (kaasa arvatud väikeloomad) ning täiskasvanud kodulinnud, millised kuuluvad põhivahendite hulka, olenemata nende maksumusest;

c) eriotstarbelised tööriistad ja eriseadised, olenemata nende maksumusest;

d) noor- ja nuumloomad;

e) eririietus ja -jalatsid ning vooditarbed, olenemata nende maksumusest ja kasutamiskestusest.

Vastavalt rahvamajanduse nõukogudele, NSV Liidu ministriumidele ja keskasutustele ning liiduvabariikide ministrite nõukogudele antud õigusele võidakse lubada võõrastemajades arvestada põhivahendite hulgas ka pesu ja vooditarbeid, olenemata nende maksumusest ja kasutamiskestusest.

Põhikarja kuuluvad produktiivloomad, tööloomad ja täiskasvanud kodulinnud tuleb põhivahendite koostises arvele võtta järgmiste hinnete alusel:

a) kui põhikari komplekteeritakse antud ettevõttele kuuluvate noorloomade hulgast — viimaste üleskasvatamise tegeliku omahinnaga;

b) ostu korral — loomade tegeliku ostuhinnaga, kaasa arvatud kohaletoimetamise kulud.

Noorloomade üleviimine põhikarja aruandeaasta kestel peab toimuma maksumusega, millega nad olid arvel aasta algul (bilansi järgi), kusjuures sellele tuleb lisada plaanilised üleskasvatamise kulud kuni üleviimise päevani.

Lõpetatud ehitused, paigaldatud seadmed ning lõpetatud juurdeehitus- ja täiendava seadmestamise tööd, mis suurendavad objektide algmaksumust, vormistatakse seaduses ettenähtud korras ja võetakse põhivahenditena arvele. Monteerimist mittevajavad seadmed (veo- ja liiklemisvahendid jne.) ning seadmed, mis vajavad küll monteerimist, kuid on määratud püsivaruks, täiskasvanud töö- ja produktiivloomad (kaasa arvatud väikeloomad) ning täiskasvanud kodulinnud, olenemata nende maksumusest, samuti tööriistad ja inventar (välja arvatud need, mis vastavalt raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikule kuuluvad käibes olevate vahendite hulka), arvatakse põhivahendite koostisse nende vastuvõtmisel organisatsiooni (ettevõtte) poolt.

Lõpetatud ehitused ja vastsoetatud põhivahendid arvatakse põhivahendite koostisse maksumusega, mis hõlmab

kõiki nende peale tegelikult tehtud kulused. Seejuures suurendatakse vastavalt põhikirja-(põhi-)fondi (või vastavatel juhtudel pikaajaliste laenude summat).

Põhivahendid võetakse arvele (kontol nr. 01 «Põhivahendid») nende algmaksumusega, mis sisaldab kõiki nende ehitamise või soetamisega seoses olnud kulused, kaasa arvatud nende kohaletoimetamise ja paigaldamise kulud.

Põhivahendite (masinate, tööpinkide jm.) ettevõttesisesel ümberpaigutamise kulused põhivahendite maksumusse ei arvata.

Liikuvate ehitusmasinate ja -mehhanismide ehituskohale toomise ning ülesseadmise ja uuesti lahtivõtmise kulud nähakse ette masinate ja mehhanismide ekspluateerimise kuludes ega arvata nende seadmete algmaksumusse. Pärast ekspluateerimistähtaja lõppu masinate laenutubaasi tagasiviimise kulud kantakse kooskõlas lepingutingimustega vastavatele kontodele.

Põhivahendite kulumine arvestatakse algmaksumusest eraldi kontol nr. 02 «Põhivahendite kulumine».

Teistelt ettevõtetelt ja organisatsioonidelt seaduses ettenähtud korras tasuta saadud põhivahendid võetakse kontol nr. 01 arvele algmaksumusega. Seejuures suurendatakse nende põhivahendite algmaksumuse võrra põhikirja-(põhi-)fondi. Samaaegselt kantakse nende kulumise summad konto nr. 02 «Põhivahendite kulumine» krediidisse ja konto nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond» deebetisse.

Teistelt ettevõtetelt ja ametkondadelt saadavad põhivahendid võetakse vastu aktide põhjal, milles peab olema näidatud nende vahendite tehniline seisukord.

Teistele ettevõtetele ja organisatsioonidele seaduses ettenähtud korras tasuta üleantud põhivahendite algmaksumuse võrra vähendatakse põhikirja-(põhi-)fondi. Nende põhivahendite kulumise summa kantakse konto nr. 02 «Põhivahendite kulumine» deebetisse ja konto nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond» krediidisse.

Rendile antud põhivahendeid arvestab rendileandja kontol nr. 01, rentnik aga bilansijärelmisel kontol «Renditud põhivahendid».

Renditud põhivahenditele võib teha kapitaalkulusid tööde osas, mis on ette nähtud tiitelnimekirjades ning riiklikele, kooperatiivsetele ja ühiskondlikele organisatsioonidele kuuluvate põhivahendite rendilepinguis.

Renditud põhivahendite lõpetatud kapitaaltööd, mis

rendilepingu tähtaja lõppedes lähevad üle rendileandjale, arvestatakse selle tähtaja saabumiseni tegelike kulude summaga rentniku põhivahendite hulgas.

Omadelt põhivahenditelt amortisatsioonieraldiste arvu-
tamine ja arvestamine toimub konto nr. 86 «Amortisatsi-
onifond» iseloomustuses kirjeldatud korras.

Lähtudes üldkehtivaist amortisatsiooninormidest, amortiseerib rentnik renditud põhivahenditele tehtud kapitaal-
kulusid rendilepingu tähtaja jooksul iga kuu, kandes vast-
tavad kustutussummad amortisatsioonifondi ning tootmis-
või käibekuludesse. Samaaegselt debiteeritakse kustutus-
summaga kontot nr. 85 «Põhikirja- (põhi-)fond» ja kredi-
teeritakse kontot nr. 02 «Põhivahendite kulumine».

Rendiaja lõppedes annab rentnik need kulud (arvates
maha nende amortiseeritud osa) üle rendileandjale. Üle-
andev pool (rentnik) vähendab renditud põhivahenditele
tehtud kapitaaltööde algmaksumuse võrra oma põhikirja-
(põhi-)fondi, arvatud kulumissummad aga kirjendab
konto nr. 85 «Põhikirja- (põhi-)fond» kreditesse ja konto
nr. 02 «Põhivahendite kulumine» deebetisse. Vastuvõttev
pool (rendileandja) liidab tööde algmaksumuse oma põhi-
vahendite maksumusele, suurendades põhikirja- (põhi-)
fondi, rendile antud põhivahenditele tehtud kulude amorti-
seeritud osaga aga debiteerib kontot nr. 85 «Põhikirja-
(põhi-)fond» ja krediteerib kontot nr. 02 «Põhivahendite
kulumine».

Tootmisliku tähtsuse kaotanud põhivahendite likvideeri-
misega seotud operatsioonid (hoonete ja tehniliste ehitiste
lammutamine, seadmete demonteerimine, loomade välja-
praakimine põhikarjast jms.) arvestatakse konto nr. 85
«Põhikirja- (põhi-)fond» iseloomustuses kirjeldatud kor-
ras.

Tööstusettevõtetes arvestatakse põhivahendeid vastavalt
NSV Liidu Rahandusministeeriumi poolt 12. jaanuaril
1955. a. nr. 16 all kinnitatud «Tööstusettevõtete põhivahen-
dite raamatupidamisarvestuse määrustikule».

Töoettevõtjate-, varustus-, turustus- ja teiste majandus-
organisatsioonide suhtes määratakse põhivahendite arves-
tamise kord kindlaks kooskõlas ülaltähendatud määrus-
tiku nõuetega.

Põhivahendite liikumise arvestus peab hõlmama iga
inventariobjekti üksikult. Inventariobjekti all tuleb mõista
lõpetatud ehitust ühes kõigi tema juurde kuuluvate sea-
diste ja päraldistega, üksikeset või esemete komplekti, mis

ühtse tervikuna peavad täitma põhivahenditele omistatud funktsioone.

Ettevõtted ja majandusorganisatsioonid on kohustatud inventeerima põhivahendeid «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikus» ettenähtud korras ja tähtaegadel.

Konto nr. 01 «Põhivahendid»

Sellel kontol arvestatakse kõiki vastavale majandusorganisatsioonile kuuluvaid põhivahendeid ja renditud põhivahendite lõpetatud kapitaaltööde kulusid.

Põhivahendite seisu ja liikumise raamatupidamisarvestus peab rajanema nende vahendite kehtival klassifikatsioonil.

Samal kontol arvestatakse ka põhivahendid, mis on soetatud kooperatiivsetelt organisatsioonidelt. Nad võetakse sellel kontol arvele korrespondeerivalt kontoga nr. 74 «Arveldused kooperatiivsete organisatsioonidega».

Tellijad (hoonestajad) arvestavad sellel kontol eraldi veel projekti- ja eelarvedokumentatsiooni eelarvelist maksumust, mis projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonid olid nende jaoks enne 1. oktoobrit 1959. a. valmistanud riigieelarve assigneeringute arvel ja mis on neile tasuta üle antud.

Samuti arvestavad tellijad siin omaette ka lõpetatud ning ettenähtud korras vastu võetud tüüpprojektide, normatiivsete dokumentide ja muude temaatiliste tööde eelarvelist maksumust, mis pärast 1. oktoobrit 1959. a. tasuti riigieelarve eriassigneeringute arvel.

Analüütilises arvestuses rühmitatakse projekti- ja eelarvedokumentatsioon järgmistele tunnustele järgi:

a) ehitamisel olevaid kapitaalehitusobjekte käsitlev projekti- ja eelarvedokumentatsioon;

b) ehitada kavandatavate objektide projekti- ja eelarvedokumentatsioon;

c) katkestatud ja seisma pandud ehitustööde projekti- ja eelarvedokumentatsioon;

d) projekteerimisorganisatsioonide poolt hoonestajate ülesandel valmistatud tüüpprojektid, normatiivsed dokumendid ja muud temaatilised tööd.

Ehitamisel olevate objektide jaoks enne 1. oktoobrit

1959. a. koostatud projekti- ja eelarvedokumentatsiooni maksumus liidetakse käikulastavate lõpetatud ehitusobjektide inventarimaksumusele nende arvelevõtmisel ettevõtte või organisatsiooni põhifondidesse.

Tellijal bilanssi võetud tüüpprojektide ja normatiivsete dokumentide koostamise ning muude temaatiliste tööde maksumust ei liideta käikulastavate objektide maksumusele, vaid kirjendatakse rahvamajanduse nõukogu, ministeeriumi või keskasutuse korraldusel bilansist maha pärast materjalide kinnitamist ja tegelikult kasutamiseks väljastamist.

Konkreetselt objekti jaoks tüüpprojektide põhjal valmistatud projekti- ja eelarvedokumentatsiooni maksumus (tüüpprojekti soetamise ja ehituskohal sidumise maksumus) arvatakse käikulastatud objektide inventarimaksumusse üldkorras.

Hoonestaja poolt vastuvõetud projekti- ja eelarvedokumentatsioon registreeritakse žurnalis, mis on ette nähtud NSV Liidu Rahandusministeeriumi ja NSV Liidu Statistika Keskvalitsuse 1955. a. 31. detsembri juhendis nr. 1010/24-15 projekteerimis- ja uurimistööde arvestamise korra kohta, ja antakse välja allkirja vastu samas žurnalis isikuile, kes vastutavad selle dokumentatsiooni säilivuse ja nõuetekohase kasutamise eest.

Projekteeritud objektide ehitamisest loobumise tõttu kasutamata jäänud projekti- ja eelarvedokumentatsiooni eelarveline maksumus kirjendatakse hoonestaja bilansist maha korras, mis kehtib lõplikult katkestatud või teostamata jäänud kapitaalehituste kulude mahakandmise kohta.

Kontos nr. 01 «Põhivahendid» korrepondeerib

deebet-pool kontodega:

74 Arveldused kooperatiivsete organisatsioonidega

85 Põhikirja-(põhi-)fond;

kredit-pool kontodega:

80 Eemaldatud vahendid

85 Põhikirja-(põhi-)fond.

Konto nr. 02 «Põhivahendite kulumine»

See konto on ette nähtud põhivahendite kulumise summade arvestamiseks.

Kulumine arvutatakse iga kuu summas, mis võrdub põhivahenditelt arvutatud amortisatsiooniga.

Põhivahenditelt arvestatud kulumise summad kantakse selle konto kreditisse, kusjuures debiteeritakse vastavalt kontot nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond».

Samas korras kirjendatakse ka tasuta saadud põhivahendite kulumist.

Põhivahendite tasuta üleandmisel krediteeritakse nende kulumise summaga kontot nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond».

Põhivahenditelt arvestatud kulumise summat vähendatakse põhivahendite lõpetatud kapitaalremondi tegelike kulude võrra. Selleks debiteeritakse kontot nr. 02 «Põhivahendite kulumine» ja krediteeritakse kontot nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond». See kirjend tehakse neil kontodel üheaegselt omade põhivahendite lõpetatud kapitaalremondi tegelike kulude kirjendamiseks kas amortisatsioonifondi selle osa vähendamiseks, mis jääb ettevõtte (organisatsiooni) käsutusse kapitaalremontide teostamiseks, või vastavatel juhtudel finantsplaanis ettenähtud teiste kapitaalremondi finantseerimise allikate vähendamiseks.

Põhivahendite üksikobjektide kulumise summad tehakse kindlaks vajadust mööda (likvideerimise või üleandmise korral) vastava objekti inventarikaardil (inventariraamatus) näidatud andmete põhjal objekti algmaksumuse, eksploatatsioonis oleku aja, amortisatsioonieraldiste normide ja antud objekti kapitaalremondi kulude selle osa kohta, mille võrra on vähendatud põhivahendite kulumist.

Kontos nr. 02 «Põhivahendite kulumine» korrespondeerib

deebet-pool kontoga:

85 Põhikirja-(põhi-)fond;

kredit-pool kontoga:

85 Põhikirja-(põhi-)fond.

Konto nr. 03 «Kapitaalremont»

Konto nr. 03 «Kapitaalremont» arvestatakse ettevõttele, ehitusele või organisatsioonile kuuluvatele põhivahenditele majanduslikul teel tehtud kapitaalremondi ning kapitaalremondiks suunatud amortisatsioonieraldiste ja teiste selleks otstarbeks eraldatavate allikate arvel majanduslikul

teel tehtavate üksikute agregaatide rekonstrueerimis- ja seadmete moderniseerimistööde tegelik maksumus. Ülal- tähendatud tööde maksumus arvestatakse kontol nr. 03 ka sel juhul, kui need tehakse tööettevõtte korras.

Tööstusettevõtted arvestavad põhivahenditele majandus- likul teel tehtava kapitaalremondi kulusid eelnevalt kontol nr. 23 «Abitootmine». Remondi lõppedes kantakse need tegelikud kulud, mis tehti seadmete, masinate ja mehha- nismide remontimisel, konto nr. 23 kreditiist konto nr. 46 «Realiseerimine» deebetisse ja konto nr. 46 kreditiist konto nr. 03 deebetisse, teiste põhivahendite tegelikud remondi- kulud aga kantakse vahetult konto nr. 23 kreditiist konto nr. 03 deebetisse.

Tööettevõtete-organisatsioonide poolt neile kuuluvatele hoonetele ja tehnilistele ehitistele majanduslikul teel teh- tava kapitaalremondi kulud arvestatakse eelnevalt kontol nr. 20 «Põhitootmine», kuna nende põhivahendite kapitaal- remont läheb ehitus- ja montaažtööde üldmahu hulka. Tööettevõtjad-organisatsioonid kannavad hoonete ja teh- niliste ehitiste lõpetatud kapitaalremondi tegeliku maksu- muse konto nr. 20 «Põhitootmine» kreditiist konto nr. 46 «Realiseerimine» (allkonto 5 «Ehitus- ja montaaž-, projek- teerimis- ja geoloogiliste uurimistööde üleandmine») dee- betisse. Konto nr. 46 kreditiist kirjendatakse lõpetatud kapitaalremondi tegelik maksumus konto nr. 03 deebetisse.

Varustus-, turustus- ja teised organisatsioonid võivad põhivahendite kapitaalremondi kulusid arvestada vahetult kontol nr. 03.

Kapitaalremonti tehakse kooskõlas kinnitatud plaanide ja finants-eelarveliste arvestustega selleks ettenähtud sum- madest.

Hoonete, tehniliste ehitiste, seadmete ja teiste põhiva- hendite liikide lõpetatud kapitaalremont tuleb vormistada vastuvõtuaktiga.

Põhivahendite kapitaalremondi tegelik maksumus kirjen- datakse remondi lõppedes kontolt nr. 03 kas amortisatsi- onifondi selle osa vähendamiseks, mis jääb ettevõtte (organisatsiooni) käsutusse kapitaalremontide tegemiseks, või vastavatel juhtudel finantsplaanis ettenähtud teiste kapitaalremondi finantseerimise allikate vähendamiseks.

Samaaegselt debiteeritakse põhivahendite lõpetatud kapitaalremondi tegelike kulude summaga kontot nr. 02 «Põhivahendite kulumine» ja krediteeritakse kontot nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond».

Rendile antud põhivahenditele rendilepingu tingimuste kohaselt rendileandja arvel tehtud kapitaalremondi kulud arvestatakse tema raamatupidamises kapitaalremondi kulude arvestamiseks ettenähtud üldkorras. Sel puhul kirjendab rendileandja rendile antud põhivahendite lõpetatud kapitaalremondi kulud remondi lõppedes kas amortisatsioonifondi selle osa vähendamiseks, mis jääb tema käsutusse kapitaalremontide tegemiseks, või vastavatel juhtudel finantsplaanis ettenähtud teiste kapitaalremondi finantseerimise allikate vähendamiseks.

Renditud põhivahendite kapitaalremondi kulud, mis vastavalt rendilepingu tingimustele tehakse rentniku arvel, arvestatakse viimase poolt kontol nr. 31 «Tulevaste perioodide kulud».

Eelseisvad kulud renditud põhivahendite kapitaalremondiks kuuluvad reserveerimisele iga kuu võrdsetes osades, lähtudes rendilepingus ettenähtud põhivahendite kapitaalremondi eelarvelisest maksumusest. Vastavad eraldamisummad kannab rentnik tootmis- või käibekuludesse konto nr. 88 «Eelseisvate maksete reserv» krediidist.

Kontos nr. 03 «Kapitaalremont» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 23 Abitootmine
- 46 Realiseerimine
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 79 Majandisisesed arveldused;

krediid-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 86 Amortisatsioonifond.

II osa

TOOTMISVARUD JA MONTEERITAVAD SEADMED

Selle osa kontodel arvestatakse selliste toorainete, materjalide, kütuse ja muude materiaalsete väärtuste seisuga ja liikumist, mis on määratud töötlemiseks või kasutamiseks.

seks tootmises (ehitustel jm.) või majanduslikeks vajadusteks jne.

Neil kontodel arvestatakse samuti esemed, mis vastavalt «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustiku» §-le 34 kuuluvad käibes olevate vahendite hulka.

Materiaalsete väärtuste arvestamise peamiseks ülesanneteks on:

kontroll materiaalsete väärtuste säilivuse üle nende hoiukohtades;

materiaalsete väärtuste liikumise kõigi operatsioonide õige ja õigeaegne dokumenteerimine, materjalide varumise seotud kulude väljaselgitamine ja arvestamine;

süsteemaatiline kontroll materjalide sissetuleku ja varumise, nende varunormidest kinnipidamise, materiaalse väärtuste õigesti tootmisse (ehitustele jm.) väljaandmise ja kindlaksmääratud kulunormide piires kasutamise üle;

täpsete andmete saamine ladudes olevate materiaalse väärtuste jääkide ning materiaalse ja tehnilise varustamise plaani täitmise kohta;

antud ettevõttes (ehitusel) kasutamist mitteleidvate ja sisemiste ressursside mobiliseerimise eesmärgil ettenähtud korras realiseerimisele kuuluvate materiaalse väärtuste õige ja õigeaegne väljaselgitamine.

Tööstuslike toorainete, materjalide, kütuse, ostetud pooltoodete, samuti taara jms. varumise tegelik omahind koosneb kõigist kuludest, mis on seoses nende väärtuste varumisega ja ettevõtte lattu toimetamisega, ja nimelt:

a) väärtuste maksumus väljamishindades, vastavalt hankijate arvetele;

b) varustus-(turustus-)organisatsioonidele makstud hinnalisandid;

c) veotasud ühes kõigi lisamaksudega;

d) toorainete ja materjalide ettevõtte ladusesse kohaletoomise ja mahalaadimise kulud, välja arvatud alaliste laotööliste tasud;

e) varumiskohtades organiseeritud eriliste varumiskontorite, ladude ja agentuuride ülalpidamise kulud;

f) toorainete ja materjalide vahetu varumisega seotud komandeerimiste kulud;

g) kaod teel olevate toorainete ja materjalide puudujääkidest loomuliku kao normide piires.

Tööstusettevõtete kulud varustusosakondade ja tehase-ladude ülalpidamiseks ei kuulu varutavate tööstuslike toorainete, kütuse ja muude materiaalsete väärtuste omahinda, vaid arvestatakse tehase üldkulude hulgas.

Põllumajanduslikke tooraineid kasutavates tööstusharudes lähevad toorainete omahinda kõik nende varumisega ja ettevõtte lattu toimetamisega seotud kulud, milleks on:

a) tooraine kokkuostu (varumise) põhihind;

b) seaduses ettenähtud juurdemaksud kolhoosidele tooraine kohaletoomise eest varumis- ja esmase töötlemise punktidesse ning selle säilitamise eest hoidlates hoiuplaani piirides;

c) tooraine oma transpordivahenditega varumispunkti-desse ja ettevõtte ladudesse toimetamise kulud, kaasa arvatud peale- ja mahalaadimise kulud;

d) ettevõtte varumisaparaadi ülalpidamise kulud toorainete varumisel ja varumisega vahetult seotud komandeerimiste kulud.

Üksikutes tööstusharudes võidakse ülaltoodud kulunomenklatuuri vastavalt vajadusele muuta või täiendada.

Ehitusorganisatsioonidesse ja ehitustele saabuvate ehitusmaterjalide, detailide ja konstruktsioonide varumise tegelikku omahinda lähevad järgmised kulud:

a) materiaalsete väärtuste maksumus väljamishindades, vastavalt hankijate arvetele;

b) varustus-(turustus-)organisatsioonidele makstud hinnalisandid;

c) väärtuste veokulud ja jaoskondade või objekti ladudesse kohaletoomise kulud;

d) taara-, pakkimis-, transpordivahendite kohaldamise jms. kulud;

e) varumis- ja laokulud.

Hankijailt koos materjaliga vastuvõetud taara (välja arvatud teatavad taaraliigid, nagu puittaara jt.) maksumus arvatakse samuti soetatavate või varutavate tööstuslike, põllumajanduslike või ehitusmaterjalide omahinna hulka, välja arvatud taara maksumus võimaliku kasutamise hinna järgi.

Puittaara maksumust ei kanta soetatavate toorainete ja materjalide omahinda, vaid arvestatakse taara kontol hankijate faktuurarvetes näidatud hindadega.

Selle taara tagastamisel hankijaile või taarat remontivaisse ettevõtetesse kirjendatakse tema maksumus realiseerimise kontole.

Materiaalseid väärtusi lubatakse arvestada ka nende soetamise (varumise) plaanilise omahinnaga, tuues eraldi välja tegeliku omahinna hälbed plaanilisest omahinnast, või hulgi-(faktuuri-)hindadega, tuues eraldi välja transpordi- ja varumiskulud ning varustus- ja turustusorganisatsioonide hinnalisandid. Materiaalsete väärtuste jäägi ja kulu tegelik omahind tehakse neil juhtudel kindlaks raamatupidamisandmeil plaanilise omahinna ja selle hälvete või hulgi- (faktuuri-) hindade, transpordi- ja varumiskulude ning varustus- ja turustusorganisatsioonide hinnalisandite summa alusel.

Materjalide plaaniline omahind (plaanilised hinnad) tuleb kindlaks määrata nomenklatuurhinnakirjas.

Plaanilise omahinna hälbed või transpordi- ja varumiskulud ning varustus- ja turustusorganisatsioonide hinnalisandid (materiaalsete väärtuste hulgihindades arvestamise korral) kuuluvad äratarvitatud materiaalsete väärtuste üksikutele rühmadele või liikidele vastavas osas iga kuu mahakirjendamisele vastavate tegevusharude ja kulu kirjete arvele.

Jooksva aastal omatoodetud taime- ja loomakasvatusaadused arvestatakse aruandeaasta kestel, kuni aasta aruandekalkulatsiooni koostamiseni, plaanilise omahinnaga.

Materiaalsete väärtuste arvestust ladudes ja raamatupidamises organiseeritakse vastavalt NSV Liidu Rahandusministeeriumi 1956. a. 22. märtsi kirjale nr. 114 «Materjalide arvestamise põhieeskirjadest ettevõtetes ja ehitustel».

Analüütilist arvestust peetakse kontoplaanis toodud allkontode lõikes. Seejuures näidatakse materiaalsete väärtuste iga rühma osas hälbed nende plaanilisest omahinnast või transpordi- ja varumiskulud ning varustus- ja turustusorganisatsioonide hinnalisandid analüütilise arvestuse registrites eri positsioonide all.

Hankijate faktuurarvete aktseptist keeldumise tõttu või muudel põhjustel vastutavale hoiule võetud materiaalsete väärtuste maksumus arvestatakse bilansijärelmisel kontol nr. 3 «Vastutavale hoiule võetud kaubalised materiaalsed väärtused».

Tellijat toorained arvestatakse lepingus ettenähtud hindadega bilansijärelmisel kontol nr. 2 «Töötlemiseks võetud toorained ja materjalid».

Materiaalsete väärtuste inventeerimine toimub korras ja

tähtaegadel, mis on kindlaks määratud «Riiklike, kooperaatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikus» ning vastavalt NSV Liidu Rahandusministeeriumi 1955. a. 24. novembri kirjaga nr. 890 kinnitatud «Põhimäärustikule põhivahendite, kaubaliste materiaalsete väärtuste, rahaliste vahendite ja arvelduste inventeerimise kohta ettevõtetes ja majandusorganisatsioonides».

Konto nr. 05 «Toorained ja materjalid»

Seda kontot rakendavad tööstus- ja põllumajandusettevõtted ning varumis-, varustus-, turustus-, kaubandus-, geoloogia- ja autotranspordiorganisatsioonid.

Töoettevõtte ehitus- ja montaažiorganisatsioonides ning majanduslikul teel teostatavatel ehitustel seda kontot ei kasutata. Nimetatud organisatsioonid arvestavad materiaalsete väärtuste liikumise operatsioone kontol nr. 07.

Kontol nr. 05 «Toorained ja materjalid» on järgmised allkontod:

- 05—1 «Toorained, põhimaterjalid ja ostetud pooltooted»
- 05—2 «Abimaterjalid»
- 05—3 «Põllumajandussaadused»
- 05—4 «Taara»
- 05—5 «Materjalid töötlemisel».

Allkontol 05—1 arvestatakse topraineid, põhimaterjale ja ostetud pooltooteid, mis lähevad valmistatavasse tootesse, moodustades selle põhiosa, või on toote valmistamisel vajalikeks komponentideks.

Ettevõtted, kus materjalide sordilist arvestust peetakse tegelikus omahinnas, peavad tootmisse antud materjale hindama kaalutud keskmise omahinnaga. Viimane tehakse kindlaks, lähtudes materjalide kuu algusjäägi omahinnast ja aruandekuul varutud koguse omahinnast.

Allkontol 05—2 kuuluvad arvestamisele materjalid, mis ei ole küll valmistatava toodangu koostisosaks, kuid võtavad osa selle loomisest ning tarvitatakse ära majanduslikeks vajadusteks ja tehniliseks otstarbeks, samuti tööprotsessile kaasaaitamiseks.

Kõigi tööstusharude ettevõtetele ja tegevusaladele on ühisteks abimaterjalideks määarde-, puhastus-, remondi-, majandus- jne. materjalid.

Kui ettevõtte kasutab mõningaid materjale põhi- ja ka abimaterjalidena, arvestatakse neid kas allkontol 05—1 või allkontol 05—2, olenevalt sellest, kummana on neil valdavam osatähtsus tootmisprotsessis.

Samal allkontol arvestatakse ka taara valmistamiseks kasutatavaid materjale ja tootmisjätmeid (klotsid, lõikmed, laastud, saepuru jne.), samuti parandamatut tootmispraaki, põhivahendite ning väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete likvideerimisest saadud materiaalseid väärtusi ja muid taolisi lattu antud jätmeid.

Kui jätmed ja vanametall tarvitatakse edaspidi ettevõttes ära kui põhimaterjalid, arvestatakse neid allkontol 05—1.

Ettevõtted, kelle taaramaterjale krediteerib Riigipank, arvestavad neid materjale allkontol 05—4 «Taara».

Allkontol 05—3 kuuluvad arvestamisele oma põllumajandusliku tootmise saadused ning tootmisvarud, mis on määratud põllumajandusliku abimajandi vajadusteks: seeme, istikud, loomasööt jne.

Omatoodetud taime- ja loomakasvatussaadused võetakse arvele (arvestatakse) aasta kestel plaanilise omahinnaga, mis aasta lõpul korrigeeritakse aasta aruandekalkulatsioonide alusel tegeliku omahinnani.

Analüütilist arvestust peetakse materiaalsete väärtuste liikide, nimetuste ja sortide viisi ning nende hoiukohtade järgi. Taimekasvatussaadused arvestatakse peale selle ka nende kasutamisetstarbe järgi (seeme, loomasööt, aluspanu).

Aasta jooksul väljalastud toodangu plaanilise ja tegeliku omahinna aasta lõpul selgunud hälvete summa kantakse vastavas osas realiseerimise, tootmiskulude jm. kontodele ning toodangu jäägile aasta lõpuks.

Allkontol 05—4 arvestatakse toodangu pakkimiseks ja korkimiseks kasutatavaid esemeid: kastid, vaadid, kotid, pudelid, suured klaastaarad, pleknõud, trumlid, vooderdised, laudkatted jne. Suured klaastaarad ja muu taara, mis väljastatakse ostjaile kautsjoni vastu ja hiljem tagastatakse, arvestatakse samuti käesoleval kontol.

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1954. a. 17. septembri määrusele nr. 1967 «Tarvitusel olnud puittaara kasutamise laiendamise abinõudest» on ettevõtted ja majandusorganisatsioonid-hankijad kohustatud kõigile ostjaile, kaasa arvatud tööstuse turustusbaasid ning kaubandusministeeriumide hulgikaubanduse peavalitsused ja

kontorid, realiseeritava toodangu faktuurarvetes eri real näitama puittaara maksumusest 40%-lise osa, mis arvutatakse lisaks toodangu kehtivaile hulgihindadele, ning kaubandus- ja teistele organisatsioonidele jaehindadega realiseeritavate kaupade arvetes — lisaks kaupade kehtivaile jaehindadele.

Nimetatud taara maksumus, mis vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu üldtähendatud määrusele kuulub pärast toodangu lahtipakkimist täielikult tagastamisele taarat remontivaisse ettevõtetesse nende korduvaks sihipäraseks kasutamiseks, tuleb arvestada vastavate rühmade või liikide viisi ja hankijate faktuurarvetes näidatud hindadega.

Sellel allkontol arvestatakse üksikute taararühmade või liikide viisi ka puittaara remondi kulud, mis eelnevalt arvestati tootmiskulude kontodel.

Puittaara remondi kulud kirjendatakse selle taara realiseerimisele vastavas osas (arvesse võttes taara jääki laos) konto nr. 46 «Realiseerimine» allkontole 4 «Ostetud toodete ja kaupade (kaasa arvatud ostetud puittaara) realiseerimine».

Varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonid (TVO-d) arvestavad ostetud, samuti omatoodetud taarat mitte käesoleval allkontol, vaid konto nr. 41 «Kaubad» eri allkontol. Need organisatsioonid arvestavad taara remondi, kogumise, veo ja muude taaraoperatsioonidega seotud kulusid vahetult kontol nr. 44 «Käibekulud».

Taara õigeaegse tagastamise kontrollimise otstarbel on ettevõtted ja organisatsioonid kohustatud rööbiti raamatupidamisarvestusega pidama ka taara operatiivarvestust.

Ettevõtte kogu- ja kaubatoodangu hulka arvatav omatoodetud taara arvestatakse kontol nr. 40 «Valmistoodang» valmistoodete arvestamiseks ettenähtud üldistel alustel.

Taara, mis realiseeritakse koos kaubaga ega kuulu valmistoodangu omahinda, arvestatakse kehtestatud preiskurandihindadega ja pärast sellesse kauba pakkimist ning ostjaile ärasaatmist kirjendatakse kontole nr. 45 «Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused» või juhul, kui kaubad asuvad veel laos, — kontole nr. 40 «Valmistoodang».

Ostjaile väljakirjutatud faktuurarvetes näidatakse taara maksumus eri real vastavate hindadega.

Taara, mida kasutatakse ettevõtte tootmis- või majan-

du slikeks vajadusteks, arvestatakse kontol nr. 01 «Põhi vahendid», kui selle kasutamiskestus on üle ühe aasta ja maksumus ületab limiidi, mis vastav rahvamajanduse nõukogu, ministerium või keskasutus on kindlaks määranud 500 rubla piires ühiku kohta, või kontol nr. 12 «Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed», kui selle kasutamiskestus on alla ühe aasta või maksumus alla limiidi, mis vastav rahvamajanduse nõukogu, ministerium või keskasutus on kindlaks määranud 500 rubla piires ühiku kohta, olenemata kasutamiskestusest.

Allkontol 05—5 arvestatakse teistele organisatsioonidele töötlemiseks antud materiaalsed väärtused.

Töötlemisest saadud toodete maksumusega debiteeritakse tootmisvarude kontosid (vastavaid allkontosid, olenevalt töödeldud toodete kuuluvusest) ja krediteeritakse kontot nr. 05 (allkontot 05—5) töötlemiseks kulutatud materjalide maksumusega. Töötlemiskulud kantakse teiste organisatsioonide poolt töödeldud toodete omahinda.

Töötlemisele antud materjalide analüütilist arvestust peetakse tööettevõtjate-organisatsioonide viisi ja see peab tagama nõutava kontrolli toorainete ja materjalide töötlemise operatsioonide üle teistes organisatsioonides.

Kontos nr. 05 «Toorained ja materjalid» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 10 Põllumajandussaaduste varumine
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 29 Mittetööstuslikud kätised ja majandid
- 50 Kassa
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised;

kreedit-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 06 Kütus
- 08 Varuosad
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 35 Põhikarja moodustamine
- 36 Geoloogilised uurimistööd
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 06 «Kütus»

Sellel kontol arvestatakse materjalid, mida tarvitatakse kütusena (kivisüsi, küttepuud, bensiin, ligroin, nafta, masuut jm.) tehnoloogilisteks vajadusteks, energia tootmiseks või hoonete kütmiseks.

Ka tootmisprotsessis tekkivad jäätmed (saepuru, puidulõikmed jms.), mida kasutatakse kütuseks, arvestatakse käesoleval kontol.

Juhul, kui mõningaid kütuseliike kasutatakse ühtaegu ka põhi- või abimaterjalidena, tuleb need arvestada vastavalt kontodel, olenevalt peamise kasutamise tunnusest selles ettevõttes.

Automajandid arvestavad sellel kontol bensiini, diiselkütust, gaasi jm. põletisaineid, mida kasutatakse autode ekspluateerimisel. Energia tootmiseks või hoonete kütmiseks kasutatavaid materjale (kivisüsi, küttepuud jm.) arvestavad need majandid konto nr. 05 allkontol 2 «Abimaterjalid».

Varustus-, turustus-, geoloogia- ja teised organisatsi-

oonid, samuti sovhoosid ja tööliste varustamise osakonnad, kus kütuse osatähtsus tootmisvarudes on väike ja kelle omade käibe vahendite normatiivide kindlaksmääramisel kütust omaette kirjena välja ei tooda, arvestavad kütust konto nr. 05 allkontol 2 «Abimaterjalid». Tööttevõtjad-ehitusorganisatsioonid aga arvestavad kütust konto nr. 07 allkontol 3 «Muud materjalid».

Kontos nr. 06 «Kütus» korrepondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 50 Kassa
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 90 Lühiajalised pangalaenud;

kredit-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 07 «Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed»

Kontol nr. 07 «Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed» arvestavad tööttevõtjad — ehitus- ja montaažiorganisatsioonid ja majanduslikul teel ehitajad, samuti hoonestajad (tellijad) ja projekteerimisorganisatsioonid põhilisi ehitusmaterjale, konstruktsioone ja detaile, muid materjale ning püstitatavates (rekonstrueeritavates) kapitaal-ehituse objektides monteerimisele kuuluvaid kodumaiseid ja importseadmeid.

Ettevõtted ja organisatsioonid, kes arvestavad kapitaal-mahutustega seotud operatsioone põhitegevuse bilansis, kirjendavad finantseerimise eriallike arvel kapitaal-ehituse jaoks soetatud materiaalsed väärtused mitte kontole nr. 05, vaid kontole nr. 07.

Konto nr. 07 jaguneb allkontodeks:

- 07—1 «Põhilised ehitusmaterjalid»
- 07—2 «Konstruktsioonid ja detailid»
- 07—3 «Muud materjalid»
- 07—4 «Monteeritavad kodumaised seadmed»
- 07—5 «Monteeritavad importseadmed»
- 07—6 «Materjalid töötlemisel».

Allkontol 07—1 «Põhilised ehitusmaterjalid» arvestatakse kõik materjalid, välja arvatud konstruktsioonid ja detailid, mida kasutatakse vahetult ehitus- ja montaažitöödel või ehitusdetailide valmistamiseks ning hoonete ja tehniliste ehitiste konstruktsioonide ja detailide ülesseadmiseks ja viimistlemiseks. Nende hulka kuuluvad: silikaatmaterjalid (alabaster, ehituspaas, kruus, lubi, kivid, liiv, kriit, kiltkivi, tellised, tsement, katusekivid, šamottkivid jne.); metsamaterjalid (ümarpuit, saematerjalid, vineer jne.); ehitusmetall (raud, plekk, teras jne.); metalltooted (naelad, mutrid, poldid, sulustooted jne.); sanitaartechnilised materjalid (kraanid, muhvid, torukelmikud, flanšid jne.); elektrotechnilised materjalid (paljas juhe, lambid, lambipesad, rullid, elektrinöör, juhtmed, kaitseelemendid, isolaatorid jne.); keemia- ning rohu- ja värvikaubad (asbest, asfalt, happed, värvid, värnits, ruberoid, tõrvapapp jne.) ning muud materjalid.

Allkontol 07—2 «Konstruktsioonid ja detailid» arvestatakse ehitusplatsile toodud ja paigaldamiseks valmis ehituskonstruktsioonid ja metalldetailid, raudbetoon- ja puit-

konstruktsioonid, plokid ning hoonete ja tehniliste ehitiste monteeritavad osad ja elemendid, seadmed kütte-, ventilatsiooni- ja sanitaartehtnilise süsteemi jaoks (keskküttekatlad, radiaatorid, kalorifeerid jms.), samuti rõõpmed, liiprid, pöörangud jm.

Tööttevõtja poolt ehitusplatsile toodud konstruktsioonide ja detailide eest tellijailt saadud summad arvestab tööttevõtja-organisatsioon kontol nr. 61 «Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal» eri kirjes. Need summad arvestatakse tasa tehtud tööde arvete esitamisel. Tellija bilansis näitab allkonto 07—2 saldo seega ehitusplatsile toodud konstruktsioonide ja detailide maksumust, tööttevõtja bilansis kontol nr. 61 esinevad summad aga peegeldavad võlgnevust tellijailt saadud ja viimase poolt tasutud konstruktsioonide ja detailide eest.

Allkonto 07—3 «Muud materjalid» on ette nähtud mitteinventaarsete taara, loomasööda, määrdeainete ja puhastusmaterjalide, kantselei- ja joonestustarvete, igasuguste majandusmaterjalide, lõhkeainete ja õhkimistöödel tarvitavate muude materjalide ning kütuse (vt. konto nr. 06 «Kütus» iseloomustust) arvestamiseks.

Mitteinventaarseteks loetakse taarat, mis ei kuulu põhivahendite ega väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate inventariesemete hulka, nagu: vaadid, kastid, riidest kotid, suured roguskikotid, pleknõud, suured klaastarad ja muud esemed, mida kasutatakse ehitusorganisatsioonide ladudesse tulevate materjalide pakkimiseks, korkimiseks või hoidmiseks.

Allkontodel 07—4 «Monteeritavad kodumaised seadmed» ja 07—5 «Monteeritavad importseadmed» arvestatakse tehnoloogilisi, energeetilisi ja tootmiseseadmeid (kaasa arvatud seadmed töökodade, katseseadeldiste ja laboratooriumide jaoks), mis vajavad ülesmonteerimist ja tulevad paigaldamisele püstitatavates või rekonstrueeritavates kapitaliehituse objektides.

Monteerimist vajavaks loetakse sade, mida saab tegevusse rakendada alles pärast selle üksikosade kokkumonteerimist ning kinnitamist vundamendile või tugede, põranda, korrustevaheliste vahelagede ning hoonete ja tehniliste ehitiste muude kandekonstruktsioonide külge, samuti varuosade komplektid.

Ülalnimetatud allkontodel ei arvestata seadmeid, mis ei vaja monteerimist, s. t. niisugused seadmed, mis vajavad küll kokkumonteerimist, kuid mille tegevusse rakendamine

ei nõua nende kinnitamist hoone või tehnilise ehitise mingi kandekonstruksiooni külge. Sellisteks on veo- ja liiklemisvahendid, aluse külge kinnitamata tööpingid, ehitismehhanismid, põllutöomasinad jne., tööriistad ja inventar (tootmisinstrumendid, mõõte-, katse- ja muud aparaadid, tootmis- ja majandusinventar).

Nimetatud esemete soetamise kulud arvestatakse vahetult kontol nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine» summas, mille ulatuses need on vastu võetud lattu või muusse vastavasse hoiukohta.

Seadmed, mis tööttevõtjad-organisatsioonid on tellijalt vastu võtnud monteerimiseks, arvestatakse bilansi-järelmisel kontol nr. 4 «Monteerimiseks võetud seadmed».

Ettevõttele saabuvad seadmed võtab vastu erikomisjon, vormistades seda vastava aktiga. Vastuvõtuaktis näidatakse seadmete nimetused, arv ja tehniline seisukord.

Monteeritavad seadmed arvestatakse soetamise või varumise tegeliku maksumusega, millele liidetakse kohaletoimetamise kulud kuni objekti laoni või vahetult monteerimiskohani ning varumisaparaadi ülalpidamise ja laokulud.

Mittestandardsete seadmete maksumusse arvatakse ka nende projekteerimise kulud.

Monteerimisele antud seadmete tegelik maksumus kirjendatakse kontolt nr. 07 konto nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine» deebetisse. Kirjend tehakse seadme monteerimisele andmise akti (nõudelehe) alusel.

Olemasolevate ja põhivahenditena arvel olevate seadmete asendajatena püsivaruks määratud monteerimist vajavate seadmete maksumus kirjendatakse kontolt nr. 07 konto nr. 33 deebetisse, kusjuures need arvatakse varuks lattu või muusse vastavasse hoiukohta vastuvõtmisel.

Konto nr. 07 analüütilist arvestust peetakse materjalide, konstruktsioonide ja detailide nimetuste või liikide ning üksikute masinate, agregaatide või ühetüübiliste seadmete rühmade kaupa ja hoiukohtade järgi.

Lõhkeainete arvestust peetakse vastavalt erijuhendi eeskirjadele.

Põhilised ehitusmaterjalid, konstruktsioonid ja detailid ning muud materjalid arvestatakse üldreeglina plaaniliste arvestushindadega franko ehitusobjekti ladu.

Mitteinventaarne taara, mis ehitusorganisatsioon saab sissetulevate materjalide pakendina, arvestatakse võimaliku kasutamise hinnaga.

Kontos nr. 07 «Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 29 Mittetööstuslikud kätised ja majandid
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 50 Kassa
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 75 Arveldused seadmete hankijatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 90 Lühiajalised pangalaenu
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine;

kredit-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 08 Varuosad
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 29 Mittetööstuslikud kätised ja majandid
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste riknemisest
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 08 «Varuosad»

Sellel kontol arvestatakse masinate, seadmete ja transpordivahendite üksikuid varuosi, mis on määratud kasutamiseks remontide teostamisel, kulunud osade asendamis- sel jms., samuti varus olevaid ja alla pandud autokumme.

Varustus-, turustus-, tööettevõtjad — ehitus-, montaaži-, geoloogia- ja muud organisatsioonid ning sovhoosid ja tööliste varustamise osakonnad, kus varuosade ja varus olevate ning alla pandud autokummide osatähtsus tootmis- varudes on väike ja omade käibevahendite normeerimisel neid eri kirjes välja ei tooda, arvestavad ülaltähendatud esemeid konto nr. 05 allkontol 2 «Abimaterjalid» või konto nr. 07 allkontol 3 «Muud materjalid».

Alla pandud ja auto juures varus olevad autokummid (välis- ja sisekummid ning sisekummide kaitsekraed), mis sisalduvad auto preiskurandihinnas, kuuluvad arvestami- sele põhivahenditena. Nende asendamine toimub kontol nr. 88 «Eelseisvate maksete reserv» arvestatavate vahen- dite arvel.

Kulunud kummide asendamiseks laost või tehnilise eks- pluatatsiooni varudest väljaantud autokummide maksu- mus kirjendatakse kontolt nr. 08 konto nr. 88 «Eelseisvate maksete reserv» deebetisse.

Autode alt äravõetud kulunud kummide võimaliku kasu- tamise hind kantakse konto nr. 08 deebetisse, kusjuures krediteeritakse kontot nr. 88.

Autokummide parandamise kulud kantakse samuti kon- tole nr. 88 «Eelseisvate maksete reserv».

Kontos nr. 08 «Varuosad» korrespondeerib

d e e b e t - p o o l k o n t o d e g a :

- 03 Kapitaalremont
- 05 Toorained ja materjalid
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 11 Varumis- ja laokulud
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 50 Kassa

- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 90 Lühiajalised pangalaenuid;

kredit-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 11 Varumis- ja laokulud
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 09 «Noor- ja nuumloomad»

Sellel kontol arvestatakse järgmiste loomaliikide seisuga ja liikumist:

a) iga liiki noorloomad ja -linnud, alates nende sündimise või omandamise hetkest kuni üleviimiseni tootvasse põhikarja või täiskasvanud tööloomade hulka või lahkuamiseni majandist (realiseerimiseni) jm.;

b) lauda- ja karjamaanuimal olevad täiskasvanud ja noorloomad ning -linnud.

Oma majandis juurdesündinud noorloomad võetakse poegimise jne. päeval konto nr. 09 «Noor- ja nuumloomad» deebetis arvele tootmis- ja finantsplaanis ettenähtud plaanilise omahinnaga, kusjuures krediteeritakse tootmis- kulude kontosid.

Elusloomade varumise organisatsioonidelt müügikorralduste või lepingute alusel nuumamiseks või üleskasvata-

miseks saadud täiskasvanud ja noorloomad arvestatakse samal kontol.

Vasikate, põrsaste ja nuumloomade kaaluiive liidetakse iga kuu vastavate loomade eelmise kuu kaalule. Selle kaaluiive maksumus tehakse kindlaks lähtudes loomade tegelikust kaaluiibest aruandekuul ning kinnitatud tootmis- ja finantsplaanis ettenähtud hindadest.

Noorloomade osas, kelle kaaluiivet ei arvestata (varsad, lamba- ja kitsetalled, kanapojad jt.), määratakse söödapäevade tegelikust arvust lähtudes iga kuu kindlaks arvuline juurdekasv, mis hinnatakse üleskasvatamise plaanilise maksumusega.

Mullikate rühmas arvestatakse tiinuse esimesel poolel kaaluiivet, teisel poolel aga, alates viiendast tiinusekuust — juurdekasvu.

Noorloomad viiakse aasta kestel ühest vanuserühmast teise hindega, mis koosneb nende arvelevõtmise maksumusest (või tegelikust maksumusest aasta alguseks) ja üleskasvatamis- või nuumamiskuludest. Nende loomaliikide osas, kelle kaaluiive maksumus tehakse kindlaks iga kuu ja liidetakse eelmise kuu andmetele, arvestatakse üleskasvatamis- või nuumamiskulud kaaluiive ühe tsentneri plaanilise omahinnaga, noorloomade osas aga, kellel iga kuu määratakse kindlaks arvuline juurdekasv, — ühe söödapäeva plaanilise omahinnaga.

Aasta kestel viiakse noorloomi põhikarja kas selle maksumusega, millega nad olid arvel aasta algul (bilansi järgi), või aasta kestel toimunud arvelevõtmise maksumusega, lisades viimasele kaaluiive või juurdekasvu plaanilise omahinna (üleskasvatamise plaanilised kulud) alates aasta algusest (või arvelevõtmisest) kuni looma üleviimiseni põhikarja.

Põhivahenditena arvel olevad täiskasvanud loomad ja kodulinnud, kes on põhikarjast välja praagitud nuumamiseks, võetakse alg-(bilansi-)maksumusega arvele konto nr. 09 «Noor- ja nuumloomad» deebetis ning krediteeritakse kontot nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond». Lihaloomaks väljapraagitud tööloomad (härjad jt.) võetakse arvele algmaksumusega ning arvatakse maha amortisatsioon.

Realiseerimise, tapmise jne. teel (välja arvatud lõpmine) majandist välja läinud noor- ja nuumloomade maksumus koosneb nende üleskasvatamise (aruandeperioodi alguseni) või soetamise tegelikust omahinnast ja üleskasvata-

mis- või nuumamiskuludest, alates loomade tulekust majandisse kuni nende lahkumiseni.

Noor- ja nuumloomade lõpmist käsitletakse tootmiskaudena, mis suurendavad üleskasvatatud loomade omahinda. Aruandeaasta kestel kirjendatakse need kaod kontolt «Noor- ja nuumloomad» maha tootmiskulude kontodele (nende loomaliikide ja -rühmade järgi, kuhu kuuluvad lõpnud loomad) aruandeaasta algbilansi hindega, kusjuures viimasele lisatakse kaalubiide või juurdekasvu plaaniline omahind, alates aasta algusest kuni loomade lõpmiseni.

Kui loomade lõpmises olid süüdi materiaalselt vastutavad isikud, nõutakse majandile tekitatud kahju süüdlaselt sisse seaduses ettenähtud korras.

Lõpnud noor- (võõrutatud) ja nuumloomad kirjendatakse vastavatele tootmiskulude kontodele arvuliselt ja kaaluliselt maha arvelevõtmise päeva hindega, millele lisatakse kaalubiide või juurdekasvu (kuni looma lõpmise päevani) plaaniline omahind. Sel puhul suurendatakse majandisse allesjäänud ja muul viisil (peale lõpmise) majandist välja läinud noor- ja nuumloomade maksumust lõpnud noor- ja nuumloomade kasvatamiskulude võrra.

Lõpnud loomade nahad, sarved, sõrad, väljavõetud tehnilised rasvad jne. hinnatakse realiseerimishindadega ja võetakse arvele tootmiskulude kontolt kui kõrvaltoodang.

Imevate põrsaste lõpmise korral kirjendatakse nende maksumus, arv ja kaal, millega nad olid sündimisel arvele võetud, «punase storno» viisil kontolt «Noor- ja nuumloomad» maha vastavatele tootmiskulude kontodele.

Noorloomade ja -lindude ning nuumloomade analüütilist arvestust peetakse raamatupidamises loomade liikide ja rühmade viisi, vastavalt «Põllumajanduslike abiettevõtete tootmiskulude arvestamise ning taime- ja loomakasvatuse saaduste omahinna kalkuleerimise põhimäärustikule» (NSV Liidu Rahandusministeeriumi 1958. a. 7. oktoobri kiri nr. 307).

Kontos nr. 09 «Noor- ja nuumloomad» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond;

kreedit-pool kontodega:

- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 35 Põhikarja moodustamine
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste riknemisest
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 10 «Põllumajandussaaduste varumine»

Sellel kontol arvestavad varumisorganisatsioonid ja ettevõtted kõiki põllumajandussaaduste varumise ja kokkuostu kulusid.

Põllumajandussaaduste varumise (kokkuostu) omahind koosneb kindlaksmääratud kokkuostuhindadest ning varumise operatsioonilistest ja üld-(lisa-)kuludest.

Varumise operatsioonilised ja üldkulud arvestatakse kindlaksmääratud nomenklatuuri kohaselt eelnevalt kontol nr. 11 «Varumis- ja laokulud» ning kantakse sealt iga kuu käesolevale kontole konto nr. 11 iseloomustuses kirjeldatud korras.

Varutud põllumajandussaaduste tegelik omahind käesoleval kontol arvutatud suuruses kirjendatakse iga kuu vastavatele materjalikontodele.

Ettevõtted (organisatsioonid), kes arvestavad varutud põllumajandussaadusi toodangu omahinna kalkuleerimiseks kinnitatud ühtsete arvestushindadega, näitavad kontol nr. 10 varutud põllumajandussaaduste koguse kokkuostuhindades.

Sellise korra juures kirjendatakse varutud põllumajandussaadused kontolt nr. 10 vastavatele materjalikontodele ühtsete arvestushindadega; varutud põllumajandussaaduste kokkuostuhindades arvutatud maksumuse hälbed nende maksumusest ühtsetes arvestushindades kantakse konto nr. 53 «Hinnavahede pangakonto» deebetisse või kreditiisse.

Konto nr. 10 analüütilist arvestust peetakse varutud (kokkuostetud) saaduste liikide ja tootjate (sovhoosid, abimajandid, kolhoosid, kolhoosnikute majandid jne.) järgi.

Iga ülaltähendatud jaotuse piirides peetakse arvestust

saaduste liikide viisi kooskõlas nomenklatuuriga, mis on kindlaks määratud tootmisharulistest juhendites ja varumisoperatsioonide suhtes kinnitatud aruandluses.

Kontos nr. 10 «Põllumajandussaaduste varumine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 11 Varumis- ja laokulud
- 50 Kassa
- 53 Hinnavahede pangakonto
- 65 Arveldused põllumajandussaaduste kokkuostu alal
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega;

kredit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 53 Hinnavahede pangakonto.

Konto nr. 11 «Varumis- ja laokulud»

See konto on nähtud ette põllumajandussaaduste varumisega seotud operatsiooniliste ja üld-(lisa-)kulude, samuti ehituste varumis- ja laokulude arvestamiseks.

A. Põllumajandussaadusi varuvates ettevõtetes ja organisatsioonides jaguneb käesolev konto järgmisteks allkontodeks:

- 11—1 «Operatsioonilised kulud»
- 11—2 «Varumise üldkulud»
- 11—3 «Vastuvõtupunktide kulud»
- 11—4 «Loomade ja lindude ülalpidamine elusloomi varuvate organisatsioonide baasides»
- 11—5 «Transpordikulud».

Allkontol 11—1 «Operatsioonilised kulud» arvestatakse selliste põllumajandussaaduste varumise ja kokkuostu kulusid, mille kogus oleneb vahetult varumise ulatusest ja mida saab arvata varutud põllumajandusliku tooraine eri liikide omahinda otsese tunnuse järgi.

Allkontol 11—2 «Varumise üldkulud» arvestatakse põllumajandussaaduste varumise haldamise ja teenindamisega seotud üldisi lisakulusid.

Lisakulude hulka kuuluvad ettevõtetes varumispunkte juhtivate varumiskontorite ja osakondade ülalpidamise kulud ning varumispunktide administratiivaparaadi ülalpidamise ja administratiivkulud.

Allkontol 11—3 «Vastuvõtupunktide kulud» arvestavad liha- ja piimatööstused kulusid, mis on vahetult seotud elusloomade, piima, munade ja linnuliha varumisega, ning selleks otstarbeks kinnitatud eelarvetes ettenähtud muid kulusid.

Allkontol 11—4 «Loomade ja lindude ülalpidamine elusloomi varuvate organisatsioonide baasides» arvestatakse loomade ja lindude ülalpidamise kulusid nende baasides ja vastuvõtupunktides viibimise ajal.

Allkontol 11—5 «Transpordikulud» arvestatakse kulusid, mis on seotud elusloomade ja lindude veoga lihatööstustesse ja nuumamispunktidesse. Siin kuuluvad arvestamisele ka loomade ühest varumissüsteemi kuuluvast organisatsioonist teise ümberpaigutamise kulud ning piima ja piimasaaduste transportimise kulud.

Ülaltähendatud allkontodes ettenähtud kulude analüütilist arvestust peetakse kulukirjete nomenklatuuri lõikes ning toodangu omahinna planeerimise, arvestamise ja kalkuleerimise tootmisharulistest juhendites ettenähtud korra kohaselt.

B. Hoonestajad ja tööttevõtjad-ehitusorganisatsioonid arvestavad kontol nr. 11 «Varumis- ja laokulud» varumisaparaadi ja ehituste materjaliladude ülalpidamise ning materjalide valve kulusid, materjalide saabumise teadete ja veoste kaalumise eest võetavaid makse, samuti kadusid normide piires materjalide rikkumisest teel ja ladudes.

Varumis- ja laokulude analüütilist arvestust peavad ehitusorganisatsioonid alljärgneva nomenklatuuri kirjete lõikes:

1) varumis- ja laotöötajate (sealhulgas ehitusorganisatsioonide mittepõhitootmises planeeritavate ja arvestatavate varustuskontorite töötajate) põhi- ja täiendav töötasu;

2) ametialaste komandeeringute ja ümberpaigutamiste kulud;

3) administratiivpersonali preemiad, mis kuuluvad töötasufondi koostisse, ning neilt arvutatavad sotsiaalkindlustusmaksed;

4) muud ladude ülalpidamisega seotud kulud (laoruumide, -inventari ja seadmete korrashoid, kaasa arvatud amortisatsioon ja jooksev remont, maksed vagunite saabumise teadete ja veoste kaalumise eest jne.);

5) materjalide kaod ja rikkumised teel ja hoiukohtades kindlaksmääratud normide piires;

6) eraldamised trustide varustuskontorite ülalpidamiseks.

Varumis- ja laokulud jaotatakse eraldi kalkuleeritavate materjalide rühmadele ja liikidele proportsionaalselt nende varumise maksumusele, arvutatult tööstuse hindades ühes transpordikuludega. Monteeritavate seadmete hoidmisega seotud kulud jaotatakse samas korras seadmete maksumusele.

Kontos nr. 11 «Varumis- ja laokulud» korrespondeerib:

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 23 Abitootmine
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 53 Hinnavahedè pangakonto
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 65 Arveldused põllumajandussaaduste kokkuostu alal
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 86 Amortisatsioonifond
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 90 Lühiajalised pangalaenu
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine;

kredit-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 10 Põllumajandussaaduste varumine
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 46 Realiseerimine.

Konto nr. 12 «Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed»

Sellel kontol arvestatakse väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed, tööriistad ja seadised, väheväärtuslik ja kiiresti kuluv majandusinventar, samuti eriotstarbelised tööriistad, eriseadised ja vahetusseadmed.

Samal kontol arvestatakse ka käibes olevate vahenditena näidatavad erirõivad ja -jalatsid ning vooditarbed.

Erandi moodustavad võõrastemajad, kus vastavalt rahvamajanduse nõukogudele, NSV Liidu ministeeriumidele ja keskasutustele ning liiduvabariikide ministrite nõukogudele antud õigusele võidakse lubada pesu ja vooditarbeid, olenemata nende maksumusest ja kasutamiskestvusest, arvestada põhivahendite hulgas ja amortiseerida kindlaksmääratud normide kohaselt.

Konto nr. 12 «Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed» jaguneb allkontodeks:

12—1 «Laos»

12—2 «Ekspluatatsioonis».

Arvestust peetakse ülaltähendatud allkontode lõikes ja see peab tagama vajalike andmete saamise analüütilisest arvestusest.

Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete analüütilist arvestust peetakse nende esemete rühmade (üldkasutatavad esemed, eriotstarbelised tööriistad ja eriseadised, vahetusseadmed jne.), liikide, nimetuste ja hoiu- või ekspluateerimiskohtade viisi.

Ekspluatatsioonis olevate väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate tööriistade ja seadiste analüütilist arvestust peetakse vastavalt NSV Liidu Rahandusministeeriumi poolt 9. septembril 1959. a. nr. 276 all kinnitatud «Ekspluatatsioonis olevate väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate tööriistade ja seadiste arvestamise põhimäärustikule».

Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete (välja arvatud ekspluatatsioonis olevad eriotstarbelised tööriistad ja eriseadised) ning vahetusseadmete maksumus kustutatakse iga kuu, lähtudes kasutamiskestvusest. Nimetatud esemete maksumust on lubatud kustutada ka sel teel, et 50% nende maksumusest eraldatakse esemete andmisel ladudest ekspluatatsiooni ja ülejäänud 50% (maha arvates nende esemete võimaliku kasutamise hinna) — nende väljalangemisel kõlbmatuse tõttu. Kuni 20-rublase maksumusega (ühiku kohta) väheväärtuslikud esemed kantakse kuluks nende tootmisse või ekspluatatsiooni andmisel.

Eriotstarbeliste tööriistade ja eriseadiste maksumus kustutatakse plaanis ettenähtud summade ulatuses, lähtudes nende valmistamis- või soetamiskulude eelarvest ja kuni kaheks aastaks planeeritud toodangu väljalaskest; individuaaltellimuste täitmisel kasutatavate eriotstarbeliste tööriistade ja eriseadiste maksumus kustutatakse terve-nisti kohe vastava tellimuse tootmisse andmisel.

Annulleeritud tellimustega seotud eriotstarbeliste tööriistade ja eriseadiste maksumuse kustutamata osa, vähendatult nende võimaliku kasutamise hinna võrra, kantakse maha samas korras, mis on ette nähtud annulleeritud tellimustega seotud kulude mahakandmiseks.

Ekspluatatsioonist väljalangenud vahetusseadmete mahakandmise kord on analoogiline väljalangenud väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete mahakandmise korraga.

Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete maksumus kustutatakse sel teel, et kulumissummad kantakse kulude kontole ning krediteeritakse kontot nr. 13 «Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine».

Ekspluateerimisel kõlbmatuks muutunud (kulunud) esemed kirjendatakse aktide alusel käesolevalt kontolt konto nr. 13 «Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine» deebetisse, kusjuures nende maksumusest arvatakse maha võimaliku kasutamise hind.

Töötajate süü läbi tekkinud väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete puudujäägi või vigastuste korral määratakse süüdlastelt sissenõudmisele kuuluv kahjusumma kindlaks vastavalt kehtivatele seadustele.

Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete remondikulud kirjendatakse olenevalt nende ekspluateerimise kohast vastavatele kulukontodele — tsehhi-, tehase üld-, lisa- või käibekuludeks jm.

Käesoleval kontol arvestatakse ka väheväärtuslike ja kiiresti kuluvaid esemeid, mis on kehtivate eeskirjade kohaselt soetatud töötajate kultuuriliste ja elutarbeliste vajaduste rahuldamiseks eri finantseerimisallikate (ettevõttefond jm.) arvel. Seejuures kantakse nimetatud esemete kontol nr. 12 arvelevõtmisel nende täielik soetamishind samaaegselt kontole nr. 13 «Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine». Kõlbmatuks muutunud esemete algmaksumus kirjendatakse seatud korras konto nr. 13 deebetisse ja samaaegselt kantakse nende võimaliku kasutamise hind konto nr. 99 «Kasumid ja kahjumid» krediidist tootmisvarude vastavatele kontodele.

Kontos nr. 12 «Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

05 Toorained ja materjalid

07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed

- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 50 Kassa
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 93 Kapitaalvahutuste finantseerimine
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kreedit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 13 «Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine»

Sellel kontol arvestatakse ekspluatatsioonis olevate väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete, erirõivaste ja -jalatsite, vooditarvete, eriotstarbeliste tööriistade, eri-

seadiste ja vahetusseadmete maksumuse kustutatud osa, s. t. nende ekspluateerimisest tingitud kulumise summat.

Kulumissumma kantakse konto nr. 13 kreditiisse, kusjuures debiteeritakse vastavaid kulukontosid (tootmis-, tehase üld-, tsehhi-, lisa- või käibekulud jm.).

Normaalse kulumise tagajärjel ekspluatatsioonist välj langenud väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete, erirõivaste ja -jalatsite, vooditarvete, eriotstarbeliste tööriistade, eriseadiste ja vahetusseadmete algmaksumus, vähendatult nende võimaliku kasutamise hinna võrra, kirjendatakse käesoleva konto deebetisse.

Kulumise analüütilist arvestust tuleb pidada selliselt, et see tagaks vajalike andmete saamise väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete üksikute rühmade järgi, ja nimelt:

a) üldkasutatavate väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine;

b) eriotstarbeliste tööriistade ja eriseadiste kulumine;

c) vahetusseadmete (manteltorude jm.) kulumine;

d) erirõivaste ja -jalatsite kulumine;

e) vooditarvete kulumine;

f) eri finantseerimisallikate arvel soetatud seadmete ja inventariesemete kulumine;

g) ajutiste, lammutamisele kuuluvate tehniliste ehitiste koostisosadeks olevate esemete maksumuse kustutamine (geoloogiaorganisatsioonides).

Kontos nr. 13 «Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine» korrepondeerib

deebet-pool kontodega:

- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine;

kredit-pool kontodega:

- 11 Varumis- ja laokulud
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised.

Konto nr. 14 «Materiaalsete väärtuste ümberhindamine»

Sellel kontol arvestatakse valitsuse määruste ja korralduste kohaselt ümberhinnatud (alla- või juurdehinnatud) kaubaliste materiaalse väärtuste hinnavahesid.

Käesolev konto korrespondeerib temale kantud alla- ja juurdehindluse summade osas kaubaliste materiaalse väärtuste vastavate kontodega.

Allahindluse summade hüvitamise allikad ja juurdehindluse summade suunamise korra määrab kindlaks valitsus või tema korraldusel NSV Liidu Rahandusministeerium. Kaubaliste materiaalse väärtuste allahindluse summade hüvitamise ja juurdehindluse summade jaotamise kehtiva korra kohaselt krediteeritakse (allahindluse korral) või debiteeritakse (juurdehindluse korral) käesolevat kontot vastavate summadega, korrespondeerivalt nende kontodega, millel arvestatakse allahindluse puhul vähendatavad või juurdehindluse puhul suurendatavad summad.

Kaubandusorganisatsioonid arvestavad käesoleval kontol kaupade ümberhindamist seoses jaehindade hooajalise muutumisega ning vananenud tegumoe või kujuga ning osaliselt oma esialgseid omadusi minetanud kaupade allahindamist.

Kontos nr. 14 «Materiaalsete väärtuste ümberhindamine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 73 Arveldused eelarvega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 90 Lühiajalised pangalaenu
- 99 Kasumid ja kahjumid;

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 20 Põhitootmine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 95 Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine
- 99 Kasumid ja kahjumid.

III osa

TOOTMISKULUD

Käesolevasse ossa kuuluvad kontod, mis on ette nähtud tööstus- ja põllumajandustoodangu väljalaske, ehitus-, montaaž-, geoloogiliste ja projekteerimistööde ning autotranspordi ekspluateerimise jm. kulude arvestamiseks.

Tööstustoodangu tootmiskulude arvestamine toimub korras, mis on ette nähtud kehtivates toodangu omahinna arvestamist ja kalkuleerimist käsitlevates tootmisharude juhendites, mis on välja antud kooskõlas NSV Liidu Riikliku Plaanikomitee, NSV Liidu Rahandusministeeriumi ja NSV Liidu Statistika Keskvalitsuse poolt 18. märtsil 1955. a. kinnitatud «Tööstustoodangu omahinna planeerimise, arvestamise ja kalkuleerimise põhimäärustikuga».

Toodangu omahinna arvestuse edasiseks lihtsustamiseks ja täiustamiseks on vaja:

juurutada normatiivset arvestust, mis tagab kõige täiuslikuma kontrolli tootmiskulude üle ja tegelike kulude hälvete väljaselgitamise kinnitatud normidest mitte üksnes suureseerialise ja massilise tootmislaadiga masinaehitusettevõtetes, vaid ka kummi-, jalatsi- ja õmblus- ning teistes taolistes tööstustes.

Nimetatud arvestuse organiseerimise kord on toodud NSV Liidu Rahandusministeeriumi poolt 30. jaanuaril 1954. a. nr. 142 all kinnitatud «Tootmiskulude arvestamise normatiivse meetodi ja toodangu omahinna kalkuleerimise põhimäärustikus»;

näha ette tootmiskulude koondarvestuse organiseerimine üldreeglina selliselt, et ettevõttes valmistatud pooltoodete üleandmisel ühest tsehhist teise nende toodete omahinda ei kantaks läbi raamatupidamiskontodest;

näha ette tootmiskulude koondarvestuse pidamine keskmise suurusega ja väikestes ettevõtetes toodete (tellimuste) löikes kogu tehase kohta tervikuna, mitte aga üksikute tsehhide viisi;

vältida tootmiskulude sellist arvestust, mis ei taga kontrolli kulutuste üle ning toodete omahinna kalkuleerimist tegelike kulude jaotamise teel väljalastud kaubakoguse ja lõpetamata toodangu vahel, samuti üksikute toodete vahel proportsionaalselt nende plaanilisele omahinnale;

võimaldada toodangu omahinna arvestuses summade ümardamist täisrubladeni (näiteks tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotamisel valmistatava toodangu liikide vahel, kallihinnaliste topteliikide ühiku omahinna arvutamisel);

kirjendada materjalide tegeliku ja plaanilise omahinna hälbed või tsehhide ja tehasevalitsuse osakondade majanduslikeks vajadusteks kulutatud materjalide transpordi- ja varumiskulud (materjalide arvestamisel hulgihindades) põhitootmise kontole ilma nende materjalide osas hälbeid tsehhikulude ja tehase üldkulude kontodele kandmata;

lihtsustada tootmise teenindamise ja haldamise kulude jaotamise korda, nähes ette, et ettevõtetes, kus toodete ringlus ja nende valmistamise tööjõukulu on tsehhides enam-vähem ühesugused, jaotatakse tsehhikulud toodangu- (toodete) liikide vahel kogu tehase kohta tervikuna arvutatud keskmise protsendiga;

tootmiskulude tellimus- ja töötlemiskohajärgsete arvestusmeetodite rakendamisel koondada tellimused võimalikult ühtekokku ja määrata kindlaks minimaalne arv töötlemiskohti, mille kohta peetakse tootmiskulude arvestust, tagades seejuures toodangu omahinna õige kindlakstegemise.

Kapitaalmahutuste ning ehitus- ja montaažtööde kulud arvestatakse korras, mis on ette nähtud NSV Liidu Statistika Keskvalitsuse, NSV Liidu Rahandusministeeriumi ning NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Ehitusajade

Komitee poolt 28. aprillil 1955. a. kinnitatud «Kapitaalmahutuste ning ehitus- ja montaažtööde maksumuse arvestamise põhimäärustikus».

Geoloogiaorganisatsioonid arvestavad tootmiskulusid vastavalt tootmisharu juhendile tootmise raamatupidamise korra kohta NSV Liidu Geoloogia ja Maapõuevarade Kaitse Ministeeriumi geoloogiaorganisatsioonides.

Kapitaalmahutuste finantseerimise arvel tehtavate geoloogiliste uurimistööde kulud arvestatakse konto nr. 20 osa B «Ehitus- ja montaažtööd» iseloomustuses kirjeldatud korras.

Projekteerimis- ja uurimistööde arvestamine toimub NSV Liidu Rahandusministeeriumi ja NSV Liidu Statistika Keskvalitsuse 1959. a. 22. septembri kirjas nr. 285/13-08 ettenähtud korras.

Põllumajandussaaduste tootmisega seotud kulude arvestamine põllumajanduslikes abiettevõtetes toimub korras, mis on kindlaks määratud NSV Liidu Rahandusministeeriumi poolt kooskõlastatult NSV Liidu Statistika Keskvalitsusega 7. oktoobril 1958. a. kinnitatud «Põllumajanduslike abiettevõtete tootmiskulude arvestamise ning taime- ja loomakasvatussaaduste omahinna kalkuleerimise põhimäärustikuga». Rahvamajanduse nõukogud, ministeeriumid ja keskasutused ning oblastite, kraide ja vabariikliku alluvusega linnade täitevkomiteed võivad lubada seda määrustikku rakendada ka neile alluvates sovhoosides.

Tootmiskulude arvestus peab tagama toorainete, materjalide ja töötasu kulunormidest kõrvalekaldumiste väljaselgitamise. Tootmiskulude arvestus peab täielikult hõlmama kõiki toodangu valmistamise ja tööde teostamisega seotud kulusid ja kadusid, mis käsitlevad vastavat kalkulatsiooniperioodi.

Tootmiskulud tuleb arvata selle perioodi toodangu, tööde ja teenuste omahinda (ehitustööde maksumusse jm.), mille jaoks nad on tehtud, olenemata nende ette- (rendis jm.) või järelmaksu (töölise puhkusrahad, teenistusvanusetasud jm.) ajast.

Mõned kulutused, nagu jooksva remondi kulud, uute tooteliikide väljalaskmise ettevalmistamise kulud, kaevandamise eeltööde maksumus, väheväärtuslike ja eriotstarbeliste tööriistade ja eriseadiste kulumise hüvitamine jne., mille suhtes ei saa täpselt kindlaks määrata, misuguse kalkulatsiooniperioodi kohta nad käivad, ning mõned kulude liigid hooajalistes tootmisharudes arvatakse

tootmiskuludesse ja toodangu, tööde ja teenuste omahinna hulka tootmisharulistes juhendites kindlaksmääratud eelarvelis-normatiivses korras.

Tegelikud kulud arvestatakse raamatupidamise algdokumentide põhjal, mis on vormistatud ranges kooskõlas kehtivate seadustega.

Konto nr. 20 «Põhitootmine»

Sellel kontol arvestatakse kulud, mis on seotud tööstus- ja põllumajandusettevõtete kaubatoodangu väljalaskmisega ning ehitus- ja montaaž-, geoloogiliste ning projekteerimis- ja uurimistöode tegemisega vastavate ehitus-, tööettevõtja-, geoloogia- ning projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonide poolt.

Isemajandavad territoriaalsed automajandid arvestavad käesoleval kontol autotranspordi ekspluateerimise kulud.

Alljärgnevas iseloomustatakse lühidalt kulude arvestamise korda eri tootmisaladel:

A. Tööstustoodangu valmistamine

Tööstusettevõtted arvestavad sellel kontol oma põhitoodangu valmistamise, töötlemise, kokkupaneku ja viimistlemise põhikulud ning tootmise teenindamise ja haldamise kulud, mis eelnevalt arvestatakse vastavatel kontodel.

Põhitootmise all mõistetakse sellist tootmist, mis oma organisatsiooni ja tehnoloogilise protsessi poolest on ette nähtud sellise toodangu valmistamiseks, mille tootmiseks antud ettevõtte on asutatud.

Tootmiskulude analüütilist arvestust peetakse üksikute tooteliikide või üheliigiliste toodete rühmade ja toodete tellimuste viisi, nende rühmituste piirides aga — kulukirjete lõikes korra kohaselt, mis on nähtud ette toodangu omahinna arvestamist ja kalkuleerimist käsitlevates tootmisharulistes juhendites.

Üksikute toodete tegelik tehaseomahind arvutatakse tootmiskulude raamatupidamisandmete alusel. Valmistoodete tegelik tehaseomahind kirjendatakse raamatupidamises iga kuu konto nr. 40 «Valmistoodang» deebetisse nimetatud konto iseloomustuses kirjeldatud korras.

Konto «Põhitootmine» saldo, mida on võrreldud toot-

miskulude analüütilise arvestuse andmetega, näidatakse bilansi kirjes «Lõpetamata tööstustoodang ja omatoodetud pooltooted».

B. Ehitus- ja montaažtööd

Tööstusettevõtte ehitus- ja montaažiorganisatsioonid arvestavad sellel kontol tellijaile «Ehitustegevuse finantseerimise eeskirjade» p. 6, 7 ja 8 ettenähtud korras ülevõtavate põhiliste ehitus- ja montaažtööde kulusid.

Mehhaniseerimisvalitsused (spetsialiseeritud masinalaenutusbaasid) arvestavad käesoleval kontol nende poolt alltöövõttelepingute alusel tehtud ehitus- ja montaažtööde kulusid.

Pea-töötajad ei arvesta allettevõtjate poolt tehtud töid kontol nr. 20, vaid kirjendavad need konto nr. 46 allkontole 5 «Ehitus- ja montaaž-, projekteerimis- ja geoloogiliste uurimistööde üleandmine».

Ehitus- ja montaažtöid majanduslikul teel tegevad hoonehoidjad käesolevat kontot ei kasuta. Nende organisatsioonide poolt tehtud ehitus- ja montaažtööde kulude arvestamine ja maksumuse kalkuleerimine toimub vahetult kontol nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine».

Ehitus- ja montaažtööde kulude arvestust peetakse allkontodel:

20—1 «Ehitustööd (kaasa arvatud teraskonstruktsioonide montaaž)»;

20—2 «Seadmete montaaž».

Tootmiskulude kirjendamine ülaltähendatud allkontodele peab toimuma täpselt kooskõlas «Kapitaalehituse ning ehitus- ja montaažtööde maksumuse arvestamise põhimäärustikuga».

Ehitus- ja montaažtööde kulude arvestus peab võimaldama välja selgitada tegelike kulude hälbed kehtivatest eelarvetest ja normidest ning nende hälvete põhjused.

Kalkulatsiooniobjektid tuleb eelnevalt šifreerida. Seejärel tuleb neile omistatud šifrid märkida kõigile arvestusdokumentidele, selleks et nende põhjal oleks võimalik kuuluvuse järgi rühmitada tootmiskulusid.

Ehitus- ja montaažtööde igale kalkuleeritavale mahule avatakse omaette konto (tellimus), millesse kirjendatakse otseste kulude osas tehakse kulukirjete viisi, lisakulude osas aga — kontol nr. 27 arvestatud üldsummades.

Kontot nr. 20 debiteeritakse tegelike kulude summadega

ja krediteeritakse tellijale üleantud tööde maksumusega, mis kantakse üle konto nr. 46 «Realiseerimine» allkontole 5 «Ehitus- ja montaaž-, projekteerimis- ja geoloogiliste uurimistööde üleandmine».

Konto nr. 20 saldo näitab lõpetamata toodangule langevate kulude summat.

C. Geoloogilised uurimistööd

Kontol nr. 20 arvestatakse geoloogiaorganisatsioonide poolt riikliku plaani kohaselt majanduslikul teel tehtavate geoloogiliste uurimistööde kulusid. Majanduslikul teel tehtavateks loetakse neid geoloogilisi uurimistöid, mis sooritatakse selle geoloogiaorganisatsiooni jõududega, kelle nimel on kinnitatud tiitelnimekiri ja plaan.

Tööttevõtja-organisatsioonide poolt tehtavaid geoloogilisi uurimistöid arvestab tellija (tiitlihoidja) kontol nr. 36 «Geoloogilised uurimistööd».

Geoloogiliste uurimistööde kulud arvestatakse kontol nr. 20, liigitatult:

1) riigieelarve arvel finantseeritavateks geoloogilisteks töödeks;

2) lepingute alusel teistele organisatsioonidele tehtavateks geoloogilisteks töödeks.

Geoloogiliste uurimistööde kulude arvestust peetakse iga üksiku tööobjekti viisi, mille kohta on koostatud omaette eelarve.

Kui ühel ja samal objektil teostab geoloogilisi töid mitu uurijat esialku, peetakse kulude arvestust eraldi iga salga kohta, kusjuures kulud liidetakse järgnevalt kogu objekti kohta üheks tervikuks.

Geoloogiliste uurimistööde tegeliku omahinna analüütilist arvestust peetakse iga objekti kohta, kalkuleeritavate tööliikide ja kulukirjete kinnitatud nomenklatuuri lõikes.

Põhikulud jaotatakse kalkuleeritavatele tööliikidele ja kulukirjetele algdokumentide põhjal otsese tunnuse järgi.

Lisakulud jaotatakse üksikute tööliikide ja kulude vahel üks kord aastas või aasta kestel, kui tööd vastaval objektil lõpetatakse.

Üksikute tööliikide tegeliku maksumuse ja kulude kohta täielike andmete saamiseks perioodiliste aruannete koostamisel jaotatakse lisakulud tööliikidele ja kulukirjetele ilma raamatupidamiskirjendeid koostamata ja analüütilises arvestuses kirjendeid tegemata.

Mõõtmisaktidega vormistatud tööde kontol nr. 20 arvestatud kulud kantakse iga kuu konto nr. 46 «Realiseerimine» allkonto 5 «Ehitus- ja montaaž-, projekteerimis- ja geoloogiliste uurimistööde üleandmine» deebetisse.

Konto nr. 20 saldo näitab lõpetamata geoloogilistele uurimistöödele langevate kulude summat.

D. Projekteerimis- ja uurimistööd

Projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonid arvestavad kontol nr. 20 tootmiskulusid eraldi projekteerimis- ja eraldi uurimistööde kohta. Nende kulude arvestamine toimub projekteeritavate objektide kaupa kooskõlas projekteerimis- ja uurimistööde olemasolevate eelarvetega, ja nimelt:

a) tervikuna kogu projekteeritava objekti kompleksi (tööstusettevõtte või mõne muu hoonete ja tehniliste ehitiste kompleksist koosneva objekti) kohta, mis on ette nähtud projekteerimis- ja uurimistööde koondeklarves (vorm nr. 1-p), või ehituse kui terviku kohta üldsummas, tuues eraldi välja üksikud objektid loetelu järgi, mille kinnitab vastav rahvamajanduse nõukogu, NSV Liidu või liiduvabariigi ministeerium või keskasutus, kohaliku alluvusega organisatsioonide suhtes aga krai, oblasti või vabariikliku alluvusega linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee valitsus (osakond);

b) üksikute objektide (tsehhide, hoonete, tehniliste ehitiste jne.), projekti spetsialiseeritud osade või tööde elementide ja liikide kaupa, mille kohta on koostatud projekteerimis- ja uurimistööde omaette eelarved (vorm nr. 2-p), kui need objektid või tööliigid ei sisaldu koondeklarves (vorm. nr. 1-p). Vajaduse korral võivad projekteerimisorganisatsioonid rahvamajanduse nõukogu ja NSV Liidu või liiduvabariigi ministeeriumi või keskasutuse loal, kohaliku alluvusega organisatsioonide suhtes aga krai, oblasti või vabariikliku alluvusega linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee valitsuse (osakonna) loal pidada tootmiskulude arvestust ühendatult oma otstarbelt ühelaadiliste projekteerimisobjektide rühmade kaupa;

c) üksikute tüüpprojekteerimise objektide ning riigieelarve arvel tehtavate projekteerimis- ja uurimistööde üksikute teemade ja liikide viisi.

Projektidokumentatsiooni koostamisega ja uurimistöödega seotud kulud liigitatakse analüütilises arvestuses otsesteks ja lisakuludeks.

Otseste kuludena arvestatakse:

- 1) tootmispersonali põhitöötasu;
- 2) tootmispersonali komandeerimiskulud;
- 3) transpordikulud uurimistöodel;
- 4) uurimistöodel kulutatavate põhimaterjalide maksumus;
- 5) välitööde kulud ning uurimisekspeditsioonide, -salgade ja -rühmade teenindamine uurimistöode asukohas;
- 6) muud otsesed kulud.

Muud projektidokumentatsiooni koostamisega ja uurimistöödega seotud kulud kuuluvad konto nr. 27 iseloomustuses loetletud lisakulude hulka.

Otseste kulude kirjed on iseloomustatud «Juhistes raamatupidamise korra kohta projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonides» (NSV Liidu Rahandusministeeriumi ja NSV Liidu Statistika Keskvõltsuse 1959. a. 22. septembri kiri nr. 285/13-08).

Projekteerimis- ja uurimistööde kulude arvestus peab võimaldama välja selgitada tegelike kulude hälbed koondelarvetes (vorm nr. 1-p) või üksikeelarvetes (vorm nr. 2-p) ettenähtud kuludest ja nende hälveté põhjused.

Tootmiskulude raamatupidamise objektid tuleb šifreerida. Seejärel tuleb neile omistatud šifrid märkida kõigile arvestusdokumentidele, selleks et nende põhjal oleks võimalik kuuluvuse järgi rühmitada vastavaid kulusid.

Projekti- ja eelarvedokumentatsiooni koostamise kulud kalkuleeritavate objektide kaupa kirjendatakse analüütilise arvestuse registritesse järgmiselt: otsesed kulud — kulukirjete lõikes eespool tähendatud korras, lisakulud aga — üldsummas. Kui otseseid kulusid ei ole võimalik jaotada raamatupidamise objektidele otsese tunnuse järgi, arvestatakse nad esialgu üldsummaliselt, tööde šifreid märkimata, seejärel aga jaotatakse iga kuu objektide vahel proportsionaalselt tootmispersonali töötasule.

Lisakulud jaotatakse raamatupidamise objektidele proportsionaalselt tootmispersonali põhitöötasule.

Tellija poolt aktiga vorm nr. 5 vastu võetud lõpetatud projektistaadiumidele (-osadele) või tööliikidele langevad tegelikud kulud kirjendatakse konto nr. 20 «Põhitootmine» allkonto 5 «Ehitus- ja montaaž-, projekteerimis- ja geoloogiliste uurimistööde üleandmine» deebetisse.

Kui lõpetatud projekti- ja eelarvedokumentatsioon antakse tellijale üle projektistaadiumide üksikute osade kaupa, tehakse nende osade tegelikud kulud kindlaks

arvutusmeetodil, lähtudes lõpetatud projektiosade ja -staadiumide või tööliikide eelarvelise maksumuse suhtest vastava projekti- ja eelarvedokumentatsiooni kompleksist akti vorm nr. 4 või nr. 4-a kohaselt osaliselt valminud projekteerimis- ja uurimistööde eelarvelisse maksumusse.

N ä i d e.

Projekti- ja eelarvedokumentatsiooni kompleksist osaliselt valminud projekteerimis- ja uurimistööde eelarveline maksumus määratakse kindlaks akti vorm nr. 4 või 4-a alusel	220 000 rubla
Selle dokumentatsioonikompleksi osas kontol nr. 20 arvestatud tegelikud kulud	200 000 "
Projektistaadiumi lõpetatud osade eelarveline maksumus	110 000 "
ehk 50% selle kompleksi tööde maksumusest.	

Seega moodustavad projektistaadiumi lõpetatud osadele langevad tegelikud kulud 100 000 rubla.

Juhtivad projekteerimisorganisatsioonid (pea-töötetvõtjad) arvestavad kontol nr. 20 ka antud töö teostamisele koopteeritud projekteerimisorganisatsioonide (alletevõtjate) poolt tehtud tööde eelarvelist maksumust juhtudel, kui arveldusi tellijatega tehtud tööde eest peab juhtiv projekteerimisorganisatsioon. Need tööd näidatakse analüütilise arvestuse registrites eri kirjena.

E. Põllumajanduslik tootmine

Olenevalt majandi struktuurist ja rakendatavast raamatupidamise korrast, mille on kindlaks määranud rahvamajanduse nõukogu, NSV Liidu või liiduvabariigi ministrium või keskasutus, oblasti, krai või vabariikliku alluvusega linna täitevkomitee, arvestatakse taime- ja loomakasvatuse tootmiskulusid ja toodangut kas kontol nr. 20 «Põhitootmine» või kontol nr. 29 «Mittetööstuslikud käitised ja majandid».

Taime- ja loomakasvatustoodang liigitatakse põhi- ja kõrvaltoodanguks.

Taimakasvatuse põhitoodangu moodustavad need saadused, mille tootmiseks majand on asutatud (teravili, kartul, köögivilid jne.).

Taimakasvatuse kõrvaltoodangusse kuuluvad saadused, mida saadakse tootmistingimuste tõttu üheaegselt põhitoodanguga (teraviljakultuuride õled, aganad ja kõlkad, mitme- ja üheaastase seemneheina masindamisel tekkiv põhk jne.).

Loomakasvatuse põhitoodang koosneb saadustest, mille tootmiseks majand on asutatud (piim, liha, vill jne.).

Loomakasvatuse kõrvaltoodangu hulka kuuluvad näiteks kammkarv, surnult sündinud vasikate nahad, surnult sündinud või lõpnud tallede nahad, samuti harjased, udu-suled jne.

Taime- ja loomakasvatussaadused hinnatakse aruandeaasta kestel tootmis- ja finantsplaanis ettenähtud plaanilise omahinnaga.

Aruandeaasta möödumise ning taime- ja loomakasvatuse põhitoodangu tegeliku omahinna kindlakstegemise järel kantakse toodangu plaanilise ja tegeliku omahinna vahe neile kontodele, kuhu aasta kestel kirjendati toodangu, ja aruandeaasta lõpuks allesolnud toodangujäägile.

Taimekasvatuse (välja arvatud puukoolid) kulude analüütilist arvestust peetakse kas tervikuna kogu vastava taimekasvatusharu kohta või tootmis- ja finantsplaanis ettenähtud üksikute kultuuriliikide või üheliigiliste kultuuride rühmade viisi ja kindlaksmääratud kulukirjete lõikes.

Puukoolides toimub tootmiskulude analüütiline arvestus analoogiliselt põllunduses rakendatavale korrale (taimekasvatuse alal ettenähtud kulukirjete lõikes) järgmiste arvestusrühmituste kohaselt:

alustekool (paljunduslapid);

istikutekool (vilja- ja ilupuud ning -põõsad);

istandikud ja emaaiad.

Loomakasvatuskulude analüütilist arvestust peetakse kas tervikuna kogu loomakasvatusharu kohta või tootmis- ja finantsplaanis ettenähtud üksikute loomaliikide ja nende vanuserühmade viisi ning kindlaksmääratud kulukirjete lõikes.

F. Ühiskondlik toitlustamine

Ühiskondliku toitlustamise ettevõtte arvestavad sellel kontol köögis saadud ja tootmisala juhataja poolt aruandmisele kuuluvate toorainete maksumust. Teisi kulusid peale toorainekulude sellel kontol ei arvestata. Kontot nr. 20 debiteeritakse köögis saadud toorainete arvestushinnaga ja krediteeritakse müüdü roogade valmistamiseks kulutatud toorainete maksumusega samuti arvestushindades. Selle konto saldo näitab töötlemata toorainete,

pooltoodetes olevate toorainete ja realiseerimata valmis-
toodete maksumust.

Toitude valmistamise ja toodangu realiseerimisega
seotud kulud arvestatakse ühiskondliku toitlustamise ette-
võtetes kontol nr. 44 «Käibekulud» (allkontol 3).

Kontos nr. 20 «Põhitootmine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 42 Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks
- 46 Realiseerimine
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 86 Amortisatsioonifond
- 88 Elseisvate maksete reserv;

kredit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 24 Tootmispraak
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 46 Realiseerimine
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkemises
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 21 «Omatoodetud pooltooted»

Konto nr. 21 «Omatoodetud pooltooted» on ette nähtud oma ettevõttes valmistatud pooltoodete jooksva arvestuse jaoks.

Seda kontot kasutavad ettevõtted, kus toodangu omahind kalkuleeritakse tootmiskulude koondarvestuse, nn. pooltoodetejärgse variandi kohaselt.

Oma ettevõttes valmistatud pooltoodete all mõistetakse poolvalmistootmeid, mis on saadud tsehhi või üksikutes töötlemiskohtades, kuid ei ole veel läbinud kõiki tehnoloogilises protsessis ettenähtud töötlemisstaadiume ja kuuluvad seetõttu edasisele töötlemisele sama ettevõtte teistes tsehhi või jaoskondades või komplekteerimisele toodeteks.

Omatoodetud pooltoodeteks loetakse malm ja teras mustas metallurgias (täieliku tootmistsükli juures); toorkummi ja liim kummitööstuses; väävelhape keemiatööstuses (pooltootena kasutamise korral); kedrus ja toorkangad tekstiilitööstuses jne.

Käesoleva konto täpsustamiseks peetakse sordilist arvestust pooltoodete hoiukohtade viisi.

Üldreeglina peavad omatoodetud pooltoodete analüütilist arvestust kaartidel vahetult nende hoidjad (laohoidjad) tsehhi plaani- ja dispetšeribüroo juhtimisel ja raamatupidamise kontrolli all.

Ettevõtetes, kus pooltooted antakse vahetult ühelt tökohalt (tööpingilt) või jaoskonnast teise, ilma tsehhihindude vahenduseta, peavad pooltoodete liikumise arvestust tsehhi plaani- ja dispetšeribüroo töötajad.

Plaaniosakonna või raamatupidamise töötajad peavad süstemaatiliselt kontrollima, kas pooltoodete arvestamise kaarte peetakse õigesti.

Konto «Omatoodetud pooltooted» saldo, mis on võrreldud analüütilise arvestuse andmetega, näidatakse bilansi kirjes «Lõpetamata tööstustoodang ja omatoodetud pooltooted».

Kontos nr. 21 «Omatoodetud pooltooted» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 26 Tehase üldkulud;

kreedit-pool kontodega:

- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 40 Valmistoodang
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja-(põhi-) fond
- 88 Eelseivate maksete reserv
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 23 «Abitootmine»

Konto nr. 23 «Abitootmine» on ette nähtud abikäitiste kulude arvestamiseks ja nende käitiste poolt valmistatud toodete, tehtud tööde või osutatud teenuste ning lõpetamata toodangu omahinda kuuluvate kulude arvestamiseks.

Sellel kontol arvestatakse abikäitiste toodangu valmistamise põhikulusid ning eelnevalt vastavatel kontodel arvestatud tootmise teenindamise ja haldamise kulusid.

Rahvamajanduse nõukogude, ministeriumide ja keskasutuste korraldusel võidakse vahetult kontol nr. 23 arvestada ka nimetatud käitiste üldisi tsehhikulusid.

Abikäitiste ülesandeks on põhitoodangu valmistajate teenindamine tööriistade, seadiste, mudelite ja stantsidega, samuti igasuguse energiaga (elektrienergia, aur, gaas, õhk jm.), transpordi- ja muude teenustega, varuosadega. Uhtlasi remondivad nad seadmeid ja muid põhivahendeid.

Ehitus- ja geoloogiaorganisatsioonides loetakse abikäitisteks: tehased, ehituste teenindusplatsid ning ehitusdele ja -konstruktsioone valmistavad töökojad, ehitusmaterjalide hüvendamise seadeldised, kivimurrud, kruusa-, liiva- ja teiste mittemaaksete materjalide karjäärid, metsaülestöötamine jne.

Samal kontol arvestatakse ka abikäitiste kulusid, mis on seotud tootmisjäätmete ümbertöötamisega nende otstarbekaimaks ärakasutamiseks.

Tootmiskulude analüütilist arvestust peetakse korras, mis on ette nähtud toodangu omahinna arvestamist ja kalkuleerimist käsitlevates tootmisharulistes juhendites.

Abikäitiste toodangu (toodete, tööde ja teenuste) tegelik omahind arvutatakse tootmiskulude arvestuse raamatupidamisandmete põhjal ja on aluseks raamatupidamises kirjendite tegemiseks käitise väljalastava toodangu oma-

hinna, toodangu laos arvelevõtmise ning tööde ja teenuste tsehhidele-tarbijaile ja teistele ettevõtetele üleandmise kohta.

Väikeste abikäitiste toodang (tööd ja teenused), kui see karbitakse peamiselt ettevõttes endas, ei kuulu eraldi kalkuleerimisele. Selliste käitiste ülalpidamise kulud kantakse sel juhul vahetult vastavatele tootmise teenindamise ja haldamise kulude kontodele. Seejuures tuleb tagada nõuetekohane kontroll nende kulude üle.

Omatarbimiseks valmistatud toodete ning ühtede tsehhide poolt teistele tsehhidele tehtud tehasesiseste tööde ja teenuste omahind määratakse kindlaks, lähtudes põhikulude, seadmete korrashoiu- ja ekspluateerimiskulude ning tsehhikulude tegelikust summast.

Abikäitiste väljapoole ettevõtet realiseeritava toodangu (toodete, tööde ja teenuste) omahinda kantakse ka vastav osa tehase üldkuludest.

Tööettevõtja-ehitus- ja geoloogiaorganisatsioonides arvestatakse abikäitiste kulusid kontol nr. 23 alljärgneva nomenklatuuri kohaselt:

- 1) toorained, põhi- ja abimaterjalid;
- 2) tootmistööliste põhitöötasu;
- 3) muud otsesed kulud;
- 4) lisakulud;
- 5) praagikahjud.

Kirjes «Muud otsesed kulud» arvestatakse kaevandamise eeltöid (pinnakihi avamine) karjäärides. Siia kantakse ka kännuraha metsaülestitamisel.

Tööettevõtjate — ehitus- ja geoloogiaorganisatsioonide abikäitiste lisakulude nomenklatuuri määravad kindlaks rahvamajanduse nõukogud, ministriumid ja keskasutused olenevalt nende käitiste struktuurist ja tööprofiilist.

Tööettevõtjatele — ehitus- ja geoloogiaorganisatsioonidele alluvates iseseisva bilansiga abikäitistes rakendatakse järgmist lisakulude nomenklatuuri:

- 1) administratiiv- ja tehnilise personali ülalpidamine:
 - a) rahandusorganeis registreeritav,
 - b) rahandusorganeis mitteregistreeritav;
- 2) tööliste täiendav töötasu;
- 3) sotsiaalkindlustusmaksed;
- 4) tootmisvajadusteks kulutatav energia, kütus, aur ja vesi;
- 5) seadmete amortisatsioon;
- 6) seadmete korrashoid, kaasa arvatud jooksev remont;

7) tootmisruumide korrashoid, kaasa arvatud amortisatsioon, rendis ja jooksva remondi kulud.

Tööttevõtjate — ehitusorganisatsioonide masinalaenu-tuse baasid peavad kulude arvestust järgmise nomenkla-tuuri kohaselt:

1) masinaid juhtivate ja teenindavate tööliste (masinis-tid, motoristid, lukksepad jt.) põhi- ja täiendav töötasu;

2) sotsiaalkindlustusmaksed;

3) energia, kütus, põletis- ja määrdeained, abi-(eksplua-tatsioonilised) materjalid;

4) masinate ja mehhanismide amortisatsioon ning vähe-väärtuslike esemete kulumine;

5) profülaktika, keskmine ja jooksev remont;

6) masinate peale- ja mahalaadimine, vedu, kokku- ja lahtimonteerimine ning proovikäivitamine;

7) lisakulud.

Isemajandavad abikäitised, mis planeeritakse tööette-võtjate — organisatsioonide ja ehituste mittepõhitootmise koostises ning alluvad vahetult ehitustrustidele või -valit-sustele, realiseerivad oma toodangut ja teenuseid ehitus-valitsustele ja teistele trusti (ehitusvalitsuse) koostisse kuuluvatele tootmisallüksustele plaaniliste arvestushinda-dega. Toodangu (teenuste) realiseerimise tulemused jää-vad vastavate tootmisallüksuste bilanssi ja lülitatakse trusti (ehitusvalitsuse) poolt ehitus- ja montaažtööde omahinna kohta esitatavasse koondaruandesse ilma tarbi-jate arvele kandmata.

Ehitusvalitsustele (-jaoskondadele) ja geoloogiaorgani-satsioonidele alluvates ja nende bilansil olevates abikäit-istes peetakse toodangu valmistamise kulude arvestust kogu käitise kohta tervikuna, katkematu tehnoloogilise protsessiga käitistes aga — tootmisfaaside viisi. Kui need käitised seejuures valmistavad mitmesuguseid tooteliike, rakendatakse toodete eri sortide või liikide kalkuleerimi-seks omahinna arvutamise lihtsustatud meetodit, mis sei-sab kogu väljalastava toodangu tegeliku omahinna jaotami-ses proportsionaalselt plaanilisele omahinnale.

Ehitus- ja montaažtöödeks realiseerivad abikäitised oma toodangut tegeliku omahinnaga.

Geoloogilise uurimise salgale alluvate ja viimase bilan-sil olevate abikäitiste töid ja teenuseid üldreeglina eraldi ei kalkuleerita. Iga kuu lõpul kantakse iga abikäitise alal arvestatud tegelikud kulud, vähendatult lõpetamata too-dangu maksumuse võrra, geoloogiliste uurimistööde vas-

tavatele liikidele, lattu antud toodangu osas aga vastavatele materiaalsele väärtuste kontodele. Nende kulude jaotamine geoloogiliste uurimistööde vastavatele liikidele toimub proportsionaalselt osutatud teenuste või tehtud tööde mahule.

Kaubandusorganisatsioonid arvestavad kontol nr. 23 peale abikäitiste (remondi-, tinutamise-, kassaaparaatide remondi- jne. töökodade) kulude ka toodangu oma ettevõtetes töötlemise (toiduainete soolamise, kuivatamise ja konservimise, piima töötlemise jne.) kulusid.

Kontos nr. 23 «Abitootmine» korrepondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 40 Valmistoodang
- 50 Kassa
- 60 Arveldused hankijate ja töötlevõtjatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 86 Amortisatsioonifond
- 88 Eelseisvate maksete reserv;

kredit-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 05 Toorained ja materjalid
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 11 Varumis- ja laukulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud

- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspuuteerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 35 Põhikarja moodustamine
- 41 Kaubad
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste riknemisest
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 88 Elseisvate maksete reserv
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 24 «Tootmispraak»

Konto «Tootmispraak» on ette nähtud kõigi vastavate kulude arvestamiseks, et kindlaks teha põhi- ja abitootmises praagist tulenevate kahjude üldsummat.

Tootmispraagiks loetakse tooted, pooltooted, detailid, sõlmed ja tööd, mis kvaliteedilt ei vasta kindlaksmääratud standarditele või tehnilistele tingimustele ja mida ei saa kasutada ettenähtud otstarbeks või mida võib kasutada alles pärast täiendavaid, parandamiseks tehtud kulusid.

Olenevalt toodangu tehnilisel vastuvõtmisel avastatud defektide iseloomust liigitatakse praak parandatavaks ja parandamatuks (lõplikuks).

Parandatavaks praagiks loetakse toodang (tooted), pooltooted (detailid ja sõlmed) ning tööd, mille parandamine (viimistlemine) nende kasutamiseks ettenähtud otstarbeks on tehniliselt võimalik ja majanduslikult otstarbekohane. Lõpliku praagi moodustavad toodang (tooted), pooltooted (detailid ja sõlmed) ning tööd, mille parandamine on tehniliselt võimatu või majanduslikult ebaotstarbekohane.

Praagihulka kuuluvad ka vastutusega müüdüd toodangu (toodete, tööde) parandamise kulud, kui selles toodangus tulid defektid ilmsiks enne kindlaksmääratud vastustähtaega.

Praak liigitatakse tema avastamise järgi: sisemiseks —

mis on selgunud tehases enne toodangu ärasaatmist ettevõtetele-tarbijatele, ja väliseks — mis on avastatud tarbija juures toodangu töötlemise, kokkupaneku ja monteerimise protsessis või ekspuateerimisel.

Pooltoodete osas selgunud lõpliku praagi maksumus koosneb tegelikest kuludest kõigi kulukirjete järgi, mis on ette nähtud valmistoodangu tehaseomahinna kalkuleerimiseks, peale kirjetes «Tehase üldkulud», «Praagikahjud», «Tööriistade ja eriseadiste kulumise hüvitamine ja muud eri kulud» ning «Uute tooteliikide väljalaskmise ettevalmistamise kulud» arvestatavate kulude, mis kantakse ainult valmistoodete omahinda.

Laialdase toodete ja pooltoodete (detailide) nomenklatuuriga tööstuses on lubatud praagi hindamisel lähtuda plaanilisest või normatiivsest omahinnast.

Parandatava praagi parandamise kulud koosnevad materjalide ja pooltoodete maksumusest, mis on kulutatud defektidega toodangu parandamiseks, praagi parandamisega seotud tööoperatsioonide eest arvatud töötasust ning seadmete teenindamise ja ekspuateerimise kulude ja tsehhikulude vastavast osast. Parandatavaks praagiks tunnistatud toodete ja pooltoodete endi omahinda ei arvata praagi parandamisega seotud kahjude hulka.

Välispraagi maksumus koosneb tarbijate poolt välja praagitud toodangu (toodete, agregaatide, tööde jm.) tehaseomahinnast ja samuti selle toodangu parandamise, asendamise ning transpordi kuludest.

Toodangu omahinda kantava sise- ja välispraagist tekkinud kahju kindlakstegemiseks liidetakse lõpliku sise- ja välispraagi maksumusele praagi parandamise kulud ja arvatakse maha praagitud toodangu maksumus selle võimaliku kasutamise hinna järgi ning süüdlastelt praagi eest kinnipeetud summad, ja summad hankijatelt sisenõutud või arbitraaži poolt välja mõistetud mittekvaliteetsete materjalide või pooltoodete hangete eest, millest tingitult tekkis praak.

Praagist tulenevate kahjude arvestamise kord määratakse toodangu planeerimist, arvestamist ja kalkuleerimist käsitlevates tootmisharulistest juhendites. Kahjud toodangu praagist kirjendatakse iga kuu tootmise kontodele ja arvatakse selle toote omahinda, mille juures praak ilmnes.

Kahjud välispraagist, mis on seoses möödunud aruandeperioodil valmistatud põhitoodanguga, kirjendatakse jooksval aruandekuul valmistatud samaliigiliste toodete

omahinda. Kui aruandeperioodil samaliigilisi tooteid ei valmistatud, jaotatakse kahju välispraagist kogu kaubatoodangule meetodil, mis on kindlaks määratud tehase üldkulude jaotamiseks.

Toodangu praagist tulenevaid kahjusid ei ole lubatud kanda lõpetamata toodangu maksumusse. Erandit sellest on lubatud teha individuaal- ja väkeseerialise tootmise suhtes tingimusel, et need kahjud kantaks konkreetse lõpetamata tellimuse arvele.

Kuu lõpuks ei tohi kontol «Tootmispraak» esineda saldot.

Kontos nr. 24 «Tootmispraak» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 20 Põhitootmine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 40 Valmistoodang
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 90 Lühiajalised pangalaenud

kredit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 08 Varuosad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 88 Eelseisvate maksete reserv.

Konto nr. 25 «Tsehhikulud»

Sellel kontol arvestatakse põhi- ja abitootmise tsehhide teenindamise ja haldamise kulud.

Põllumajandusettevõtetes nimetatakse seda kontot «Tootmise üldkulud».

Tööstusettevõtetes lisatakse tsehhikulud, maha arvates toorainete ja materjalide tagastamised ning ülejäägid,

kaubatoodangu, lõpetamata toodangu jääkide ja praagi omahinnale.

Tootmise juhtimisel tsehhideta struktuuriga ettevõtetes ei eraldata tsehhikulusid tootmise teenindamise ja haldamise kuludest.

Väiksemates ettevõtetes (näiteks kuni 500 töölisega masinaehitustehases) võidakse rahvamajanduse nõukogude, ministriumide ja keskasutuste korraldusel tsehhikulusid samuti mitte eraldada tootmise teenindamise ja haldamise kuludest.

Erilaadilise toodanguga suurtes ettevõtetes arvestatakse tsehhikulusid tsehhide viisi ja nende kandmisel toodangu omahinda lähtutakse vastavate tsehhide osatähtsusest ettevõtte toodangu omahinnas.

Samalaadse toodanguga suurtes ettevõtetes arvestatakse tsehhikulusid samuti tsehhide viisi ja kantakse toodangu omahinda kogu tehase kohta kindlaksmääratud ühtse protsendiga.

Tsehhikulude arvestamisel kantakse üksikute tsehhide ja abikäitiste järgi arvestatud kulude summad (välja arvatud tooraine ja materjalide tagastamised ning ülejäägid) vastava tsehhi (abikäitise) toodangu omahinda.

Tööstusettevõtetes jaguneb konto nr. 25 allkontodeks:
25—1 «Seadmete korrashoiu ja ekspuaterimise kulud»;
25—2 «Muud tsehhikulud».

Allkonto 25—1 «Seadmete korrashoiu ja ekspuaterimise kulud» on ette nähtud tootmiseseadmete ja muude töökohtade korrashoiu ja ekspuaterimise kulude jooksvaks arvestamiseks ja nende kulude eelarve täitmise kontrollimiseks.

Sellele allkontole kantakse tootmiseseadmete ja tsehhi-transporti vahendite korrashoiu ja jooksva remondi kulud, seadmete ja transportivahendite amortisatsioon, väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate tööriistade ja seadiste maksumuse kustutamine, nende taastamise (remondi) ja muud kulud.

Rahvamajanduse nõukogu, ministriumide (keskasutuse) loal võivad ettevõtted arvestada käesoleval allkontol ka tehnilisteks vajadusteks mineva kütuse ja energia tähtsusetu suurusega kulusid ning abimaterjalide kulu, mille maksumuse kandmine vahetult konkreetsele toodangule on tehniliselt tülikas.

Seadmete korrashoiu ja ekspuaterimise kulude analüütilist arvestust peetakse ettevõtetes nomenklatuuri

kohaselt, mis määratakse kindlaks tootmisharulistes juhendites kooskõlas nende kulude järgneva tüüpnomenklatuuriga:

1. Seadmete ja muude töökohtade korrashoidmiseks minevad materjalid (kütus, energia), tööliste töötasu ja kasutatud teenuste tasud.

2. Tootmisseadmete, transpordivahendite ja hinnaliste tööriistade jooksev remont.

3. Transpordi ülalpidamine ja ekspluateerimiskulud (materjalide, pooltoodete ja toodete ümberpaigutamise kulud).

4. Tootmisseadmete ja transpordivahendite amortisatsioon.

5. Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate tööriistade kulumise hüvitamine ja nende taastamise kulud.

6. Muud kulud.

Allkonto 25—2 «Muud tsehhikulud» on ette nähtud nende tsehhikulude eelarve täitmise kontrollimiseks ja jooksvaks arvestamiseks, mida allkontol 25—1 ei arvestata.

Muude tsehhikulude hulka kuuluvad tsehhipersonali ülalpidamise kulud (põhi- ja täiendav töötasu ning sotsiaalkindlustusmaksed), põhivahendite amortisatsioon, tsehhi kasutuses olevate hoonete, tehniliste ehitiste ja inventari korrashoiu ja jooksva remondi kulud, tsehhi ulatuses teostatavate katsetuste ja uurimuste ning ratsionaliseerimis- ja leiutustegevuse kulud, töökaitseabinõude rakendamise kulud ja mittetootlikud tsehhikulud.

Allkonto «Muud tsehhikulud» analüütilist arvestust peetakse ettevõtetes nomenklatuuri kohaselt, mis määratakse kindlaks tootmisharulistes juhendites kooskõlas nende kulude alljärgneva tüüpnomenklatuuriga:

1. Tsehhipersonali ülalpidamine.

2. Hoonete, tehniliste ehitiste ja inventari korrashoid.

3. Hoonete, tehniliste ehitiste ja inventari jooksev remont.

4. Hoonete, tehniliste ehitiste ja muude põhivahendite amortisatsioon.

5. Katsetuste, eksperimentide ja uurimuste ning ratsionaliseerimis- ja leiutuskulud.

6. Töökaitse kulud.

7. Väheväärtusliku ja kiiresti kuluva inventari kulumise hüvitamine.

8. Muud kulud.

9. Tsehhi süü läbi tekkinud tööseisakute tasustamine, kaasa arvatud selliste tööseisakute ajal tarvitatud kütus ja energia.

10. Materiaalsete väärtuste riknemine tsehhiladudes.

11. Kaod tööriistade ja seadiste ning vananenud konstruktsiooniga detailide ja sõlmede mittetäielikust kasutamisest nende jooksva moderniseerimisel.

12. Materiaalsete väärtuste ja lõpetamata toodangu puudujäägid (vähendatult ülejääkide summa võrra).

13. Muud mittetootlikud kulud.

Põllumajanduseettevõtetes nimetatakse kontot nr. 25 «Tootmise üldkulud». Tootmise üldkulude hulka kuuluvad tootmiskulud, mis ei ole otsese kulude koostises ette nähtud, kuid on tervikuna seoses ühe või teise põllumajandusharuga (taimekasvatus, loomakasvatus).

Tootmise üldkulude analüütilist arvestust peetakse kas põllumajandusliku tootmise eri harude (taimekasvatus, loomakasvatus) viisi ja kinnitatud tootmis- ja finantsplaanis ettenähtud kulukirjete lõikes või vastavalt alljärgnevale kulukirjete tüüpomenklatuurile:

1. Põhi- ja täiendav töötasu ning sotsiaalkindlustusmaksed.

2. Kerge transpordi kulud.

3. Hoonete, tehniliste ehitiste ja inventari korrashoid.

4. Põhivahendite amortisatsioon.

5. Põhivahendite jooksev remont.

6. Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine.

7. Kultuurkoplite ja põllulaagrite rajamise ja pidamise kulud.

8. Tööde transpordialane teenindamine.

9. Muud kulud.

Põllumajanduses jaotatakse tootmise üldkulud vastavatele kulukontodele proportsionaalselt tootmistööliste otsele töötasule.

Tootmise üldkulud kirjendatakse neile toodangu liikidele, mida toodab antud põllumajandusharu (taimekasvatus, loomakasvatus).

Kontos nr. 25 «Tsehhikulud» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

05 Toorained ja materjalid

06 Kütus

08 Varuosad

12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed

- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 40 Valmistoodang
- 50 Kassa
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 86 Amortisatsioonifond
- 87 Erifondid
- 88 Elseisvate maksete reserv;

krediid-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 08 Varuosad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 26 «Tehase üldkulud»

See konto on ette nähtud tehase üldkulude jooksvaks arvestamiseks ja nende kulude eelarve täitmise kontrollimiseks.

Põllumajandusettevõtetes nimetatakse kontot nr. 26 «Majandi üldkulud».

Tehase üldkulude hulka kuuluvad: tehase administratsiooni töötasu, töötajate komandeerimis- ja ümberpaigutamistasud; kantselei-, trüki-, posti-, telegraafi- ja telefonikulud; üldtehaselise tähtsusega hoonete, tehniliste ehitiste ja inventari amortisatsioon, korrashoid ja jooksev remont; tööjõu organiseeritud värbamise kulud; maksud, lõivud, eraldamised ja muud kulud.

Samal kontol arvestatakse ka välistest põhjustest tingitud tööseisakutest tulenevad kaod, s. t. kaod, mis on tekkinud kogu ettevõtte või selle üksikute osade (tsehhide, osakondade, jaoskondade, agregaatide) seismajäämisest ettevõttest olenemata põhjustel.

Tehase üldkulud, maha arvatud toodete ja materjalide tagastamised ja ülejäägid ning välistest põhjustest tingitud tööseisakutest tulenevate kadude hüvitamine vastavate organisatsioonide poolt jms. arvatakse väljalastava kaubatoodangu omahinda ja lõpetamata toodangu jäägi omahinda, samuti teenuste (kapitaalremondile ja kapitaal-ehitusele ning mittetööstuslikele majandele osutatud teenuste) omahinda korras, mis määratakse kindlaks toodangu omahinna arvestamist ja kalkuleerimist käsitlevates tootmisharulistes juhendites.

Tööstusharudes, kus vastavalt rahvamajanduse nõukogude ja ministriumide juhenditele lõpetamata toodangu jääk hinnatakse ainult toorainete ja materjalide (või pooltoodetejärgse meetodi rakendamise korral — ka pooltoodete) tegeliku omahinna järgi, lähtudes nende tootmis-antud kogusest, kirjendatakse tehase üldkulud kaubatoodangu omahinda.

Käesoleva konto täpsustamiseks peetakse arvestust järgmiste kulurühmade viisi:

- A. Administratiivkulud.
- B. Üldised majanduskulud.
- C. Maksud ja eraldamised.
- D. Mittetootiikud tehase üldkulud.

Tehase üldkulude analüütilist arvestust peetakse ettevõttes nomenklatuuri kohaselt, mis määratakse kindlaks tootmisharulistes juhendites kooskõlas nende kulude alljärgneva tüüpomenklatuuriga:

A. Administratiivkulud

1. Administratiivpersonali põhi- ja täiendav töötasu.
2. Ametialaste komanderingute ja töötajate ümberpaigutamise kulud.
3. Muud administratiivkulud.
4. Preemiad, mis ei kuulu rahandusorganeis registreerimisele.

B. Üldised majanduskulud

1. Administratsiooni hulka mittekuuluva tehasepersonali ülalpidamine.
2. Üldtehaselise iseloomuga hoonete, tehniliste ehitiste ja inventari korrashoid ja jooksev remont.
3. Põhivahendite amortisatsioon.
4. Katsetuste, eksperimentide ja uurimustega seotud

kulud ning tehaselaboratooriumide ülalpidamine; leiutus-
alased ja tehniliste täiustustega seotud kulud.

5. Töökaitse kulud.

6. Tuletõrje-, relvastatud ja muu valve ülalpidamise
kulud.

7. Tootmispraktika ja kaadri ettevalmistamise kulud.

8. Tööjõu organiseeritud värbamise kulud.

9. Makstud protsendid (maha arvatud saadud protsen-
did).

10. Muud üldised majanduskulud.

C. Maksud ja eraldamised

1. Maksud, lõivud ning muud kohustuslikud kulud ja
eraldamised.

D. Mittetootlikud tehase üldkulud

1. Vagunite, laevade ja muude transpordivahendite
seisurahad (-trahvid).

2. Juurdehindlused (maha arvatud mahahindlused)
koosinus ϕ järgi.

3. Majanduslepingute rikkumisest tulenevad trahvid,
viivised ja leppetrahvid (maha arvatud saadud summad).

4. Tähtjaks tasumata laenudelt makstud protsendid.

5. Töötasu välistest põhjustest tingitud tööseisakute aja-
eest; kütuse ja energia maksumus, mis tarvitati ära välist-
est põhjustest tingitud tööseisakute ajal.

6. Materjalide ja toodangu puudujäägid tehase ladudes
(maha arvates ülejäägid).

7. Tehase ladudes riknenud materjalid ja tooted.

8. Muud mittetootlikud kulud.

Sovhoosides ja põllumajanduslikes abimajandites pee-
takse üldkulude analüütilist arvestust tehase üldkulude
osade ja kirjete kohaselt. Majandi üldkulud jaotatakse
majandusharudele ja viimaste raamides kalkulatsioonio-
jektidele aasta lõpul proportsionaalselt põllumajandusette-
võtete otsestes tootmiskuludes arvestatud töötasule.

Kontos nr. 26 «Tehase üldkulud» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

05 Toorained ja materjalid

06 Kütus

08 Varuosad

12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed

13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine

23 Abitootmine

29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid

- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 40 Valmistoodang
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste riknemisest
- 86 Amortisatsioonifond
- 87 Erifondid
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 99 Kasumid ja kahjumid;

k reedit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 08 Varuosad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 20 Põhitootmine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 27 «Lisakulud»

Kontol nr. 27 arvestatakse tööettevõtjate — ehitus-, montaaž-, geoloogia-, projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonide ning majanduslikul teel teostatavate ehituste lisakuludid.

Käesoleval kontol arvestatakse kõiki lisakulusid, mis on seoses ehitus-, montaaž-, geoloogiliste uurimis- ning projekteerimis- ja uurimistöödega nii põhi- kui abitootmises, samuti kulusid, mis tehakse tsentraliseeritud korras ja kuuluvad vastavate käitiste ja majandite arvele kandmisele jaotamise teel.

Lisakulusid arvestatakse vastavalt kulukirjete nomenklatuurile ning jaotatakse kooskõlas kinnitatud eelarvete ja limiitidega selleks, et luua võimalus võrrelda iga kuu tegelikke lisakulusid eelarvemäärangutega ja pidevalt kontrollida eelarvedistsipliinist kinnipidamist.

Lisakulude analüütilist arvestust peetakse kulukirjete alljärgneva nomenklatuuri kohaselt:

A. Tööttevõtjate — ehitus- ja montaaži-organisatsioonides ning majanduslikul teel teostatavatel ehitustel

I. Administratiiv- ja majanduskulud

1. Töötasu:
 - a) administratiivpersonalile;
 - b) ehitusjaoskondade, abikäitiste ja muude tootmisallüksuste tootmistehnilisele personalile, kes ei kuulu administratiiv-personali hulka.
2. Ametialaste komanderingute, ametisõitude ja ümberpaigutamiste kulud.
3. Muud administratiiv- ja majanduskulud.
4. Administratiiv- ja tootmistehnilise personali preemiad, mis kuuluvad töötasufondi koostisse (kaasa arvatud sotsiaalkindlustusmaksed).

II. Tööliste teenindamise kulud

1. Tootmistööliste täiendav töötasu ja sotsiaalkindlustusmaksed.
2. Töökaitse ja ohutustehnika kulud.
3. Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud.

III. Tööde organiseerimise ja tegemise kulud

1. Tuletõrje ja muu valve ülalpidamise kulud.
2. Tööliste organiseeritud värbamise kulud.
3. Tootmisseadmete ja inventari korrashoid.
4. Normatiivsete uurimisjaamade ülalpidamise kulud, eraldamised tsentraliseeritud fondi erialaste normatiivsete käsiraamatute koostamiseks, tootmise ratsionaliseerimise jooksvad kulud.
5. Materjalide ning tehniliste ehitiste konstruktsioonide ja üksikosade katsetamise kulud (välja arvatud tehniliste ehitiste — keskmiste ja suurte sildade, reservuaaride jne. — katsetamised tervikuna), ehituste laboratooriumide korrashoiu kulud.

6. Ehitusplatside heakorrastamise kulud: ehituse territooriumi puhastamine, koristamine ja valgustamine, jalgteede ja truupide ehitamine ning muud ehitusplatside heakorrastamise kulud.

7. Ehitusobjektide ettevalmistamine üleandmiseks (põrandate, akende, uste pesemine jne.).

8. Kõrge kvalifikatsiooniga tööliste tootmisalased komanderingud seadmete ja konstruktsioonide monteerimiseks või sanitaar- ja elektrotehniliste ning muude eritööde sooritamiseks, samuti nendest töödest vahetult osa võtvate selliste insener-tehniliste töötajate komanderingud, kes ei kuulu administratiivpersonali hulka.

9. Ehitustööde organiseerimise ja läbiviimisega seotud väiksemate projekteerimistööde tegemiseks moodustatud projekteerijate rühmade ülalpidamise kulud.

10. Makstud protsendid (arvates maha saadud protsendid).

IV. Mittetootlikud kulud

1. Trahvid, viivised ja leppetrahvid (arvates maha vastavad saadud summad) transpordivahendite seisakute või majanduslepingute, kaasa arvatud tööettevõttelepingute rikkumise eest.

2. Materjalide puudujäägid ja rikkumised (arvates maha ülejäägid).

Puudujääke ületavate ülejääkide summa kantakse kontole nr. 99 «Kasumid ja kahjumid».

Põhitootmisega seotud lisakulud arvestatakse lahus abikäitiste lisakuludest.

Kõik lisakulud kirjendatakse iga kuu vastavate majandite ja käitiste arvele järgmises korras:

a) põhitootmise administratiiv- ja majanduskulud jaotatakse ehitus- ja montaažtööde vahel proportsionaalselt tootmistööliste põhitöötasule;

b) abikäitiste administratiiv- ja majanduskulud jaotatakse proportsionaalselt nende käitiste tööliste põhitöötasule;

c) täiendav töötasu, sotsiaalkindlustusmaksed ning väheväärtuslike inventariesemete ja tööriistade kulumine kantakse põhi- ja abitootmisele proportsionaalselt neil tootmisaladel töötavate tööliste põhitöötasule. Neid kulusid võib jaotada ka otsese tunnuse järgi;

d) töökaitse ja ohutustehnika ning elamumajanduse ja kommunalteenuste kulud jaotatakse põhi- ja abitootmise

vahel proportsionaalselt neil tootmisaladel töötavate tööliste põhitöötasule;

e) kõik muud lisakulud kantakse täielikult põhitootmise arvele ning jaotatakse ehitus- ja montaažtööde vahel proportsionaalselt tööliste töötasule.

Ettemakstud rendis, ühekordselt suuremates summades makstud tööliste organiseeritud värbamise kulud ja muud eelolevate aruandeperioodide arvel tehtud kulud kuuluvad kustutamisele vastavate perioodide vältel, jaotamise tähtaja saabumiseni aga arvestatakse kontol nr. 31 «Tulevaste perioodide kulud».

Ehitusest territoriaalselt eemal asuvate iseseisvate bilansile eraldamata abikäitiste ja mittetööstuslike majandite (karjäärid, metsaülestitamise punktid jne.) lisakulud kirjendatakse nende käitiste (majandite) arvele otsese tunnuse järgi.

Ehitus- ja teraskonstruksioonide ja seadmete montaažtööde üksikute objektide vahel jaotatakse lisakulud nende limiteerimisele vastavas korras. Otseste kulude suhtes limiteeritavad lisakulud jaotatakse kalkulatsiooniobjektide vahel proportsionaalselt otseste kulude tegelikele summadele; tootmistööliste töötasu suhtes limiteeritavad lisakulud jaotatakse proportsionaalselt tööliste töötasu tegelikele summadele.

Kui ehitusorganisatsioon teeb ühtaegu mitut tööd, mille lisakulude normid ja arvutamise meetodid on erinevad, on tegelikke lisakulusid lubatud jaotada proportsionaalselt nende kehtivate normide kohaselt arvutatud summadele.

Ehitus- ja montaažitrusti (ehitusvalitsuse) administratiiv- ja majanduskulud kantakse ehitus- ja montaaživalitsuste tootmiskuludesse summas, mis on ette nähtud trusti aparaadi ülalpidamiseks põhilise ehitustegevuse lisakulude arvel makstavate eraldiste plaanis.

Trusti aparaadi ülalpidamise tegelike administratiiv- ja majanduskulude hälbed plaanis ettenähtud eraldistest arvestatakse trusti bilansis.

Tööliste puhkusrahadeks ettenähtud ja täiendava töötasu koostisse kuuluvad summad arvatakse lisakuludesse igakuulise reserveerimise teel kindlaksmääratud protsendi ulatuses tööliste töötasust. Tegelikult makstud puhkusrahad ja kompensatsioonid kirjendatakse maha selle reservi arvel.

Ajutistele tiitlivälistele seadeldistele ja ehitustele kulutatud summad arvestatakse tulevaste perioodide kulude

hulgas. Kulumissumma tehakse kindlaks, lähtudes ajutiste seadeldiste ja ehituste algmaksumusest, millest on arvatud maha nende lammutamise järel tagasi saadavate materjalide maksumus, ja kantakse konto nr. 31 «Tulevaste perioodide kulud» krediidist konto nr. 27 deebetisse. Ajutiste tiitliväliste seadeldiste ja ehituste lammutamise kulud kantakse lisakuludesse kirjes «Tootmisseedmete ja inventari korrashoid».

B. Geoloogiaorganisatsioonides

Geoloogilisi uurimistöid sooritavate salkade (ekspeditsioonide) lisakulud arvestatakse järgneva kulukirjete nomenklatuuri kohaselt:

Geoloogide salkade üldised tootmiskulud

1. Täiendav töötasu.
2. Sotsiaalkindlustusmaksed.
3. Töökaitse ja ohutustehnika kulud.
4. Kaadri ettevalmistamise ja kvalifikatsiooni tõstmise kulud.
5. Preemiad tootmisplaani täitmise ja ületamise ning tööde omahinna alandamise eest.
6. Muud üldised tootmiskulud.

Geoloogide salkade üldised majanduskulud

1. Töötasu.
2. Välirahad.
3. Ametialaste komandeeringute ja ümberpaigutamiste kulud.
4. Muud kulud.

Mittetootlikud kulud

1. Kahjud tööseisakutest ja praagist.
2. Trahvid, viivised ja leppetrahvid, makstud protsendid (arvates maha saadud protsendid). (Makstud trahve, viiviseid, leppetrahve ja protsente ületavad saadud summad kantakse lisakulude jaotamisel kontole nr. 99 «Kasumid ja kahjumid».)
3. Materiaalsete väärtuste puudujäägid (arvates maha ülejäägid) geoloogide salga ladudes. (Puudujääke ületavad ülejäägid kantakse kontole nr. 99 «Kasumid ja kahjumid».)

Eraldamised

1. Eraldamised kõrgemalseisvate organisatsioonide ülalpidamiseks.

Eraldatud summadega debiteeritakse kontot nr. 27 ja krediteeritakse kontot nr. 79 «Majandisisesed arveldused».

2. Muud eraldamised.

Geoloogiaorganisatsioonid ei arvesta iseseisvale bilansile viimata abikäitiste lisakulusid kontol nr. 27.

Nende käitiste lisakulud kantakse kontole nr. 23 «Abi-tootmine» otsese tunnuse järgi ning arvatakse abikäitiste toodangu ja teenuste omahinda.

Kontol nr. 27 arvestatud lisakulude kogu summa kirjeldatakse iga kuu täies ulatuses maha kontole nr. 20 «Põhi-tootmine». Ei ole lubatud jätta mingeid lisakulusid tootmise arvele kirjendamata.

Aasta lõppedes või salga likvideerimise korral aasta kestel jaotatakse lisakulud kalkuleeritavate tööde ja kuliikide vahel. Seejuures kirjesse «Muud kulud» kantakse Kaug-Põhjas ja viimasega võrdsustatud kaugpiirkondades töötamise eest makstavate palgalisandite osas ning progressiiv-premiaalses töötasusüsteemis ettenähtud preemiade ja palgalisandite osas ainult täiendav töötasu ja sotsiaalkindlustusmaksed. Ühekordsete teenistusvanusetasude osas kuuluvad kirjendamisele ainult sotsiaalkindlustusmaksed. Kolhoosidele, sovhoosidele ja abimajanditele nende maade geoloogiliste uurimistööde alla võtmisega tekitatud ainelise kahju hüvitamiseks makstud summadele lisakulusid ei kanta.

Kõigile muudele kalkuleeritavatele tööliikidele, välja arvatud kahjud tööseisakutest ja praagist, jaotatakse lisakulude üldsumma proportsionaalselt vastavatele tööliikidele kirjendatud tegelikele põhikuludele.

Tööseisakutest, avariidest ja praagist tulenevad kaod kantakse neile tööliikidele, kus nad aset leidsid.

Geoloogiaavalitsuste (-trustide) administratiivkulud ja laokulud (materiaalsetes tehnilistes baasides) arvestatakse samuti kontol nr. 27 kindlaksmääratud kulukirjete nomenklatuuri kohaselt.

C. Projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonides

1. Tootmispersonali täiendav töötasu, sotsiaalkindlustusmaksed ja eraldamised arhitektuurifondi.

2. Konsultatsioonid, ekspertiisid ja tehniline abi.

3. Projektidokumentatsiooni paljundamise ja vormistamise kulud ning abimaterjalide maksumus.

4. Administratiiv- ja majanduskulud:

a) administratiivpersonalil põhinev ja täiendav töötasu;

b) ametialaste komanderingute, ametisõitude ja ümberpaigutamiste kulud;

c) töötasufondi koostisse kuuluvad rahandusorganeis mitteregistreeritud preemiad (kaasa arvatud neilt arvutatud sotsiaalkindlustusmaksed);

d) muud administratiiv- ja majanduskulud.

5. Muud lisakulud.

6. Mittetootlikud kulud:

a) trahvid, viivised ja leppetrahvid (arvates maha vastavad saadud summad);

b) materjalide puudujäägid (arvates maha ülejäägid) ja rikkemised.

Lisakulude kirjete iseloomustus on toodud «Juhistes raamatupidamise korra kohta projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonides» (NSV Liidu Rahandusministeeriumi ja NSV Liidu Statistika Keskvalitsuse 1959. a. 22. septembri kiri nr. 285/13-08).

Lisakulud arvestatakse kontol nr. 27 kogu projekteerimisorganisatsiooni kohta tervikuna ja suletakse iga kuu vastavate summade ülekandmise teel konto nr. 20 «Põhitootmine» deebetisse. Need kulud jaotatakse raamatupidamisarvestuses iga kuu objektide tootmiskulude vahel proportsionaalselt tootmispersonalil põhineva töötasule.

Kontos nr. 27 «Lisakulud» korrespondeerib:

deebet-pool kontodega:

05 Toorained ja materjalid

06 Kütus

07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed

08 Varuosad

12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed

13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine

23 Abitootmine

29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid

31 Tulevaste perioodide kulud

50 Kassa

51 Arvelduskonto

60 Arveldused hankijate ja töötajatega

64 Arveldused ostjate ja tellijatega

69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal

70 Arveldused tööliste ja teenistujatega

71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega

73 Arveldused eelarvega

- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveidused
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 86 Amortisatsioonifond
- 87 Erifondid
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 99 Kasumid ja kahjumid.

kredit-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveidused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 28 «Ehitusmasinate ekspuaterimine»

Sellel kontol arvestatakse kulusid, mis on seoses ehitusmasinate ja -mehhanismide ekspuaterimisega ning kuuluvad ehitus- ja montaažtööde objektide omahinda.

Abikäitistes peetakse ehitusmehhanismide ekspuaterimise kulude arvestust kontol nr. 23 «Abitootmine».

Väikeste tootmismehhanismide ja taklaažseadmete (vintside, trosside, tungraudade, elektripuuride, plokkide jne.) ekspuaterimise kulud, mis on ette nähtud lisakulude normides, kantakse vahetult kontole nr. 27 «Lisakulud».

Ehitusmasinate ekspuaterimise kulusid arvestatakse järgneva kulukirjete nomenklatuuri kohaselt:

a) ühekorrsed kulud

1. Masinate peale- ja mahalaadimine, vedu, kokku- ja lahtimonteerimine ning proovikäivitamine.

2. Ajutiste abiehituste rajamine ehitusmasinate paigutamiseks ja nende lammutamine.

Märkus. Ülalähendatud kirjetes ettenähtud kulud, mis on seoses suurte mehhanismide (tornkraanade, betoonimördi-sõlmede jne.) pikaajalise ekspluateerimisega ühes kohas, arvestatakse eelnevalt konto nr. 31 «Tulevaste perioodide kulud» allkontol 4 «Muud kulud» ja kantakse iga kuu aruandekuule vastavas osas üle konto nr. 28 deebetisse. Nende kulude summa tehakse kindlaks normatiivse arvutluse teel, lähtudes masinate antud ehitusel töötamiseks tehnilises projektis ettenähtud ajast.

b) jooksvad kulud

1. Masinaid juhtivate ja teenindavate tööliste (motoristide, masinistide jms.) põhitöötasu.
2. Elektrienergia, kütus, põletis- ja määrdeained ning abi- (ekspluatatsioonilised) materjalid.
3. Masinate ja mehhanismide amortisatsioon.
4. Masinate profülaktika, keskmine ja jooksev remont.
5. Rendis masinate ja mehhanismide kasutamise eest.
6. Muud kulud.

Materjale dooseerivate ja masinate juurde kohaletovate, samuti toodangut laialikandvate ja -vedavate ning ehituskohal paigaldavate tootmistööliste töötasu ei kuulu ehitusmasinate ja -mehhanismide ekspluateerimise kuludesse, vaid arvestatakse vahetult ehitus- ja montaažitööde tootmiskulude kontodel kirjes «Ehitus- ja montaažitööliste põhitöötasu».

Masinatega töödeldavate materjalide (näiteks masinate abil valmistatava betooni või mördi koostisosadeks olevate materjalide) maksumus ei kuulu ka ehitusmasinate ekspluateerimise kuludesse, vaid kantakse vahetult ehitustööde kuluks.

Tootmistööliste täiendavat töötasu, sotsiaalkindlustusmaksid ja muid lisakulude hulka kuuluvaid kulusid ei arvata masinate korrashoiu ja ekspluateerimise kuludesse, vaid arvestatakse kontol nr. 27 «Lisakulud».

Ehitusmasinate ja -mehhanismide ekspluateerimise kulud arvestatakse masinaliikide või -rühmade viisi nomenklatuuri kohaselt, mille määrab kindlaks rahvamajanduse nõukogu, ministerium või keskasutus.

Ehitusmasinate korrashoiu ja ekspluateerimise tegelikud kulud kirjendatakse iga kuu vastavatele ehitusobjektidele.

Ehitusmasinate ja -mehhanismide ekspluateerimise tegelikud kulud jaotatakse üksikute ehitusobjektide vahel üldreeglina proportsionaalselt vastavatel objektidel töötatud masin-vahetuste eelarvelisele maksumusele.

Ehitusorganisatsioonide masinalaenutuse baaside ülalpidamise kulud arvestatakse kontol nr. 23 «Abitootmine».

Kõigi ehitusmasinate ja -mehhanismide töö arvestust peetakse korras, nagu see on ette nähtud eelarves: masin-vahetustes, masin-tundides või tehtud töö naturaälühikutes (kuupmeeter väljakaevatud mulda jne.).

Arvestust peetakse vahetuse, poole kuu või kuuraportites.

Kontos nr. 28 «Ehitusmasinate ekspluateerimine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 23 Abitootmine
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 50 Kassa
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 86 Amortisatsioonifond
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine;

kredit-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 20 Põhitootmine
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine.
- 46 Realiseerimine

Konto nr. 29 «Mittetööstuslikud käitised ja majandid»

Sellel kontol arvestatakse põhikulusid, mis on seoses mittetööstuslikes käitistes ja majandites valmistatava toodanguga ning tehtavate tööde ja teenustega, samuti tootmise teenindamise ja nende majandite haldamise kulusid.

Mittetööstuslike käitiste ja majandite all mõistetakse majandeid, kelle tooteid, töid ja teenuseid ei arva ettevõtte põhitegevuse kauba- ega kogutoodangu koostisse ja kelle ülesannetesse kuulub eriti ettevõtte personali elutarbeliste vajaduste teenindamine. Mittetööstuslike käitiste ja majandite hulka kuuluvad eriti: elamu- ja kommunaalmajandus — elamute, ühiselamute, saunade, pesumajade,

juuksuritöökodade jne. ekspluateerimine; õmblus- ja muud elutarbelise teenindamise töökojad; põllumajanduslikud abimajandid, sööklad jne., mis ei kuulu tööliste varustamise osakondade koosseisu; isemajandavad varustuskontorid; metsamaterjalide parvetus- ja ümberlaadimistööd.

Kontol nr. 29 arvestatakse ka teaduslike uurimistööde jt. kulusid.

Kulude arvestust peetakse üksikute mittetööstuslike käitiste ja majandite viisi.

Metsatööstuse ettevõtetes kirjendatakse veeteed pidi sihtkohta parvetatud puidu edasitoimetamise kulud (palkide vette lükkamine; vallasparvetus ühes kaldasse kinni jäänud palkide liikvele päästmisega; jõesangi lihtmelioratsioon; palgiparvede saade; palkide laadimine laevadele parvetusteel jm.) parvede lõppsihtpunkti jõudmisel kuupmeetri keskmise plaanihinnaga konto nr. 29 kreditiist konto nr. 40 «Valmistoodang» deebetisse kui summa, mis lisandub saadud puidu maksumusele.

Aasta lõpul jaotatakse puidu parvetamise tegelike kulude ja aasta kestel käesolevalt kontolt kuupmeetri keskmise plaanihinnaga mahakantud summa vahe (täiendava mahakirjendamiskandega või storneerimise teel) proportsionaalselt päralejõudnud puidukogusele:

a) kontole nr. 40 «Valmistoodang» — üleandepunkti-desse jäänud puidukoguste osas;

b) kontole nr. 46 «Realiseerimine» — realiseeritud või tarbijale üleantud puidu osas.

Puidu ümberlaadimise kulud (palkide väljaveeretamine ja väljalaadimine sihtpunktides, veest ümberlaadimine raudteele, puiduvagunite tühjendamine jm.) kirjendatakse tegelikes summades vastavatele kontodele.

Tööliste varustamise osakondade koosseisu mittekuuluvate põllumajanduslike abimajandite taime- ja loomakasvatuse valmistoodang kirjendatakse aasta kestel konto nr. 29 kreditiist konto nr. 05 «Toorained ja materjalid» allkonto 3 «Põllumajandussaadused» deebetisse plaanilise omahinnaga, mis aasta lõpul korrigeeritakse aasta aruandekalkulatsioonide põhjal tegeliku omahinnani.

Tehase üldkulusid ei kanta mittetööstuslike majandite toodangule, teenustele ega töödele (välja arvatud teistele majanditele ning oma ehitustele ja kapitaalremondile osutatud teenused).

Ettevõtete (sovhooside) sööklad müüvad toitu sularaha eest. Tööliste varustamise osakondade koosseisu mittekuu-

luvate sööklate ülalpidamise kulud kantakse iga kuu konto nr. 29 kreditiist üle konto nr. 46 «Realiseerimine» allkonto 3 «Mittetööstusliku iseloomuga tööde ja teenuste realiseerimine» deebetisse. Roogade realiseerimisest sööklale laekunud summaga debiteeritakse kontot nr. 50 «Kassa» ja krediteeritakse konto nr. 46 «Realiseerimine» allkonto 3 «Mittetööstusliku iseloomuga tööde ja teenuste realiseerimine».

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulude ja tulude arvestust peetakse kinnitatud eelarvete nomenklatuuri kohaselt.

Kooskõlas kehtivate seadustega suunatakse mitte-eluruumide (kaupluste, ladude, töökodade, kontorite jm.) rendise laekumistest 95% amortisatsioonifondi moodustamiseks ja elamute kapitaalremondi kulude katteks. Saada olevate rendisesummadega debiteeritakse kontot nr. 76 «Arveldused mitmesuguste debitoride ja kreditoridega» ning krediteeritakse vastavalt kontot nr. 86 «Amortisatsioonifond» rendise 95%-lise osaga ja kontot nr. 29 «Mittetööstuslikud käitised ja majandid» — rendise 5%-lise osaga.

Rendile antud mitteiluruumide amortisatsioonieraldised näidatakse seega elamu- ja kommunaalmajanduse kuludes vähendatult arvatud rendise 95%-lise osaga, kuna elamu- ja kommunaalmajanduse tuludes näidatakse rendise 5%-line osa.

Sihtotstarbelised kulud (veevarustus, valgustus, kanalisatsioon, gaas, küte), mis ei kuulu eksploatatsiooniliste kulude hulka, arvestatakse eraldi ja kaetakse nende sissekasseerimise teel korteriüürnikelt ja rentnikelt vastavalt kehtivatele tariifidele.

Kui majavalitsused saavad kütust hindadega, mis on kõrgemad 1948. aasta hindadest, arvestatakse küttekuludes kütuse tegelik maksumus.

Kui kilovatt-tunni elektrienergia ja kuupmeetri vee ostuhinnad ületavad kehtivaid tariife, mille kohaselt korteriüürnikelt võetakse tasu nende teenuste eest, arvestatakse valgustus- ja veevarustuskulud tegelike kulude ulatuses.

Eraldi arvestamisele kuuluvad ka kommunaal- ja elukondlike ettevõtete ning vooditüüpi ühiselamute jne. tulud ja kulud.

Tööttevõtjad — ehitus- ja montaažiorganisatsioonid ning ehitused kannavad elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuse tulemusel lisakulude kontole.

Elamumajanduse ja kommunaalteenuste (elamumajandus, saunad, pesumajad jm.) ekspluateerimisest tulenevaid kahjumeid võidakse tööstustoodangu omahinda kanda üksnes valitsuse erimäärustes lubatud juhtudel.

Parandus-, õmblus- ja muude elutarbelise teenindamise töökodade kulud kantakse iga kuu konto nr. 29 kreditiist üle konto nr. 46 «Realiseerimine» allkonto 3 «Mittetööstusliku iseloomuga tööde ja teenuste realiseerimine» deebetisse, kuna laekunud summade arvelevõtmisel krediteeritakse kontot nr. 46.

Transpordi töö, mis planeeritakse tootmiskulude üldeelarves ja tööjõu osas tööstusteenuste töötajate üldise kontingendi ja töötasufondi koosseisus koos tööstuslike tootmistehhidega, arvestatakse kontol nr. 23 «Abitootmine».

Kontos nr. 29 «Mittetööstuslikud käitised ja majandid» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 46 Realiseerimine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 86 Amortisatsioonifond
- 88 Elseisvate maksete reserv
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kredit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad

- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 35 Põhikarja moodustamine
- 40 Valmistoodang
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 51 Arvelduskonto
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 30 «Mittekapitaalsed tööd»

Sellel kontol arvestatakse abistavat laadi mittekapitaalsete tööde kulusid, mis nähakse ette ehituste ja tööettevõtjate — ehitusorganisatsioonide limiteeritud lisakulude koostises. Sellisteks töödeks on: ajutiste (tiitliväliste) seadeldiste ja ehituste püstitamine, lammutamine ja jooksev remont, tööettevõtja — organisatsioonides aga ka tellijate põhivahendite jooksev remont.

Neid töid ei arvata ehitus- ja montaažtööde mahu hulka, vaid nendega seotud kulud kantakse: tulevaste perioodide kuludesse [ajutiste (tiitliväliste) seadeldiste ja ehituste maksumus]; lisa- ja muudesse kuludesse või teostamata jäänud kapitaalhituste kahjudesse jne.

Sellel kontol arvestatakse veel poolelijäetud ehitusobjektide lammutamise ja demonteerimise töid.

Ehitustöid, mida tehakse ehitusplatsi heakorrastamiseks, materjalide, konstruktsioonide ja tehniliste ehitiste osade katsetamiseks, töökaitse ja ohutustehnika vajadusteks, samuti lõpetatud objektide üleandmisega seotud töid käesoleval kontol ei arvestata, vaid kantakse vahetult kontole nr. 27 «Lisakulud».

Limiteeritud lisakulude arvel tehtavad tööd arvestatakse kontol nr. 30 nendega seotud otseste kulude summas, lisakulusid juurde arvamata.

Lõpetatud ajutised (tiitlivälised) objektid tuleb vormistada aktidega, mida koostab organisatsiooni juhataja poolt määratud üleande-vastuvõtukomisjon.

Mittekapitaalsete tööde kulude analüütilist arvestust peetakse üksikute tellimuste ja tööliikide viisi otseste kulude kirjete lõikes.

Kontos nr. 30 «Mittekapitaalsed tööd» korrepondeerib

deebet-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 23 Abitootmine
- 28 Ehitusmasinate eksploateerimine
- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 93 Kapitaalvahutuste finantseerimine;

kredit-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 27 Lisakulud
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 36 Geoloogilised uurimistööd
- 46 Realiseerimine
- 77 Ametkonnasisesed arveldused.

Konto nr. 31 «Tulevaste perioodide kulud»

Kontol «Tulevaste perioodide kulud» arvestatakse eel-olevate aruandeperioodide arvel tehtud kulud, sealhulgas nii aruandeaasta jooksul kustutatavad kui ka järgmistel aastatel kustutamisele kuuluvad.

Selle konto täpsustamiseks avatakse allkontod:

31—1 «Uute tooteliikide väljalaskmise ettevalmistamise kulud»;

31—2 «Kaevandamise eeltööd»;

31—3 «Ajutised (tiitlivälised) seadeldised ja ehitused»;

31—4 «Muud kulud».

Allkontol 31—1 «Uute tooteliikide väljalaskmise ettevalmistamise kulud» arvestatakse ettevõtete kulusid, mis on seoses uue toote konstruktsiooni ja tehnoloogilise protsessi väljatöötamisega, selle toote valmistamiseks uute seadmete projekteerimisega ja vajaliku tehnilise dokumentatsiooni ettevalmistamisega, seadmete ümberpaigutamisega ja -korraldamisega jm.

Seeriaviisilise või massilise tootmise tingimustes tehtavad kulud, mis on seotud toodete konstruktsioonide

jooksva, osalise muutmisega, üksikute detailide ja sõlmede moderniseerimisega ning tehnoloogilise protsessi osalise muutmisega, kantakse toodangu omahinda tsehhikulude või tehase üldkulude kaudu. Kui lepingu kohaselt need kulud kuuluvad hüvitamisele tellijate poolt, tuleb nad arvestada omaette tootmistellimusega.

Allkontol 31—2 «Kaevandamise eeltööd» arvestatavad kulud kustutatakse kaeveõõnte kasutamise tähtaja kestel.

Uute tooteliikide väljalaskmise ettevalmistamise ning kaevandamise eeltööde kulude arvestamise, jaotamise ja toodangu omahinda kandmise kord määratakse tootmis-
harulistes juhendites.

Allkontol 31—3 arvestatakse sellekohases loetelus ettenähtud ajutisi seadeldisi ja ehitusi, mille maksumus on ette nähtud ehituse limiteeritud lisakulude hulgas.

Tiitlivälisteks ajutisteks ehitusteks ei loeta seadeldisi, mida kasutatakse eelarvetes ettenähtavate ja põhiliste ehitustööde mahu hulka arvatavate raudbetooni-, viimistlus- ja sanitaartechniliste tööde juures.

Ajutised seadeldised ja ehitused arvestatakse nende tegeliku maksumusega, mis kustutatakse iga kuu, lähtudes nende ekspluateerimise tähtjast ja olenevalt tööde kestusest, mille jaoks neid seadeldisi vajatakse.

Ajutiste seadeldiste ja ehituste maksumuse kustutusmäära kindlaksmääramisel peetakse silmas tagastuvat osa, s. t. ülaltähendatud ajutiste objektide lammutamisest saada loodetavate materjalide maksumust.

Allkontol 31—3 debiteeritakse tegelike kulude summaga kontolt nr. 30 «Mittekapitaalsed tööd» ja krediteeritakse ajutiste seadeldiste ja ehituste igakuuliselt arvutatava kulumise summaga, mis kantakse konto nr. 27 «Lisakulud» deebetisse. Ajutiste seadeldiste ja ehituste lammutamisest saadud materjalide maksumusega debiteeritakse seejuures kontot nr. 07 «Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed».

Allkontol 31—4 «Muud kulud» arvestatakse järgmisi tulevaste aruandeperioodide arvel tehtud kulusid:

1) masinate ehitusplatsile toomise ja töökohal ülesseadmise ühekordsed kulud, mis on ehituse eelarvete kohaselt ette nähtud masin-vahetuse maksumuses;

2) tööliste massilise värbamise kulud ehituse organiseerimisel või laiendamisel,

3) karjäärade pinnakihi avamise kulud;

4) renditud põhivahenditele rendilepingu tingimuste kohaselt rentniku arvel tehtav kapitaalremont;

5) ettemakstud maksud ja lõivud;

6) perioodiliste trükiste tellimuste arvel ettemakstud summad; ettetasutud rendis, kommunaalteenused jne.;

7) jooksva remondi kulud.

Hooajalistes tööstusharudes arvatakse tulevaste perioodide kulude hulka põllumajandussaaduste varumise kulud hooaegadevahelisel perioodil (operatsioonilised kulud, varumise üldkulud) ning toorainete tööstusliku töötlemisega seotud lisakulud vastavalt nende jaotamise plaanilistele arvutlustele.

Tulevaste perioodide kulusid, mis kuuluvad mittetööstusliku käitise (elamu- ja kommunaalmajanduse, põllumajandusliku abimajandi jms.) toodangu ja sovhooside põllumajandusliku toodangu omahinda, ei arvestata kontol nr. 31, vaid näidatakse perioodilistes bilanssides vastavalt kirjetes «Lõpetamata mittetööstuslik toodang» ja «Lõpetamata põllumajandustoodang».

Kontol nr. 31 kogutakse ka põhivahendite jooksva remondi tegelikud kulud, kui selleks eelnevalt moodustatakse vastav reserv või kui aastaelarves ettenähtud jooksev remont tehakse enne kindlaksmääratud tähtaegu. Olemasoleva reservi ulatuses kirjendatakse tähendatud remondi tegelikud kulud iga kuu kontolt nr. 31 konto nr. 88 «Eelseisvate maksete reserv» deebetisse.

Kontole nr. 31 ei või aruandeaasta lõpuks jääda jooksva remondi kulusid. Kui reserv ei ole piisav, tuleb jooksvale remondile kulutatud summad kanda tootmis- või käibekulude arvele.

Renditud põhivahendite kapitaalremondi kulud, mis vastavalt rendilepingu tingimustele tehakse rentniku või rendileandja kulul viimasel saada oleva rendise arvel, arvestatakse samuti kontol nr. 31.

Renditud põhivahendite kapitaalremondi kulud, mis vastavalt rendilepingu tingimustele tehakse rentniku kulul, kirjendatakse iga kuu kontole nr. 88 «Eelseisvate maksete reserv» viimases selle remondi teostamiseks olemasoleva reservi ulatuses. Rendileandja arvel tehtava kapitaalremondi kulud kirjendatakse kontole nr. 76 «Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega» rendileandjal saada oleva rendise katteks; aasta lõpul peavad need kulud olema täies ulatuses maha kantud.

Tulevaste perioodide kulude analüütilist arvestust peetakse nende kulude liikide ja kirjete lõikes.

Kontos nr. 31 «Tulevaste perioodide kulud» korrespondierib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 08 Varuosad
- 23 Abitootmine
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine;

kredit-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 11 Varumis- ja laokulud
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 36 Geoloogilised uurimistööd
- 44 Käibekulud
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine»

Kontol nr. 33 arvestavad hoonestajad hoonete ja tehniliste ehitiste püstitamise kulusid. Samuti arvestatakse siin kapitaalehituse eelarvetes, finants-eelarvelistes arvestustes ja tiitelnimekirjades ettenähtud seadmete, tööriistade ja inventari soetamise kulusid.

Ehitus- ja montaažtööde majanduslikul teel teostamisel arvestatakse käesoleval kontol hoonestaja kõiki tegelikke materiaalseid ja rahalisi kulutusi. Tööettevõtja kaudu

tööde teostamise korral arvestatakse siin tööettevõtja — organisatsioonile tasutud tööde maksumust.

Konto nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine» jaguneb kaheks allkontoks:

- 33—1 «Riiklikus plaanis ettenähtud»;
- 33—2 «Üle riikliku plaani teostatav».

Kummaski neist allkontodest toimub kulude arvestamine järgneva liigitelu kohaselt:

1. Ehitustööd, kaasa arvatud teraskonstruksioonide montaaž.

2. Puurimistööd.

3. Seadmete montaaž.

4. Monteerimiseks antud seadmed.

5. Põhivahendite, inventari ja tööriistade soetamine.

6. Projekteerimis- ja uurimistööd.

7. Muud kulud.

8. Objektide inventarimaksumusse kantavad kahjumid.

Ehitustöödeks loetakse:

a) alaliste ja ajutiste (tiitliliste) hoonete ja tehniliste ehitiste püstitamine, ümberehitamine ja laiendamine, kaasa arvatud hoonete ja tehniliste ehitiste koostisse kuuluvate raudbetoon-, teras-, puit- ja muude konstruksioonide montaaž (ehitustööde mahu hulka arvatakse ka ülesseatud konstruksioonide maksumus);

b) sanitaartehtnilised ja elektriinstallatsioonitööd; veevarustus-, kanalisatsiooni-, kaugkütte- ning gaasiseadmete ja -võrkude ehitamine; naftajuhtmete ehitamine; mastide ehitamine ja postide kinnitamine tüvitulpadele side õhuliinide, translatsioonivõrkude ja elektriülekanne liinide jaoks; kaablihojijate metallkonstruksioonide ehitamine ja kaablikanalite rajamine; raadiomastide ja -torvide, antennimastide ja toiteliinide postide ehitamine; elektriülekanne, side ja translatsioonivõrkude õhuliinide montaaž;

c) seadmete aluste, vundamentide ja kandekonstruksioonide ehitamine, katelde müürimine ja vooderdamine, ahjude ehitamine;

d) ehituskrundi ettevalmistamis- ja planeerimistööd; uusehitusest tingitud tööd olemasolevate hoonete lammutamise, maapinna kühmude tasandamise ja lohkude täitmise alal;

e) ehituskrundi ning alevite ja linnade territooriumi haljastamine ja heakorrastamine, kapitaal mahutuste

plaani kohaselt teostatavad mitmeaastaste kultuuride istutustööd;

f) pinnase uhtmine, maaparandus- (niisutus- või kui- vendus-) ja süvendustööd, sookuivenduse eeltööd (välja arvatud eksploatatsiooniliste kulude arvel teostatav sookuivendus tegutsevates turbatööstustes), puurkaevude jm. kaevude rajamine;

g) mäetööd, välja arvatud tegutsevate ettevõtete eksploatatsiooniliste kulude arvel tehtavad tööd;

h) muud, eespool loetlemata, kuid ehitustööde normides ja eeskirjades (СНП) ettenähtud ehitustööde liigid.

Puurimistööde hulka kuuluvad kapitaalmahutuste plaani kohaselt naftapuuraudude eksplateerimiseks või uurimiseks rootor- või turbiinimeetodil tehtavad sügavpuurimise tööd.

Seadmete montaažiks loetakse:

a) tootmis-, tehnoloogiliste ja energeetiliste seadmete, tõsteseadmete, transpordivahendite ja muude seadmete kokkupanek ja paigaldamine alalistes ja ajutistes tiitlilistes hoonetes ja tehnilistel ehitistel;

b) monteeritavate seadmete kompleksi kuuluvate tööstusjuhtmete installeerimine;

c) seadmetega konstruktiivselt seotud abiplatvormide ja treppide monteerimine ja paigaldamine;

d) monteeritavate seadmete isoleerimis- ja värvimistööd;

e) muud, eespool loetlemata, kuid seadmete montaaži hinnakirjades ettenähtud montaažitööde liigid.

Seadmete montaaži mahu hulka ei arvata:

a) monteeritud elektriseadmete kompleksset proovimist pingel all, samuti tehnoloogiliste masinate ja mehhanismide proovimist, kui see tehakse käikulaskmise või eksploatatsiooniliste kulude arvel;

b) ehitusmasinate ja -mehhanismide kokku- ja lahti- monteerimist; nende töödega seotud kulud on arvestatud masinate töö (masin-vahetuse) maksumuses;

c) töid, mis on seoses seadmete montaažieelse ülevaatuses; need kulud kantakse seadmete maksumusse.

Seadmete hulka arvatakse:

a) tootmis-, elektri- ja energeetilised seadmed, tõsteseadmed, transpordivahendid, pumba-, kompressor- ja muud seadmed (tööpingid, pressid, mootorid, turbiinid, lokomobiilid, autod, veerevkoosseis, traktorid, põllutöö- ja

ehitusmasinad, tootmisotstarbelised katlad, kauba ja inimeste tõstukid jne.);

b) laboratooriumide, töökodade, katseseadeldiste, meditsiinalaste röntgeni- ning elektri-, vesi- ja valgusravikabinettide eriseadmed;

c) ehituskohal valmistatud ja seadmete komplekteerimiseks kasutatud üksikdetailide ja -osade maksumus;

d) seadmete manustamisel¹, täitmisel² ja komplekteerimisel kasutatavate ja vastava seadme koostisosadeks jäävate elementide maksumus.

Märkus. Veevarustuse, kanalisatsiooni, gaasi ning kaug- ja keskkütte sisevõrkude ehitamisel kasutatud sanitaartehtniliste jm. aparaatide ning ehitustööde eelarvelistes normides ettenähtud keskküttekatelde maksumus arvatakse ehitustööde mahu hulka.

Arvestuses liigitatakse seadmed monteerimist vajavateks ja monteerimist mittevajavateks.

Monteerimist vajavaks loetakse seade, mida saab tegevusse rakendada alles pärast selle üksikosade kokkumonteerimist ning kinnitamist vundamendile või tugede, põranda, korrustevaheliste vahelagede ning hoonete ja tehniliste ehitiste muude kandekonstruktsioonide külge.

Monteerimist mittevajav on selline seade, mille käikulaskmine ei eelda kinnitamist vundamendile või hoonete ja tehniliste ehitiste kandekonstruktsioonide külge (veo- ja liiklemisvahendid, aluse külge kinnitamata tööpingid, põlütöömashinad, ehitusmasinad ja -mehhanismid jne.).

Põhivahendite, inventari ja tööriistade soetamise kulude hulka arvatakse nii monteerimist mittevajavate kui ka monteerimist vajavate niisuguste seadmete maksumus, mis soetatakse varuks, tootmiseloomuga tööriistade, mõõte-, katse- ja muude aparaatide ning põhivahendite hulka kuuluva tootmis- ja majandusinventari maksumus, samuti põhitegevuse jaoks soetatud väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate tööriistade ning inventariesemete maksumus juhul, kui assigneeringud selleks on ette nähtud kapitaal-mahutuste plaanis. Kui kapitaal-mahutuste assigneeringute arvel soetatud väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad tööriistad ja inventariesemed on üle antud põhitegevusele, arvestatakse nad ettenähtud korras ettevõtte (organisatsiooni) käibevahendite hulgas.

¹ Manustamine — pisivahenditega varustamine, näit. treipingi varustamine lõiketeradega, padrunipesadega jms.

² Täidetakse näit. õliga, kemikaalidega jms.

Samas kirjes arvestatakse ka kulud, mis on seoses tööloomade söetamisega kapitaalmahutuste finantseerimise allikate arvel.

Projekteerimis- ja uurimistööde kulud ehitusobjektide lõikes arvatakse nende ehituste kapitaalmahutuste koostisse projekteerimisorganisatsioonidele tasutud summade ulatuses.

Projekteerimis- ja uurimistööde kulud kantakse üksikuile objektidele otsese tunnuse järgi. Mitut ehitusobjekti puudutavad kulud jaotatakse proportsionaalselt käikulasatud objektide eelarvelisele maksumusele.

Muude kulude hulgas arvestatakse kõiki teisi, eespool loetlemata töid ja kulusid, mis on ette nähtud kapitaalmahutuste plaanis. Nendeks on näiteks maa-alade eraldamise kulud, mis tehakse seoses teatavate objektide ehitamisega; ehitusest tingitud ümberasustamise kulud (välja arvatud ümberasustamisega seotud ehitustööd); kulud, mis on seoses seatud korras hoonete ja tehniliste ehitiste omandamisega kolhoosidelt ja kooperatiivsetelt organisatsioonidelt; ehituste direktsiooni ja tehnilise järelevalve pidamise kulud.

Muude kapitaalkulude hulgas arvestab hoonestaja ka kulusid, mis kaetakse väljaspool ehitus- ja montaažtööde eelarvelist maksumust NSV Liidu valitsuse poolt kehtestatud kompensatsioonide ja soodustuste korras (palgaliandid, mis makstakse seoses progressiiv-premiaalse töötasusüsteemi rakendamisega, teenistusvanusetasud ning muud kompensatsioonid ja soodustused, mis ei sisaldu ehitustööde üksushinnetes ega seadmete montaaži hinnakirjades, tellijate poolt üle lisakulude normide hüvitata-
vad tööliste organiseeritud värbamise kulud).

Muude kapitaalkulude hulka kuuluvad ka kulud, mis on ette nähtud koondeelarvetes või finants-eelarvelistes arvestustes ja kapitaalmahutuste plaanis eksploatatsioonikaadri ettevalmistamiseks tööks uues, käikulasustavas ettevõttes. Need kulud ei suurenda põhifondide maksumust.

Hoonestajad peavad kapitaalmahutuste arvestust üksikute ehitatavate või rekonstrueeritavate objektide lõikes, mille kohta on olemas eelarved või finants-eelarvelised arvestused.

Hoonestajad arvestavad eraldi iga objekti tegelikke kulusid kasvavas kokkuvõttes vastava objekti ehituse algusest kuni käikulasumiseni.

Eelarvetes ettenähtud ehitusplatsi üldised kulud, mis ei

ole seoses konkreetsete ehitusobjektidega, arvestatakse eraldi kooskõlas eelarvemäärangutega.

Neid kulusid ei tule kanda üksikute ehitatavate või taastatavate objektide (hoonete ja tehniliste ehitiste) maksumusse tööde käigus, vaid tuleb kirjendada lõpetatud objektidele vastavalt viimaste käikulaskmisele.

Kulud, mis on seoses tööde läbiviimisega talvel, ja kompensatsioonisummad, mis on vahetult seotud vastavate ehitusobjektidega, arvatakse nende objektide maksumusse sedamööda, kuidas neid kulusid tehakse.

Kui kompensatsioonisummasid ei ole võimalik vahetult kanda vastavatele ehitusobjektidele, arvestatakse neid eraldi ehitusplatsi üldkulude hulgas.

Tehtud kapitaaltööde maht tehakse igal juhul kindlaks kinnitatud eelarvelise maksumuse järgi, mis on arvatatud NSV Liidu valitsuse poolt kehtestatud normide ja hindade põhjal.

Majanduslikul teel tehtavate ehitus- ja montaažtööde kulude arvestust peab hoonestaja kontol nr. 33 selleks kinnitatud kulukirjete nomenklatuuri kohaselt.

Monteerimist mittevajavate põhivahendite soetamine arvestatakse järgmiste kulukirjete lõikes:

- a) ostuhind (hankija väljamishind);
- b) transpordikulud;
- c) muud põhivahendite soetamisega seoses olevad kulud.

Konto nr. 33 analüütilises arvestuses eraldatakse eri rühma objektid, mille ehitustööd on ajutiselt seisma pandud või hoopis katkestatud, vormistades seda aktidega selleks ettenähtud korras.

Katkestatud või tegemata jäänud kapitaalehituste kulusid võidakse hoonestaja bilansist maha kanda seaduses ettenähtud korras.

Üksikute lõpetatud ehitusobjektide ja paigaldatud seadmete maksumus kirjendatakse nende käikulaskmise seotud korras vormistamise järel lõpetatud kapitaalmahutustesse ja võetakse samaaegselt hoonestaja põhitegevuse bilansis arvele põhifondide koostises.

Monteerimist vajavad, kuid püsivvaruks määratud seadmed kantakse põhifondidesse samast ajast, millal nad seotud korras vormistatud akti alusel arvati varru.

Kapitaalmahutuste assigneeringute arvel soetatud monteerimist mittevajavad seadmed, inventar, tööriistad ning muud esemed ja tööloomad kantakse põhifondidesse vas-

tavalt nende saabumisele ettevõttesse (ehitusele) ja arvelvõtmisele vastuvõtja poolt. Uusehituste jaoks soetatud monteerimist mittevajavate seadmete, tööriistade ja inventari ekspluatatsiooni andmine vormistatakse üheaegselt nimetatud objektide käikulaskmisega. Kuni selle ajani arvestatakse vastavad kulud lõpetamata ehitustööde hulgas.

Kapitaalehituse objektide põhifondidesse kandmiseks tehakse kindlaks nende inventarimaksumus.

Hoonete ja ehitiste inventarimaksumus koosneb objekti püstitamise ehitus- ja montaažtööde ning projekteerimis- ja uurimistööde kuludest, samuti ehituse koondeelarves või finants-eelarvelistes koondarvestustes ettenähtud ehitusplatsi üldkuludest, kaasa arvatud kulud, mis on seoses krundi eraldamisega, hoonestatava territooriumi koristamise ja heakorrasdamisega, hoonete teise kohta viimisega ja teede korrashoiuga ehituse ajal, samuti ettevõtte ehituse direksiooni ülalpidamisega ja kompensatsioonidega, mida ei kanta üksikute objektide maksumusse. Ülaltähendatud kulud (välja arvatud kulud, mis kirjendatakse otsese tunnuse järgi) kantakse objekti inventarimaksumusse proportsionaalselt käikulastud objektide eelarvelisele maksumusele.

Peale ehitusplatsi üldkulude kantakse ehitusobjekti inventarimaksumusse ka kahjumid, mis on tekkinud hoonestaja põhifondide likvideerimisest ning materiaalsete väärtuste ja teenuste realiseerimisest väljapoole, samuti muud, konto nr. 99 «Kasumid ja kahjumid» iseloomustuses nimetatud kahjumid.

Tööde tegemisel majanduslikul teel kantakse objektide inventarimaksumusse kõik kahjumid, mis hoonestaja on arvestanud kontol nr. 99 «Kasumid ja kahjumid». Kahjumid kantakse kontolt nr. 99 kontole nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine» üle aasta lõpul korras, mille määrab kindlaks vastav rahvamajanduse nõukogu, ministrium või keskasutus.

Ülaltähendatud kahjumeid ei kanta ajutiste tiitliliste hoonete ja tehniliste ehituste maksumusse.

Tegevusse rakendatud monteerimist vajanud seadmete inventarimaksumus koosneb seadme maksumusest ühes selle ehitusele kohaletoomise kuludega, samuti kokkumonteerimise ja paigaldamise ning monteeritava seadme jaoks vundamendi või tugede ehitamise kuludest ja vastavale seadmele kantavatest ehitusplatsi üldkuludest.

Järgukaupa tegevusse rakendatavate objektide osas kantakse põhifondidesse objekti selle käikulastud osa maksumus, mille vastuvõtmine on nõuetekohaselt vormistatud. Seejuures lähtutakse hoonestaja poolt vastavale objektile tegelikult kulutatud summast ulatuses, mis kogu objekti eelarvelise maksumusega võrreldes proportsionaalselt langeb käikulastud osa maksumusele.

Kui selgub, et ehitus- ja montaažitööde maksumus tööettevõtja — organisatsioonidele makstud või panga poolt tasumiseks vastuvõetud arvete järgi on kallinenud eelarvelise maksumusega võrreldes, või kui pank on tasumatult tagastanud tema poolt varem vastuvõetud arved tehtud tööde kohta, peavad tellija ja tööettevõtja tegema vastavates arvestusandmetes ja omavahelistes arveldustes vastastikku kooskõlastatud parandused.

Tellija teeb need parandused järgmiselt:

a) aruandeaastal tehtud tööde maksumuse kallinenud osa kohta tehakse stornokirjend («punase storno» viisil) konto nr. 33 deebetis ja konto nr. 60 «Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega» kreditis;

b) jooksva aasta alguseks lõpetamata ehitusobjektidel enne jooksvat aastat tehtud tööde maksumuse kallinenud osa kirjendatakse konto nr. 33 kreditiist konto nr. 60 deebetisse, aruandeaasta töödemahtu ja kulusid vähendatakse. Ühtlasi debiteeritakse sama summaga konto nr. 34 allkontot 5 «Muud mahakandmised» ja krediteeritakse kontot nr. 60;

c) enne jooksvat aastat käikulastud objektide maksumuse kallinenud osa kantakse konto nr. 60 deebetisse ja konto nr. 93 «Kapitaalmahutuste finantseerimine» kreditiisse. Ühtlasi debiteeritakse sama summaga kontot nr. 34 ja krediteeritakse kontot nr. 60. Põhitegevuse bilansis vähendatakse selle summa võrra enne jooksvat aastat kallima hindega arvele võetud põhivahendite maksumust. Vastav kirjend tehakse jooksva aastal konto nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond» deebetis kirjes «Hindesumma vähenemine seoses enne jooksvat aastat valminud põhivahendite maksumuse täpsustamisega» ja konto «Põhivahendid» kreditis.

Jooksva aasta alguseks lõpetamata ehitusobjektidel aruandeaastal või enne jooksvat aastat majanduslikul teel tehtud tööde eelarvelise maksumuse kallinemise selgumisel parandatakse (vähendatakse) kõrgemalseisva organisatsiooni loal analüütilises arvestuses ja kapitaalehituse

aruannetes vastavaid andmeid tehtud tööde mahu eelarvelise maksumuse kohta ilma raamatupidamiskirjendit koostamata.

Kontos nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 23 Abitootmine
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 46 Realiseerimine
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 75 Arveldused seadmete hankijatega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja-(põhi-) fond
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kreedit-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste riknemisest
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine.

Konto nr. 34 «Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine»

Kontol nr. 34 arvestatakse kulusid lõpetatud kapitaal-ehituse objektidele ja soetatud põhivahenditele, mis on rakendatud tegevusse ekspluatatsioonilise ja ehitustegevuse vajadusteks (koondeelarves ettenähtud assigneerin-gute arvel) ning arvestati ehitus- ja montaažtööde ja põhivahendite soetamise käigus kontol nr. 33 «Ehitustege-vus ja põhivahendite soetamine».

Käesoleval kontol arvestatakse ka teisi kapitaalmahu-tuste assigneeringute arvel tehtud kulusid: teiste organi-satsioonide kapitaalehituse finantseerimine ehitusest osa-võtu korras; kulud, mis ei suurenda põhivahendite mak-sumust; tegemata kapitaalehitustöödega seoses olevad kulud (kaod); teistele organisatsioonidele tasuta üleantud vahendid; kulud ja kaod, mida ei kanta objektide oma-hinda.

Aasta kestel kontol nr. 34 arvestatud summad kirjen-
datakse iga aasta pärast ehituse aastaaruande kinnitamist
kõrgemalseisva organisatsiooni poolt maha (suletakse)
vastavate finantseerimisallikate arvel.

Lõpetatud kapitaalehitused, millel puudub seatud kor-
ras lubatud finantseerimisallikas või mida olemasolev
finantseerimine täielikult ei kata, näidatakse reformeerit-
tud algbilansis eri kirjes «Finantseerimisega katmata
lõpetatud kapitaalehitus».

Selle konto arvestusregistrid hoitakse raamatupidamis-
toimikutes alal kuni ehituse täieliku lõpetamiseni ja kõigi
püstitatud objektide vastuvõtmiseni ettenähtud korras vas-
tavate komisjonide poolt.

Objektid loetakse käikulastuiks, kui komisjon on seda
fikseeriva akti alla kirjutanud ja aktis näidanud objekti
tegevusse rakendamise aja. Objektid, mida katsetatakse
teatava aja jooksul täie koormuse all, loetakse käikulas-
tuiks pärast katsetuste lõppemist.

Konto nr. 34 «Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soe-
tamine» jaguneb järgmisteks allkontodeks:

34—1 «Riiklikus plaanis ettenähtud»

34—2 «Üle riikliku plaani teostatud»

34—3 «Kulud, mis ei suurenda põhivahendite maksu-
must»

34—4 «Teiste organisatsioonide finantseerimine»

34—5 «Muud mahakandmised»

34—6 «Maha kanda lubatud katkestatud ehitustööde
kulud».

Allkontodel 34—1 ja 34—2 arvestatakse vastavalt kuu-
luvusele, lõpetatud ja käiku lastud ehitus- ja montaaži-
objektid, kaasa arvatud monteerimist vajavad seadmed
ning masinate, monteerimist mittevajavate seadmete,
inventari ja tööriistade soetused.

Lõpetatud kapitaaltööde kulude hulka kuuluvad ka
koondeelarvetes või finants-eelarvelistes koondarvestustes
ettenähtud kulud lõpetatud ajutistele hoonetele ja tehni-
listele ehitistele ning ehitustööde vajadusteks ülesseatud
seadmetele, mis kuuluvad likvideerimisele (demonteerimi-
sele) ehituse lõpetamise järel.

Konto nr. 34 allkontosid 34—1 ja 34—2 debiteeritakse
kontol nr. 33 arvestatud käikulastud põhivahendite tege-
liku maksumusega ning krediteeritakse aasta lõppedes
korrespondeerivalt kontol nr. 93 «Kapitaalmahutuste
finantseerimine» deebetiga vastava allkonto osas.

Finantseerimisallikaid ületav tegelike kulude summa allkonto 34-1 või 34-2 saldona näitab käikulastud ehitusobjektide kulusid, mis on vastavate finantseerimisallikatega katmata.

Allkontol 34-3 «Kulud, mis ei suurenda põhivahendite maksumust» arvestatakse kapitaalmahutuste assigneeringute arvel tehtud perspektiivse iseloomuga kulusid, millel ei ole otsest seost mingi objektiga (geoloogilised ja muud uurimistööd jm.).

Samal allkontol arvestatakse ka ehituse koondeelarvetes ja finants-eelarvelistes koondarvestustes ettenähtud kulusid kaadri ettevalmistamiseks ehitatavatele ettevõtetele ja ehituse konserveerimise kulusid, milliseid valitsus on lubanud teha kapitaalehituste assigneerimise arvel.

Muid kulusid võib sellele allkontole kanda üksnes pärast NSV Liidu Statistika Keskvalitsusega ja NSV Liidu Rahandusministeeriumiga kooskõlastamist.

Põhivahendite maksumust mittesuurendavate kulude analüütilist arvestust peetakse kapitaalmahutuste plaanis ja kapitaalehituse eelarvetes ettenähtud tiitlite järgi.

Allkontol 34-4 «Teiste organisatsioonide finantseerimine» arvestatakse summasisid, mis on kasutatud teiste organisatsioonide finantseerimiseks riiklikus plaanis ettenähtud kapitaalmahutuste assigneerimise ja üle riikliku plaani teostatavate kapitaalmahutuste finantseerimise allikate arvel (näiteks, kapitaalmahutused kommunaalobjektidesse — veevarustusse, kanalisatsiooni, teedesse jne.).

Allkontol 34-5 arvestatakse summasisid, mis kuuluvad kapitaalmahutuste bilansist mahakirjendamisele seoses tehtud kulude üleandmisega teistele organisatsioonidele, summade äravõtmisega eelarvesse või rahandusorganite otsusel mahakandmisega finantseerimise arvel.

Nende summade hulka kuuluvad:

a) materiaalsed väärtused, mis on tööettevõtjaile-organisatsioonidele tasuta üle antud majanduslikul teel tehtud ehitustööde üleviimisel valitsuse otsuste kohaselt tööettevõttemetodile;

b) teistele organisatsioonidele üleantud lõpetamata ehitusobjektid;

c) kahjumid ehituste põhivahendite likvideerimisest seoses loodusõnnetustega;

d) finantseerimise arvel mahakantavad eraldamised ehitus- ja montaažorganisatsiooni juhataja fondi;

e) kapitaalehitustööde assigneerimise arvel tehtud

transpordi- ja muud kulud, mis on seoses teistele ehitustele edasisaadetud seadmetega ega kuulu hüvitamisele vara saajate poolt;

f) maksed eelarvesse administratiiv- ja majanduskulude vähendamisest ja eelarvetes neiks otstarveteks liigsetes summades ettenähtud assigneeringute kärpimisest, välja arvatud summad, mis kantakse tegelikesse ehituskuludesse;

g) plaanilise akumulatsiooni arvel lubatud kulud ehitustööde kaadri ettevalmistamiseks;

h) kapitaalvahetuste finantseerimise kontole eelmiste aastate kulude hüvitamiseks laekunud ja eelarve tuludesse kantud summad (tagastatud akreditiivid jne.);

i) valitsuse määruste ja korralduste kohaselt läbiviidud materiaalsete väärtuste allahindamise summad.

Teistele organisatsioonidele üleantud lõpetamata kapitalitööde kulude mahakandmise raamatupidamiskirjendi aluseks on peale vastavate üleande-vastuvõtuaktide ka teatis nimetatud kapitaalkulude arvelevõtmise kohta vastuvõtja organisatsiooni bilansis. See teatis lisatakse kapitalitöid maha kandnud organisatsiooni aastaaruandele.

Allkontole 34-6 «Maha kanda lubatud katkestatud ehitustööde kulud» kantakse lõplikult katkestatud ehitusobjektide kulud, mis on seaduses ettenähtud korras lubatud maha kanda.

Kulude mahakandmise aktis tuleb näidata tehtud tööde iseloom, nende eelarveline maksumus ja ehitustööde katkestamise põhjused. Aktile tuleb lisada tehtud tööde üksikasjaline loend, mille põhjal on kindlaks määratud mahakantavate tööde eelarveline maksumus.

Käesolevale kontole kantakse ka kõik kulud, mis on seoses poolelijäetud ehitusobjektide valve või lammutamisega. Lammutamisel saadud materjalid akteeritakse, hinnatakse ja võetakse arvele kui tarvitatud, nende maksumuse võrra aga vähendatakse kulusid.

Kontos nr. 34 «Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 44 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 23 Abitootmine
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluaterimine
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine

piires, kuid mitte kõrgemalt: a) põhikarja üleviidud loomade tegelikust omahinnast, kui see on madalam plaanilisest, b) põhikarja üleviidud loomade plaanilisest omahinnast, kui nende tegelik omahind ületab plaanilise.

Kontole nr. 35 «Põhikarja moodustamine» võib aasta lõpuks jääda üles põhikarja moodustamise lõpetamata kulused ja majandi käibevahendite arvel tehtud finantseerimisega katmata kulused.

Analüütilist arvestust peetakse loomaliikide viisi järgmiste kululiikide lõikes:

- a) noorloomade üleviimine põhikarja;
- b) täiskasvanud loomade soetamine;
- c) täiskasvanud loomade siirmise kulud (lõpude tasuta saamisel teistest majanditest).

Kontos nr. 35 «Põhikarja moodustamine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 50 Kassa
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 90 Lühiajalised pangalaenud;

kredit-pool kontoga:

- 94 Põhikarja moodustamise finantseerimine.

Konto nr. 36 «Geoloogilised uurimistööd»

Sellel kontol arvestavad geoloogiaorganisatsioonid ja tööstusettevõtete geoloogia-ametid lõpetamata ja lõpetatud geoloogiliste uurimistööde kulused ning eelarve operatsiooniliste summade arvel tehtavaid kuluseid, mida ei arvata geoloogiliste uurimistööde mahu hulka.

Aruandekuu jooksul tehtud geoloogilised uurimistööd vormistatakse mõõtmisaktidega, mille põhjal kirjutatakse välja finantseerivale pangale esitatavad arved. Mõõtmisaktid koostatakse iga kuu kõigi tehtud tööde liikide ja kulude kohta, vastavalt «Geoloogiliste uurimistööde pla-

neerimise, projekteerimise ja finantseerimise korra juhendi» nõuetele.

Konto nr. 36 «Geoloogilised uurimistööd» jaguneb allkontodeks:

36—1 «Lõpetamata geoloogilised uurimistööd»

36—2 «Lõpetatud geoloogilised uurimistööd»

36—3 «Kulud, mis ei ole arvatud geoloogiliste uurimistööde mahu hulka».

Allkontol 36—1 «Lõpetamata geoloogilised uurimistööd» arvestatakse mõõtmisaktidega vormistatud ja eelarve operatsiooniliste summade arvel tehtud geoloogilised uurimistööd eelarvelise maksumusega.

Siin arvestatakse eelarvelise maksumusega ka need geoloogilised uurimistööd, mille tegelik maht ületab tiitelnimekirjas ettenähtu, kuid on projekti- ja eelarvedokumentatsioonis ettenähtud mahtude piires (tiitlivälised). Need tööd arvestatakse kuni tiitelnimekirja vormistamiseni ja Ehituspanga poolt tasumiseni eri registris.

Tellijaille lepingute alusel tehtavaid töid kontol nr. 36 ei arvestata.

Geoloogilised uurimistööd, mis ei ole ette nähtud projektides ega eelarvetes, arvestatakse sellel kontol tegeliku maksumusega ja tuuakse analüütilises arvestuses eraldi välja.

Tehtud tööde, sealhulgas ka tiitliväliste tööde summadega (tööde eelarvelise maksumusega) debiteeritakse konto nr. 36 allkontot 36—1 «Lõpetamata geoloogilised uurimistööd» ja krediteeritakse konto nr. 46 «Realiseerimine» allkontot 5 «Ehitus- ja montaaž-, projekteerimis- ja geoloogiliste uurimistööde üleandmine». Ühtlasi debiteeritakse nende tööde tegelike kuludega kontot nr. 46 ja krediteeritakse kontot nr. 20 «Põhitootmine».

Tööttevõtja poolt tehtud tööde maksumus kirjendatakse tema arvete põhjal konto nr. 36 allkonto 36—1 debetisse ja konto nr. 60 «Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega» kredetisse.

Antud objektil aruandeperioodiks ettenähtud kogu töödekompleksi lõpetamisel kantakse lõpetatud geoloogiliste uurimistööde kulud maapõuevarade varude riikliku ja territoriaalse komisjoni poolt läbivaadatud ja kinnitatud geoloogiliste tööde aruannete ning seatud korras läbivaadavate geoloogiliste tööde aasta- ja koondaruannete alusel üle allkontole 36—2 «Lõpetatud geoloogilised uurimistööd».

Need kulud kantakse üle siis, kui on olemas aruande sundeksemplaride kehtestatud korras üleliidulisse ja territoriaalsesse geoloogiafondi üleandmist tõendav teatis.

Allkonto 36—1 analüütilist arvestust peetakse eraldi iga objekti kohta ja ettenähtud töö- ning kululiikide lõikes.

Ajutised hooned ja tehnilised ehitised arvestatakse allkontol 36—1 üksikute objektide viisi, mille kohta on olemas eelarved või finants-eelarvelised arvestused, kusjuures üheliigilised objektid arvestatakse rühmiti.

Ehitustööde lõpetamisel määratakse geoloogiaorganisatsiooni käskkirjaga komisjon objekti eksploatatsiooni võtmiseks. Eksploatatsiooni võtmise akti põhjal võetakse objekt eelarvelise maksumusega arvele.

Ajutiste hoonete ja tehniliste ehitiste püstitamiseks kulutatud summad jäävad kuni antud objektil aruandeperioodiks ettenähtud geoloogiliste tööde kompleksi lõpetamiseni allkontole 36—1, olenemata sellest, et need hooned ja ehitised on valmis ja eksploatatsiooni antud.

Antud objektil aruandeperioodiks ettenähtud geoloogiliste tööde kogu kompleksi lõpetamisel kantakse ajutiste hoonete ja tehniliste ehitiste püstitamise kulud koos muude kuludega üle allkontole 36—2 «Lõpetatud geoloogilised uurimistööd».

Allkontol 36—2 «Lõpetatud geoloogilised uurimistööd» arvestatakse lõpetatud geoloogilisi uurimistöid, mis siia on üle kantud allkonto 36—1 «Lõpetamata geoloogilised uurimistööd» osas kirjeldatud korras.

Allkonto 36—2 lõpetatakse kõrgemalseisva organisatsiooni korraldusel lõppbilansi (aastaruande) koostamisel teel, et lõpetatud tööde maksumus kirjendatakse konto nr. 95 «Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine» deebetisse.

Iseseisval bilansil olevad geoloogide salgad (ekspeditsioonid), keda tehtud geoloogiliste uurimistööde eest finantseeritakse kõrgemalseisva organisatsiooni finantseerimise kontolt, lõpetavad allkonto 36—2 sel teel, et kirjendavad lõpetatud tööde maksumuse konto nr. 77 «Ametkonnasisesed arveldused» deebetisse.

Geoloogide salga (ekspeditsiooni) suhtes kõrgemal seisvas organisatsioonis debiteeritakse salga (ekspeditsiooni) poolt mahakirjendatud summadega kontot nr. 95, krediteerides vastavalt kontot nr. 77. Allkonto 36—2 analüütilist arvestust peetakse objektide viisi, kulused üksikuile tööliikidele jaotamata.

Allkontol 36—3 «Kulud, mis ei ole arvatud geoloogiliste uurimistööde mahu hulka» arvestatakse kulud, mis on tehtud geoloogiliste uurimistööde finantseerimise summast, kuid mida ei arvata nende tööde mahu hulka, nagu näiteks riiklikud rahalised hüvitused uute maardlate avastamise eest, ergutuspreemiad nende esimestele avastajatele jm.

Allkonto 36—3 analüütilist arvestust peetakse kululiikide järgi.

Allkonto 36—3 lõpetatakse lõppbilansi (aastaruande) koostamisel sel teel, et tehtud kulud kirjendatakse konto nr. 95 «Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine» deebetisse.

Tööstusettevõtete juures tegutsevate geoloogia-ametite poolt tehtavad geoloogilised tööd arvestatakse käesoleval kontol tegelike kulude ulatuses vastavalt eespool kirjeldatud korrale.

Kontos nr. 36 «Geoloogilised uurimistööd» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 46 Realiseerimine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega;

kredit-pool kontodega:

- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 95 Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine.

IV osa

VALMISTOODANG, KAUBAD JA REALISEERIMINE

Selle osa kontodel arvestatakse valmistooted ja kaubad, valmistoodete ja kaupade ärasaatmise (väljastamise) ja realiseerimise operatsioonid, realiseerimiskulud (tootmisvälised kulud ja käibekulud) ning tööde ja teenuste realiseerimine.

Ostjaile ja tellijaile lähetatud (ärasaadetud) või kapitaalhitustööde, kapitaalremondi ja ettevõtte teiste mitte-tööstuslike majandite vajadusteks väljastatud valmistooted

kirjendatakse konto nr. 45 «Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused» deebetisse.

Ostjailt summade laekumisel kantakse lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused üle konto nr. 46 «Realiseerimine» deebetisse.

Tootmisväliseid kulusid oma kapitaalehituse, elamu- ja kommunaalmajanduse jne. töödele (teenustele) ei kanta. Jäätmetest valmistatud laiatarbekaupadele kantakse tootmisväliseid kulusid ainult nende kulukirjete osas, mis vahetult puudutavad nimetatud kaupade realiseerimist.

Konto nr. 40 «Valmistoodang»

Sellel kontol arvestatakse põhi- ja abitsehhide ning -käitiste poolt realiseerimiseks toodetud valmistooteid.

Valmistoodeteks nimetakse tooteid, mille töötlemine on täielikult lõpetatud (täielikult komplekteeritud) ja mis on läbinud tehnilise proovimise, vastavad kehtivatele standarditele või kinnitatud tehnilistele tingimustele, vastu võetud ettevõtte tehnilise kontrolli poolt ning üle antud lattu või tellija poolt vastu võetud kooskõlas antud toodangu-liigi jaoks kindlaksmääratud vastuvõtu korrale.

Komplekteerimiseks muretsetud tooteid (ostetud tooteid), mida ei arvata kaubatoodangu omahinda, ei arvestata kontol nr. 40, vaid kontol nr. 41 «Kaubad».

Omatoodetud valmistooted arvestatakse tegeliku omahinnaga.

Valmistoodangut on lubatud arvestada ka plaanilise (tehase-) omahinnaga, kusjuures eraldatakse tegeliku tehaseomahinna hälbed plaanilisest omahinnast, või ettevõtte hulgihindadega (käibemaksuta), näidates eraldi tegeliku tehaseomahinna ja ettevõtte hulgihinna vahe. Valmistoodangu tegeliku omahinna hälbed plaanilisest omahinnast või tegeliku omahinna ja hulgihinna vahe arvestatakse kontol nr. 40 üldiselt või üheliigiliste toodete rühmade viisi, ilma nende jaotamiseta alaliikidesse. Analüütilistest registritest kantakse nimetatud hälbed läbi konto nr. 40 eraldi seisuna. Põllumajandusettevõtted arvestavad oma realiseerimiseks määratud toodangut aasta kestel plaanilise omahinnaga. Aasta lõpul selgunud põllumajandussaaduste tegeliku ja plaanilise omahinna vahe kantakse sellele kontole vastava saaduse aruandeaasta lõpuks alles jäänud kogusele langevas osas.

Sõltumata tööstusettevõtete arvestuses omatoodangu valmistoodete hindamise viisist, tuleb kindlaks teha valmistoodete tegeliku tehaseomahinna hälbed vastava kvartali plaanilisest tehase omahinnast (kui toodangu omahind planeeritakse kvartalite lõikes), või aasta keskmisest plaanilisest omahinnast (kui plaanis ei ole toodangu omahind ette nähtud kvartalite viisi).

Kontos nr. 40 «Valmistoodang» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 26 Tehase üldkulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond;

kreedit-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 41 «Kaubad»

Kaupade arvestamise peamisteks ülesanneteks on:

- a) kaupade säilivuse ja liikumise kontrollimine;
- b) kontroll kaupade õige ja õigeaegse arvelevõtmise ning nende liikumise dokumenteerimise üle, samuti hankijatele pretensioonide esitamise üle kaupade puuduoleku, madala kvaliteedi või mittekomplektsuse pärast ning purunenud, murenenud ja riknenud kaupade mahakandmise akteerimise õigsuse jne. üle;
- c) täpsete andmete saamine ladudes olevate kaupade hulga kohta materiaalselt vastutavate isikute viisi; kaupade seisu jälgimine varude pidamiseks selleks ettenähtud normatiivide piires;
- d) õigeaegne andmete saamine kaupade liikumise kohta;
- e) kaupade realiseerimise ja väljastamise kontrollimine;

f) realiseerimisele kuuluvate ülenormatiivsete ja liigsete kaupade õigeaegne väljaselgitamine sisemiste ressursside mobiliseerimise eesmärgil;

g) kaupade liikumise ja seisu kohta esitatavate aruanete koostamiseks vajalike andmete esitamine jne.

Kehtiva korra kohaselt näidatakse kaubad bilansis tegeliku omahinnaga, mis koosneb nende ostuhinnast ning varumis- ja lattu toomise kuludest (kaupade kohaleveo kulud).

Kaupade jooksvat raamatupidamisarvestust võib pidada (olenevalt nende hindamisviisist plaanis) ostu- või hinnakirjahindadega.

Kaupade arvestamisel jaehindadega arvestatakse jae- ja ostuhinna vahed eraldi kontol nr. 42 «Kaubanduslik hinnaliland ja käibemaks». Samale kontole kantakse ka ostuhindade ja sissetulnud kaupade arvestushindade vahed.

Kaupade kohaleveo kulusid ei arvestata kontol nr. 41 «Kaubad», vaid vahetult kontol nr. 44 «Käibekulud».

Hankijate jt. faktuurarvete aktseptist keeldumise tõttu vastutavale hoiule võetud kaupade maksumus arvestatakse bilansijärelmisel kontol nr. 3 «Vastutavale hojule võetud kaubaliseid materiaalsed väärtused».

Varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonid (TVO-d) arvestavad kontol nr. 41 ka ostetud ja omatootetud taarat (eri allkontol).

Kaubandusorganisatsioonid arvestavad taarat vastavalt korrale, mis on kindlaks määratud NSV Liidu endise Kaubandusministeeriumi 1955. a. 17. jaanuari käskkirjaga nr. 43 kinnitatud taara raamatupidamisliku arvestamise juhendile.

Varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonide tootmis- või majanduslikeks vajadusteks kasutatav taara arvestatakse kontol nr. 01 «Põhivahendid», kui selle taara kasutamiskestvus on üle ühe aasta ja maksumus rublades ühiku kohta üle kindlaksmääratud limiidi, või kontol nr. 12 «Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed», kui selle kasutamiskestvus on alla ühe aasta või maksumus alla kindlaksmääratud limiidi (olenemata kasutamiskestvusest).

Kuu jooksul lattu sissetulnud kaupade ja taara arvelevõtmisel krediteeritakse kontot nr. 60 «Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega». Transpordi- ja muud kulud kantakse konto nr. 60 krediidist üle konto nr. 44 «Käibekulud» deebetisse. Kuu lõpul võetakse ärasaadetud, kuid lattu jõudmata kaupade eest tasutud, samuti aktseptitud, kuid

tasumata faktuurarvete summad arvele kontol nr. 41 ja krediteeritakse kontot nr. 60 «Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega» ning näidatakse bilansis kirjes «Kaubad teel». Järgmise kuu algul need summad storneeritakse.

Konto nr. 41 arvestatakse nii varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonide (TVO-de) baasides, ladudes ja muudes ettevõtetes olevaid kui ka nende ettevõtete poolt teistele organisatsioonidele töötlemiseks antud kaupu.

Konto nr. 41 jaguneb allkontodeks:

41—1 «Kaubad baasides ja ladudes»

41—2 «Kaubad köögiviljahoidlates»

41—3 «Kaubad jaekaubanduse- ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtetes»

41—4 «Ostetud tooted»

41—5 «Taara».

Allkonto 41—1 «Kaubad baasides ja ladudes» on ette nähtud hulgi- ja jaotusbaasides ja -ladudes ning ühiskondliku toitlustamise ettevõtete ladudes olevate kaubavarude ja nende liikumise arvestamiseks.

Kaupade analüütilist arvestust peetakse eraldi iga materiaalselt vastutava isiku (brigaadi) ja vajaduse korral iga hoiukoha järgi, kusjuures näidatakse kaupade nimetused, sort, kogus (partiid, pallid), hind ja üldmaksumus. Kaupade analüütilise arvestuse korra ladudes ja baasides määrab kindlaks kõrgemalseisev organisatsioon.

Kaubandusorganisatsioonide juhatajail on õigus kehtestada jaotus- ja väikehulgibaasides ja -ladudes kaupade lihtsustatud arvestust korras, mis on kindlaks määratud NSV Liidu endise Kaubandusministeeriumi 1954. a. 10. septembri käskkirjaga nr. 997 (1955. a. 4. juuni käskkirjaga nr. 500 kehtestatud täiendustega) ja 1956. a. 24. juuli käskkirjaga nr. 414.

Vastavalt ülalnimetatud käskkirjadele võidakse jaotusladudes ja -baasides rakendada järgmist kaupade arvestamise korda: raamatupidamises — üldsummaliselt jaehindadega; ladudes ja baasides (materiaalselt vastutavate isikute poolt) — kaupade nimetuste, sortide, koguse ja hinna järgi.

Ettevõtte raamatupidamine on kohustatud süstemaatiliselt kontrollima kaupade raamatusse (kaartidele) materiaalselt vastutavate isikute poolt tehtud sissekannete õigsust.

Iga kuu lõppedes ja inventuuri päevaks võrreldakse raamatupidamise andmeid saldode andmike järgi materiaal-

selt vastutavate isikute poolt peetavate arvestusandmetega kaupade hoiukohtades.

Kaupade inventeerimise tulemused tuuakse välja nime-
tuste, sortide, koguse ja maksumuse järgi.

Erinevate nimetustega, kuid üheliigilised ja ühesuguse
jaehinnaga kaubad võidakse arvestada üheskoos ühel ana-
lüütilisel kontol (kaardil).

Hulgiorganisatsioonides (-ettevõtetes) võidakse ühel
kontol (kaardil) arvestada erinevate nimetustega kaupu
tingimusel, kui nende hulgi- (arvestus-) kui ka jaehinnad
on ühesugused. Ühesuguste hulgi-, kuid erinevate jaehin-
dade puhul ei tohi kaupu arvestada ühel kaardil.

Allkontol 41—1 arvestatakse ka ühiskondliku toitlusta-
mise ettevõtete (sööklate, restoranide, toidubaaride, kohvi-
kute jne.) ladudes olevaid toiduaineid ja kaupu.

Kartulid, puu- ja köögivilid, mis asuvad ühiskondliku
toitlustamise ettevõtete ladudes ja on määratud jooksva-
teks tootmisvajadusteks, arvestatakse allkontol 41—1,
kuna need, mis asuvad erilistes köögiviljahoidlates ja on
määratud püsivamaks säilitamiseks, arvestatakse allkon-
tol 41—2.

Toiduainete ja kaupade raamatupidamisarvestust ühis-
kondliku toitlustamise ettevõtete ladudes peetakse materi-
aalselt vastutavate isikute ning toodete nimetuste, sortide,
koguse, jaehinna ja üldmaksumuse järgi.

Allkontol 41—2 «Kaubad köögiviljahoidlates» arvesta-
takse ostuhindadega kartuleid, köögi- ja puuvilja ning
muid kaupu, mis asuvad spetsiaalsetes puu- ja köögivilja-
kombinaatides, ladudes, baasides ja köögiviljahoidlates,
kus saadusi hoitakse pikemat või lühemat aega ja kust
neid ka müüakse.

Ühiskondliku toitlustamise organisatsioonide ja ettevõ-
tete köögiviljahoidlates asuvad kartulid, puu- ja köögivilid
arvestatakse samuti allkontol 41—2.

Raamatupidamise organiseerimisel köögiviljahoidlates
asuvate kaupade arvestamiseks tuleb juhinduda «Põhimää-
rustikust kartuli, köögi- ja puuvilja raamatupidamisarves-
tuse korra kohta köögiviljahoidlates» (NSV Liidu endise
Kaubandusministeeriumi 1955. a. 11. veebruari kiri
nr. 063).

Allkonto 41—3 «Kaubad jaekaubandus- ja ühiskond-
liku toitlustamise ettevõtetes» on ette nähtud kaupade
arvestamiseks, mis asuvad jaekaubandus- ja ühiskondliku
toitlustamise ettevõtetes: universaalmagasinides, kauplus-

tes, müügitelkides, paviljonides, kioskites, müügilaudadel, kandekaubanduse ja kaupade laialiveo võrgus, einelaudades ning väikehulgibaasides ja kauplustes, kust müüakse kaupu asutustele, organisatsioonidele ja ettevõtetele.

Kaupade arvestust peetakse eraldi iga materiaalselt vastutava isiku kohta, neis ettevõtetes aga, kus on kehtetatud brigaadiviisiline materiaalne vastutus, — iga brigaadi kohta järgmises korras:

a) jaekaubandusettevõtetes ja kaupluste kõrvalruumides asuvates ladudes (kui laos puudub materiaalselt vastutav isik) — üldsummaliselt jaehindadega;

b) väikehulgibaasides, kust kaupu realiseeritakse väikehulgiviisil asutustele, organisatsioonidele ja ettevõtetele, — kaupade sortide, koguse ja maksumuse järgi jaehindadega, vähendatult ostjaile kaupade väikehulгимүүгил tehtava mahahindluse summade võrra;

c) ühiskondliku toitlustamise ettevõtete einelaudades — üldsummaliselt müügihindadega.

Klaastaara (piima-, õlle- ja veinipudelid, purgid, klaasid jm.) arvestatakse jaekaubandusettevõtetes ja einelaudades üldsummaliselt ühel kontol koos vastava kaubaga.

Konto nr. 46 «Realiseerimine» deebetisse kantav realiseeritud kaupade ostuhind tehakse kindlaks sel teel, et nende kaupade müügihinnast lahutatakse realiseeritud kaubanduslik mahahindlus. Realiseeritud kaubandusliku mahahindluse arvutamise meetod on näidatud konto nr. 42 «Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks» iseloomustuses.

Allkontof 41—4 «Ostetud tooted» arvestavad tööstusettevõtted komplekteerimiseks soetatud tooteid ja ostetud tooteid, mida ei arvata kaubatodangu omahinda.

Kontos nr. 41 «Kaubad» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 26 Tehase üldkulud
- 42 Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks
- 50 Kassa
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kreedit-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 42 Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 47 Kaupade süsteemisisene väljastamine
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 42 «Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks»

Sellel kontol arvestatakse kaupade riiklike jaehindadega arvestamisel kaubandusliku mahahindluse (juurdehindluse) summasid.

See konto on ette nähtud ka kaupade ostu- ja arvestushinna (peale jaehinna) vahe arvestamiseks. Samuti arvestatakse siin käibemaksu ja eelarvelisi hinnalisandeid juhul, kui kaubad arvestatakse käibemaksu sisaldavate hindadega.

Ühiskondliku toitlustamise ettevõtetes (ladudes, einelaudades, köögis) arvestatakse käesoleval kontol kaubandusliku mahahindluse (juurdehindluse) summasid neis ettevõtetes olevatele toiduainetele ja kaupadele ning hinnalisandeid, mis kindlaksmääratud suuruses liidetakse köögi- ja einelauatoodete jaehindadele.

Konto nr. 42 on reguleerivaks kontoks kontodele nr. 41 «Kaubad» ja nr. 45 «Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused».

Sellel kontol arvestatakse ka mahahindluse summasid, mida hankijad annavad kaubandusorganisatsioonidele kaupade võimalike kadude arvel ja transpordi lisakulude hüvitamiseks.

Käesoleval kontol arvestatud summasid vähendatakse selleks kehtestatud korras kaupade tegelike kadude võrra, mis on hankijate poolt kaubandusorganisatsioonidele võimalike kadude arvel antavate mahahindlussummade piires. Hankijailt saadavat mahahindlust ületavad kaod tuleb nõuda süüdlastelt sisse, juhul aga, kui nende tekkimises ei olnud süüdi materiaalselt vastutavad isikud — kantakse need ettenähtud korras käibekuludesse kirjes «Kaupade puudujäägid üle kindlaksmääratud kaonormide, kahjud kaupade rikkumisest ning puudujääkidest, raiska-

mistest ja omastamistest seoses hagide tagasilükkamisega kohtu poolt nende põhjendamatusse tõttu».

Jaekaubandusettevõtetes võib realiseerimata kaubajäägile vastavat mahahindluse (juurdehindluse) summat kindlaks teha keskmise protsendi alusel.

Mahahindluse või vastavalt juurdehindluse keskmine protsent tuletatakse järgmiselt:

1. Mahahindluse (juurdehindluse) summale, mis vastab kaupade jäägile kuu alguseks, liidetakse konto nr. 42 kreditaikbe summa ja sellest lahutatakse sama konto deebetkaibe summa.

2. Kuu jooksul realiseeritud kaupade summale (arvestushindades) liidetakse kaupade jääk kuu lõpuks (samuti arvestushindades).

3. Korrutades eelnevalt tuletatud mahahindluse summa 100-ga ning jagades realiseeritud ja järelejäänud kaupade summaga, saadakse mahahindluse (juurdehindluse) keskmine protsent nende kaupade maksumusest arvestushindades.

4. Korrutades mahahindluse (juurdehindluse) keskmise protsendi kaupade jäägiga kuu lõpuks ja jagades 100-ga, saadakse realiseerimata kaupadele vastav mahahindluse (juurdehindluse) absoluutsumma.

Jaettevõtetest realiseeritud kaupadele vastav osa mahahindluse (juurdehindluse) summadest kirjendatakse «punase storno» viisil käesoleva konto kreditiisse ja konto nr. 46 «Realiseerimine» deebetisse.

Ladudest ja baasidest realiseeritud ja väljastatud kaupadele vastav osa mahahindluse (juurdehindluse) summadest tehakse kindlaks väljakirjutatud faktuurarvete põhjal, kusjuures kirjendamine toimub eespool näidatud korras («punase storno» viisil).

Realiseerimata kaupadele vastavad mahahindluse (juurdehindluse) summad täpsustatakse inventuurinimestike põhjal kaupadelt saada oleva mahahindluse (juurdehindluse) kindlaksmääramise teel vastavalt kehtivaile määradele.

Kaubaliste materiaalsete väärtuste puudujääkide ja omastatud kaubakoguste maksumuse mahakandmisel kantakse neile kogustele vastavad mahahindluse (juurdehindluse) summad konto nr. 42 deebetisse ja konto nr. 76 «Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega» kreditiisse (eraldi allkontol «Kaubaliste materiaalsete väärtuste puudujääkide arvestus- ja jaehinna vahe»).

Käesolevat kontot krediteeritakse kaupade arvelevõtmisel kaubandusliku ja täiendava mahahindluse (juurdehindluse) ning kaupade arvelevõtmisel arvutatud käibemaksusummadega, debiteeritakse aga realiseeritud ja väljastatud või loomuliku kao, praagi, rikkumise, puudujäägi jms. tõttu mahakantud kaupadele vastavate kaubandusliku ja täiendava mahahindluse (juurdehindluse) summadega.

Riigieelarve tuludesse maksmisele kuuluvate käibemaksusummadega debiteeritakse kontot nr. 46 «Realiseerimine» ja krediteeritakse kontot nr. 73 «Arveldused eelarvega». Seoses sellega kirjendatakse realiseeritud kaupadele vastavad käibemaksusummad käesoleva konto kreeditsisse ja konto nr. 46 «Realiseerimine» deebetisse «punase storno» viisil.

Konto nr. 42 analüütilises arvestuses tuleb eraldi näidata mahahindluse (juurdehindluse), hinnavahede, käibemaksu ja eelarveliste hinnalisandite summad, mis vastavad ladudes, baasides, jaekaubanduse ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtetes olevatele kaupadele, samuti lähetatud kaupadele, mille kohta dokumendid on antud inkassoks või on inkassoks esitamata.

Kontos nr. 42 «Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

41 Kaubad

76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega;

kreedit-pool kontodega:

20 Põhitootmine

41 Kaubad

46 Realiseerimine («punane storno»)

47 Kaupade süsteemisene väljastamine («punane storno»)

99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 43 «Tootmisvälised kulud»

Kontol «Tootmisvälised kulud» arvestatakse kulud, mis on seotud toodangu realiseerimisega.

Tootmisväliste kulude hulka kuuluvad toodangu pakkimis- ja transpordikulud, mis kehtiva hinnakirja või lepingu tingimuste kohaselt jäävad ettevõtte kanda ning muud kulud.

Muude kulude hulka, mis arvestatakse ettevõtte tootmisväliste kulude koostises, kuuluvad kindlaksmääratud suuruses tehtavad eraldamised, kulud teaduslikeks uurimistöö-

deks ja katsetöödeks, toodete standardiseerimise kulud, turustusorganisatsioonidele antavate mahahindluste summad ja muud turustuskulud.

Tootmisväliste kulude hulka kuuluvad tootmisharuvalituste, trustide ja kombinatide administratiiv- ja majanduskulud ning kõik muud kulud, mis on ette nähtud neile kinnitatud eelarvetes.

Tootmisväliste kulude hulka kuuluvad ka kõrgemalseisva organisatsiooni poolt kindlaksmääratud suuruses tehtavad eraldamised kaadri ettevalmistamiseks, kui kaadri ettevalmistamine toimub tsentraliseeritult ja need summad kulutatakse tootmisharuvalitsuste (peavalitsuste), koondeste või trustide poolt.

Toodangu realiseerimise kulude arvestus toimub kooskõlas kinnitatud plaaniga valmistoodangu hankimise kohta tarbijatele ning toodangu realiseerimise tingimustega.

Teaduslike uurimistöödega seoses olevaid kulusid võib tootmisvälistes kuludes ette näha summades, mis selleks otstarbeks on eelarvetes kindlaks määratud (rahvamajanduse nõukogule, ministriumile teaduslikeks uurimistöödeks kinnitatud kulude üldsumma piirides). Kulud uurimistöödeks, mis tehakse ettevõtete personali poolt ja mis annavad tulemusi planeeritaval aastal, nähakse ette tehase üldkulude eelarves.

Kulusid standardiseerimise alal võib ette näha tootmisväliste kulude koostises summades, mis selleks otstarbeks on eelarvetes kindlaks määratud (rahvamajanduse nõukogule, ministriumile standardiseerimise alal kinnitatud kulude üldsumma piirides). Tehases teostatava normaliseerimisega seoses olevad kulud tuleb ette näha tehase üldkulude eelarves.

Toodangu pakkimis- ja transpordikulud võib liita üksikute toodanguliikide tehaseomahinnale otsearvestuse andmete alusel. Kui transpordikulud pole võimalik kindlaks määrata otseselt ühele toodanguühikule, tuleb need jaotada üksikute toodete vahel proportsionaalselt kaalule, mahule või nende tehaseomahinnale.

Muud tootmisvälised kulud jaotatakse iga kuu realiseerimise kontode vahel proportsionaalselt realiseeritud toodangu plaanilisele või tehaseomahinnale.

Tootmisväliseid kulusid ei kanta oma kapitaalheituse ega elamu- ja kommunaalmajanduse tööde (teenuste) arvele, mis ei kuulu ettevõtte kaubatoodangu koostisse.

Jäätmetest toodetavatele laiatarbekaupadele kantakse tootmisvälised kulud ainult nende kulukirjete osas, mis on seotud jäätmetest toodetud laiatarbekaupade realiseerimisega.

Pakkimisega, raudtee-, veetranspordi- ning muude tariifide tasumisega seoses olevaid kulusid, mis tehakse ostja arvel, toodangu omahinda ei arvata.

Neil juhtudel, kui kõiki väljalastud tooteid ei realiseerita samal kuul, tehakse väljalastud toodangu täieliku omahinna kindlaksmääramiseks igas kuus nende toodangu pakkimis- ja transpordikulude arvestus, mis kantakse väljalastud toodangu omahinna arvele. See arvestus tehakse lähtudes kaubatoodangu väljalaske mahust ja nimetatud kulude tegelikust tasemest, mis selgus aruandevõi eelmisel kuul lähetatud toodangu osast.

Muud tootmisvälised kulud kantakse tavaliselt tegelike kulude summas aruandekuul väljalastud kaubatoodangu omahinda.

Tootmisväliste kulude nomenklatuur nähakse ette tootmisharude juhendites tööstustoodangu omahinna planeerimise, arvestamise ja kalkuleerimise kohta.

Tootmisvälised kulud kirjendatakse aasta lõpul kontolt nr. 43 kontole «Realiseerimine».

Kuu- ja kvartalibilanssides liidetakse selle konto saldo kontoga nr. 46 «Realiseerimine», kusjuures raamatupidamiskirjendeid ei koostata.

Kontos nr. 43 «Tootmisvälised kulud» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 23 Abitootmine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 86 Amortisatsioonifond
- 88 Elseisvate maksete reserv
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised;

45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused

46 Realiseerimine

64 Arveldused ostjate ja tellijatega.

Konto nr. 44 «Käibekulud»

Sellel kontol arvestatakse varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonide (TVO-de) — hulgi- ning jaettevõtete, köögiviljahoidlate ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete kõik käibekulude liigid ning administratiivkulud.

Käibekulude arvestus peab kindlustama:

a) kaubaliste materiaalsete väärtuste soetamise, säilitamise ja realiseerimisega (väljastamisega) ning administratiivaparaadi ülalpidamisega seoses olevate tegelike kulude õigeaegse, täieliku ja õige peegelduse raamatupidamises;

b) kontrolli käibekulude eelarvetest kinnipidamise üle;

c) eelarvete täitmise kontrollimist ja reservide avastamisi kulude vähendamiseks.

Selleks peab olema tagatud plaani ja arvestuse näitajate ühtsus ning tuleb rakendada käibekulude artiklite ühtseid nomenklatuure.

Raamatupidamises tuleb täielikult läbi kanda kõik antud aruandeperioodi kulud.

Kulud tuleb kanda selle perioodi käibekuludeks, millal nad on tehtud, olenemata nende ettemaksu (näit. rendis) või järelmaksu (puhkusrahad jt.) ajast.

Üksikud kulud, nagu kulud jooksvaks remondiks, väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumise hüvitamiseks jms., mille kuuluvust teatud perioodi ei saa täpselt kindlaks määrata, arvatakse käibekuludesse eelarvelise normaliseerimise korras.

Eraldamisi, mis on tehtud kõrgemalseisvate organisatsioonide administratiivkulude katteks ja jaotatakse üksikute isemajandavate ettevõtete vahel, kontol nr. 44 ei arvestata, vaid peegeldatakse kontol nr. 99 «Kasumid ja kahjumid».

Konto nr. 44 deebetisse kantakse aruandeaastal varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonide (TVO-de) poolt tehtud kulud, kreditiisse aga — tulude summad, mis osaliselt hüvitavad kulusid. Sellisteks tuludeks on saadud protsendid ja tulud taaraoperatsioonidest.

Aruandeperioodil tehtud kulude see osa, mis kuulub eelseisvatesse aruandeperioodidesse, arvestatakse kontol nr. 31 «Tulevaste perioodide kulud». Seejärel vastavad kulude summad, mis on arvestatud kontol nr. 31, kantakse iga kuu üle kuuluvuse järgi kontole nr. 44 «Käibekulud».

Kuni aasta lõpuni näitab konto nr. 44 deebetsaldo käibekulude kasvavat summat aasta algusest. Kuid kuu- ja kvartalibilanssides selle konto saldot, välja arvatud kaupade kohaleveo kulud, ei näidata, vaid kantakse ilma raamatupidamiskirjendit koostamata kasumite ja kahjumite kontole. Aastaaruande koostamisel vormistatakse raamatupidamise lõpetamiskirjend.

Kaupade kohaleveoga seoses olevad käibekulud (konto nr. 44 kulukirjete nomenklatuuri I osa), mis langevad kuu lõpuks olevale kaupade jäägile, arvutatakse hulgining jaeettevõtetes ja köögiviljahoidlates aruandekuu käibekulude keskmise protsendiga, arvesse võttes selle kuu alguseks olevat üleminevat jääki, järgmiselt:

a) aruandekuu alguseks oleva kauba käibekulude summale liidetakse aruandekuul tehtud kulude summa;

b) aruandekuul realiseeritud kaupade summale liidetakse kaupade jäägi summa kuu lõpuks;

c) korrutades ülaltähendatud viisil kindlaksmääratud kulude summat 100-ga ja jagades realiseeritud ja järelejäänud kaupade summaga, määratakse kindlaks käibekulude keskmine protsent;

d) korrutades kuu lõpuks oleva kaupade jäägi käibekulude keskmise protsendiga ja jagades 100-ga määratakse kindlaks käibekulude summa (kaupade kohaleveo kulud) aruandekuu lõpuks realiseerimata jäänud kaupade jäägile.

Konto nr. 44 «Käibekulud» jaotatakse järgmisteks allkontodeks:

44—1 «Hulgiettevõtete käibekulud»

44—2 «Jaekaubandusettevõtete käibekulud»

44—3 «Ühiskondliku toitlustamise ettevõtete käibekulud»

44—4 «Köögiviljahoidlate käibekulud»

44—5 «Administratiivkulud».

Käibekulude analüütilist arvestust peetakse plaanis ettenähtud kirjete nomenklatuuri järgi või vastavalt järgmisele nomenklatuurile.

Kirjete nimetus	Kirjete sisu	Kasutatakse x-ga märgitud ettevõtetes			
		Varustus- ja turustusorganisatsioonid	Hulgi- ja jae-ettevõtted	Ühiskondliku toitlustamise ettevõtted	Köögi- ja hoidlad

I. Kaupade kohaleveo kulud

1. Raudtee-, vee-, auto- ja hobu-transporti kulud	<p>Hankijailt kaupade saamisega ja ladusesse toimetamisega seoses olevad kulud, nagu: raudteetariif, prahiraha, kaupade auto- ja hobu-veo kulud jaamadest ning sadamatest, jaamades ja sadamates võetavad maksud jne.</p> <p>Sellele kirjele kantakse ka kulud, mis on seotud kaupade veoga õhustranspordiga ja posti teel</p> <p>Märkus. 1. Oma auto-transporti ülalpidamiskulud, mis arvestatakse varustus- ja kaubandusorganisatsioonide üldbilansis, kogutakse eelnevalt kontole nr. 23 «Abitootmine» ja kuu lõpul kirjendatakse sellelt kontolt vastavatele kulude kontodele</p> <p>2. Kaubandusettevõtetes, ühiskondliku toitlustamise ettevõtetes ja köögi- ja hoidlates kantakse kirjele 1 ka kaupade peale- ja mahalaadimisega ning muud kaupade kohaleveoga seoses olevad kulud</p>	×	×	×	×
2. Peale- ja mahalaadimisega seoses olevad kulud	<p>Tööde maksumus seoses peale- ja mahalaadimisega jaamades ning sadamates auto- ja hobu-veol, nagu: juhutööliste, laadijate jt. palk ja eraldamised tööliste sotsiaalkindlustuseks</p>	×			

Kirjete nimetus	Kirjete sisu	Kasutatakse x-ga märgitud ettevõtetes				
		Varustus- ja turustusorganisatsioonid	Hulgi- ja jae-ettevõtted	Ühiskondliku toitlustamise ettevõtted	Köögi- ja hoidlad	
3. Muud kaupade kohaleveoga seoses olevad kulud	Muud kaupade kohaleveoga seoses olevad kulud, nagu tasu ekspertiisi ja kaupade kvaliteedi analüüsi eest jne.	×				
4. Hankijatele tasutud juurdearvutused ja hinnalisandid	Kaupade kohaleveo kulude katteks vastavalt faktuurarvele makstud juurdearvutused ja hinnalisandid kaupade süsteemise ümberpaigutuse puhul. Sellele kirjele kantakse ka makstud juurdearvutused ja hinnalisandid hankijatele, kes ei kuulu antud varustus- või turustusvalit-suse süsteemi	×				

II. Kaupade alalhoiu, ettevalmistustöö ja realiseerimisega seoses olevad kulud

5. Põhi- ja täiendav töötasu	Varustus-, turustus- ja kaubandusettevõtete koosseisuliste töötajate põhi- ja täiendav töötasu Juhutöödele rakendatavate mittekoosseisuliste töötajate töötasu, mis on plaanides ette nähtud käibekulude komplekssetes kirjetes, kantakse vastavatesse kirjetesse olenevalt tehtud tööde liigist	×	×	×	×
6. Hoonete, tehniliste ehitiste ja inventari remondi- ja korrashoiu kulud	Lepingute alusel lac ja teiste ruumide eest tasutav rendis; amortisatsioonieraldised põhivahendeilt (välja arvatud varusolevad põhivahen-	×	×	×	×

Kirjete nimetus	Kirjete sisu	Kasutatakse x-ga-märgitud ettevõtetes			
		Varustus- ja turustusorganisatsioonid	Hulgi- ja jaotise ettevõtted	Ühiskondliku toitlustamise ettevõtted	Köögi- ja hoidlad
	did) ning renditud ladusid ja baase teenindavatesse põhivahenditesse paigutatavatelt kapitalikuludelt; kooskõlas rendilepingu tingimustega rentniku arvel teostatud ja käibekuludesse kandmisele kuuluvate renditud põhivahendite kapitalremondi kulude kustutamine; ruumide puhastamise ja desinfitseerimise kulud; valgustus, kütmine, kanalisatsioon, veevarustus; väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine (välja arvatud ühiskondliku toitlustamise ettevõtetes olevad esemed) jt.				
7. Jooksva remondi kulud	Põhivahendite jooksva remondi maksumus jt.	×	×	×	×
8. Kaupade hoidmise, ettevalmistustöö, sorteerimise ja pakkimise kulud	Mittekoosseisuliste töötajate töötasu (kops eraldamistega sotsiaalkindlustuseks), kes tegelevad kaupade ettevalmistustööga, sorteerimise ja pakkimisega; kaupade ettevalmistustööks, pakkimiseks ja säilitamiseks kulutatud materjalide maksumus (sidumisnõör, paber, naftaliin, naelad, laastud, jää jms.); kaupade ajutiselt vöörastes ladudes hoidmise kulud jne.	×	×	×	×
9. Kütus, aur ja elektrienergia (tootmise otstarbeks)	Puidu, sõe, nafta ja muu kütuse maksumus, mida kasutatakse tootmise eesmärgil ning ku-			×	

Kirjete nimetus	Kirjete sisu	Kasutatakse x-ga märgitud ettevõtetes			
		Varustus- ja turustusorganisatsioonid	Hulgi- ja jae-ettevõtted	Ühiskondliku tootlustamise ettevõtted	Köögi- ja hoidlad
10. Eririietuse, sööklapesu, väheväärtuslike esemete ja sööginõude kulumine ning sanitaariietuse ja sööklapesu pesemis- ja parandamiskulud	<p>lud tehnoloogilisel otstarbel tootmises kasutatava elektrienergia eest; kütuse veokulud ja puude saagimise ning lõhkumise kulud, kui see toimub mittekoosseisuliste töötajate poolt</p> <p>Sööklapesu, sanitaariietuse, väheväärtusliku inventari kulumine ning sanitaariietuse ja sööklapesu pesemis- ja paranduskulud, kaasa arvatud pesu pesemiseks kulutatud materjalide (seep, pesusooda jms.) maksumus neil juhtudel, kui pesu pesevad mittekoosseisulised töötajad</p> <p>Sellele kirjele kantakse purunenud taldrikute, klaaside ja teiste sööginõude, murdunud nuga-de, kahvlite, lusikate maksumus, kui see süüdlaste puudumisel jääb ettevõtte arvele</p>			×	
11. Krediidiprot-sendid	<p>Pangakrediidi kasutamise eest makstud summad. Nende summade vähendamiseks kantakse kirjele «Krediidiprotsendid» arveldus- ja jooksvalt kontolt saadud protsendid. Raamatupidamise aruandluses näidatakse sellel kirjel ainult deebet-saldo</p>	×	×		
12. Taaraga seoses olevad kulud, kaod ja tulud	<p>Taara remondi ja kogumise kulud, taara vedu, kaod taara tagastamisel taarat koguvatele</p>	×	×	×	×

Kirjete nimetus	Kirjete sisu	Kasutatakse x-ga märgitud ettevõtetes			
		Varustus ja turustusorganisatsioonid	Hulgi- ja jae-ettevõtted	Ühiskondliku toitlustamise ettevõtted	Kõõgivilja-hoidlad
	<p>ettevõtetele ja hankijatele, kaod seoses taara sordilisuse alanemisega, kõlbmatuks muutunud ja ettenähtud korras kahjumiks kantud taara maksumus</p> <p>Sellel kirjel olevate summade vähendamiseks kantakse sija tulud tasuta saadud taaralt, vahe taara maksumuses seoses tema übersortimisega jt.</p> <p>Raamatupidamise aruandluses näidatakse sel kirjel ainult deebetsaldo</p>				
13. Ostjate poolt tasumisele mittekuuluvad kauba saatekulud	<p>Ostjate poolt tasumisele mittekuuluvad kauba saatekulud, nagu auto- ja hobustranspordi kulud, raudtee-, vee- ja õhustranspordi veotasud, laadimise jt. sellised kulud olenevalt frankeerimise tingimustest</p>	×			
14. Muud kulud	<p>Kindlaksmääratud suuruses tehtavad eraldamised sotsiaalkindlustuseks seoses töötasuga, mis on arvestatud kulude nomenklatuuri kirje 5 all</p> <p>Päeva- ja korteriraha komandeerimisel, komandeeritute sõiduraha sihtkohta ja tagasi, ümberpaigutuskulud jt.</p> <p>Ametisõitude kulud linna transpordil ja kõik oma kergetranspordi korrasohtiga seotud kulud. Koosseisulistele sõiduautojuhtidele makstavat töötasu käesolevale kir-</p>	×	×	×	×

Kirjete nimetus	Kirjete sisu	Kasutatakse x-ga märgitud ettevõtetes			
		Varustus ja turustusorganisatsioonid	Hulgi- ja jaetõtted	Ühiskondliku tootlustamise ettevõtted	Köögi- ja hoidlad
	<p>jele ei kanta, vaid arvestatakse kirjel 5 «Põhija täiendav töötasu»</p> <p>Kulutatud kantseleitrite ning arvestus- ja aruandlusblankettide maksumus; kirjade, telegrammide ja raadiogrammide saatekulud; telefoni- ja raadio abonementmaks; kulud kaugekõnede eest telefoni ja raadio teel jne.</p> <p>Võõra tööjõuga (lepingu alusel) korraldatud ladude ja muude ruumide valve- ja tuletõrjeteenistuse kulud</p> <p>Kaadri ettevalmistus-, töökaitse-, reklaami-, kirjastuse, hinnakirjade ja kataloogide väljaandmise kulud, ekspertiiside tasud jne.</p>				

III. Mittetootlikud kulud

15. Kaupade kaod teel ja hoidmisel kaonormide piirides	Transportimisel (raudtee-, vee-, auto- ning hobustransport) tekkinud kaubakadude ostumaksumus ning kadude maksumus kaupade hoidmisel ja väljastamisel loomuliku kao normide piires, mis on võetud ettenähtud korras varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonide kanda	×	×	×	×
16. Kaupade kaod üle kaonormide, kaod kauba	Üle loomuliku kao normi tekkinud kaupade puudujäägi ostumaksumus	×	×	×	×

Kirjete nimetus	Kirjete sisu	Kasutatakse x-ga märgitud ettevõtetes			
		Varustus ja turustusorganisatsioonid	Hulgi- ja jae-ettevõtted	Ühiskondliku toitlustamise ettevõtted	Köögi- ja hoidlad
riknemise ja puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste tagajärjel, kui kohus lükas hagi tagasi selle põhjendamatuset tõttu	mus, kaod kaupade riknemisest (kaupade esialgse kvaliteedi halvemine) ning kaod puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste tagajärjel, mille sissenõudmisest kohus on keeldunud ja mis on kantud käibekuludeks kooskõlas «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustiku» §-ga 64-c				

Kirjete 11 ja 12 krediidisaldo kantakse kuu lõpul kontole nr. 99 «Kasumid ja kahjumid», järgmise kuu algul need kirjendid aga storneeritakse.

Allkonto 44-5 «Administratiivkulud» on ette nähtud varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonide (osakondade, kontorite, TVO-de jt.) administratiivaparaadi ülalpidamiskulude arvestuseks vastavalt kinnitatud eelarvele.

Aasta jooksul debiteeritakse seda allkontot administratiivkulude summadega ja aasta lõpul suletakse konto lõpetamiskirjendiga, kusjuures debiteeritakse kontot nr. 99 «Kasumid ja kahjumid».

Kuu- ja kvartaliaruannete ning -bilansside koostamisel kantakse administratiivkulude summa kontole nr. 99 «Kasumid ja kahjumid» ilma raamatupidamiskirjendita.

Administratiivkulude analüütilist arvestust peetakse eelarves ettenähtud kirjete löikes või nende kulude nomenklatuuri järgmiste kirjete löikes:

- 1) administratiivpersonali põhi- ja täiendav töötasu;
 - 2) teenistuslike komandeerimiste ja ümberpaigutuste kulud;
 - 3) muud administratiivkulud;
 - 4) rahandusorganites mitteregistreeritavad preemiad.
- Kontos nr. 44 «Käibekulud» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 08 Varuosad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud kätised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 41 Kaubad
- 46 Realiseerimine
- 47 Kaupade süsteemisisene väljastamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste riknemisest
- 86 Amortisatsioonifond
- 87 Erifondid
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kreedit-pool kontodega:

- 41 Kaubad
- 46 Realiseerimine
- 47 Kaupade süsteemisisene väljastamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 45 «Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused»

Sellel kontol arvestatakse ostjatele või tellijatele, kapitali- ja osakonnale (nii iseseisvate bilansile eraldatule kui ka üldisel bilansil arvestatavale) ja teistele mittetööstuslikele majanditele lähetatud või väljastatud valmis-

tooted, kaubad ja materiaalsed väärtused ning neile üleantud tööd ja osutatud teenused.

Põhitegevuse poolt kapitaalremondi vajaduseks valmistatud tooted, tehtud tööd ja teenused arvestatakse samuti kontol nr. 45.

Kontol nr. 45 arvestatakse ka lähetatud ja väljastatud väärtuste (toodangu, kauba) transpordikulud ja taara maksumus, mis kuuluvad tasumisele ostjate poolt ja on faktuurarvesse sisse võetud.

Kontole nr. 45 kantakse ostjatele ja tellijatele lähetatud või väljastatud valmistoodete ja kaupade maksumus vastavalt väljakirjutatud faktuurarvetele ja transpordidokumentidele (mittekohalike hangete alal).

Lähetatud ja väljastatud toodete, kaupade, materiaalsete väärtuste, üleantud tööde ja teenuste faktuurarved peavad olema vormistatud ning esitatud pankka inkassoks NSV Liidu Riigipanga ja NSV Liidu Ehituspanga juhenditega kindlaksmääratud korras ja tähtaegadel.

Jooksvas arvestuses arvestatakse lähetatud ja väljastatud tooted ja kaubad vastavalt toodete ja kaupade jooksvaks arvestuseks rakendatavale korrale:

a) tööstusettevõtetes — tegeliku tehaseomahinnaga, plaanilise tehaseomahinnaga või ettevõtte hulgihindadega (käibemaksuta);

b) varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonidega — ostumaksumusega, hulgi-, väljalaske- või jaehindadega.

Ostjatele lähetatud või väljastatud materiaalsete väärtuste tegelik omahind, mis on arvestatud kontol nr. 45, kirjendatakse sellelt kontolt konto nr. 46 «Realiseerimine» deebetisse selles ulatuses, kuidas laekuvad summad hankija arveldus- (erilaenu-) kontole või otseselt ostjate poolt kassasse tasutud faktuurarvete järgi või võlgnevuse kandmisel vastavate deebitoride kontodele.

Vastavalt summade laekumisele hankija arvelduskontole kirjendatakse ostjate poolt tasumisele kuuluvad ja faktuurarvetesse sisse võetud transpordikulude summad kontolt nr. 45 konto nr. 51 «Arvelduskonto» deebetisse, mööda minnes kontost nr. 46 «Realiseerimine». Neil juhtudel, kui lähetatud ja väljastatud toodete, kaupade ja teiste materiaalsete väärtuste kohta väljakirjutatud maksenõuded tasutakse ostja arvelduskontol vahendite puudumise tõttu ositi, näidatakse kuu jooksul laekunud summad kontol nr. 46 tavalises korras. Kui vastava maksenõude

summat ei tasuta täielikult aruandekuu lõpuks, kantakse kuu jooksul tegelikult laekunud summad konto nr. 46 krediidisse. Kontot «Realiseerimine» debiteeritakse korrespondeerivalt kontoga nr. 45 tasutud toodete ja materiaalse väärtuste omahinna summas (tasutud kaupade maksumuse summas), mis tehakse kindlaks ostjalt laekunud summa ja ostjale väljalaskehindades esitatud faktuurarve summa protsendilise suhtega.

Varustus- ja kaubandusorganisatsioonid, samuti turustus- ja hulgikaubandusettevõtted, kellel on erandina lubatud arvestada realiseerimiskontodel kaupu nende lähetamisel tarbijatele, s. o. faktuurarvete pankas inkassoks esitamisel, arvestavad lähetatud või väljastatud kaupu väljalaskehindades. Sel juhul kirjendatakse kaupade maksumus kontolt nr. 41 «Kaubad» konto nr. 46 «Realiseerimine» deebetisse, kaupade maksumus väljalaskehindades aga kirjendatakse konto nr. 46 «Realiseerimine» krediidist kontole nr. 45 deebetisse.

Need varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonid kirjendavad tasutud kaupade maksumuse (väljalaskehindades) kontolt nr. 45 kontole nr. 51 «Arvelduskonto» deebetisse.

Kontol nr. 45 arvestatakse ka hankijate poolt transiidina vahetult varustus- (turustus-, kaubandus-) organisatsiooni ostjate aadressil lähetatud kaupade maksumus arveldustest osavõtuga. Sel juhul kantakse kontole nr. 45 deebetisse kaupade maksumus väljalaskehindades kontole nr. 46 «Realiseerimine» krediidist, taara maksumus ja transpordikulud (vastavalt faktuurarvetele) aga kontole nr. 60 «Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega» krediidist.

Tööettevõtjad — ehitus- ja montaažiorganisatsioonid, kellel on lubatud tarbijatele toodangu lähetamist arvestada realiseerimisena arvete pankas inkassoks esitamisel, arvestavad lähetatud toodangut väljalaskehindades arvutatud maksumusega, korrespondeerivalt kontoga nr. 46 «Realiseerimine».

Iseseisval bilansil olevad automajandid arvestavad sellel kontol ka trahvisummad autode seisuaegade eest üle kindlaksmääratud piirnormide, mis nõutakse sisse vaieldamatus korras (ilma aktseptita), vastavalt kaubaveo ühtsete autotranspordi tariifide eeskirjadele.

Konto nr. 45 analüütilist arvestust peetakse toodangu, kaupade ja teiste materiaalse väärtuste lähetamise ja realiseerimise andmikes. Tööstusettevõtetes tuleb viima-

sed kujundada selliselt, et tagataks alljärgnevate näitajate väljaselgitamine kuu lõpul (panka inkassoks esitatud dokumentide järgi — eraldi need, mille tasumistähtpäev on veel ees ning eraldi need, mille tasumistähtpäev on möödunud):

1) lähetatud ja väljastatud kaubatoodangu tegelik omahind (või maksumus väljalaskehindades);

2) muu toodangu — põllumajandusliku abimajandi toodangu, mittetööstusliku iseloomuga tööde ning teenuste jne. — tegelik omahind (või maksumus väljalaskehindades);

3) lähetatud ja väljastatud ostetud kaupade, ostetud toodete ja materiaalsete väärtuste tegelik omahind (või maksumus väljalaskehindades);

4) ostjate poolt vastutavale hoiule võetud toodangu, ostetud toodete ja materiaalsete väärtuste tegelik omahind (või maksumus väljalaskehindades).

Kontos nr. 45 «Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 43 Tootmisvälised kulud
- 46 Realiseerimine
- 47 Kaupade süsteemisisene väljastamine
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 90 Lühiajalised pangalaenud;

kreedit-pool kontodega:

- 24 Tootmispraak
- 40 Valmistoodang
- 46 Realiseerimine
- 47 Kaupade süsteemisisene väljastamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega

Konto nr. 46 «Realiseerimine»

Sellel kontol arvestatakse:

a) tööstusliku iseloomuga valmistoodete, tööde ja teenuste realiseerimine, s. o. kaubatoodangu realiseerimine, — omatoodetud tööstusliku toodangu, sealhulgas aur, elektrienergia, vesi, seadmete remonditööd (välja arvatud ehitusliku ja montaaži iseloomuga tööd), samuti taara, mis väljastatakse tasu eest koos valmistoodetega, kui selle maksumus kuulub täielikult või osaliselt toodangu hinnasse hinnakirja järgi;

b) jäätmetest toodetud laiatarbekaupade realiseerimine;

c) mittetööstusliku iseloomuga tööde ja teenuste realiseerimine;

d) ostetud toodete ja kaupade, kaasa arvatud ostetud puittaara, realiseerimine;

e) ehitus- ja montaaž-, geoloogiliste uurimis- ja projekteerimistööde üleandmine;

f) kaupade hulgi-, jae- ja väikehulgirealiseerimine (kaasa arvatud transiit, arveldustest osavõtuga);

g) põllumajandusliku abimajandi saaduste realiseerimine;

h) materiaalsete väärtuste, kaasa arvatud ülenormatiivsete ja liigsete materiaalsete väärtuste realiseerimine ning muud liiki realiseerimine.

Ostjatele lähetatud valmistooted, kaubad ja teised materiaalsed väärtused, üleantud tööd ja osutatud teenused arvestatakse käesoleva konto vastaval allkontol sedamööda, kuidas laekub raha arveldus- või erilaenukontole Riigipangas (pangaasutuste poolt inkasseeritavate faktuurarvete järgi) või sularahas ettevõtte (organisatsiooni) kassasse (faktuurarvete järgi, mille summad on alla inkassoks võetavate arveldusdokumentide kohta kindlaksmääratud minimaalmäära, või kaupade müügi puhul jaekaubandusettevõtete poolt), samuti vastavatel juhtudel — sedamööda, kuidas summad kirjendatakse kontolt nr. 45 «Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused» deebitoride kontode deebetisse või vastavatele kulude kontodele.

Varustus- ja turustusorganisatsioonid ning kaubandusorganisatsioonid, kellel on lubatud arvestada realiseerimise kontodel kaupu faktuurarvete pangaasutustele inkassoks esitamisel, kannavad ostjatele lähetatud kaubad konto «Realiseerimine» krediidisse korrespondeerivalt kontoga nr. 45.

Samas korras arvestatakse lähetatud toodang ja osutatud teenused ka nendes tööettevõtte — ehitus- ja montaažorganisatsioonides, kus on lubatud materiaalseid väärtusi arvestada realiseerimise kontodel vastavalt sellele, kuidas nad lähetatakse tarbijatele.

Tööettevõtjate-organisatsioonide poolt tehtud ehitus- ja montaažitööd ning geoloogiliste organisatsioonide poolt tehtud geoloogilised uurimistööd kantakse sellele kontole tööde üleandmisel (täitmisel) ja arve tasumiseks esitamisel vastavale pangale.

Projekteerimisorganisatsioonide poolt tehtud projekteerimis- ja uurimistööd kantakse sellele kontole sedamööda, kuidas tellijatele antakse üle projektide või tööliikide lõpetatud staadiume (osi).

Vastavalt «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikule» näidatakse ühel üldbilansil arvestatavad põhitegevuse, kapitaliehituse, põllumajandusliku abimajandi, elamu- ja kommunaalmajanduse ning teiste mittetööstuslike majanditegevuse tulemused raamatupidamisaruannetes eraldi. Seoses sellega valmistoodangu vastastikune väljastamine, tööde tegemine ja teenuste osutamine ettevõtte mõnede, põhitegevusega tegelevate osakondade poolt ettevõtte teistele spetsiaalsetele allüksustele (kapitaliehituse osakonnale, elamu- ja kommunaalmajanduse osakonnale, põllumajanduslikule abimajandile, mittetööstuslikule majandile jne.) tuleb arvestada konto «Realiseerimine» vastavatel allkontodel.

Üheaegselt toodangu (toodete, tööde ja teenuste) plaanilise omahinna või ettevõtete hulgihindades arvutatud maksumuse realiseerimiskonto deebetisse kandmisega (olenevalt raamatupidamisarvestuses kasutatavast meetodist) kuuluvad samale kontole kirjendamisele ka vastavad hälvete summad tegeliku ja plaanilise omahinna vahel või tegeliku omahinna ja ettevõtte hulgihindade (käibemaksuta) vahed.

Selliselt arvestatakse ka realiseeritud materiaalsete väärtuste tegeliku omahinna hälbed nende plaanilisest omahinnast ning varustus- ja turustusorganisatsioonide transpordi- ja varumiskulude summade hälbed hinnalisan-ditest.

Realiseerimiskontode kreditisse kantavad realiseeritud toodangu ja teiste materiaalsete väärtuste hälbed ja vahed

kirjendatakse realiseerimiskontode deebetisse «punase storno» viisil (selleks, et mitte moonutada realiseerimiskäibe suurust). Eelarvesse kandmisele kuuluvad käibemaksu summad kantakse realiseerimiskonto deebetisse ja konto nr. 73 «Arveldused eelarvega» kreditisse.

Kontol nr. 46 «Realiseerimine» arvestatakse samuti materiaalse väärtuste ja teenuste realiseerimine trustide ja ehituste ehitusvalitsustele isemajandavate varustuskontoorite, abitootmiste, transpordi- ja teiste teenindavate majandite poolt, kes vahetult alluvad tööttevõtjatele-trustidele või majanduslikul teel teostatavate ehituste valitsustele, kusjuures arveldusteks trustisest isemajandavate allüksuste vahel rakendatakse plaanilisi arvestushindu.

Selle konto deebetis arvestatakse realiseeritud materiaalse väärtuste ja teenuste tegelik omahind; kreditis — materiaalse väärtuste ja teenuste maksumus plaanilistes arvestushindades.

Selle konto deebetis arvestatakse realiseeritud materiaalse väärtuste ja teenuste tegelik omahind; kreditis — materiaalse väärtuste ja teenuste maksumus plaanilistes arvestushindades.

Selle konto saldo näitab ehitustrusti (valitsuse, ehituse) koosseisu kuuluvatele allüksustele materiaalse väärtuste ja teenuste realiseerimise finantsilist tulemust (kasumi või kahjumi). Vastavate allüksuste poolt saadud kasumi või kahjumi summaga korrigeeritakse trustis ehitusvalitsuste ehitus- ja montaažtööde omahinna aruandeid.

Konto nr. 46 analüütilist arvestust peetakse kohandatult aruandelistele näitajatele ja see peab olema tagatud toodete, kaupade ja teiste materiaalse väärtuste ning üleantud ja täidetud tööde väljastamise ja realiseerimise andmiku andmetega.

Allkontol 46—5 «Ehitus-, montaaž-, projekteerimis- ja geoloogiliste uurimistööde üleandmine» arvestavad tööttevõtjad-organisatsioonid nende poolt tööttevõtte ja alltööttevõtte lepingute põhjal üleantud tööde ning oma hoonete ja tehniliste ehitiste kapitaalremondi tulemused.

Selle allkonto deebetis arvestatakse üleantud tööde tegelik omahind, kreditis — samade tööde maksumus, mis on kindlaks määratud dokumentide alusel, millised on arvelduste aluseks tellijate ja tööttevõtjate vahel kooskõlas «Ehituse finantseerimise eeskirjade» punktidega 6, 7 ja 8.

Samal allkontol arvestatakse tööttevõtjate-organisatsioonide poolt kindlaks määratud korras üle ehitus- ja mon-

taaztööde eelarvelise maksumuse saadavad kompensatsioonid ja soodustused.

Peatööttevõtjate poolt arvestatakse selle allkonto deebetis ja kreditis ka alltööttevõtja poolt tehtud tööde maksumus.

Geoloogiaorganisatsioonid arvestavad sellel allkontol nii riigieelarve arvel kui ka tellijatele lepingute alusel tehtud ja üleantud geoloogiliste uurimistööde tulemusi.

Mõõtmisaktidega vormistatud geoloogiliste uurimistööde tegelikud kulud kantakse sellele allkontole konto nr. 20 «Põhitootmine» kreditiit.

Kuu jooksul riigieelarve arvel teostatud geoloogiliste uurimistööde eest tasumiseks esitatud arvete summaga krediteeritakse eelarvelise maksumusega konto nr. 46 allkontot 5 ja debiteeritakse kontot nr. 36 «Geoloogilised uurimistööd».

Tellijatele tehtud tööde lepingulise maksumusega krediteeritakse kontot nr. 46 ja debiteeritakse kontot nr. 64 «Arveldused ostjate ja tellijatega».

Projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonid arvestavad allkonto «Ehitus-, montaaž-, projekteerimis- ja geoloogiliste uurimistööde üleandmine» deebetis projekti- ja eelarvedokumentatsiooni tegelikku omahinda, mis on üle antud tellijatele vastuvõtuakti vorm nr. 5 järgi, kreditis aga projekti- ja eelarvedokumentatsiooni lõpetatud staadiumide (osade) eelarvelist maksumust. Analüütilist arvestust peetakse iga lepingu (tellimuskäsundi) kohta.

Ehitus- ja montaažitööde, geoloogiliste uurimistööde ja projekteerimistööde üleandmise tulemus — tehtud tööde eelarvelise (lepingulise) ja tegeliku maksumuse vahe — kantakse iga kuu üle kontole nr. 99 «Kasumid ja kahjumid».

Varustus- ja turustusorganisatsioonid ning kaubandusorganisatsioonid (TVO-d) kannavad tulemuse kaupade realiseerimisest allkontodele 46—6 «Kaupade hulgimüük (kaasa arvatud transiidikorras arveldustest osavõtmisega)» ja 46—7 «Kaupade jae- ja väikehulgimüük». Süsteemisene kaupade väljastamine arvestatakse kontol nr. 47.

Nende allkontode kreditisse kantakse realiseeritud kaupade müügihind, deebetisse aga — nende kaupade arvestushind, storneerides samal ajal («punase stornoga») mahahindluse (juurdehindluse) summad realiseeritud kaupadele vastavas ulatuses ja käibemaksu summad käibemaksuga maksustatavate kaupade osas, korrespondeerivalt

konto nr. 42 «Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks» krediidiga vastavate allkontode kaudu.

Eelarvesse kandmisele kuuluvad käibemaksu, eelarveliste hinnalisandite ja eelarveliste vahede summad kantakse konto «Realiseerimine» deebetisse (vastavate allkontode kaudu) ja konto nr. 73 «Arveldused eelarvega» krediidisse.

Allkontol 46—6 arvestatakse kaupade hulgimüügioperatsioonid varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonide ladudes ja baasides ning nende operatsioonide finantsilised tulemused (kogutulu).

Turustusorganisatsioonid kindlustavad peale selle oma ladudest realiseeritud liigsete ja mittekasutatavate materiaalse väärtuste, mis on vastu võetud liigseid materiaalseid väärtusi omavalt ettevõttele, realiseerimisoperatsioonide eraldi arvestuse koostöös NSV Liidu Ministrite Nõukogu 14. mai 1955. a. määrusega nr. 938 «Liigsete ja mittekasutatavate materjalide, seadmete, transpordivahendite ja muude materiaalse väärtuste ümberjaotamise ja realiseerimise korra muutmise kohta». Need operatsioonid tuleb arvestada eraldi allkontol 46—9 «Muude materiaalse väärtuste (kaasa arvatud ülenormatiivsed ja liigsed) realiseerimine».

Allkontol 46—6 arvestatakse ka kaupade realiseerimise operatsioonid transiidikorras arveldustest osavõtmisega. Varustusorganisatsioonid, samuti turustus- ja hulgikaubandusorganisatsioonid, kellel on lubatud kanda realiseerimiskontodele kaupu faktuurarvete esitamisel pangaasutusele inkassoks, kannavad allkonto 46—6 deebetisse kaupade maksumuse vastavalt hankijate faktuurarvetele korrespondeerivalt konto nr. 60 «Arveldused hankijate ja töövõtjatega» krediidiga, krediidisse aga nende kaupade müügihinna, korrespondeerivalt konto nr. 45 «Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused» deebetiga.

Allkonto 46—6 krediidisse kantakse eraldi ka kogutulu kaupade realiseerimisest transiidi korras arveldustest osavõtmiseta. Arveldustest osavõtmiseta transiidikorras realiseeritavate kaupade käive, mis määratakse kindlaks vastavate dokumentide andmeil, arvestatakse süsteemiväliselt ning realiseerimise aruandluses näidatakse eri real.

Allkonto 46—7 on ette nähtud kaubandus- ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtete jaekaubakäibe arvestamiseks, kaasa arvatud kaupade väikehulgi realiseerimine. Jaekaubakäibe koostis määratakse kindlaks NSV Liidu Statistika Keskseltsi juhenditega.

Ühiskondliku toitlustamise ettevõtteid arvestavad sellel allkontol eraldi oma toodangu saaduste ja ostukaupade realiseerimist. Realiseeritavate väärtuste ülaltähendatud liigitamine toimub NSV Liidu Statistika Keskvalitsuse juhendite alusel.

Selle allkonto kreditis arvestatakse jaekaubakäibe summa, s. o. kaubanduslik sissetulek kaupade ja valmistoote müügist, deebetis aga müüdud kaupade ostuhind. Realiseeritud kaupade kaubandusliku hinnalisandi suurus määratakse kindlaks konto nr. 42 «Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks» iseloomustuses kirjeldatud korras. Vahe (saldo) on kogutulu realiseerimisest.

Kontos nr. 46 «Realiseerimine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 28 Ehitusmasinate eksploateerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 42 Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 73 Arveldused eelarvega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kredit-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 20 Põhitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 36 Geoloogilised uurimistööd
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 56 Muud rahalised vahendid
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega

- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 79 Majandisisesed arveldused
- 87 Erifondid
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 47 «Kaupade süsteemisisene väljastamine»

Konto on ette nähtud kaupade ja teiste materiaalse väärtuste, samuti tööde ja teenuste süsteemisisese väljastamise arvestamiseks.

Sellel kontol arvestatakse peamiselt kaupade väljastamist teistele varustus-, (turustus-) ja kaubandusorganisatsioonidele, kes kuuluvad ühe ja sama tootmisharuvalituse (peavalituse) varustuse (turustuse) või TVV (TVO) süsteemi, ning samuti oma majanditele.

Kaupade süsteemisisene väljastamine kantakse sellele kontole sedamööda, kuidas arveldusdokumendid esitatakse inkassoks pangaasutustele, teiste arveldusvormide puhul aga — kaupade väljastamisel või raha saamisel.

Projekteerimisorganisatsioonides nimetatakse kontot nr. 47 — «Valmidusastme järgi teostatud projekteerimis- ja uurimistööd».

Sellel kontol arvestavad projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonid valmidusastme järgi teostatud projekteerimis- ja uurimistööde eelarvelist maksumust, kaasa arvatud antud tööde teostamisele koopteeritud spetsialiseeritud organisatsioonide (alltööttevõtjate) poolt teostatud tööd, mille kohta alltööttevõtjad ei pea arveldusi vahetult tellijatega.

Nende projekteerimis- ja uurimistööde maksumuse arvestuse aluseks on projekteerimisorganisatsiooni poolt pärast kuu möödumist või tööde lõpetamist vormide nr. 4 või nr. 4-a kohaselt koostatavad valmidusaktid. Nende aktide põhjal esitatakse tellijale tasumiseks faktuurarve. Vastavalt faktuurarvele kirjendatakse tööde eelarveline maksumus konto nr. 47 krediti- ja konto nr. 64 «Arveldused ostjate ja tellijatega» deebetisse.

Valmidusastme järgi teostatud tööde raamatupidamisarvestust peetakse tellijate järgi, kusjuures analüütilise arvestuse registrisse kantakse projektide või töö liikide staadiumid (osad), ära märkides lõpetatud tööde akti numbri, kuupäeva ning maksumuse.

Pärast kõigi projektide või töö liikide staadiumide (osade) tööde lõpetamist ja üleandmist tellijatele vastuvõtuakti vormi nr. 5 kohaselt, kirjendatakse projekterimis- ja eelarvedokumentatsiooni eelarveline maksumus konto nr. 46 «Realiseerimine», allkonto «Ehitus- ja montaaž-, projekterimis- ja geoloogiliste uurimistööde üleandmine» krediti-
tist konto nr. 47 deebetisse.

Kontos nr. 47 «Kaupade süsteemisisene väljastamine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 41 Kaubad
- 42 Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 99 Kasumid ja kahjumid;

krediti-pool kontodega:

- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 51 Arvelduskonto
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 99 Kasumid ja kahjumid.

V o s a

RAHALISED VAHENDID

Selle osa kontodel arvestatakse kõik ettevõttele kuuluvad rahalised vahendid kassas, arveldus-, jooksva või erikontol, aga samuti rahalised dokumendid jms.

Vastavalt «Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide kassaoperatsioonide teostamise määrustikule» peavad ettevõtted ja organisatsioonid hoidma oma rahalisi vahendeid vastavates NSV Liidu Riigipanga ja NSV Liidu Ehituspanga asutustes ning seadusega kindlaksmääratud juhtudel — hoiukassades.

Ettevõtetele ja organisatsioonidele lubatakse hoida oma kassas sularaha ja kulutada laekunud sularaha ainult jooksvate vajaduste rahuldamiseks kehtiva seadusandluse kohaselt Riigipanga või Ehituspanga poolt kindlaks määratud ulatuses ja korras.

Kõik rahasummad, mis ületavad kassas hoitava sularaha jääkide suhtes pankade poolt kindlaksmääratud ülemmäära, on ettevõtted (organisatsioonid) kohustatud ära andma oma kontodele kandmiseks Riigipangas või Ehituspangas

panga poolt vastavate ettevõtete ja organisatsioonide juhatajate osavõtul kindlaks määratud korras ja tähtaegadel.

Ettevõtetele on õigus hoida oma kassades üle kindlaks määratud limiitide sularaha ainult töötasude ja stipendiumide väljamaksmiseks kolme päeva kestel, arvates selle raha saamisest pangast.

Selle tähtaja jooksul nimetatud otstarbeks kasutamata jäänud rahalised vahendid tagastatakse pank ja antakse viimase poolt välja ettevõtte esimesel nõudmisel arvelduste teostamiseks töötasude ja stipendiumide alal.

Konto nr. 50 «Kassa»

Kontot nr. 50 kasutatakse rahaliste vahendite liikumise ja seisu arvestamiseks ettevõtte (organisatsiooni) kassas.

Kassaoperatsioonid ja nende vormistamine peavad toimuma täies kooskõlas «Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide kassaoperatsioonide teostamise määrustikuga».

Kassa inventeerimine toimub kooskõlas «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikuga» ning «Ettevõtete ja majandusorganisatsioonide põhivahendite, kaubaliste materiaalsete väärtuste, rahaliste vahendite ja arvelduste inventeerimise põhimäärustikuga».

Kontos nr. 50 «Kassa» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 51 Arvelduskonto
- 54 Kapitaalmahutuste erikonto
- 55 Muud pangakontod
- 56 Muud rahalised vahendid
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 92 Pikaajalised pangakrediidid
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine

- 94 Põhikarja moodustamise finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kreedit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 10 Põllumajandussaaduste varumine
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 35 Põhikarja moodustamine
- 36 Geoloogilised uurimistööd
- 41 Kaubad
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 51 Arvelduskonto
- 56 Muud rahalised vahendid
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 65 Arveldused põllumajandussaaduste kokkuostu alal
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 87 Erifondid
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 51 «Arvelduskonto»

Sellel kontol arvestatakse ettevõtte (majandi) vahendite liikumist ja seisu panga arvelduskontol. Panga arvelduskontol tehtavate operatsioonide vormistamise kord on reglementeeritud vastavate eeskirjadega.

Raamatupidamiskirjendid arvelduskonto operatsioonide alal tehakse panga kontrollitud väljavõtete ja neile lisatud vastavate dokumentide põhjal.

Ettevõtted ja organisatsioonid on kohustatud jälgima, et panga poolt ilma nende korralduseta tehtud kirjendite kohta oleksid konto väljavõtetele lisatud vastavad kirjen-deid selgitavad dokumendid.

Kui panga väljavõtete kontrollimisel avastatakse panga poolt tehtud vigu, tuleb ettevõtte (majandi) raamatupida-misel ebaõiged summad kanda kontole nr. 76 «Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega» ning sellest viivitamata teatada panga osakonnale (kontorile).

Vastavalt «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kol-hoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikule» toi-mub pangaga arvelduskonto kaudu teostatavate arvelduste inventeerimine sedamööda, kuidas saadakse panga välja-võtted.

Kontos nr. 51 «Arvelduskonto» korrespondeerib;

deebet-pool kontodega:

- 11 Varumis- ja laokulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 47 Kaupade süsteemisene väljastamine
- 50 Kassa
- 54 Kapitaalmahutuste erikonto
- 55 Muud pangakontod
- 56 Muud rahalised vahendid
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 74 Arveldused kooperatiivsete organisatsioonidega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 86 Amortisatsioonifond
- 90 Lühiajalised pangalaenu
- 92 Pikaajalised pangakrediidid
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 94 Põhikarja moodustamise finantseerimine
- 95 Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kreedit-pool kontodega:

- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 36 Geoloogilised uurimistööd
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 50 Kassa
- 54 Kapitaalmahutuste erikonto
- 55 Muud pangakontod
- 56 Muud rahalised vahendid
- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 65 Arveldused põllumajandussaaduste kokkuostu alal
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 74 Arveldused kooperatiivsete organisatsioonidega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 79 Majandisisesed arveldused
- 80 Eemaldatud vahendid
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 86 Amortisatsioonifond
- 87 Erifondid
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 92 Pikaajalised pangakrediidid
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 53 «Hinnavahede pangakonto»

Sellel kontol arvestavad põllumajandussaadusi varuvad ettevõtted ja organisatsioonid kokkuostuhindade ja toodangu omahinna planeerimisel ja kalkuleerimisel vastu võetud põllumajandussaaduste ühtsete arvestushindade vahesid.

Arvelduste reguleerimisel Riigipanga asutustega kantakse hinnavahede tulemusel hüvitatud või äravõetud summad ettevõtte (organisatsiooni) erilaenukontole.

Kontos nr. 53 «Hinnavahede pangakonto» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 10 Põllumajandussaaduste varumine
- 90 Lühiajalised pangalaenuid;

kreedit-pool kontodega:

- 11 Varumis- ja laokulud
- 90 Lühiajalised pangalaenuid.

Konto nr. 54 «Kapitaalmahutuste erikonto»

Sellel kontol arvestatakse erifondidest panka sissemaksitud vahendid, mis on ette nähtud üle riikliku kapitaaltööde plaani teostatavateks kapitaalmahutusteks.

Kapitaalmahutuste finantseerimiseks erifondidest summade panka ülekandmise kord on reglementeeritud NSV Liidu Rahandusministeeriumi 6. oktoobri 1951. a. juhendiga nr. 1647.

Erifondide arvel tehtavate kulude finantseerimiseks pangast saadud vahendid arvestatakse kapitaalmahutuste raamatupidamises üle riikliku kapitaaltööde plaani tehtavate kapitaalkulude arvestuseks kindlaksmääratud üldkorras.

Samal ajal kirjendatakse põhitegevuse raamatupidamises pangast saadud vahendid konto nr. 54 kreditiisse ja konto nr. 87 «Erifondid» või konto nr. 96 «Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised» deebetisse.

Kontos nr. 54 «Kapitaalmahutuste erikonto» korrespondeerib

deebet-pool kontoga:

- 51 Arvelduskonto;

kreedit-pool kontodega:

- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 73 Arveldused eelarvega
- 87 Erifondid
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised.

Konto nr. 55 «Muud pangakontod»

Sellel kontol arvestatakse ettevõtte (organisatsiooni) erikontodele, akreditiividesse ja limiteeritud tšekiraamatutesse paigutatud rahalised vahendid.

✓ Samal kontol arvestatakse ka sihtfinantseerimise ja sihtlaekumise vahendid, milliseid ettevõtte on kohustatud hoidma eraldatult, nagu näiteks vahendid lasteaedade finantseerimiseks jms.

Konto nr. 55 «Muud pangakontod» jaguneb allkontodeks:

55—1 «Kapitaalremondi erikonto»

Sellel allkontol arvestatakse vastavasse pankka kantud ja põhivahendite kapitaalremondiks ettevõtte (organisatsiooni) käsutusse eraldatud amortisatsioonifondi vahendid, samuti finantsplaanis kapitaalremondiks ettenähtud muud vahendid.

Amortisatsioonifondi ja teiste kapitaalremondi finantseerimise allikate vahendite ülekandmine arvelduskontolt kapitaalremondi erikontole pangas ning vahendite kulumine kapitaalremondi erikontolt peab toimuma panga vastava juhendiga kindlaksmääratud korras.

Ettevõtete kapitaalremondi finantseerimine sel juhul, kui assigneeringute aastasumma on alla 50 000 rubla, elamumajanduses aga — alla 10 000 rubla, toimub kooskõlas kehtiva seadusandlusega arvelduskontodelt kõrgemalseisva organisatsiooni kontrolli all. Neid vahendeid kontol nr. 55 ei arvestata.

55—2 «Akreditiivid ja veosekäibe erikontod»

Sellel allkontol arvestatakse ettevõtte (organisatsiooni) erikontodele, akreditiividesse ja limiteeritud tšekiraamatutesse paigutatud rahalised vahendid.

Akreditiivide, veosekäibe erikontode ja limiteeritud tšekiraamatute tšekkide arvelduste kord on kindlaks määratud Riigipanga vastavate juhenditega.

Limiteeritud tšekiraamatu saamil debiteeritakse kontot nr. 55 (allkonto 55—2) ja krediteeritakse kontot nr. 51 «Arvelduskonto».

Majandi töötajatele aruandevalustena välja antud limiteeritud tšekiraamatud arveldusteks transpordiorganisatsioonidega arvestatakse selle allkonto sees aruandekohustuslike isikute all.

Aruande esitamisel kirjendatakse kasutatud tšekkide summad kontolt nr. 55 (allkonto 55—2) vastavatele kontodele.

Allkonto 55—2 saldo peab tingimata vastama tšekiramatute kasutamata limiidi summaie.

55—3 «Muud pangakontod»

Sellel allkontol arvestatakse sihtfinantseerimise ja sihtlaekumiste vahendid, mida ettevõtted (organisatsioonid) on kohustatud hoidma eraldi, nagu näiteks lasteaedade finantseerimise vahendid jms.

Kontos nr. 55 «Muud pangakontod» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 51 Arvelduskonto
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 86 Amortisatsioonifond
- 90 Lühiajalised pangalaenu
- 93 Kapitaaumahutuste finantseerimine
- 94 Põhikarja moodustamise finantseerimine
- 95 Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised;

kredit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 24 Tootmispraak
- 26 Tehase üldkulud
- 35 Põhikarja moodustamine
- 41 Kaubad
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 73 Arveldused eelarvega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 86 Amortisatsioonifond
- 90 Lühiajalised pangalaenu
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised.

Konto nr. 56 «Muud rahalised vahendid»

Sellel kontol arvestatakse Riigipanga kassadesse ära antud, kuid ettevõtte (organisatsiooni) arveldus- või erilaenukontole kandmata rahalised vahendid (peamiselt lae-

kunud sularaha). Sellel kontol arvestatakse ka ettevõtte (organisatsiooni), trusti, tootmisharuvälitsuse (-peavalitsuse), rahvamajanduse nõukogu, ministeeriumi poolt arvelduste korras saada olevad, kuid kuu lõpus teel olevad summad, s. o. aruandekuul saaja arvelduskontole kandmata summad.

Nimetatud operatsioonide sellele kontole kirjendamise aluseks on:

a) sularaha äraandmisel — saatedokumentide ära kirjad raha äraandmise kohta (Riigipanga asutuse, hoiukassa või sidejaoskonna kviitungid sularaha vastuvõtmise kohta);

b) rahaliste vahendite ülekandmisel — ettevõtte (organisatsiooni) aviis, millel on märgitud kuupäev, käsundi number, summa ja ülekande vastu võtnud Riigipanga asutuse või sidejaoskonna nimetus.

Peale rahaliste summade teel arvestatakse kontol nr. 56 ka rahalised dokumendid — rahakaardid summade saamiseks, puhkekodude ja sanatooriumide tasutud tuusikud, postmargid jt.

Konto nr. 56 «Muud rahalised vahendid» jaguneb allkontodeks:

56—1 «Rahalised vahendid teel»

56—2 «Rahalised dokumendid».

Kontos nr. 56 «Muud rahalised vahendid» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

46 Realiseerimine

50 Kassa

51 Arvelduskonto

64 Arveldused ostjate ja tellijatega

71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega

77 Ametkonnasisesed arveldused;

kreedit-pool kontodega:

50 Kassa

51 Arvelduskonto

87 Erifondid

96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised.

ARVELDUSED

Selle osa kontodel arvestatakse ettevõtte (organisatsiooni) arveldused hankijate ja tööettevõtjatega, ostjate ja tellijatega vastastikuste nõudmiste tasaarvestuse alal, rahandusorganitega maksude ja teiste maksete alal, ametiühinguga sotsiaalkindlustusmaksete alal, aruandekohustuslike isikutega, tööliste ja teenistujatega, deponentidega ning muude deebitoride ja kreditoridega. Selle osa kontodel arvestatakse ka ettevõtte ja organisatsiooni arveldused oma kõrgemalseisva organisatsiooniga ja iseseisvale bilansile eraldatud oma majanditega.

Vastavalt kehtivale arvelduste süsteemile inkasseeritakse kõik ettevõtte arveldused hankijate ja tööettevõtjatega, ostjate ja tellijatega pankade kaudu. Avansside ja käsiraha andmine kontrahentidele on keelatud, välja arvatud kehtiva seadusandlusega ettenähtud juhud.

Raamatupidamine on kohustatud süstemaatilisel jälgima arveldusdiscipliini kinnipidamist, võttes tarvilisele abinõud debitoorse võlgnevuse õigeaegselt sissenõudmiseks ja kreditoridele kuuluvate summade tasumiseks.

Ettevõtted ja organisatsioonid on kohustatud teostama arvelduste inventeerimist kooskõlas «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustiku» ning «Ettevõtete ja majandusorganisatsioonide põhivahendite, kaubaliste materiaalsete väärtuste, rahaliste vahendite ja arvelduste inventeerimise põhimäärustikuga».

Ostjate, hankijate ja muude deebitoride ja kreditoridega arvelduste inventeerimiseks on ettevõtted (organisatsioonid) kohustatud vahetama väljavõtteid isikukontodest. Väljavõtted saadetakse organisatsioonide — kreditoride poolt organisatsioonidele — deebitoridele ning viimased on kohustatud väljavõtete saamisel kinnitama võlgnevuse jääki või teatama oma vastuväited.

Lahkumineku puhul kumbki pool jätab oma bilanssi tema poolt õigeks loetud raamatupidamiskirjenditest tulevavad summad. Huvitatud pool on kohustatud viivitamata andma lahkuminekud lahendamiseks kuuluvuse järgi kas riiklikule või ametkondlikule arbitraazile. Arbitraazi

lahendamiseks antud vaidlusalused summad jäävad nende kontodele, kus nad on arvestatud.

Deebitoride poolt tasumata võlgnevusele, mis ei kuulu inkasseerimisele panga kaudu, on ettevõtte kohustatud hiljemalt 30 päeva jooksul pärast võlgnevuse tekkimist esitama hagi võla sissenõudmiseks sundkorras.

Kohtu poolt väljamõistetud võlad, mille kohta täitedokumendid on tagastatud rahvakohtuniku poolt kinnitatud aktiga kostjate maksejõuetuse ning võimaluse puudumise kohta sissenõudmise pööramiseks nende varale, kantakse kahjumisse seadusega kindlaksmääratud korras.

Võlgnike maksejõuetuse tõttu võlgade kahjumiskandmine ei tähenda võlgnevuse täielikku kustutamist (annuleerimist). Deebitoride kontodelt mahakantud summad kuuluvad arvele võtmisele bilansijärelmisel kontol nr. 8 «Kahjumiks kantud maksevõimetute deebitoride võlad» 10 aasta kestel nende summade mahakandmise momendist, selleks et jälgida nende sissenõudmise võimalust võlgnike varandusliku seisukorra muutuse puhul.

Kaubaliste materiaalsete väärtuste puudujääkidest, raiskamistest ja omastamistest tekkinud võlad, mille sissenõudmisest kohus on ära öelnud, ja kui puudujääkides konkreetseid süüdlasi pole kindlaks tehtud, kantakse bilansist maha üle normi tekkinud puudujääkide mahakandmise kohta ettenähtud korra kohaselt.

Aegunud debitoorse võlgnevuse summad kirjendatakse ettevõtte poolt «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikuga» ettenähtud korras kahjumisse.

Aegumistähtaegade möödalaskmises süüdi olevad ametisikud võetakse distsiplinaarvastutusele, vastavatel juhtudel aga kriminaalvastutusele.

Muud ettevõtte poolt lootusetuks tunnistatud võlad võib kirjendada kahjumisse «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikuga» ettenähtud korras.

Aegunud kreditoorse ja deponendivõlgnevuse summad (välja arvatud kreditoorne võlgnevus arvelduste alal kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ja organisatsioonidega) kuuluvad kandmisel liidueelarve tuludesse hiljemalt aegumistähtajale järgneva kuu 15. kuupäeval. Nimetatud summad kirjendatakse aegumistähtaja möödumisel

viivitamatult konto nr. 73 «Arveldused eelarvega» krediidisse. Tegelikult liidueelarve tuludesse makstud summad kirjendatakse konto nr. 73 «Arveldused eelarvega» deebetisse.

Nende maksete eelarvesse ülekandmise hilinemise korral võetakse viivist 0,05% iga viivitatud päeva eest.

Konto nr. 60 «Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega»

Sellel kontol arvestatakse arveldused hankijate ja tööettevõtjatega:

a) ettevõtte poolt aktseptitud ja panga kaudu tasumisele kuuluvad faktuurarved (maksenõuded) materiaalse väärtuste, tööde ja teenuste eest;

b) saadud materiaalse väärtuste, vastuvõetud tööde ja kasutatud teenuste eest, mille kohta hankijailt ja tööettevõtjailt faktuurarveid ei ole saadud;

c) plaaniliste maksete korras teostatavate arveldusoperatsioonide osas;

d) maksekorralduste, rahakaartide, arveldustšekkide jms. korras teostatavate arveldusoperatsioonide osas.

Konto nr. 60 analüütilise arvestuse sisseseadmine peab kindlustama vajalike andmete saamise üksikute bilansikirjete jaoks, näiteks:

kirje jaoks «Hankijad ja tööettevõtjad aktseptitud maksenõudmiste alal», kus ostja (telliija) näitab arveldused hankijate ja tööettevõtjatega viimaste poolt lähetatud kaubaliste materiaalse väärtuste ning vastuvõetud tööde ja teenuste eest, mille kohta faktuurarved on ettevõtte poolt aktseptitud, kuid pangaasutuse poolt maksetähtaja mittekättejätmise tõttu tasumata;

kirje jaoks «Hankijad ja tööettevõtjad tähtjaks tasumata maksenõudmiste alal», kus näidatakse hankijate ja tööettevõtjate faktuurarvete järgi tähtjaks tasumata summad ettevõtte arvelduskontol vahendite puudumise tõttu;

kirje jaoks «Hankijad faktuurimata hangete alal», kus näidatakse arveldused hankijatega saadud materiaalse väärtuste alal, mille kohta ettevõtte faktuurarvet pole saanud.

Kontot nr. 60 krediteeritakse saadud faktuurimata väärtuste maksumusega hulgi-, jae- või lepinguhindades.

Ettevõtte (organisatsiooni) raamatupidamine on kohustatud kauba saamisel viivitamata nõudma hankijatelt

arvete väljasaatmist. Peale selle, selliseid operatsioone tuleb hoolikalt kontrollida. Neid kontrollitakse nii dokumentide järgi kui ka kooskõlastamise teel teiste vastavate kontodega. Tuleb selgitada, kas antud summadesse pole lülitatud summased, mille tasumine on näidatud deebitoride kontodes, või summased materiaalsete väärtuste eest, mis on juba tasutud, kuid näidatakse raamatupidamises teel olevate materiaalsete väärtustena.

Kontol nr. 60 arvestatakse ka arveldused hankijatega plaaniliste maksete korras.

Seda arvelduste vormi võib kasutada alaliste sidemete olemasolu korral ostja ja hankija vahel.

Plaanilisi makseid teostatakse poolte (ostja ja hankija) poolt kokkulepitud tähtaegadel. Iga makse suurus määratakse poolte poolt kindlaks, lähtudes hangete lepingujärgsest mahust. Perioodiliselt (olenevalt poolte kokkulepest) täpsustavad pooled tegelike hangete põhjal oma arvelduste seisukorda ning teostavad ümberarvestuse ja vastava makse kooskõlas kokkuleppe tingimustega.

Peale selle arvestatakse kontol nr. 60 arveldused hankijatega väikeste hangete alal, mille maksumus on väiksem maksenõudmiste vastuvõtmiseks kindlaksmääratud minimaalsest summast, inkassoks panga poolt aga samuti arveldused hankijatega ülejääkide alal, mis on selgunud kaubaliste materiaalsete väärtuste vastuvõtmisel.

Arveldused hankijatega vastuvõtmisel selgunud kaubaliste materiaalsete väärtuste puudujääkide ja samuti teiste pretensioonide alal arvestatakse kontol nr. 76 «Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega».

Kontol nr. 60 arvestavad tellijad summad, mis kuuluvad tasumisele tööttevõtjatele-organisatsioonidele nende poolt tehtud tööde eest esitatud ja tellijate poolt aktsepteeritud arvete järgi kuu jooksul tehtud tööde kohta esitatud õiendite (vorm nr. 3) ning tööde vastuvõtu aktide (vorm nr. 2) alusel, samuti kõik arvelduste puhul arvesse võetavad avansid ja vahepealsed maksed, mis on arvestatud kontol nr. 61 «Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal». Samal kontol arvestatakse arveldused peatööttevõtjate ja alltööttevõtjate vahel.

Nende operatsioonide saldo näitab tellija võlgnevust tehtud tööde eest tööttevõtjatele-organisatsioonidele, kusjuures arvesse on võetud kõik vahepealsed maksed.

Kontos nr. 60 «Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 54 Kapitaalvahetuste erikonto
- 55 Muud pangakontod
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasarovestus
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 90 Lühiajalised pangalaenu
- 92 Pikaajalised pangakrediidid
- 93 Kapitaalvahetuste finantseerimine
- 94 Põhikarja moodustamise finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised;

kredit-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 35 Põhikarja moodustamine
- 36 Geoloogilised uurimistööd
- 41 Kaubad
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 51 Arvelduskonto
- 75 Arveldused seadmete hankijatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 61 «Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal»

Konto nr. 61 on ette nähtud avansiliste ja vahepealsete arvelduste arvestamiseks, mis tulenevad hoonestajate (tellijate) ja tööettevõtjate — ehitus- ning projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonide vahelistest, samuti peatööettevõtjate ja alltööettevõtjate vahelistest lepingulistest suhetest.

Kontol nr. 61 arvestatakse ehitajate poolt tööettevõtjatele — organisatsioonidele või peatööettevõtjate poolt alltööettevõtjatele kooskõlas ehitusalaste tööettevõttelepingute eeskirjadega antavad lepingulised avansid, mis kustutatakse lepingutes ettenähtud korras ja tähtaegadel.

Kontot nr. 61 kasutatakse ka hoonestajate poolt tööettevõtjatele — organisatsioonidele või peatööettevõtja poolt «Ehituse finantseerimise eeskirjadega» kindlaksmääratud suurusel tasutud arvete arvestamiseks, mis alltööettevõtjatele on esitatud kohaleveetud või varutud monteerimiseks valmisolevate konstruktsioonide, ehitusdetailide ja sanitaartechniliste seadmete komplektide eest.

Tööde eest arvete tasumisel, mis kirjutatakse välja kuu jooksul tehtud tööde õiendite (vorm nr. 3) või tööde vastuvõtuaktide (vorm nr. 2) alusel, peetakse tellijate ülesandel tehtud tööde üldmaksumusest pangaasutuste poolt kinni monteeritud ja varem tasutud konstruktsioonide ja detailide maksumus.

Seda kontot kasutatakse vahearvete arvestamiseks tööde eest, mis on tehtud kuu esimesel ja teisel dekaadil ning mis kustutatakse kuarvete tasumisel.

Sellel kontol arvestatakse ka arveldused hankijate ja tellijatega sõlmitud lepingute alusel pika kestusega (üle 4 kuu) tööde puhul, millise aja vältel nende tööde eest tasutakse ositi.

Maksmine toimub tellimuse valmidusastme kohta esitatavate dokumentide alusel.

Seda kontot kasutavad ettevõtted, kelle finantsplaanides on ette nähtud osalise valmidusega tööde tasumine.

See konto jaguneb järgmisteks allkontodeks:

61—1 «Hankijaile ja tööettevõtjaile antud avansid ja tellimuste eest tasutud ositimaksed»

61—2 «Ostjailt ja tellijailt saadud avansid ja tellimuste ositimaksed»

Kontos nr. 61 «Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 46 Realiseerimine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 54 Kapitaalmahutuste erikonto
- 55 Muud pangakontod
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus
- 73 Arveldused eelarvega
- 90 Lühiajalised pangalaenu
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised;

kreedit-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus
- 90 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 64 «Arveldused ostjate ja tellijatega»

Konto «Arveldused ostjate ja tellijatega» jaguneb järgmisteks allkontodeks:

64—1 «Plaanilised maksed»

64—2 «Muud arveldused».

Allkontol 64—1 arvestatakse arveldusi ostjatega plaaniliste maksete alal.

Seda arvelduste vormi võib kasutada hankijate ja ostjate vaheliste alaliste majanduslike suhete puhul.

Plaanilisi makseid tasutakse ostja poolt poolte vahel kokkulepitud tähtaegadel. Iga makse suurus määratakse poolte poolt kindlaks, lähtudes lepingujärgse hanke mahust. Perioodiliselt (olenevalt poolte kokkuleppes) täpsustavad pooled oma arvelduste seisuga tegelikult teostatud hangete põhjal ja teostavad ümberarvestuse ning vastava makse kokkuleppes ettenähtud tingimustel.

Tööttevõtjate — ehitus- ja projekteerimisorganisatsioonide juures nimetatakse kontot nr. 64 — «Arveldused tellijatega».

Kontol nr. 64 arvestavad tööettevõtjad-organisatsioonid neile kuuluvad tellijatele esitatud ja nende poolt aktseptitud arvete summad vastavalt kuu jooksul tehtud tööde õiendile (vorm nr. 3) ja tööde vastuvõtuaktile (vorm nr. 2). Sellel kontol arvestatakse ka arveldused peatöötajate ja alltöötajate vahel.

Selle konto saldo näitab tellija võlgnevust tööettevõtja-organisatsioonile viimase poolt tehtud tööde eest.

Projekteerimisorganisatsioonid arvestavad sellel kontol arveldusi tellijatega (hoonestajatega) eelarvelise maksumusega üleantud tööde kogu mahu järgi, kaasa arvatud koopteeritud projekteerimisorganisatsioonide (alltöötajate) poolt tehtud tööd. Nende tööde maksumuse arvestuse aluseks on tellijale tasumiseks esitatud faktuurarved, mis koostatakse kuu möödumisel või tööde lõpetamise puhul valmidusaktide vorm nr. 4 või vorm nr. 4-a kohaselt. Vastavalt faktuurarvele kirjendatakse tööde eelarveline maksumus selle konto deebetisse korrespondeerivalt kontoga nr. 47 «Valmidusastme järgi tehtud projekteerimis- ja uurimistööd».

Geoloogiaorganisatsioonide arveldused tellijatega lepingute alusel tehtud geoloogiliste uurimistööde eest arvestatakse ülaltähendatud korras samuti sellel kontol.

Kontos nr. 64 «Arveldused ostjate ja tellijatega» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 43 Tootmisvälised kulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 47 Kaupade süsteemisisene väljastamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus
- 73 Arveldused eelarvega;

kreedit-pool kontodega:

- 24 Tootmispraak
- 27 Lisakulud
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 56 Muud rahalised vahendid
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 65 «Arveldused põllumajandussaaduste kokkuostu alal»

Sellel kontol arvestatakse arveldused soyhooside, kolhooside, abimajandite ja teiste omatoodetud põllumajandussaadusi hankivate põllumajanduslike ettevõtetelega.

Arvelduste analüütilist arvestust peetakse eraldi iga põllumajandussaadusi andva ettevõtte või organisatsiooni kohta.

Kirjendid konto nr. 65 kreditis tehakse korrespondeerivalt konto nr. 10 «Põllumajandussaaduste varumine» deebetiga.

Vastuvõetud saaduste eest väljamakstud summad kirjendatakse käesoleva konto deebetisse.

Kontos nr. 65 «Arveldused põllumajandussaaduste kokkuostu alal» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 73 Arveldused eelarvega
- 90 Lühiajalised pangalaenud;

kredit-pool kontodega:

- 10 Põllumajandussaaduste varumine
- 11 Varumis- ja laokulud.

Konto nr. 67 «Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus»

Sellel kontol arvestatakse vastastikuste arvelduste büroo kaudu ja detsentraliseeritud korras vastastikuste nõudmiste tasaarvestuse alusel teostatavad arveldused ning samuti arveldused vastastikuste nõudmiste saldo järgi.

Selle konto deebetisse kantakse esitatud ja tasaarvestuseks vastuvõetud arveldusdokumentide järgi ettevõtte (organisatsioonil) saada olevad summad, kreditis aga — tasaarvestuseks vastuvõetud arveldusdokumentide järgi ettevõtte (organisatsiooni) poolt tasumisele kuuluvad summad.

Pangas tasaarvestuse tulemusel tasaarvestusest osavõtja arveldus-(erilaenu-)kontole kantud või mahakantud saldo kantakse vastavalt selle konto kreditis või deebetisse.

Kirjendid kontosse nr. 67 tehakse vastastikuste arvelduste (vastastikuste arvelduste büroos või detsentralisee-

ritud korras teostatud) isikukontode kontrollitud väljavõtete ja neile lisatud dokumentide alusel. Need kirjendid tehakse samal kuul, mil pangas tasaarvestuse tulemusel saadud saldo kanti tasaarvestusest osavõtja arveldus-(erilaenu-)kontole või sealt maha.

Kontos nr. 67 «Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 51 Arvelduskonto
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 90 Lühiajalised pangalaenu;

kreedit-pool kontodega:

- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 90 Lühiajalised pangalaenu.

Konto nr. 69 «Arveldused sotsiaalkindlustuse alal»

Kontol nr. 69 arvestatakse arveldused tööliste ja teenistujate sotsiaalkindlustusmaksete alal valitsuse poolt kindlaksmääratud suuruses.

Ettevõtted ja organisatsioonid (kes on registreeritud vastavas ametiühingus kindlustusvõtjana) peavad oma arvelduskontolt töötasude maksmiseks vajalike summade saamiseks pangale nõudeavalduse esitamisel samaaegselt esitama ka maksekorralduse sotsiaalkindlustusmaksete ülekandmiseks oma arvelduskontolt vastava ametiühingu kontole.

Peale selle on ettevõtted ja organisatsioonid kohustatud sotsiaalkindlustusmaksete arvel töölistele ja teenistujatele välja maksma kehtivates eeskirjades ettenähtud mitmesuguseid toetusi ja pensione.

Kontos nr. 69 «Arveldused sotsiaalkindlustuse alal» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 54 Kapitaalmahutuste erikonto
- 55 Muud pangakontod
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 92 Pikaajalised pangakrediidid
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 94 Põhikarja moodustamise finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised;

kreedit-pool kontodega:

- 03 Kapitalremont
- 11 Varumis- ja laokulud
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 35 Põhikarja moodustamine
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 79 Majandisisesed arveldused
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 70 «Arveldused tööliste ja teenistujatega»

Sellel kontol arvestatakse arveldused ettevõtete ja organisatsioonide nimestikulises koosseisus olevate kui ka mittekoosseisuliste töötajatega põhi- ja täiendava töötasu, ajutise töövõimetuse toetuste jms. alal.

Kontot nr. 70 «Arveldused tööliste ja teenistujatega» krediteeritakse ettevõtte (organisatsiooni) koosseisulistele ja mittekoosseisulistele töötajatele arvutatud töötasu, ajutise töövõimetuse toetuste, pensionide jms. summadega.

Kontot nr. 70 debiteeritakse kassast palgalehtede järgi väljamakstud töötasu, ajutise töövõimetuse toetuste, pensionide ja preemiate summadega, kinnipeetud maksude, täitehtede jne. summadega, samuti töötajate poolt tähtajaks väljavõtmata jäänud töötasusummadega.

Sellel kontol arvestatakse ka tööliste ja teenistujatele kindlaksmääratud korras väljaantud plaanivälised avansid.

Ettevõtte töötajatele kuuluv, kuid ettenähtud tähtajaks väljamaksmata (saaja mitteilmumise tõttu) töötasusumma

kirjendatakse kontole nr. 76 (allkonto 76—4 «Deponeeritud summad») ning selle töötasu väljamaksmiseks pangast saadud raha tagastatakse pank, kust see viimase poolt ettevõtte (organisatsiooni) esimesel nõudel arveldusteks töötasude alal välja antakse.

Kontos nr. 70 «Arveldused tööliste ja teenistujatega» korrepondeerib

deebet-pool kontodega:

- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine;

kredit-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 35 Põhikarja moodustamine
- 41 Kaubad
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 50 Kassa
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond

- 88 Eelseisvate maksete reserv
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 71 «Arveldused aruandekohustuslike isikutega»

Kontol nr. 71 arvestatakse antud ettevõtte (organisatsiooni) koosseisulistele töötajatele administratiiv- ja majanduskuludeks, operatsioonilisteks kuludeks ja ametialasteks komandeeringuteks väljaantud aruanddealused summad.

Aruanddealuste summade väljaandmine toimub kooskõlas «Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide kassaoperatsioonide teostamise määrustikuga».

Sularaha väljaandmine aruanddealuse summana ametialase komandeeringu puhul toimub summade piires, mis arvestatakse komandeeritud isikutele sõidu-, päeva- ja korterikulude tasumiseks komandeerimisaja jooksul.

Aruanddealuse summana väljaantud raha võib kulutada ainult selleks otstarbeks, milleks raha on välja antud; aruanddealuste summade andmine ühelt isikult teisele on keelatud.

Uue avansi väljaandmine aruandekohustuslikule isikule võib toimuda ainult tingimusel, et talle varem väljaantud avansi kohta on esitatud täielik aruanne. Aruandekohustuslik isik peab tema kätte jäänud kulutamata raha tagastama ettevõtte (organisatsiooni) kassasse selleks kindlaksmääratud tähtajaks.

Aruandekohustuslikud isikud on kohustatud kindlaksmääratud tähtaegadeks esitama ettevõtte juhatajale saadud summade sihipärase kasutamise kohta aruanded koos aruandes näidatud summade kulutamise õigsust tõestavate dokumentidega.

Avansside kuutamise kohta esitatud aruanded koos kulutusi tõestavate dokumentidega kontrollib ettevõtte nii aritmeetiliselt (kaasa arvatud dokumentide vormistamise õigsust) kui ka sisuliselt (kulude otstarbekohasust ja vajalikkust, vastavust sihitusele, milleks avanss oli välja antud jms.) ning kinnitatakse siis ettevõtte (organisatsiooni) juhataja poolt.

Isikud, kes kindlaksmääratud tähtaegadeks ei ole esitanud aruanddealuse summana väljaantud raha kulutamise kohta aruandeid ning tõestavaid dokumente ega ole tagastanud nende summade kasutamata jääke, võetakse

distsiplinaarsele ning vajalikul korral — kriminaalvastutusele.

Juhul, kui aruandekohustuslikud isikud ei esita aruandeid aruandevaluste summade kulutamise kohta või ei tagasta ettevõtte kassasse kasutamata jäänud avansijääke kindlaksmääratud tähtajaks, on ettevõtte õigustatud võlgulevad aruandevalused summad kinni pidama töötaja palgast kehtivas seadusandluses ettenähtud korras.

Kui aruandekohustuslik isik võetakse vastutusele aruandevaluste summade raiskamise eest, siis need summad kirjendatakse konto nr. 82 «Puudujäägid ja kaod väärtuste riknemisest» kaudu konto nr. 76 «Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega» allkontole 76—3 «Deebitorid puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste alal» (sel juhul, kui neid summasid ei saa kinni pidada töötasust).

Kontos nr. 71 «Arveldused aruandekohustuslike isikutega» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 93 Kapitaalvahetuste finantseerimine;

kredit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 10 Põllumajandussaaduste varumine
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 35 Põhikarja moodustamine ●
- 41 Kaubad
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 56 Muud rahalised vahendid
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlackumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 73 «Arveldused eelarvega»

Sellel kontol arvestatakse arveldused eelarvega:

- a) käibemaksu alal;
- b) kasumieraldiste alal;
- c) muude maksete alal (tööliste ja teenistujate töötasu võetavate maksude ja muude maksuliikide alal; aegunud kreditoorse ja deponendivõlgnevuse alal; kaupade omastamises ja puudujäägis süüdi olevatelt isikutelt kaupade jaehinna alusel sissenõutud summa ja nende kaupade hulgihindades arvestatud maksumuse vahe alal jne.).

Kasumieraldised kantakse eelarvesse riiklike ettevõtete ja majandusorganisatsioonide poolt NSV Liidu Rahandusministeeriumi 26. augusti 1958. a. juhendiga nr. 246 ettenähtud korras.

Analüütilist arvestust arvelduste liikide järgi peetakse eraldi allkontodel.

Allkontod 73—1, 73—3 krediteeritakse eelarvesse kandmisele kuuluvate summadega ning debiteeritakse eelarvesse kantud summadega.

Pärast aastaaruande kinnitamist krediteeritakse allkontot 73—2, kusjuures debiteeritakse kontot nr. 99 «Kasumid ja kahjumid» summadega, mis olid kindlaks määratud eelmise aasta kasumi jaotamisel eelarvesse kandmisele kuuluva kasumi osana, debiteeritakse eelmise aasta kasumi arvel varem eelarvesse sissemakstud eraldistega ning krediteeritakse kontot nr. 80 «Eemaldatud vahendid».

Kontos nr. 73 «Arveldused eelarvega» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 51 Arvelduskonto
- 54 Kapitaalmahutuste erikonto
- 55 Muud pangakontod
- 80 Eemaldatud vahendid
- 92 Pikaajalised pangakrediidid
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 94 Põhikarja moodustamise finantseerimine;

kredit-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 44 Käibekulud
- 46 Realiseerimine
- 50 Kassa

- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 65 Arveldused põllumajandussaaduste kokkuostu alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 80 Eemaldatud vahendid
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 74 «Arveldused kooperatiivsete organisatsioonidega»

Konto nr. 74 «Arveldused kooperatiivsete organisatsioonidega» jaguneb kaheks allkontoks:

74-1 «Üleantud põhivahendite eest»

74-2 «Saadud põhivahendite eest».

Esimesel allkontol arvestatakse arveldused kooperatiivsete ja ühiskondlike organisatsioonidega neile ettevõtte (organisatsiooni) poolt tasuliselt üleantud põhivahendite (hooned, tehnilised ehitised ja muud põhivahendid) alal.

Arvelduste analüütilist arvestust üleantud põhivahendite alal peetakse põhivahendid vastuvõtnud organisatsioonide isikukontode järgi.

Teisel allkontol arvestatakse arveldused kooperatiivsete ja ühiskondlike organisatsioonidega neilt tasu eest saadud põhivahendite alal.

Arvelduste analüütilist arvestust saadud põhivahendite alal peetakse organisatsioonide-kreditoride isikukontode järgi.

Kontos nr. 74 «Arveldused kooperatiivsete organisatsioonidega» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

51 Arvelduskonto

85 Põhikirja- (põhi-) fond;

kredit-pool kontodega:

01 Põhivahendid

51 Arvelduskonto,

Konto nr. 75 «Arveldused seadmete hankijatega»

Sellel kontol arvestatakse ettevõtete, organisatsioonide ja rahvamajanduse nõukogude, ministeeriumide (tootmis-haruvalitsuse, peavalitsuse, trusti, kombinaadi) vahelised

arveldused, kui need tsentraliseeritud korras tasuvad hankijate arved antud rahvamajanduse nõukogu, ministeeriumi (tootmisharuvalitsuse, peavalitsuse jne.) ettevõtetele ja organisatsioonidele soetatud ning neile kapitaal-mahutuste tiitelnimestikes ettenähtud seadmete eest.

Tsentraliseeritud arveid tasuvad organisatsioonid saadavad kahe päeva jooksul vastavad dokumendid ja makseteate (aviis) nendele ehitustele, kelle jaoks tasutud seadmed ette on nähtud.

Ehitustele (ettevõtetele) saadetud seadmete eest hankijale arve tasumisel debiteeritakse kontot nr. 75 ja krediteeritakse kontot nr. 93 «Kapitaalmahutuste finantseerimine».

Kui seadmed on saajale ära saadetud, kuid hankija aksepteeritud arve jäi kuu lõpuks tasumata, siis krediteeritakse kontot nr. 60 «Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega».

Pärast tsentraliseeritud korras tasutud seadmete kättesaamist krediteerivad ehitused (ettevõtted — seadmete saajad) vastavate dokumentide põhjal saadud esemete maksumusega kontot nr. 75 ning samaaegselt debiteerivad monteerimist mittevajavate seadmete maksumusega kontot nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine», monteerimist vajavate seadmete maksumusega aga kontot nr. 07 «Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed» (allkonto 07-4 või 07-5).

Üheaegselt sellega saadavad ehitused (ettevõtted-seadmete saajad) makseteate seadmete eest tasunud kõrgemalseisvale organisatsioonile.

Tsentraliseeritult makse teostanud organisatsioon, saades seadmed kättesaanud ettevõtelt ja organisatsioonidelt makseteate konto nr. 75 deebetisse tehtud kirjendite kohta, krediteerib selle teate alusel kontot nr. 75 ja debiteerib kontot nr. 93.

Ettevõtte (organisatsioon), kes sai seadmed, debiteerib kontot nr. 75 tegevusse rakendatud seadmete maksumusega, krediteerides kontot nr. 34 «Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine» (kirjend koostatakse pärast aastaaruande kinnitamist).

Aasta lõpuks tegevusse rakendamata monteerimist vajavate seadmete maksumus jääb edasi kontole nr. 75.

Ettevõtte bilansis peab selle konto kreditsaldo ühtuma seadmete eest tasunud organisatsiooni bilansi deebetsaldoga.

Kontos nr. 75 «Arveldused seadmete hankijatega» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine;

kreedit-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine.

Konto nr. 76 «Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega»

Konto «Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega jaguneb allkontodeks:

76-1 «Arveldused pankadega individuaalelamute ehituslaenude alal»

76-2 «Arveldused tööliste ja teenistujatega individuaalelamute ehituslaenude alal»

76-3 «Deebitorid puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste alal»

76-4 «Deponeeritud summad»

76—5 «Muud deebitorid ja kreditorid».

Allkontol 76-1 arvestatakse arveldused vastava pangaga, kellelt ettevõtte lepingu alusel sai raha laenude andmiseks töölistele ja teenistujatele individuaalelamute ehitamiseks ja muudeks vajadusteks.

Nimetatud laenude tasumiseks töölistelt ja teenistujatelt saadud summad ning laenudelt makstavad protsendid maksab ettevõtte lepingus ettenähtud tähtaegadel vastasse pankas.

Allkontot 76-1 krediteeritakse panga poolt töölistele ja teenistujatele laenudena väljaantud või ülekantud summadega ning debiteeritakse kontot nr. 50 «Kassa» või kontot nr. 51 «Arvelduskonto».

Töölistele ja teenistujatele eelmises töökohas väljaantud laenuvõlgade võtmine bilanssi pangaga kooskõlastatud summas peegeldatakse allkonto 76-1 kreditis korrespondeerivalt allkontoga 76-2.

Töölistelt ja teenistujatelt laenude kustutamiseks saadud summade sissemaksimisel või ülekandmisel pankas debiteeritakse allkontot nr. 76—1 ning krediteeritakse kontot nr. 50 «Kassa» või kontot nr. 51 «Arvelduskonto». Kui töö-

lised ja teenistujad maksavad laenude katteks pankka vahetult ise, debiteeritakse allkonto 76—1 ja krediteeritakse allkonto 76—2.

Allkonto 76—2 arvestatakse arveldused tööliste ja teenistujatega individuaalelamute ehitamiseks ja muudeks vajadusteks väljaantud laenude alal. Neid laenusid võib välja anda ainult sel juhul, kui ettevõttel on olemas eri krediidid. Laenude väljaandmisel peavad hoonestajad vormistama kohustuse kooskõlas kindlaksmääratud krediteerimise eeskirjadega.

Töovahekordade lõpetamisel laenusaajaga teatab ettevõtte sellest pangale ja võtab tarvitusele seadusega ettenähtud abinõud võla sissenõudmiseks.

Analüütilist arvestust peetakse laenusaajate järgi.

Allkonto 76—3 arvestatakse summad, mis kuuluvad tasumisele rahaliste, varaliste ja kaubaliste materiaalsete väärtuste puudujäägis, raiskamises ja omastamises süüdi olevate isikute poolt. Sellel allkonto arvestatakse ka süüdlaselt sissenõudmisele kuuluvad vara ja kaubaliste materiaalsete väärtuste rikkumisest tekkinud kahjud.

Vastavalt «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikule» peab ettevõtte (organisatsiooni) juhataja kuritarvituse tagajärjel tekkinud puudujääkide ja kadude korral saatma asja juurdlusorganitele ning esitama tsiviilhagi hiljemalt viie päeva jooksul, arvates puudujääkide ja kadude avastamisest.

Ettevõttele tekitatud kahju tehakse kindlaks puuduvate ja omastatud väärtuste riiklikes jaehindades, välja arvatud juhud, kui seadusega on ette nähtud teistsugune süüdi olevatelt isikutelt sissenõudmisele kuuluva kahjusumma kindlaksmääramise kord.

Puuduvad kaubalised materiaalsed väärtused kirjendatakse käesoleva allkonto deebetisse nende tegeliku omahinnaga.

Sissenõudmisele kuuluva ning konto nr. 76 arvestatava summa vahe arvestatakse bilansijärelmisel konto nr. 7 «Kaubaliste materiaalsete väärtuste puudujääkide arvestus- ja jaehinna vahe».

Varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonides kirjendatakse puuduolevad kaubalised materiaalsed väärtused konto nr. 76 deebetisse kehtivate riiklike jaehindadega. Samaaegselt kirjendatakse konto nr. 76 eri allkonto

6 «Kaubaliste materiaalsete väärtuste puudujääkide arvestus- ja jaehinna vahe» krediidisse nende kaupade maha-hindluse (juurdehindluse) summad korrespondeerivalt kontoga nr. 42 «Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks».

Kaubandusettevõtted ja -organisatsioonid peavad eraldi arvestama deebitoride väikesi puudujääke ja muid deebitoride puudujääke, raiskamisi ning omastamisi.

Allkontol 76—4 arvestatakse mitmesuguste organisatsioonide ja üksikisikute kasuks täitehtede või kohtuorganite määruste alusel tööliste ja teenistujate töötasust kinnipeetud summad, samuti tööliste ja teenistujate poolt õigeaegselt väljavõtmata jäänud töötasu ja muud deponeeritud summad.

Kolme aasta kestel, s. o. aegumistähtjaks väljavõtmata jäänud töötasu kantakse eelarve tuludesse.

Allkontol 76—5 arvestatakse arveldused mitmesuguste juriidiliste ja füüsiliste isikutega operatsioonide alal, mis ei ole nähtud arvestamiseks teistel kontodel, ja nimelt:

a) hankijate vastu esitatud pretensioonid, mis on avastatud tasutud faktuurarvete kontrollimisel (enamaksed arvutusvigade tõttu kokkuvõtetes, faktuurarvetes näidatud hindade mittevastavus lepingulistele hindadele, hangitud kaubaliste materiaalsete väärtuste kvaliteedi mittevastavus standarditele ja tehnilistele tingimustele, puudujäägid jm.); pretensioonid transpordiorganisatsioonide vastu (raudtee, laevandus jms.) kaupade kaotsimineku ja puudujääkide tõttu teel (kommertsaktide põhjal); pretensioonid panga vastu seoses ekslike mahakirjendamisega arvel-duskontolt;

b) arveldused mitmesuguste organisatsioonidega mitte-kaubandusliku iseloomuga operatsioonide alal (õppeasutused, teadusliku uurimise instituudid jms.);

c) arveldused korteriüürnikega ja ettevõtte (organisat-siooni) ühiselamutes elavate isikutega;

d) pretensioonid maksja või viimase suhtes kõrgemal seisva organisatsiooni poolt tunnustatud või kohtu, arbit-raaži poolt väljamõistetud trahvide, viiviste, leppetra-hvide jms. alal;

e) arveldused lasteasutustesse (lasteaiad, lastesõimed) võetud laste vanematega, nende poolt lasteasutuste ülalpi-damiskulude osaliseks katmiseks maksmisele kuuluvate summade alal.

Kontos nr. 76 «Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 24 Tootmispraak
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 86 Amortisatsioonifond
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 93 Kapitaaumahutuste finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kredit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspuuteerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 35 Põhikarja moodustamine
- 41 Kaubad
- 42 Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 77 «Ametkonnasisesed arveldused»

Sellel kontol arvestatakse ettevõtete arveldused trusti, tootmisharuvalitsuse (peavalitsuse), rahvamajanduse nõukogu, ministeeriumi ja keskasutusega käibevahendite ja kasumi ümberjaotamise alal, ajutise finantsabina saadud summade alal jne.

Konto nr. 77 «Ametkonnasisesed arveldused» jaguneb allpool loetletud allkontodeks.

Allkonto 77—1 «Käibevahendite ja kasumi ümberjaotamine». Sellel allkontol arvestatakse arveldused kõrgemal seisva organisatsiooni eri korralduse põhjal toimuva käibevahendite ja kasumi ümberjaotamise alal. Aasta lõpus selle allkonto saldo suletakse kirjendamisega kontole nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond»;

Allkonto 77—2 «Ajutise finantsabi korras saadud summad». Sellel allkontol ettevõtte (organisatsioon) arvestab rahvamajanduse nõukogult, ministeeriumilt (keskasutuselt) tagastamise tingimusel (hiljemalt 9 kuu jooksul) saadud vahendid, mis on rahvamajanduse nõukogu, ministeeriumi (keskasutuse) poolt ajutise finantsabi korras üle kantud panka ettevõtte arvelduskontole. Saadud summade tagastamisel debiteeritakse käesolevat allkontot ja krediteeritakse kontot nr. 51 «Arvelduskonto».

Kui ettevõtte (organisatsioon) rahvamajanduse nõukogu, ministeeriumi (keskasutuse) poolt ajutise finantsabi korras saadud vahendeid ettenähtud tähtajaks ei tagasta, toimub nende vahendite sissenõudmine rahvamajanduse nõukogu esimehe, ministri (keskasutuse juhataja) või tema asetäitja käskkirja (korralduse) põhjal, olenemata ettevõtte arvelduskonto seisust, ettevõtete ja majandusorganisatsioonide maksete jaoks ettenähtud järjekorras.

Kui ettevõtte antakse kehtiva korra kohaselt ühe rahvamajanduse nõukogu, ministeeriumi (keskasutuse) poolt üle teisele, siis ajutise finantsabina saadud summad tagastatakse ettevõtte poolt sellele rahvamajanduse nõukogule, ministeeriumile (keskasutusele), kellelt need olid saadud.

Allkonto 77—3 «Ajutiselt äravõetud vabad käibevahendid». Sellel allkontol arvestatakse ettevõtte (organisatsiooni) arveldused rahvamajanduse nõukoguga, kelle koosseisu ettevõtte kuulub, ettevõttelt ajutiselt, mitte kauem kui 3 kuuks, äravõetud vabade käibevahendite alal, millised antakse ajutiseks kasutamiseks teistele ettevõtetele ja organisatsioonidele.

Allkonto 77—4 «Ajutiseks kasutamiseks saadud käibevahendid». Sellel allkontol arvestab ettevõtte (organisatsioon) arveldused rahvamajanduse nõukoguga (ministeeriumiga), kelle koosseisu ettevõtte kuulub, ettevõtte poolt ajutiseks kasutamiseks (mitte rohkem kui 3 kuuks) saadud käibevahendite summade alal, mis olid ära võetud teistelt ettevõtetelt ja organisatsioonidelt.

Allkonto 77—5 «Jooksvad operatsioonid». Sellel allkontol arvestatakse ettevõtte arveldused teiste ettevõtete, või kõrgemalseisva organisatsiooniga väikeste juhuslikku laadi operatsioonide alal, milliste arveldusi ei ole võimalik teha panga kaudu. Perioodiliselt, sedamööda kuidas summa kasvab suuruseni, mis võimaldab arveldusi panga kaudu, toimub võlgnevuse kustutamine.

Sellel allkontol arvestatakse ka arveldused kaubandusorganisatsiooni (TVO) ja iseseisval bilansil olevate temale alluvate ettevõtete vahel jooksva iseloomuga operatsioonide alal, nagu: sularaha äraandmine Riigipanka oma arvelduskontot mitteomavate ettevõtete poolt; hankijalt ning kõrgemalseisva organisatsiooni baasidest saadud kaupade maksumuse tasumine ettevõtte arvel; arveldused kaadri ettevalmistamise alal ja teised arveldused.

Kontos nr. 77 «Ametkonnasisesed arveldused» korrepondeerib

deebet-pool kontodega:

- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 36 Geoloogilised uurimistööd
- 46 Realiseerimine
- 47 Kaupade süsteemisene väljastamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 95 Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine;

kredit-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 41 Kaubad
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 51 Arvelduskonto
- 56 Muud rahalised vahendid
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 86 Amortisatsioonifond
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised.

Konto nr. 79 «Majandisisesed arveldused»

Konto nr. 79 on ette nähtud arvelduste arvestamiseks tasumisele kuuluvate summade alal ettevõtte iseseisvale või eri (sisemisele) bilansile eraldatud majanditega (elamu- ja kommunaalmajandus, põllumajanduslik abimajand jne.).

Kapitaalremondi, põhikarja moodustamise jms. finantseerimise allikad sisemisele bilansile eraldatud majandites nende majandite bilanssides ei arvestata. Nimetatud finantseerimisallikad arvestatakse ettevõtte üldbilansis.

Arveldused ettevõtte iseseisvale või eri (sisemisele) bilansile eraldatud majanditega peavad iga kuu lõpus olema kontrollitud ja kooskõlastatud. Ettevõtte aruandebilanssides langevad arveldused eri bilansile eraldatud majanditega ära, iseseisvale bilansile eraldatud majanditega aga säilivad.

Konto nr. 79 jaguneb järgmisteks allkontodeks:

79—1 «Arveldused kapitaalehituse osakonnaga finantsdistsipliini rikkumisest tekkinud võlgnevuse osas»

79—2 «Arveldused ettevõtte teiste majandusharudega».

Kontos nr. 79 «Majandisisesed arveldused» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 23 Abitootmine
- 46 Realiseerimine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 86 Amortisatsioonifond
- 93 Kapitaal mahutuste finantseerimine
- 95 Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kredit-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed

- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 20 Põhitootmine
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 46 Realiseerimine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 99 Kasumid ja kahjumid.

VII osa

EEMALDATUD VAHENDID

Konto nr. 80 «Eemaldatud vahendid»

Sellel kontol arvestatakse vahendid, mis ei võta osa ringlusest. Nende hulka kuuluvad kasumieraldiste mak-
sed eelarvesse, maksed kasumist panka kapitaalehituse ja
põhikarja moodustamise finantseerimiseks, eraldamised
erifondidesse ja muud eemaldatud vahendid.

Konto nr. 80 «Eemaldatud vahendid» jaguneb järgmis-
teks allkontodeks:

- 80—1 «Maksed eelarvesse eelmiste aastate kasumeist»
- 80—2 «Maksed eelarvesse aruandeaasta kasumist»
- 80—3 «Eraldamised fondidesse»
- 80—4 «Muud eemaldatud vahendid»

Allkontol 80—4 «Muud eemaldatud vahendid» arvesta-
takse maksed kasumist panka kapitaalehituse ja põhikarja
moodustamise finantseerimiseks, jäätmeist valmistatud
laiatarbekaupade realiseerimisest saadud kasumi arvel
eelarvesse makstud summad, uue tehnika juurutamise,
mehhaniseerimise ja tootmistehnoloogia parandamise
finantseerimiseks suunatud vahendid, eraldamised kuni
30% suuruses üleplaaniisest kasumist või omahinna alan-
damise üleplaaniisest kokkuhoiust elumajade ehitamiseks,
masinate remondi trusti ettevõtetele remondiks üleantud
seadmed, liigsete assigneeringute kandmine eelarvesse
administratiivkulude alal, vahendite ülekandmine rahva-
majanduse nõukogu (ministeeriumi, keskasutuse) reservi

ajutise finantsabi osutamiseks, liigsete käibevahendite ära-
võtmine eelarvesse jms.

Sellel allkontol arvestatakse tähendatud operatsioonid
eraldi vahendite eemaldamise liikide järgi, kohandatult
raamatupidamisaruandluse näitajatele.

Kontos nr. 80 «Eemaldatud vahendid» korrespondeerib

deebet-pool kontodega

- 01 Põhivahendid
- 51 Arvelduskonto
- 73 Arveldused eelarvega
- 87 Erifondid
- 92 Pikaajalised pangakrediidid
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised;

kredit-pool kontodega:

- 73 Arveldused eelarvega
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 99 Kasumid ja kahjumid.

VIII osa

PUUDUJÄÄGID JA KAO

Konto nr. 82 «Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest»

Sellel kontol arvestatakse väärtuste puudujäägid ja kaod
nende rikkumisest, olenemata sellest, kas väärtuste puudu-
jäägid ja kaod kuuluvad kandmisele käibekuludesse või
süüdi olevate isikute kontodele, ning kaubaliste materiaalse-
sete väärtuste puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste
summad, mille sissenõudmisest kohus on keeldunud hagide
põhjendamatus tõttu.

Selle konto deebetisse kirjendatakse puudujäägid ja kaod
väärtuste rikkumisest, kusjuures krediteeritakse kaubaliste
materiaalsete väärtuste ja teisi kontosid.

Sellel kontol arvestatakse ka põhivahenditena arvel ole-
vate esemete puudujäägid, mille maksumus on esitatud
süüdi olevatelt isikutelt sissenõudmiseks. Nende esemete
jääkmaksumus (algmaksumus miinus arvutatud kulumine)
kirjendatakse selle konto deebetisse, kusjuures kreditee-
ritakse kontot nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond».

Konto nr. 82 krediidist kantakse alljärgnevad mahakirjendatavad summad kontodele:

a) väärtuste puudujäägid loomuliku kao normide piires — kulude kontodele;

b) väärtuste puudujäägid üle kaonormide ja kaod väärtuse riknemisest — süüdi olevate isikute kontodele;

c) väärtuste puudujäägid üle kaonormide ja kaod väärtuste riknemisest juhul, kui puudujääkides ja kadudes konkreetseid süüdlasi ei ole kindlaks tehtud ja mahakandmine on ettenähtud korras lubatud — vastavate tootmis- kulude (tsehhikulud, tehase üldkulud jne.) ja käibekulude kontodele;

d) võlgnevus kaubaliste materiaalsete väärtuste puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste alal, mille sissenõudmisest kohus on keeldunud hagide põhjendamatusse tõttu ning mis on ettenähtud korras lubatud maha kanda — tootmis- või käibekulude jms. kontodele.

Kuritarvituse tõttu tekkinud puudujääkide ja kadude korral peab ettevõtte või organisatsiooni juhataja andma asja juurdlusorganitele ning esitama tsiviilhagi hiljemalt viie päeva jooksul pärast puudujääkide ja kadude avastamist.

Väärtuste puudujäägid üle loomuliku kao, normide ja kaod kaupade ja materjalide riknemisest juhul, kui väärtuste puudujääkides ja kadudes konkreetseid süüdlasi pole kindlaks tehtud, võib riiklike ettevõtete ja organisatsioonide bilanssidest maha kanda (välja arvatud juhud, kui selleks on vaja NSV Liidu Ministrite Nõukogu või vabariigi Ministrite Nõukogu luba) järgmiselt:

iga väärtuste puudujäägi või riknemise juhul kuni 500 rubla ulatuses — kõrgemaiseisva organisatsiooni juhataja loal;

kui väärtuste iga puudujäägi või riknemise summa ületab 500 rubla:

rahvamajanduse nõukogudele alluvates ettevõtetes ja organisatsioonides, samuti liidulise ja vabariikliku alluvusega ettevõtetes ja organisatsioonides — tootmisharuvallitsuse, peavalitsuse ning samuti rahvamajanduse nõukogule, ministriumile või keskasutusele vahetult alluvate koondiste, liiduliste ja vabariiklike trustide ning kontorite ja teiste vastavate halduslülide juhatajate loal;

kohaliku alluvusega ettevõtetes ja organisatsioonides — kraide, oblastite, ringkondade, rajoonide ja linnade töö-

rahva saadikute nõukogude täitevkomiteede osakondade (valitsuste) juhatajate loal vastavalt kuuluvusele.

Kontos nr. 82 «Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkemistest» korrepondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 20 Põhitootmine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kredit-pool kontodega:

- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 44 Käibekulud
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 85 Põhikirja- (põhi-) fond.

IX osa

FONDID JA RESERVID

Selle osa kontodel arvestatakse põhikirja-(põhi-)fond, amortisatsioonifond, muud erifondid, samuti garantii- ja eelseivate kulude katmise reserv kulude ühtlaseks jaokaupa kandmiseks toodangu omahinda.

Fondide kasutamist lubatakse kooskõlas nende sihitusega ja kehtivate määrustikega.

Erifondide vahendite arvel tehtavad kulud kirjendatakse vastavalt nende teostamisele maha vastava fondi kontolt üksikute seadusandlusega ettenähtud sihituste lõikes ning tootmis- ega kaibekuludesse ei kanta. Erifondide vahendite arvel võib kulutusi teha ainult vastava fondi olemasoleva vaba jäägi ulatuses.

Konto nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond»

Sellel kontol arvestatakse ettevõttele (organisatsioonile) eraldatud põhikirjafond ja selle muudatused. Põhikirjata ettevõtted ja organisatsioonid arvestavad sellel kontol arveldusi eraldatud põhi- ja käibevahendite alal.

Konto nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond» jaguneb järgmisteks allkontodeks:

85—1 «Põhikirja-(põhi-)fond»

85—2 «Finantseerimine eelarvest käibevahendite juurdekasvuks ja täiendamiseks ning plaaniliste kahjumite katmiseks».

Põhikirjafondi üksikute muudatuste eraldi arvestamiseks peetakse analüütilist arvestust järgmise näidisnomenklatuuri järgi:

aruandeaastal eksploatatsiooni antud kapitaalehitusobjektide maksumus;

põhivahenditesse kantud põhikirja moodustamise kulud;

põhivahendite kulumise summa vähendamine lõpetatud kapitaalremondi maksumuse võrra;

põhivahendite täiendav hindamine ja nende hindamise täpsustamine;

põhi- või käibevahendite tasuta äravõtmine või juurdeandmine kõrgemalseisvate organisatsioonide korraldusel;

tasuta äravõetud või juurdeantud põhivahendite kulumine;

põhivahendite kulumine;

inventeerimisel avastatud arvelevõtmata ja samuti ekslikult põhifondidesse kantud põhivahendite maksumus;

põhivahendite likvideerimisel laekunud materiaalsed väärtused ja rahalised vahendid;

käibevahendite ümberjaotamine;

elmise aasta kasumi juurdearvestus pärast selle jaotamisi;

finantseerimine eelarvest käibevahendite täiendamiseks;

finantseerimine tootmisharuvalitsuse (peavalitsuse) poolt käibevahendite täiendamiseks ning plaaniliste kahjumite katmiseks;

riiklik dotatsioon;

kaubaliste materiaalsete väärtuste juurde- ja allahindlus vastavalt valitsuse määrustele ja korraldustele;

kapitaalehituse summade arvel soetatud väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete ja tagavaraosade maksumus;

likvideeritud põhivahendite jääkmaksumus;

põhivahendite likvideerimisega seoses olevad kulud; vahendite eraldamine rahvamajanduse nõukogu, ministeeriumi (keskasutuse) reservi ajutise finantsabi osutamiseks oma normatiivide juurdekasvu allikatest; eelmise aasta kahjumi mahakandmine; käibevahendite ja kasumi äravõtmine tootmisharuvalitsuse (peavalitsuse) poolt; laekumised põhikarja loomade praakimisest; sissemaksed panka põhivahendite likvideerimisest; pangakrediidiga asendatavate käibevahendite äravõtmine eelarve erikontole Riigipangas, seoses käibe järgi krediteerimisega;

liigsete käibevahendite äravõtmine eelarvesse.

Allkontol 85—1 arvestavad hoonestajad põhifondi, mille saldo peab võrduma kapitaalvahetuste bilansis olevate põhivahendite jääkmaksumusega. Hoonestajad arvestavad sellel kontol samuti põhivahendite likvideerimisega seoses olevaid operatsioone.

Põhivahendite likvideerimisest saadud kahjumid kirjeldatakse hoonestajate poolt sellelt kontolt kontole nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine» kirjele «Objekti inventeerimismaksumusse arvatavad kahjumid». Põhivahendite likvideerimisest saadud kahjud, mis olid tingitud loodusõnnetusest, kirjendatakse konto nr. 34 «Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine» allkontole 34—5 «Muud mahakandmised».

Sealjuures mõlemal juhul kirjendatakse likvideeritud põhivahendite amortiseerimata osa konto nr. 85 deebetisse ja konto nr. 93 «Kapitaalvahetuste finantseerimine» kreeditisse — allkontole 93—5 «Muud finantseerimisallikad».

Sellel kontol peegeldub eraldi projekteerimis- ja uurimisorganisatsioonide poolt riigieelarve assigneeringute arvel teostatud ja tellijate (hoonestajate) poolt tasuta vastuvõetud projekti- ja eelarvedokumentatsiooni fondi maksumus. Projekti- ja eelarvedokumentatsiooni fond arvestatakse eraldi riigieelarve eriassigneeringute arvel kuni 1. oktoobrini 1959. a. teostatud projektidokumentatsiooni osas ja pärast 1. oktoobrit 1959. a. teostatud projektidokumentatsiooni osas.

Projekti- ja eelarvedokumentatsiooni fondi saldo peab võrduma kontol nr. 01 «Põhivahendid» arvestatava projektidokumentatsiooni eelarvelise maksumusega.

Kontos nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 01 Põhivahendid
- 02 Põhivahendite kulumine
- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 80 Eemaldatud vahendid
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 93 Kapitaalvahutuste finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid;

kreedit-pool kontodega:

- 01 Põhivahendid
- 02 Põhivahendite kulumine
- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine¹⁾
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid¹⁾
- 31 Tulevaste perioodide kulud¹⁾
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 74 Arveldused kooperatiivsete organisatsioonidega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 99 Kasumid ja kahjumid.

¹ Kontode korrespondeerimine sovhooside võimalike operatsioonide alal.

See konto on ette nähtud amortisatsioonieraldiste arvestamiseks.

Sellel kontol arvestatakse samuti kapitaalremondi finantseerimise summad teistest kehtivate eeskirjadega ettenähtud finantseerimise allikatest.

Amortisatsioonieraldised arvutatakse põhivahendite algmaksumuselt kindlaksmääratud normide järgi.

Autotranspordivahendite amortisatsioonieraldisi ei arvutata mitte transpordivahendite esialgsest maksumusest, vaid lähtudes autode ja järelvankrite tegeliku läbisõidu andmetest valitsuse poolt kindlaksmääratud normide alusel.

Autodelt, millele on monteeritud eriseadmed (puurimiseadmed, kompressorseadmed, karotaažiamaad, liikuvad remonditöökojad, iselaadijad jt.) ja milliseid ei kasutata transpordivahendina, ei arvutata amortisatsioonieraldisi läbisõidetud kilomeetrite alusel, vaid protsentides nende algmaksumuselt monteeritud seadme jaoks rakendatavate amortisatsioonieraldiste normide järgi. Eraldamised arvutatakse monteeritud seadme kogu maksumusest, kaasa arvatud auto maksumus.

Vastavalt «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikule» eraldamisi amortisatsioonifondi põhivahendite remondi ega seisakute ajal ei katkestata.

Amortiseerimist alustatakse põhivahendite eksploatatsiooniandmise kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast, välja arvatud autotransport, ja katkestatud eksploatatsiooni lõpetamise kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast.

Renditud põhivahendite juures tehtud kapitaaltööd, mis rendilepingu tähtaja lõppedes kuuluvad üleandmisele rendileandjale, amortiseeritakse rentniku poolt rendiaja kestel, lähtudes üldkehtivatest amortisatsioonieraldiste normidest.

Rendileantud põhivahendite amortisatsioonieraldised näidatakse üldiste normide kohaselt rendileandja bilansis rendise arvel.

Hooajalise tootmisega ettevõtetes lülitatakse aasta amortisatsioonieraldiste summa ettevõtte tööperioodi kuldesse.

Tegevusse rakendatud, kuid vastuvõtukomisjoni aktiga

vormistamata kapitaalehituse objektide või nende osade amortiseerimist alustatakse üldises korras objekti ekspluatatsiooniantmise kuupäevale järgneva kuu esimesest kuupäevast, ainult selle vahega, et kirjendeid kontole nr. 02 «Põhivahendite kulumine» kuni objekti tegevusse rakendamise vormistamiseni ei tehta.

Amortisatsioonisumma kindlaksmääramise aluseks on ettevõtte kapitaalehituse osakonna õiend tegevusse rakendatud objektide või nende osade maksumuse kohta.

Pärast objektide tegevusse rakendamise vormistamist vastuvõtukomisjoni aktidega ja nende arvamist ettevõtte põhivahendite koostisse täpsustatakse varem arvestatud amortisatsioonisumma ja samal ajal arvutatakse kogu nende põhivahendite amortiseerimise summaga võrdne kulumise summa.

Amortisatsioonieraldised kantakse tootmiskuludesse, kusjuures krediteeritakse kontot nr. 86 ja debiteeritakse vastavaid kulude kontosid. Samaaegselt amortisatsioonieraldiste summaga krediteeritakse kontot nr. 02 «Põhivahendite kulumine» ja debiteeritakse kontot nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond».

Amortisatsioonieraldiste summad jagunevad kolme ossa:

- a) summad, mis kuuluvad panka ülekandmisele kapitaalehituse finantseerimiseks;
- b) summad, mis kuuluvad panka ülekandmisele põhikarja moodustamise kulude finantseerimiseks;
- d) summad, mis jäävad ettevõtte või organisatsiooni käsutusse põhivahendite kapitaalremondiks.

Majanduslikul teel teostatavatel ehitustel arvestatakse sellel kontol amortisatsioonieraldiste summasid oma põhivahendeilt. Nende amortisatsioonieraldiste arvel tasutakse ehituse põhivahendite kapitaalremont. Ülejäänud summad jäävad ehituse koondeelarve (finants-eelarvelised arvestused) tagastuvate summadena kapitaalehituse finantseerimise allikaks.

Konto nr. 86 jaguneb allkontodeks:

86—1 «Amortisatsioonifond kapitaalmahutusteks»

86—2 «Amortisatsioonifond kapitaalremondiks»

86—3 «Muud kapitaalremondi finantseerimise allikad».

Amortisatsioonieraldiste jaotamine põhivahendite (välja arvatud autotransport) järgi kapitaalmahutusteks ja kapitaalremondiks toimub vastavalt finantsplaanis ettenähtud protsendile.

Allkontol 86—1 arvestatakse amortisatsioonieraldiste see osa, mis on ette nähtud kapitaalmahutusteks ja põhikarja moodustamiseks.

Panka ülekantud amortisatsioonieraldiste summa kantakse selle allkonto deebetisse.

Allkontol 86—2 arvestatakse amortisatsioonieraldiste see osa, mis on ette nähtud kapitaalremondiks.

Sellel allkontol arvestatakse eraldi elamufondi kapitaalremondiks minevad amortisatsioonieraldised ja 95% mitteeluruumide eest saadavast rendisest. 95%-lise summaga mitteeluruumide rendisest krediteeritakse käesolevat allkontot korrespondeerivalt kontoga nr. 76 «Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega».

Suurtes automajandites arvestatakse sellel allkontol samuti eraldi amortisatsioonieraldised autotranspordi kapitaalremondiks.

Amortisatsioonieraldisi autotranspordi kapitaalremondiks arvestatakse vastavalt kindlaksmääratud normidele, lähtudes autode ja järelvankrite tegelikust läbisõidust.

Juhul, kui auto antakse kapitaalremonti enne remontidevahelise läbijooksu kindlaksmääratud normi täitmist, teostatakse täiendav amortisatsioonifondi arvutus kapitaalremondiks vedude üldise omahinna arvel.

Sellel allkontol arvestatakse ka teiste ettevõtete amortisatsioonifondist ümberjaotamise korras laekunud summad.

Allkontol 86—3 arvestatakse kapitaalremondi finantseerimise muud allikad, nagu: kapitaalremondi finantseerimise summad erifondide (ettevõttefond jms.) arvel jt.

Lõpetatud kapitaalremondi kulud kantakse esmajärjekorras maha muude finantseerimisallikate vabade jääkide arvel ning puudujäävas osas vastavaks otstarbeks ettenähtud amortisatsioonifondi arvel.

Kontos nr. 86 «Amortisatsioonifond» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 03 Kapitaalremont
- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine;

kredit-pooli kontodega:

- 11 Varumis- ja laokulud
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud

- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluaterimine
- 29 Mittetööstuslikud kätised ja majandid
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 87 Erifondid
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised.

Konto nr. 87 «Erifondid»

Sellel kontol arvestatakse NSV Liidu valitsuse poolt lubatud eriotstarbega fondide käibeid.

Nende fondide hulka kuuluvad:

1. **Ettevõttefond** töötajate kultuuriliste ja elukondlike tingimuste parandamiseks ja tootmise täiustamiseks.

See fond moodustatakse tööstusettevõtetes kooskõlas NSV Liidu valitsuse määruse ja NSV Liidu Rahandusministeeriumi juhendiga «Ettevõttefondist töötajate kultuuriliste ja elukondlike tingimuste parandamiseks ja tootmise täiustamiseks».

Ettevõttefondi analüütilist arvestust peetakse selle fondi kohta kehtestatud eeskirjades ettenähtud ürituste lõikes.

2. **Jäätmetest valmistatavate laiatarbekaupade fond.** See fond moodustatakse kooskõlas NSV Liidu valitsuse määruse ja NSV Liidu Rahandusministeeriumi juhendiga «Liiduliste, liiduvabariiklike ja vabariiklike ministeeriumide ja keskasutuste ettevõtete poolt jäätmetest valmistatavate laiatarbekaupade tootmisest saadavate kasumite kasutamise korra kohta».

Jäätmetest valmistatavate laiatarbekaupade fondi vahendite analüütilist arvestust peetakse vastavalt selle fondi kohta kehtestatud eeskirjadele.

3. **Üleliidulises sotsialistlikus võistluses määratud preemiad.** See fond moodustatakse üleliidulises sotsialistlikus võistluses ettenähtud korras määratud ja üleplaaniilise kasumi või toodangu omahinna alandamisest saadud üleplaaniilise kokkuhoiu arvel preemiateks kulutada lubatud summade piirides.

Analüütilist arvestust peetakse järgmiste ürituste lõikes:

a) tööliste, insener-tehniliste töötajate ja teenistujate premeerimine;

b) kultuurilise ja elukondliku teenindamise parandamine ning elamualased vajadused.

4. **Leiutiste ja ratsionaliseerimisettepanekute juurutamisele kaasaaitamise eest töötajate premeerimise fond.** See fond moodustatakse leiutamiseks ja ratsionaliseerimistegevuseks assigneeritavate summade arvel vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 24. aprilli 1959. a. määrusega nr. 435 kinnitatud juhendile «Avastuste, leiutiste ja ratsionaliseerimisettepanekute eest tasu maksmisest».

Eraldamised sellesse fondi tehakse 35% ulatuses selle tasu summast, mida antud ettevõtte (organisatsioon) on maksnud autoritele leiutiste ja ratsionaliseerimisettepanekute juurutamise tulemuste põhjal.

Eraldamised töötajate premeerimise fondi antud ettevõtte jaoks tootmisalast tähtsust omavate leiutiste ja ratsionaliseerimisettepanekute juurutamisele kaasaaitamise eest kantakse tootmis- ja käibekulude arvele korrespondeerivalt konto nr. 87 «Erifondid» krediidiga (eraldi allkontol).

5. **Põllumajandusliku abimajandi laiendamise ja tugevdamise fond.** See fond moodustatakse ettenähtud korras ettevõtete ja asutuste põllumajanduslike abimajandite kasumist.

Isemajandamisel olevad iseseisvale bilansile eraldatud põllumajanduslikud abimajandid eraldavad fondi 50% aruandeaasta bilansilisest kasumist, välja arvatud see osa kasumist, mis on ettenähtud korra kohaselt eraldatud abimajandi direktorifondi.

Samas ulatuses (välja arvatud direktorifondi eraldatud kasumi osa) suunatakse abimajandi laiendamise ja tugevdamise fondi ettevõtete ja majandusorganisatsioonide juures olevate iseseisvale bilansile eraldamata põllumajanduslike abimajandite toodangu realiseerimisest, kaasa arvatud omapüütud kala realiseerimisest (toodangu väljajamis- ja omahinna vahe) saadud kasum.

Fondi vahendid kulutatakse pärast ettevõtte raamatupidamis-aastaruande ja -aastabilansi kinnitamist nende majandite laiendamiseks ja tugevdamiseks üle kindlaksmääratud kapitaalvahetuste ja käibevahendite finantseerimise plaanide.

6. **Kindlustusfond.** See fond moodustatakse sovhoosides kooskõlas kehtiva seadusandlusega.

Kehtivate eeskirjade kohaselt suunatakse rahvamajanduse nõukogudele alluvates sovhoosides kindlustusfondi

30% tegelikust kasumist (välja arvatud elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest saadav kahjum).

7. **Sovhoosi direktorifond.** See fond moodustatakse sovhoosides kooskõlas NSV Liidu valitsuse määrustega.

Selle fondi moodustamise allikaks on sovhoosi tegelik kasum.

Kehtivate eeskirjade kohaselt sovhoosi direktorifond moodustatakse 2,5% suuruses tegelikust kasumist (välja arvatud elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest saadav kahjum).

Analüütilist arvestust peetakse kehtiva seadusandlusega ettenähtud ürituste lõikes.

8. **Sovhooside majapidamise tugevdamise ja laiendamise fond.** See fond moodustatakse sovhoosides kooskõlas NSV Liidu valitsuse määrusega, mille kohaselt sellesse fondi suunatakse kogu tegelik kasum (välja arvatud elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest saadav kahjum), pärast eraldamisi sovhoosi direktori- ja kindlustusfondi.

Sovhooside majapidamise tugevdamise ja laiendamise fondi vahendid suunatakse esmajärjekorras omade käibevahendite juurdekasvuks, Riigipanga laenude kustutamiseks, uue tehnika juurutamise ning tootmise laiendamise ja parandamise kulude katteks, samuti teiste tegelike kulude katteks, milliseid vastavalt finantsplaanile võib teha selle fondi arvel. Ülejäänud sovhooside majapidamise tugevdamise ja laiendamise fondi osa kasutatakse üleplaanilisteks kapitaalmahutusteks.

9. **Ehitus- ja montaažiorganisatsioonide juhataja fond.** See fond moodustatakse kooskõlas vastavate NSV Liidu Ministrite Nõukogu määruste ja NSV Liidu Rahandusministeeriumi juhenditega.

Fondi analüütilist arvestust peetakse järgmises lõikes:

- a) elamufondi ehitamine ja remont;
- b) töötajate kultuurilise ja elukondliku teenindamise parandamine;
- c) töötajate premeerimine, tuusikute muretsemine puhkekodudesse ja sanatooriumidesse ning ühekordse toetuse andmine töölistele.

10. **Geoloogiliste uurimistööde organisatsioonide juhataja fond.** See fond moodustatakse geoloogiliste uurimistööde organisatsioonides kooskõlas NSV Liidu valitsuse kehtivate määrustega.

Fondi vahendite analüütilist arvestust peetakse järgmiste ürituste lõikes:

- a) seadmete soetamine, elamufondi ehitamine ja remont;
- b) töötajate kultuurilise ja elukondliku teenindamise parandamine;
- c) premeerimine, tuusikute muretsemine puhkekodudesse ja sanatooriumidesse ning ühekordse toetuse andmine.

11. Projekteerimis- (uurimis-) organisatsiooni töötajate kultuuriliste ja elukondlike tingimuste parandamise ja tootmise täiustamise fond.

See fond moodustatakse projekteerimis- (uurimis-) organisatsioonides kooskõlas NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrusega kinnitatud määrustikuga «Projekteerimis- (uurimis-) organisatsiooni töötajate kultuuriliste ja elukondlike tingimuste parandamise ja tootmise täiustamise fondist».

Selle fondi vahendite analüütilist arvestust peetakse järgmises lõikes:

- a) uue tehnika juurutamine ja käigusolevate seadmete moderniseerimine, elamufondi ehitamine (üle kapitaal-mahutuste plaani) ja remont;
- b) organisatsiooni töötajate kultuurilise ja elukondliku teenindamise parandamine;
- c) organisatsiooni töötajate premeerimine, tuusikute muretsemine puhkekodudesse ja sanatooriumidesse ning töötajatele ühekordse toetuse andmine.

Sellel kontol arvestatakse samuti kaubandus- ja ühiskondliku toitlustamise ettevõtte direktorifond ja teised erifondid.

NSV Liidu valitsuse poolt lubatud teiste erifondide analüütilist arvestust peetakse eraldi iga fondi osas, jaotusega allosadesse vastavalt sihitusele.

Kontot nr. 87 krediteeritakse korrespondeerivalt konto nr. 80 «Eemaldatud vahendid» deebetiga aruandeaasta kasumi arvel erifondidesse suunatavate eraldamistega ja konto nr. 99 «Kasumid ja kahjumid» deebetiga pärast aastaaruande kinnitamist eelmise aasta kasumist eraldatavate summadega.

Erifondide arvel tehtavad kulud kirjendatakse vastavalt nende tegemisele konto nr. 87 deebetisse.

Erifondide vahendid, mis eelarvega on eraldatud tööliste, teenistujate ja nende perekonnaliikmetega kultuurhariduse, tervishoiu-, kehakultuuri- ja spordialase töö läbi viimiseks ettenähtud hoonete ja ruumide korrashoiu, remondi, kütte, valgustuse, koristamise, valve, veevarus-

tuse ja sisustamise kulude katteks, kirjendatakse kontolt nr. 87 kontole nr. 96 «Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised».

Erifondide mittesihipärane kasutamine on keelatud. Kulutusi erifondidest eelseisvate laekumiste arvel pole lubatud.

Kontos nr. 87 «Erifondid» korrespondeerib:
d eebeet-pool kontodega:

- 46 Realiseerimine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 54 Kapitaalvahetuste erikonto
- 56 Muud rahalised vahendid
- 86 Amortisatsioonifond
- 93 Kapitaalvahetuste finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised;

kreedit-pool kontodega:

- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 44 Käibekulud
- 80 Eemaldatud vahendid
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 88 «Eelseisvate maksete reserv»

Sellel kontol arvestatakse summad, mis «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikus» kindlaksmääratud korras reserveeritakse selleks, et tagada nende ühtlane lülitamine tootmis- või käibekuludesse, eriti: tööliste puhkusrahade maksmiseks, renditud põhivahenditele rendilepingu alusel rentniku arvel tehtavateks kapitaalremontideks, aasta lõpul väljamakstavateks teenistusvanusetasudeks (rahvamajanduse vastavates tööstusharudes).

Tööliste puhkusrahade maksmiseks reserveeritakse summad selleks kindlaksmääratud protsendi ulatuses tööstasudest.

Eelseisvad kulud renditud põhivahendite kapitaalremondiks kuuluvad reserveerimisele iga kuu võrdsetes osades, lähtudes rendilepingus ettenähtud põhivahendite kapitaalremondi eelarvelisest maksumusest. Vastavad eraldamisummad kannab rentnik tootmis- või käibekuludesse.

Ettevõtetes, kus põhivahendite jooksvat remonti ei tehta aasta jooksul ühtlaselt, lubatakse aasta kestel kanda jooksva remondi kulusid tootmiskuludele sel määral, mis

selleks plaanis ettenähtud assigneeringute summadest langeb aruandeperioodile. Plaani järgi eraldatud summad kantakse konto nr. 88 krediidisse ja põhivahendite jooksva remondi tegelikud kulud konto nr. 88 deebetisse. Kontol nr. 88 ei tohi jooksva remondi kulude katmise reservi osas olla aasta lõpuks saldot.

Samuti reserveeritakse kontole nr. 88 hooajalise tootmisega ettevõtetes aruandeperioodil omahinda lülitamisele kuuluvad eelseisvad kulud.

Peale selle arvestatakse kontol nr. 88 garantiireservi summad, mis nähakse ette hankijatel võimalike kulude katmiseks või väljamakseteks ostjatele seoses lepingujärgsete kohustuste täitmisega garantiiga müüdü individuaaltoodangu alal.

Garantiireserv moodustatakse kindlaksmääratud korras kasumite ja kahjumite arvel.

Mistahes muude oletatavate kulude või kahjude katmiseks lubatakse reservi moodustada ainult igal üksikul juhul NSV Liidu Rahandusministeeriumi eriloal.

Analüütilist arvestust peetakse reserveide liikide järgi.

Kontos nr. 88 «Eelseisvate maksete reserv» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 08 Varuosad
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 24 Tootmispraak
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 99 Kasumid ja kahjumid;

krediid-pool kontodega:

- 11 Varumis- ja laokulud
- 20 Põhitootmine
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 35 Põhikarja moodustamine
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 99 Kasumid ja kahjumid.

PANGAKREDIIDID JA FINANTSEERIMINE

Selle osa kontodel arvestatakse:

- a) arveldused pankadelt saadud iga liiki laenude ja krediitide alal;
- b) riiklikus plaanis ettenähtud, samuti üle riikliku plaani NSV Liidu valitsuse poolt lubatud eriallike arvel teostatava kapitaalehituse ja põhivahendite soetamise finantseerimine;
- c) geoloogiliste uurimistööde finantseerimine eelarvest;
- d) sihtotstarbega ürituste finantseerimine.

Konto nr. 90 «Lühiajalised pangalaenud»

Konto nr. 90 on ette nähtud arvelduste arvestamiseks pangalaenude alal seoses hooajaliste tootmis- ja ringlusprotsesside avansseerimisega, tooraine, materjalide ja kütuse hooajaliste ülenormatiivsete varude moodustamisega, lõpetamata toodangu jääkide ajutise suurenemisega, valmistoodete ja kaupade hooajalise kogunemisega, samuti muude laenudega tootmistevõlvusest ja ringlusest tingitud ajutisteks vajadusteks.

Laenude vormistamise ja kustutamise kord on reguleeritud kehtivate pangaeeskirjadega.

Lühiajaliste pangalaenude analüütilist arvestust peetakse laenude sihituse järgi ja nimelt: krediteerimine käibe järgi, toodangu varude krediteerimine, tootmise hooajaliste kulude krediteerimine, lõpetamata toodangu ja omatoodangu pooltoodete krediteerimine, komplekteerimata toodangu krediteerimine, valmistoodete ja kaupade krediteerimine, krediteerimine erilaenukontolt kaubakäibe järgi, krediteerimine teelolevate arveldusdokumentide järgi, limiteeritud tšekiraamatute ostu krediteerimine, krediit ajutiseks käibevahendite täiendamiseks, krediit akreditiivide väljapanekuks, krediteerimine erikontode avamiseks ja nende täiendamiseks veosekäibe järgi, laen arvelduskrediidiks vastastikuste maksete tasaarvestuse alal, krediit põhivahendite kapitaalremondiks ettenähtud amortisatsioonieraldiste hooajalise puudujäägi katteks, laenud töötasude väljamaksmiseks.

Tähtajaks tasumata laenud arvestatakse eri allkontol. Arveldusi laenude alal inventeeritakse vastavalt pan-

kade poolt laenu-(erilaenu-)kontode väljavõtete saamisele.

Kontos nr. 90 «Lühiajalised pangalaenud» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 46 Realiseerimine
- 47 Kaupade süsteemisisene väljastamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 53 Hinnavahede pangakonto
- 55 Muud pangakontod
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus
- 90 Lühiajalised pangalaenud
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine;

kreedit-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 24 Tootmispraak
- 35 Põhikarja moodustamine
- 43 Tootmisvälised kulud
- 44 Käibekulud
- 45 Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused
- 51 Arvelduskonto
- 53 Hinnavahede pangakonto
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 65 Arveldused põllumajandussaaduste kokkuostu alal
- 67 Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 90 Lühiajalised pangalaenud.

Konto nr. 92 «Pikaajalised pangakrediidid»

Sellel kontol arvestatakse ettevõtete, ehituste ja organisatsioonide arveldused pikaajaliste pangakrediitide alal, mis on saadud:

a) uue tehnika juurutamiseks, tootmistehnoloogia mehaniseerimiseks ja parandamiseks, tootmisprotsesside rationaliseerimiseks ja intensiivistamiseks;

b) laiatarbe tööstus- ja toidukaupade kvaliteedi ning elanikkonna elutarbelise teenindamise parandamiseks;

c) laiatarbe tööstus- ja toidukaupade, ehitusmaterjalide ja kütteainete tootmise ning elanikkonna elutarbelise teenindamise ettevõtete organiseerimiseks ja laiendamiseks jms.

Ülaltähendatud otstarveteks võib krediite saada Riigipangast ja Ehituspangast. Riigipanga poolt toimub krediteerimine vastavalt NSV Liidu Riigipanga 15. augusti 1958. a. juhendile nr. 14 «Uue tehnika juurutamise, tootmistehnoloogia mehhaniseerimise ja parandamise, tootmisprotsesside ratsionaliseerimise ja intensiivistamise kulude krediteerimise korrast».

Ehituspanga poolt toimub krediteerimine vastavalt NSV Liidu Rahandusministeeriumi 8. oktoobri 1955. a. juhendile nr. 790 «Ehituses uue tehnika juurutamise, tootmistehnoloogia mehhaniseerimise ja parandamise, tootmisprotsesside ratsionaliseerimise ja intensiivistamise kulude krediteerimise korrast pikaajalise krediteerimise pankade poolt».

Juhul, kui nimetatud krediitide arvel teostatavad kulud arvestatakse põhitegevuse bilansil, näidatakse nendeks otstarveteks saadud krediidid konto nr. 92 kreditis ja vastavate rahaliste vahendite, hankijate või kulude kontode deebetis.

Kui need üritused on seejuures kapitaalvahetuste iseloomuga, koostatakse samal ajal raamatupidamiskirjend konto nr. 93 «Kapitaalvahetuste finantseerimine» (allkonto 5 «Muud finantseerimisallikad») kredit ja konto nr. 80 «Eemaldatud vahendid» (allkonto 4 «Muud eemaldatud vahendid») deebet.

Juhul, kui nende krediitide arvel teostatavad kapitaalvahetused arvestatakse iseseisval bilansil, näitavad ettevõtte ja organisatsioonid saadud krediidid põhitegevuse raamatupidamisarvestuses konto nr. 92 kreditis ja konto nr. 80 «Eemaldatud vahendid» deebetis. Seejuures kapitaalvahetuste raamatupidamisarvestuses peegeldatakse need üritused vastavalt konto nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine» deebetis ja konto nr. 93 «Kapitaalvahetuste finantseerimine» kreditis (allkonto 5 «Muud finantseerimisallikad»).

Lõpetatud ja eksploatatsiooni antud põhivahendite objektid võetakse igal juhul arvele kontol nr. 01 «Põhivahendid», kusjuures suurendatakse põhikirja-(põhi-)fondi (konto nr. 85).

Selleks otstarbeks saadud laenude kustutamine ettevõ-

tete ja organisatsioonide poolt kirjendatakse konto nr. 51 «Arvelduskonto» kreditis ja konto nr. 92 deebetis.

Kontol nr. 80 arvestatud ja nimetatud kulutuste finantseerimiseks suunatud vahendid kirjendatakse aasta jooksul tasutud pangakrediitide summas üldises korras kontole nr. 99 «Kasumid ja kahjumid».

Kontos nr. 92 «Pikaajalised pangakrediidid» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

51 Arvelduskonto

93 Kapitaalmahutuste finantseerimine;

kredit-pool kontodega:

50 Kassa

51 Arvelduskonto

60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega

69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal

73 Arveldused eelarvega

80 Eemaldatud vahendid.

Konto nr. 93 «Kapitaalmahutuste finantseerimine»

Kontol nr. 93 arvestatakse riiklikus plaanis ettenähtud, samuti üle riikliku plaani NSV Liidu valitsuse poolt lubatud eriallikate arvel teostatava kapitaalehituse ja põhivahendite soetamise finantseerimise summad.

Kapitaalehituse ja põhivahendite soetamise finantseerimine toimub Üleliidulise Kapitaalmahutuste Finantseerimise Panga (NSV Liidu Ehituspanga) või NSV Liidu Riigipanga poolt kas finantseerimis-, arveldus-, või vastavatel juhtudel eelarvekontodelt.

Finantseerimise suurus määratakse kindlaks olenevalt kapitaalmahutuste plaaniga jooksvaks aastaks ettenähtud tööde mahust.

Finantseerimisallikad määratakse kindlaks finantsplaaniga.

Kapitaalmahutuste finantseerimise eri liikide arvestust peetakse järgnevalt esitatud allkontodel.

Allkonto 93—1 «Riiklikus plaanis ettenähtud kapitaalmahutuste finantseerimine Ehituspanga kaudu»

Sellel allkontol arvestatakse Ehituspanga poolt riiklikus plaanis ettenähtud vahendite väljaandmine vastavalt keh-

tivatele kapitaalehituse ja põhivahendite soetamise finantseerimise eeskirjadele.

Vahendite väljaandmine Ehituspanga poolt toimub järgmiselt:

1) «Ehituse finantseerimise eeskirjade» punkti 18 kohaselt finantseeritavate majanduslikul teel teostatavate ehituste alal tasutakse tegelikud kulud elementide järgi (töötasu, materjalid, seadmed, konstruktsioonid ja detailid, teenused, lisakulud jne.) eelarves ettenähtud limiidi piires;

2) «Ehituse finantseerimise eeskirjade» punkti 14 kohaselt finantseeritavatele majanduslikul teel teostatavatele ehitustele toimub vahendite väljaandmine vastavalt teostatud töödele kooskõlas «Ehituse finantseerimise eeskirjade» punktidele 5, 6 ja 7;

3) tööettevõtte korras teostatavate ehituste osas toimub tööettevõtjate-organisatsioonide arvete tasumine hoones-tajate ja tööettevõtjate vahel sõlmitud lepingute alusel.

Allkonto 93—2 «Üle riikliku plaani teostatavate kapitaalmahutuste finantseerimine Ehituspanga kaudu»

Sellel allkontol arvestatakse üle riikliku plaani NSV Liidu valitsuse poolt lubatud eriallike arvel teostatava kapitaalehituse ja põhivahendite soetamise finantseerimiseks Ehituspanga poolt väljaantavad summad.

Sellisteks erialliketeks on: ettevõtte-(direktori-) fond, laiatarbekaupade fond, üleliidulises sotsialistlikus võistluses määratud preemiate fond, uue tehnika juurutamise üritusteks assigneeritavad summad, eraldamised elumajade ehitamiseks kuni 30% ulatuses üleplaaniisest kasumist või toodangu omahinna üleplaaniisest kokkuhoiust jne.

Allkonto 93—3 «Riiklikus plaanis ettenähtud kapitaalmahutuste finantseerimine Riigipanga kaudu»

Seda allkontot kasutavad Riigipangas arvelduskontot omavad tööstus- ja teised majandusorganisatsioonid sel juhul, kui nende riiklikus plaanis ettenähtud kapitaalmahutused finantseeritakse Riigipanga kaudu finantseerimis-, arveldus- või teatud juhtudel eelarvekontolt.

Allkonto 93—4 «Üle riikliku plaani teostatavate kapitaalmahutuste finantseerimine Riigipanga kaudu»

Sellel allkontol Riigipangas arvelduskontot omavad tööstus- ja teised majandusorganisatsioonid peegeldavad üle riikliku plaani NSV Liidu valitsuse poolt lubatud eriallikate arvel teostatava kapitaalehituse ja põhivahendite soetamise finantseerimist.

Sellisteks allikateks on: ettevõtte-(direktori-)fond, laiatarbekaupade fond, üleliidulises sotsialistlikus võistluses määratud preemiate fond, eraldamised elumajade ehitamiseks kuni 30% ulatuses üleplaaniisest kasumist või toodangu omahinna üleplaaniisest kokkuhoiust, uue tehnika juurutamiseks assigneeritavad summad jms.

Allkonto 93—5 «Muud finantseerimisallikad»

Sellel allkontol arvestatakse muud finantseerimisallikad allpool esitatud kirjete lõikes.

1. Laekumised põhivahendite likvideerimisest. Selle kirje all arvestatakse laekumised (summade tagastamised) ehituse põhivahendite likvideerimisest, eriti ajutiste tehniliste ehitiste, ehitusmehhanismide, transpordivahendite jms. likvideerimisest saadud summad.

Nimetatud põhivahendite likvideerimisest saadud summa läheb ehituse käsutusse ja suunatakse kapitaalmahutuste finantseerimiseks.

2. Tasuta saadud materiaalsed väärtused ja teenused.

3. Ehituse väljalangenud põhivahendite amortiseerimata osa.

Selle kirje all arvestavad hoonestajad nende poolt koondeelarve (finantseelarvelise koondarvestuse) assigneeringute arvel soetatud ja likvideeritud põhivahendite amortiseerimata osa, mis kantakse tegevusse rakendatavate kapitaalehituse objektide inventarimaksumusse.

4. Finantseerimine teiste ehitamisest osavõtivate organisatsioonide poolt. Selle kirje all arvestatakse hoonestaja poolt teistelt kapitaalkuludest osavõtvatelt organisatsioonidelt saadavad summad vastavalt nende kinnitatud finantsplaanidele.

Finantseerimine teiste organisatsioonide poolt toimub;

a) rahaliste summade sissemaksmise teel hoonestaja kontole Ehituspanka või Riigipanka kapitaalmahutuste finantseerimiseks;

b) töödest osavõtmisega (tööjõuga, transpordiga, teenustega).

5. Muud allikad. Sellele kirjele kantakse:

a) mäetööstuse kõrvaltoodangu realiseerimisest saadud summad, kui need vahendid pole riiklikus kapitaal mahutuste plaanis finantseerimisallikatena ette nähtud;

b) tööttevõtjatelt-organisatsioonidelt jooksvat aastal laekunud summad enne jooksvat aastat tegevusse rakendatud objektide tegelikust suuremas mahus näidatud tööde maksumuse hüvitamiseks.

Need summad kirjendatakse konto nr. 60 «Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega» deebetisse ja konto nr. 93 «Kapitaal mahutuste finantseerimine» kreditisse ning samaaegselt konto nr. 34 «Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine» deebetisse ja konto nr. 60 «Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega» kreditisse;

c) muud kapitaal mahutuste vahendid allikatest, mis pole arvesse võetud konto nr. 93 ülaltoodud allkontodes.

Finantseerimine kirjendatakse maha pärast aastaaruande kinnitamist, kusjuures debiteeritakse kontot nr. 93 ja krediteeritakse kontot nr. 34 «Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine» lõpetatud ning aruandeaasta jooksul tegevusse rakendatud kapitaal ehituse objektide maksumusega.

Kontos nr. 93 «Kapitaal mahutuste finantseerimine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 27 Lisakulud
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 51 Arvelduskonto
- 79 Majandisisesed arveldused;

kredit-pool kontodega:

- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 11 Varumis- ja laokulud
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 27 Lisakulud
- 28 Ehitusmasinate ekspluateerimine
- 30 Mittekapitaalsed tööd
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal

- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 75 Arveldused seadmete hankijatega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 80 Eemaldatud vahendid
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 86 Amortisatsioonifond
- 87 Erifondid
- 90 Lühiajalised pangalaenu
- 92 Pikaajalised pangakrediidid
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised
- 99 Kasumid ja kahjumid.

Konto nr. 94 «Põhikirja moodustamise finantseerimine»

Sellel kontol arvestatakse Ehituspangast põhikirja moodustamise finantseerimiseks saadud vahendid.

Põhikirja moodustamise finantseerimise allikateks on:

- a) eelarvelised assigneeringud vastavalt kinnitatud finantseerimisplaanile;
- b) selleks otstarbeks kinnitatud finantseerimisplaanis ettenähtud omad vahendid.

Riiklike ettevõtete ja organisatsioonide põhikirja moodustamise finantseerimise omadeks vahenditeks on:

amortisatsioonieraldised täiskasvanud tööloomadelt; laekumised (bilansilise algmaksumuse järgi) põhivahenditest väljalangenud (välja arvatud lõpnud ja tasuta üleantud) täiskasvanud tõuloomade (välja arvatud tõuhobused), tarbeloomade, karusloomade, lindude ja mesilaspede eest;

põhikirja praagitud tööhärgade bilansilise maksumuse (miinus arvutatud amortisatsioon) summad;

täiskasvanud tõu- ja mittetõuhobuste ja muu tööloomade (välja arvatud härjad) müügist ja praakimisest tegelikult saadud summad;

muud plaaniga selleks otstarbeks ettenähtud omad vahendid.

Vastavalt kehtivatele eeskirjadele annab Ehituspang välja eelarvelisi vahendeid põhikirja moodustamise kulude katteks kvartali assigneeringute piires aasta algusest kasvava kokkuvõtte järgi, riiklike ettevõtete ja organisatsioonide omasid vahendeid — vastavalt vahendite tegelikule laekumisele aastaplaani piires.

Ehituspangast põhikirja moodustamise finantseerimiseks

saadud vahendid kantakse käesoleva konto kreditiist konto nr. 51 «Arvelduskonto» deebetisse.

Aasta lõpus kirjendatakse konto nr. 94 deebetisse põhikarja moodustamise kulud sellel kontol oleva summa ulatuses, kusjuures krediteeritakse kontot nr. 35 «Põhikarja moodustamine».

Kontos nr. 94 «Põhikarja moodustamise finantseerimine» korrespondeerib

deebet-pool kontoga:

35 Põhikarja moodustamine;

kredit-pool kontodega:

- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 73 Arveldused eelarvega.

Konto nr. 95 «Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine»

Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine toimub NSV Liidu rahvamajanduse arendamise plaanis ja riigieelarves ettenähtud vahendite arvel.

Finantseerimise aastalimiidid määratakse kindlaks kooskõlas kinnitatud plaanis ettenähtud tööde mahuga. Finantseerimisallikad määratakse kindlaks tulude ja kulude bilansiga.

Tehtud tööde finantseerimiseks avavad Ehituspanga asutused finantseerimise kontod. Need kontod avatakse geoloogiavalitsustele (-trustidele) ning viimaste nõusolekul iseseisvale bilansile eraldatud üksikutele salkadele ja ekspeditsioonidele.

Kontol nr. 95 arvestatakse tegelikult teostatud geoloogiliste uurimistööde arvete järgi kui ka avansina geoloogiliste uurimistööde hooajaliste kulude katteks Ehituspangalt saadud summad.

Geoloogiliste uurimistööde finantseerimise kontosid pangas mitteomavate salkade (ekspeditsioonide) ja kõrgemalseisvate organisatsioonide vahelised arveldused tehtud tööde eest arvestatakse kontol nr. 77 «Ametkonnasised arveldused» (tehtud geoloogiliste uurimistööde finantseerimine).

Neil juhtudel kirjendavad salgad (ekspeditsioonid) faktuurarvete (koos tehtud geoloogiliste uurimistööde mõõduaktidega) esitamisel valitsusele või üleandmisel pankka inkassoks nende tööde maksumuse konto nr. 77 kreditisse korrespondeerivalt konto nr. 45 «Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused» deebetiga. Lõpetatud geoloogilised uurimistööd kirjendatakse konto nr. 77 deebetisse.

Kontol nr. 95 arvestatakse eraldi:

a) pangalt geoloogiliste uurimistööde hooajaliste kulude katteks saadud aastasisese avansi summad;

b) tehtud geoloogiliste uurimistööde eest pangast tegelikult saadud summad.

Aastasisest avansi antakse geoloogilistele organisatsioonidele (tiitlihoidjatele) finantseerimise limiitide ulatuses. Avanss antakse vastavate summade ülekanndmise teel finantseerimiskontolt arvelduskontole.

Avansi saamisel annavad tiitlihoidjad panga osakonnale kohustuse, milles märgivad tulude ja kulude bilansis ettenähtud kustutustähtjad.

Saadud aastasisese avansi summaga debiteeritakse kontot nr. 51 «Arvelduskonto» ja krediteeritakse kontot nr. 95. Avansi kustutamisel koostatakse vastupidine kirjend.

Tehtud geoloogiliste uurimistööde eest tasumine toimub panga poolt iga kuu arvete järgi, millele on lisatud tehtud tööde mõõduaktid, kuu esimesel ja teisel dekaadil tehtud tööde eest aga vahepealsete arvete järgi, kusjuures tehtud tööde mõõduakte juurde ei lisata. Vahepealsete arvete järgi tasutud summad arvestatakse täies ulatuses maha kuaruannete tasumisel.

Tehtud geoloogiliste uurimistööde arvete järgi pangast saadud summadega debiteeritakse kontot nr. 51 «Arvelduskonto» ja krediteeritakse kontot nr. 95.

Kontos nr. 95 «Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 36 Geoloogilised uurimistööd;

kredit-pool kontodega:

- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 79 Majandisisesed arveldused.

Konto nr. 96 «Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised»

Sellel kontol arvestatakse lasteasutuste, teadusliku uurimistöö, kaadri ettevalmistamise, leiutamise ja muude keh-tiva seadusandluse kohaselt teostatavate vastava sihitu-sega ürituste sihtfinantseerimise ja sihtlaekumiste sum-mad.

Ei ole lubatud sihtfinantseerimise ja sihtlaekumiste sum-made ebasihipärane kulutamine, samuti teiste vahendite kasutamine sihtvahendite arvel finantseeritavateks vaja-dusteks.

Sihtvahendite analüütilist arvestust peetakse vastavalt nende sihitusele, laekumiste allikate (eelarvest ja muudest allikatest) ja eelarve alajaotuste üksikute kirjete lõikes.

Sihtfinantseerimise ja sihtlaekumiste eri liikide arvestust peetakse järgmiselt:

1. Lasteasutuste ülalpidamiseks.

Konto nr. 96 kreditiisse kirjendatakse eelarvest saadud ning ettevõtte (organisatsiooni) jooksvale kontole kantud või vahetult eelarvekontolt laekunud summad. Samuti kan-takse siia lastevanematelt, ametiühinguorganisatsioonidelt ja muudest allikatest lasteasutuste ülalpidamiseks saadud summad.

2. Teaduslikuks uurimistööks.

3. Kaadri ettevalmistamiseks.

4. Leiutamiseks.

Nende sihtfinantseerimise ja sihtlaekumiste liikide alt arvestatakse eelarvest saadud summad kaadri etteval-mistamiseks, leiutamiseks ja teaduslikuks uurimistööks.

Ettevõtte personali jõuga teostatavate ja planeeritaval aastal tulemusi andvate uurimistöödega seoses olevad kulud nähakse ette tehase üldkulude eelarves.

Ettevõtete (organisatsioonide) oma summadest kursiste läbiviimiseks ja kaadri ettevalmistamiseks tehtud kulud planeeritakse ja arvestatakse tootmis- või käibekuludes.

Kaadri ettevalmistamise kulud tööttevõtja-ehitusorga-nisatsioonides, mis tehakse finantsplaanis ettenähtud assigneeringute arvel, kirjendatakse kontole nr. 80 «Eemal-datud vahendid».

Ettevõtte poolt sihtfinantseerimise ja sihtlaekumiste arvel tehtud kulud kirjendatakse konto nr. 96 deebetisse.

5. Elektriseadmete võimsuse koefitsiendi tõstmise ja elektrimajanduse ratsionaliseerimise üritusteks.

Elektriseadmete võimsuse koefitsiendi tõstmise ja elekt-

rimajanduse ratsionaliseerimise ürituste teostamiseks võivad tööstusettevõtted vastavalt kehtivatele eeskirjadele eraldada üle kapitaalimahutuste plaanis ettenähtud assigneeringute kuni 50% saadavast elektriseadmete võimsuse koefitsiendi (koosinus φ) eest rakendatavate maha- ja juurdearvamiste summade vahest.

Elektriseadmete võimsuse koefitsiendi tõstmise ja elektrimajanduse ratsionaliseerimise üritusteks eraldatud vahendid kantakse tööstusettevõtete ja -organisatsioonide poolt konto nr. 96 krediidisse ja konto nr. 80 «Eemaldatud vahendid» deebetisse.

Analüütilises arvestuses peetakse laekumiste arvestust nendeks üritusteks iga aasta kohta eraldi. Kahe aasta jooksul kasutamata vahendite jääk kantakse liidueelarve tuludesse.

Energeetikavalitsuste majandite poolt tarbijatelt elektriseadmete võimsuse eest rakendatavate maha- ja juurdearvamiste summade vahest saadud summade kasutamise ja arvestamise kord on ette nähtud NSV Liidu Rahandusministeeriumi 30. mai 1958. a. kirjas nr. 153. Energeetikavalitsustes peetakse koosinus φ eest rakendatavate maha- ja juurdearvamiste arvestust kontrol nr. 46 «Realiseerimine» (allkonto «Koosinus φ eest rakendatavad maha- ja juurdearvamised»).

Energeetikavalitsuste poolt vastavate ürituste läbiviimiseks eraldatud juurdearvamiste summad kirjendatakse konto nr. 96 krediidisse, kusjuures debiteeritakse kontot nr. 46 (allkonto «Koosinus φ eest rakendatavad maha- ja juurdearvamised»).

6. Laekumised põhikarja loomade praakimisest.

Selles sihtlaekumiste liigis arvestatakse põhikarja loomade ja täiskasvanud tööloomade praakimisest saadud summad, mis kuuluvad sissemaksmisele pankas põhikarja moodustamise kulude finantseerimiseks.

Loomade praakimine põhikarjast toimub harilikus põhi vahendite likvideerimise korras. Seejuures loomade praakimisest saadud summa kohta koostatakse täiendav kirjend konto nr. 96 kredit ja konto nr. 85 «Põhikirja-(põhi-) fond» deebet.

Loomade praakimisest saadavaks summaks, millega krediteeritakse kontot nr. 96, on:

a) varumisorganisatsioonidele antud, väljapoole müüdüd, tapmiseks antud jms. põhikarja produktiivloomade bilansimaksumus;

b) laekumised tööloomade (välja arvatud härjad) praakimisest;

c) varumisorganisatsioonidele antud, väljapoole müüdüd, nuumale üleviidud ja liha jaoks tapetud härgade bilansimaksumus, millest on maha arvatud kulumine.

Panka põhikarja moodustamise finantseerimiseks sissemaksimisel kirjendatakse need summad käesoleva konto deebetisse.

7. Masinaehitustööstuse töötajate premeerimiseks uue tehnika väljatöötamise ja juurutamise eest.

Kooskõlas kehtiva seadusandlusega on allikaks, kust premeeritakse masinaehitustööstuse töötajaid uue tehnika väljatöötamise ja juurutamise eest — eraldamised 0,3% suuruses masinaehitustööstuse toodangu plaanilisest omahinnast. Need sihtvahendid tsentraliseeritakse rahvamajanduse nõukogus.

Ettenähtud eraldamised kantakse ettevõtete poolt oma rahvamajanduse nõukogu arvelduskontole käibevahendite ümberjaotamise alal ning ülekantud summaga debiteeritakse kontot nr. 43 «Tootmisvälised kulud».

Rahvamajanduse nõukogu tsentraliseeritud operatsioonide bilansis arvestatakse laekunud summad kontol nr. 96.

Rahvamajanduse nõukogu poolt premeerimiseks ülekantud summad kantakse ettevõtete ja organisatsioonide poolt konto nr. 96 krediidisse, väljamakstud summad aga — selle konto deebetisse.

8. Üleplaanilisest kasumist või toodangu omahinna alandamisest saadud üleplaanilisest kokkuhoiust kuni 30% suuruses tehtavad eraldamised elumajade ehitamiseks.

NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu määruste kohaselt võivad tööstusettevõtted ja majandusorganisatsioonid rahvamajanduse nõukogu loal kuni 30% üleplaanilisest kasumist või toodangu omahinna alandamisest saadud üleplaanilisest kokkuhoiust kasutada elumajade ehitamiseks.

Tehtud eraldamiste summad kirjendatakse raamatupidamises konto nr. 96 krediidisse ja konto nr. 80 «Eemaldatud vahendid» deebetisse.

Kontol nr. 80 eemaldatud vahendite sees elumajade ehituskulude finantseerimiseks ettenähtud summad kirjendatakse kontole nr. 99 «Kasumid ja kahjumid» üldises korras.

9. Toodangu eksportimise preemiafond.

Kooskõlas NSV Liidu Rahandusministeeriumi, NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Töö- ja Palgaküsimuste

Komitee, NSV Liidu Väliskaubanduse Ministeeriumi ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu Majanduslike Välissidemete Riikliku Komitee poolt kinnitatud määrustikuga premeerimisfondi loomise ja kasutamise kohta (NSV Liidu Rahandusministeeriumi 3. septembri 1958. a. kiri nr. 264) moodustatakse üldtähendatud premeerimisfond teatud toodangut ekspordivates ettevõtetes ja organisatsioonides vastavate juurdearvestuste arvel toodangu väljamishinnale arvetes, mis esitatakse ettevõtete-hankijate poolt NSV Liidu väliskaubanduse organisatsioonidele või ministeeriumidele (keskasutustele) -peahankijatele, allhankijate jaoks aga arvetes, mis esitatakse ettevõtjatele-tellijatele.

Premeerimisfondi vahendeid kasutatakse ainult ekspordi jaoks toodangut valmistavate ja hankivate ettevõtete (organisatsioonide) töötajate premeerimiseks.

Eksporttoodangu väljalaskehinnale tehtavaid juurdearvestuse summasid, mis ettevõtted ja organisatsioonid saavad väliskaubanduse organisatsioonidelt ja ettevõtelt premeerimisfondi moodustamiseks, toodangu realiseerimise summadesse ei arvata.

Saadud juurdearvestuste summad kantakse ettevõtete ja organisatsioonide raamatupidamises konto nr. 96 «Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised» krediidisse korrespondierivalt arveldus-(erilaenu-)kontoga.

Premeerimisfondi arvel arvutatud preemiade summadega debiteeritakse kontot nr. 96.

Ettevõtted-tootjad (hankijad), kes esitavad NSV Liidu väliskaubanduse organisatsioonidele või ministeeriumidele (keskasutustele) — peahankijatele eksporditava toodangu peale faktuurarved, debiteerivad seda kontot samuti ettevõtete—allhankijate arvete järgi tasutud juurdearvestuse summadega.

10. Geoloogia fondi osakonna ülalpidamiseks.

Geoloogiaavalitsused kannavad konto nr. 96 krediidisse geoloogia fondi osakonna ülalpidamiseks eelarvest laekunud summad. Vastavalt kinnitatud eelarvele kantakse osakonna ülalpidamiseks tehtud kulud selle konto deebetisse.

11. Konstrueerimis- ja katsetöödeks uue tehnika juurutamise alal.

12. Normatiivseteks uurimistöödeks.

13. Geoloogiliste uurimistööde projektide ja eelarvete ekspertiisiks.

Nende sihtfinantseerimise ja sihtlaekumiste liikide all arvestavad geoloogiaavalitsused geoloogiliste uurimistööde

tegelikult täidetud mahust kindlaksmääratud suuruses (protsentides) tehtavaid eraldamisi konstrueerimis- ja katsetöödeks uue tehnika juurutamisel, normatiivseteks uurimistöodeks ning projektide ja eelarvete ekspertiisiks.

Eraldamiste summaga krediteeritakse kontot nr. 96 ja debiteeritakse kontot nr. 27 «Lisakulud». Nende eraldamiste arvel tehtud kulud ning samuti ettenähtud korras ülekantud summad kantakse konto nr. 96 deebetisse.

14. Kultuurharidusliku, tervishoiu, kehakultuuri- ja spordialase töö läbiviimiseks ettenähtud hoonete, ruumide ja ehituste ülalpidamiseks ja teenindamiseks.

Vastavalt NSV Liidu Rahandusministeeriumi ja ÜAÜKN-i 31. detsembri 1958. a. kirjale nr. 393/23 tuleb tööliste, teenistujate ja nende perekonnaliikmete seas ning samuti pioneerilaagrites tehtava kultuurharidusliku, tervishoiu-, kehakultuuri- ja spordialase töö läbiviimiseks ettenähtud hoonete, ruumide ja ehituste majandusliku ülalpidamise, remondi, kütte, valgustuse, koristamise, valve, veevarustuse ning sisseseade kulude kohta koostada eelarve, mis kinnitatakse ettevõtte, asutuse, organisatsiooni direktori (juhataja) poolt, kooskõlastatult ametiühingukomiteega.

Ülaltähendatud eelarves ettenähtud kulud, välja arvatud kapitaal mahutuste ja põhivahendite kapitaalremondi arvel inventari ja sisseseade soetamiseks ja paigaldamiseks tehtavad kulud, kirjendatakse konto nr. 96 deebetisse.

Erifondide — ettevõtete- (direktori-, juhataja-) fondi, laiatarbekaupade fondi jt. fondide vahendid, mis on eraldatud ülaltähendatud eelarves ettenähtud kulude katteks, arvestatakse kontol nr. 96.

Eelarves ette nähtud, kuid erifinantseerimisallikatega mittekaetavad kulud kirjendatakse kontolt nr. 96 kontole nr. 99 «Kasumid ja kahjumid».

15. Tüüpprojekteerimiseks ja normatiivseteks töödeks.

16. Tehnilis-majanduslikeks põhjendusteks ja rajoonide ning linnade projekteerimis- ja planeerimistöodeks.

Neis sihtfinantseerimise liikides võetakse arvesse vahendid, mis on saadud riigieelarvest ning mis suunatakse tüüpprojekteerimise ning üleliiduliste normide, tehniliste tingimuste ja tehniliste juhendite koostamise tööde finantseerimiseks, uurimis-, projekteerimis- ja ehitustööde alal, samuti uurimis-, projekteerimis- ja eksperimentaaltööde finantseerimiseks, millised on seotud uue tehnika juurutamisega ehitusse, tööde finantseerimiseks kodu- ja välis-

maiste projekteerimis- ja ehitusalaste kogemuste tundmaõppimise ja üldistamise alal, tehnilis-majanduslike põhjenduste ning muude rahvamajandusharude arendamise alaste materjalide, rajoonilise planeerimise projektide ning linnade ja asulate planeerimise ja hoonestamise projektide koostamise alal.

Ülaltähendatud otstarveteks eelarvest saadud vahendid kirjendatakse selle konto krediidisse korrespondeerivalt konto nr. 61 «Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal» deebetiga.

Konto nr. 96 deebetisse kirjendatakse lõpetatud ja ettenähtud korras akti järgi vastuvõetud projektidokumentatsiooni maksumus korrespondeerivalt konto nr. 61 krediidiga. Samal ajal võetakse lõpetatud ja vastuvõetud projektidokumentatsiooni maksumus arvele kontol nr. 01 «Põhivahendid», korrespondeerivalt kontoga nr. 85 «Põhikirja-(põhi-)fond».

Kontos nr. 96 «Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised» korrespondeerib

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 13 Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 46 Realiseerimine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 54 Kapitaalmahutuste erikonto
- 55 Muud pangakontod
- 56 Muud rahalised vahendid
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 77 Ametkonnasisesed arveldused
- 86 Amortisatsioonifond
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine;

krediid-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 43 Tootmisvälised kulud

- 44 Käibekulud
- 46 Realiseerimine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 55 Muud pangakontod
- 60 Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 80 Eemaldatud vahendid
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 87 Erifondid
- 99 Kasumid ja kahjumid.

XI o s a

FINANTSILISED TULEMUSED

Konto nr. 99 «Kasumid ja kahjumid»

Kontot nr. 99 kasutatakse ettevõtete, organisatsioonide finantsiliste tulemuste, s. o. nende kasumite ja kahjumite selgitamiseks.

Sellele kontole kirjendavad kõik ettevõtted ja organisatsioonid, peale varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonide, iga kuu lõpus realiseerimiskonto saldo, s. o. kasumi ja kahjumi kaubatoodangu, muude toodete, tehtud tööde ja teenuste, kaupade, ostetud toodete ja materiaalse väärtuste realiseerimisest.

Varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonid kirjendavad realiseerimiskonto saldo, s. o. kogutulu või kahjumi realiseerimisest, kontole nr. 99 aasta lõpus. Need organisatsioonid kirjendavad aasta lõpus sellele kontole ka kõik käibekulud, välja arvatud see osa, mis kantakse realiseerimata kaupade jäägile, ning administratiivkulud.

Enne aasta lõppu arvestatakse need finantsilised tulemused vastavalt kontodel nr. 44, 46, 47, kuu- ja kvartali bilanssides aga näidatakse koos konto nr. 99 summadega, ilma raamatupidamiskirjendita, kirjetes «Aruandeaasta kasum» ja «Aruandeaasta kahjumid».

Kontol nr. 99 arvestavad kõik ettevõtted ja organisatsioonid vahetult tulud, kaod ja kulud, mida kehtivate eeskirjade kohaselt ei kanta toodangu ja tööde omahinda ning käibekuludesse.

Analüütilist arvestust peetakse alljärgneva nomenklatuuri lõikes:

I. Tööstusettevõtted, sovhoosid, varumisorganisatsioonid

A. Kasumid

1. Kasum realiseerimisest	Kasum toodangu (valmistoodete, tööde, teenuste) ja materiaalsete vääruste realiseerimisest
2. Kasum taaraoperatsioonidest	Kasum realiseerimise mahus mitteplaneeritavatest ja mittearvestatavatest taaraoperatsioonidest (tagatise vastu väljastatav taara)
3. Kasum elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest	Kasum (tulud ületavad kulusid) elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest
4. Laekumised rendisest	Kasum põhivahendite rendileandmisest ja laenuamisest
5. Laekumised mahakantud lootusetu võlgadest	Eelmistel aastatel kahjumiks kantud debitoorse võlgnevuse katteks laekunud summad
6. Elektriseadmete võimsuse koefitsiendi eest elektrienergia tariifile rakendatavate mahaarvamiste ületamine juurdearvamistest	Elektriseadmete võimsuse koefitsiendi eest elektrienergia tariifile rakendatavate mahaarvamiste summa ületamine makstud juurdearvamiste summast, arvates aasta algusest, millest on maha arvatud elektriseadmete võimsuse koefitsiendi tõstmise ja elektrimajanduse ratsionaliseerimise üritusteks ning elektriseadmete võimsuse koefitsiendi säilitamise ja tõstmise eest tööliste ning insener-tehniliste töötajate premeerimiseks suunatud summad
7. Saadud trahvide, viiviste ja leppetrahvide, protsentide ja kohtukulude ülekaal makstud summadest	Saadud trahvid, viivised ja leppetrahvid, protsendid ja kohtukulud summades, mis ületavad samadeks otstarveteks tehtud kulusid
8. Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate kasum	Eelmise aasta operatsioonidest saadud, kuid aruandeaastal selgunud kasumid, eelmisel aastal teenuste ja materiaalsete väärtuste eest saadud ja kulutatud summade ümberarvestuse tulemusel hankijatelt laekunud summad, eelmisel aastal realiseeritud toodangu eest ümberarvestuse tulemusel tellijatelt (ostjatelt) laekunud summad jt.
9. Kasutamata reservide ülekandmine	Garantiilepingutega kindlaksmääratud, kuid tähtaegadeks kasutamata garantiireservi jääksummad

Kirjete nimetus	Kirjete sisu
10. Vahe organisatsioonilistes ja lisakuludes loomade varumisel	Plaaniga normeeritud organisatsiooniliste ja lisakulude ülekaal tegelikkudest kuludest, arvates aasta algusest

B. Kahjumid

1. Kahjumid realiseerimise	Kahjumid toodangu (valmistoodete, tööde, teenuste) ja muude materiaalsete väärtuste realiseerimisest
2. Kahjumid taaraoperatsioonidest	Kahjumid realiseerimise mahus mitteplaneeritavatest ja mittearvestatavatest taaraoperatsioonidest (tagatise vastu väljastatav taara)
3. Kahjumid loodusõnnetustest	Nende kahjumite hulka kuuluvad:
a) loodusõnnetuste (tulekahju, uputuse, raju, maaväriseamise jms.) tagajärjel hävinud väärtuste maksumus või kahjud tootmisvarude, kaupade ja muude väärtuste (välja arvatud põhivahendid) riknemisest;
b) kahjud loodusõnnetuste tõttu hävinud külvidest;
c) kulud loodusõnnetuste vältimise abinõudeks;
d) loodusõnnetusest tekkinud tagajärgede likvideerimise kulud, nagu tekitatud kahjustuste parandamine, territooriumi puhastamine pärast tulekahju, uputust jms.;
4. Konserveeritud ettevõtete ülalpidamiskulud	e) kaod ettevõtte seisakutest loodusõnnetuste tõttu

Märkus. Loodusõnnetustest tekkinud kahjude hüvitamiseks saadud summad kantakse samuti sellele kirjele
Ettevõtete ülalpidamiskulud konserveerimise kestel, kui selleks pole ettenähtud erifinantseerimist.
Selliste kulude erifinantseerimine, samuti tegelikud kulud selle allika arvel arvestatakse kontol nr. 96 «Sihfinantseerimine ja sihtlaekumised»
Neid kulusid võib teha ainult siis, kui on olemas ettenähtud korras kinnitatud eelarve |
| 5. Kultuurilisteks ja elukondlikeks vajadusteks ettenähtud objektide ülalpidamiskulud | Tegelikud kulud, mis on ettenähtud kehtestatud korras kinnitatud eelarvega ametiühinguorganisatsioonidele tasuta kasutamiseks antud hoonete, |

Kirjete nimetus	Kirjete sisu
	<p>ruumide, tehniliste ehitiste, aedade, parkide ja pioneerilaagrite majanduslikuks ülalpidamiseks sel juhul, kui need kulud pole kaetavad erifondidest — ettevõtte- (direktori-, juhataja-) fond, laiatarbekaupade fond</p>
6. Kahjumid aegunud võlgade mahakandmisest	<p>Aegumistähtaja möödumise tõttu sissenõudmiseks lootuseta debitoorse võlgnevuse summad. Need summad võib maha kanda ainult «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikus» ettenähtud korras</p>
7. Kahjumid võlgade mahakandmisest puudujääkide, raiskamiste ja omastamise alal: a) võlgnike maksujõuetuse tõttu; b) muudel põhjustel	<p>Sellele kirjele kantakse väljamõistetud võlad, mille kohta on tagastatud täiteleht koos rahvakohtuniku poolt kinnitatud aktidega kostjate maksejõuetusest ja võimatuses pöörata sissenõudmist nende varale. Siia kantakse ka muudel põhjustel mahakantud võlad puudujääkidest, raiskamistest ja omastamistest</p>
8. Kahjumid muu debitoorse võlgnevuse mahakandmisest võlgnike maksejõuetuse tõttu	<p>Sellele kirjele kantakse kehtestatud korras kõrgemalseisva organisatsiooni loal debitoorse võlgnevuse summad (välja arvatud võlad puudujääkidest, raiskamistest ja omastamistest) võlgnike maksejõuetuse tõttu</p>
9. Kahjumid muude lootuseta võlgade mahakandmisest	<p>Debitoorse võlgnevuse summad (välja arvatud võlad puudujääkidest, raiskamistest ja omastamistest), mille sissenõudmisest kohus on keeldunud, välja arvatud aegumise tõttu ära öeldud võlad ning sellised võlad, mille sissenõudmist ettevõtte peab lootusetuks, välja arvatud juhud, kus mahakandmine toimub rahvakohtuniku poolt kinnitatud maksejõuetuse akti alusel</p>
10. Kahjumid elamu- ja kommunaalmajanduse ekspuaterimisest	<p>Sellised summad võib ettevõtte maha kanda kõrgemalseisva organisatsiooni loal</p>
11. Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate kahjumid	<p>Kahjumid elamu- ja kommunaalmajanduse ekspuaterimisest — kulud ületavad tulused</p> <p>Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate operatsioonide kahjumisummad, mille kuulumine eelmistesse aastatesse on dokumentaalselt tões-</p>

Kirjete nimetus	Kirjete sisu
	<p>tatud: täiendavad kulud tellimuste alal, mille kohta arveldused on eelmistel aastatel lõpetatud; summade tagasimaks arvelduste alal ostjatega eelmistel aastatel tasutud toodangu eest</p> <p>Märkus. Käesoleval kirjel ei arvestata:</p> <p>a) kahjumeid lootuseta debitoorset võlgnevusest, vaatamata selle tekkimise ajale;</p> <p>b) inventeerimisel selgunud materiaalse väärtuste puudujääke;</p> <p>c) trahve, viiviseid ja leppetrahve, samuti aruandeaastatel selgunud kahjusid eelmise aasta toodangu praagist</p>
<p>12. Kahjumid annulleeritud tellimustest</p>	<p>Ettenähtud korras kontole nr. 99 kirjendatud kahjude summad annulleeritud tootmisalastest tellimustest, välja arvatud tellijate poolt hüvitatavad kahjud ning kasutatavate materiaalse väärtuste maksumus</p>
<p>13. Eraldamised garantiire-servi</p>	<p>Garantiire-servi eraldatavad summad ostjatele garantiiga müüdü individuaaloodangu toodete eest võimalikeks väljamakseteks plaanis garantiikohustuste täitmiseks ettenähtud kulude piires, arvesse võttes garantiitähtaega</p>

II. Tööettevõtjad — ehitusorganisatsioonid, geoloogiaorganisatsioonid ja hoonestajad

A. Kasumid

1. Kasum üleantud tööd-dest: a) aruandeaastal; b) enne aruandeaastat	Tööettevõtjad-ehitusorganisatsioonid ja geoloogiaorganisatsioonid näitavad iga kuu sellel kirjel kasumisummad tehtud ja tellijatele üleantud ning kontos nr. 46 «Realiseerimine» arvestatud tööd (tehtud ja tellijatele üleantud tööde lepinguhindades arvestatud maksumuse ja samade tööde tegeliku omahinna vahe)
2. Kasum materiaalse väärtuste ja teenuste realiseerimisest	Tööettevõtjad ja geoloogiaorganisatsioonid ning hoonestajad arvestavad iga kuu sellel kirjel kontolt nr. 46 «Realiseerimine» kasumi töös-tusbilansile eraldamata abitootmise poolt teistele organisatsioonidele rea-liseeritud toodangust ja teenustest

3. Kasum elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest
4. Laekumised rendisest
5. Mahakantud lootuseta võlgade laekumine
6. Saadud protsendid

7. Saadud viivised, trahvid ja leppetrahvid

ning samuti kasumi, mis on saadud sisemiste ressursside mobiliseerimise korras materiaalse väärtuste või tootmisjäätmete realiseerimisest

Sellel kirjel arvestatakse kasumisummad elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest (tulud ületavad kulused)

Kasum põhivahendite rendileandmisest ja laenutamisest

Elmistel aastatel kahjumiks kantud debitoorse võlgnevuse katteks laekuvad summad

Sellel kirjel peegeldatakse tööttevõtjate-organisatsioonide poolt protsendid, mis trust sai vahetult oma poolt tsentraliseeritud korras teostatud operatsioonidelt ning samuti protsendid, mis on saadud tööttevõtte korras töid teostavatelt hoonestajatelt. Samal kirjel arvestavad ehitusvalitsused ja majanduslikul teel töid tegevad hoonestajad summamid, mille võrra nad on saanud protsente rohkem kui neid ise on maksnud

Sellel kirjel arvestavad tööttevõtjad-ehitusorganisatsioonid trusti poolt lepingute järgi ja vahetult tema poolt tsentraliseeritud korras teostatud operatsioonidelt saadud viiviste, trahvide ja leppetrahvide summad. Sama kirjet kasutavad hoonestajad, kes ehitavad tööttevõtte korras ega teosta ise mingeid ehitus- ja montaažtöid. Siia kannavad ehitusvalitsused ja majanduslikul teel töid tegevad hoonestajad summad, mille võrra nad on saanud viiviseid, trahve ja leppetrahve rohkem kui neid ise on maksnud

M ä r k u s. Geoloogiaorganisatsioonides liidetakse kirjed 6 ja 7 üheks kirjeks: «Saadud trahvide, viiviste, leppetrahvide, protsentide ja kohtukulude summade ületamine makstud summadest». Sellel kirjel arvestavad geoloogiaavalitsused (-trustid) summad, mille võrra nad on trahve, viiviseid, leppetrahve, protsente ja kohtukuluseid saanud rohkem, kui neid ise on maksnud

8. Materjalide ülejäägid ladudes

Geoloogiasalgad (ekspeditsioonid) kannavad saadud ja makstud trahvide, viiviste ja leppetrahvide, protsentide ning kohtukulude summad kontole nr. 27 «Lisakulud»

Sellel kirjel arvestatakse tööttevõtja-trusti ja geoloogiaavalitsuse (-trusti) vahetus alluvuses olevate ladude inventeerimisel avastatud materiaalse väärtuste ülejäägid

Tööttevõtte korras töid tegevd hoonestajad arvestavad sellel kirjel ehitatava ettevõtte direktsiooni alluvuses olevate ladude inventeerimisel selgunud materiaalse väärtuste ülejääkide maksumuse

Sellel kirjel arvestatakse ka tööttevõtjaehitusorganisatsioonides, majanduslikul teel teostatavatel ehitustel ja geoloogiasalkades (ekspeditsioonides) avastatud materiaalse ülejääkide summa, kui see ületab puudujääkide summat

9. Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate kasum

Sellel kirjel arvestatakse aruandeaastal selgunud, kuid eelmiste aastate operatsioonidelt saadud kasum; hankijatelt enne aruandeaastat saadud ja kulutatud teenuste ja materiaalse väärtuste ümberarvestustest laekunud summad; tellijatelt (ostjatelt) eelmisel aastal realiseeritud toodangu ümberarvestustest saadud summad jm. Enne aruandeaastat üleantud töödest saadud kasumit sellel kirjel ei arvestata, vaid kantakse kirjele «Kasum üleantud töödest (enne aruandeaastat)»

B. Kahjumid

1. Kahjumid üleantud töödest:

- a) aruandeaastal
- b) enne aruandeaastat

Sellel kirjel arvestavad tööttevõtjad ja geoloogiaorganisatsioonid kahjumisummad tehtud ja tellijatele üleantud ning kontol nr. 46 «Realiseerimine» arvestatud töödest

2. Kahjumid materiaalse väärtuste ja teenuste realiseerimisest

Sellel kirjel arvestavad tööttevõtjad geoloogiaorganisatsioonid ja hoonestajad kontolt nr. 46 «Realiseerimine» tööstuse bilansile eraldamata abi- ja kõrvaltootmise ning teenindavate organisatsioonide too-

Kirjete nimetus	Kirjete sisu
	<p>dangu ja teenuste realiseerimisest saadud kahjumite summad, samuti ehituse poolt sisemiste ressursside mobiliseerimise korras materiaalse väärtuste realiseerimisest saadud kahjumid</p>
3. Kahjumid elamu- ja kommunaalmajanduse eksploateerimisest	<p>Sellel kirjel arvestavad geoloogiaorganisatsioonid kahjumeid elamu- ja kommunaalmajanduse eksploateerimisest (kulud ületavad tulusid)</p>
4. Kahjumid loodusõnnetustest	<p>Tööttevõtjad ja geoloogiaorganisatsioonid ning hoonestajad kannavad nendesse kahjumitesse:</p> <p>a) loodusõnnetuste (tulekahju, uputuse, raju, maavärisemise, jms.) tagajärjel hävinud väärtuste maksumuse või kahjud tootmisvarude, kaupade ja muude väärtuste, välja arvatud põhivahendid, rikkumisest;</p> <p>b) loodusõnnetuste vältimiseks tehtavad kulud;</p> <p>c) loodusõnnetusest tekkinud tagajärgede likvideerimise kulud, nagu tekitatud kahjustuste parandamine, territooriumi puhastamine pärast tulekahju, uputust jms.;</p> <p>d) kahjud loodusõnnetusest tingitud tööseisakutest</p> <p>Märkus. Loodusõnnetuste tõttu tekkinud kahjude hüvitamiseks saadud summad arvestatakse samuti sellel kirjel</p>
5. Kulud ehituste konserveerimisest	<p>Hoonestajate kulud ehitusobjektide konserveerimise ajal, kui tööde konserveerimine on vastavalt vormistatud ning neid töid on lubatud finantseerida kapitaalmahutuste assigneringutest. Tööttevõtjad-organisatsioonid arvestavad sellel kirjel kehtestatud korras lubatud põhivahendite konserveerimise kulud. Neid kulusid võib teha ainult vastavalt kinnitatud eelarvete olemasolu korral</p>
6. Kultuurilisteks ja elukondlikeks vajadusteks ettenähtud objektide ülalpidamiskulud	<p>Tegelikud kulud, mis on ette nähtud kehtestatud korras kinnitatud eelarvega ametiühingute organisatsioonidele tasuta kasutamiseks antud hoonete, ruumide, tehniliste ehitiste, aedade, parkide ja pioneerilaagrite majanduslikuks ülalpidamiseks juhul,</p>

7. Kahjumid aegunud võlgade mahakandmisest
- kui need kulud pole kaetavad erifondidest — ettevõtte-(juhataja-) fond jt.
- Aegumistähtaja möödumise tõttu sissenõudmiseks lootuseta debitoorse võlgnevuse summad. Need summad võib maha kanda ainult «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja -bilansside määrustikus» ettenähtud korras
8. Kahjumid kehtestatud korras võlgade mahakandmisest puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste alal:
- a) võlgnike maksejõuetuse tõttu
- b) muudel põhjustel
- Sellel kirjel arvestatakse välja mõistetud võlad, mille kohta on tagastatud täitelehed koos rahvakohutniku poolt kinnitatud aktidega kostjate maksejõuetusest ja võimatusest pöörata sissenõudmist nende varale. Siiä kantakse ka kehtestatud korras mahakantud võlad puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste alal
9. Kahjumid muu debitoorse võlgnevuse mahakandmisest võlgnike maksejõuetuse tõttu
- Sellel kirjel arvestatakse kehtestatud korras kõrgemalseisva organisatsiooni loal debitoorse võlgnevuse summad (välja arvatud võlad puudujääkidest, raiskamistest ja omastamistest) võlgnike maksejõuetuse tõttu
10. Kahjumid muude lootuseta võlgade mahakandmisest
- Debitoorse võlgnevuse summad (välja arvatud võlad puudujääkidest, raiskamistest ja omastamistest), mille sissenõudmisest kohus on keeldunud, välja arvatud aegumise tõttu ära öeldud, ning võlad, mille sissenõudmist organisatsioon peab lootusetuks, peale juhtude, kus mahakandmine toimub rahvakohutniku poolt kinnitatud maksejõuetuse akti alusel. Sellised summad võib kahjumiks kanda kõrgemalseisva organisatsiooni loal
11. Makstud protsendid
- Sellel kirjel arvestatakse protsendid krediidioperatsioonidest, mis on teostatud tööettevõtja-organisatsioonides vahetult trusti poolt ning tööettevõtte korras töid tegevate hoones-tajate poolt
12. Makstud viivised, trahvid ja leppetrahvid
- Sellel kirjel arvestatakse tööettevõtjate-organisatsioonide poolt makstud viivised, trahvid ja leppetrahvid lepingute järgi, mis täidetakse vahetult trusti poolt tsentraliseeritud ope-

Kirjete nimetus	Kirjete sisu
	<p>ratsloonide alal ja tööettevõtte korras tööd tegevate hoonestajate poolt makstud viivised, trahvid ja leppetrahvid</p> <p>Märkus. Geoloogiaorganisatsioonides liidetakse kirjed 11 ja 12 üheks kirjeks «Makstud trahvide, viiviste, leppetrahvide, protsentide ja kohtukulude summade ületamine saadud summadest». Sellel kirjel arvestavad geoloogiavalitsused (-trustid) summad, mille võrra nad on trahve, viiviseid, leppetrahve, protsente ja kohtukulusid maksnud rohkem, kui neid ise on saanud</p>
<p>13. Materjalide puudujääk ladudes</p>	<p>Sellel kirjel arvestatakse kahjusummad trusti vahetus alluvuses olevate tööettevõtjate-organisatsioonide ladude ning tööettevõtte korras ehitustöid tegevate hoonestajate ladude inventeerimisel selgunud materiaalsete väärtuste puudujääkidest</p> <p>Geoloogiaorganisatsioonid (-trustid) arvestavad käesoleval kirjel järgmised kehtestatud korras teostatud mahakandmised:</p> <p>a) geoloogiavalitsuste (-trustide) vahetus alluvuses olevates ladudes selgunud väärtuste puudujäägid (üle kahanemise normide ja kaod väärtuste riknemisest) neil juhtudel, kui puudujääkides ja kadudes konkreetseid süüdlasi pole kindlaks tehtud;</p> <p>b) võlad geoloogiavalitsustes (-trustides) selgunud kaubaliste-materiaalsete väärtuste puudujääkide, raiskamise ja omastamise alal, mille sissenõudmisest kohus on ära öelnud hagide põhjendamatus tõttu ja mis ettenähtud korras on lubatud maha kanda</p>
<p>14. Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate kahjumid</p>	<p>Aruandeaastal avastatud eelmiste aastate operatsioonidelt saadud kahjumite summad, mille kuuluvus eelmistesse aastatesse on tõestatud dokumentaalselt, välja arvatud järgmised kahjumid:</p> <p>a) kahjumid lootusetu debitoorse võlgnevuse mahakandmisest, vaatamata selle tekkimise ajale;</p>

- b) inventeerimisel selgunud materiaalse väärtuste puudujääk;
- c) aruandeaastal selgunud trahvid, viivised ja leppetrahvid;
- d) summade tagastamine pangale enne aruandeaastat tehtud, kuid tegelikust suuremas mahus näidatud geoloogiliste uurimistööde maksumuse ulatuses

Hoonestajad arvestavad sellel kontol tasutud trahvid, viivised ja leppetrahvid lepingutingimuste rikkumise ja transpordivahendite seisakute eest; kahjumid materiaalse väärtuste ja teenuste realiseerimisest väljapoole; kahjumid debitoorse võlgnevuse mahakandmisest ja teised, välja arvatud süüdi olevate isikute arvele kantud kahjumid; kahjumid riknenud materiaaletest väärtustest ja valmishitamata hoonete ja tehniliste ehitiste purustustest loodusõnnetuste tagajärjel, välja arvatud süüdi olevatelt isikutelt ja organisatsioonidelt sissenõudmiseks esitatud summad; saadud trahvid, viivised ja leppetrahvid ning väljapoole realiseeritud materiaalse väärtuste ja teenuste realiseerimisest saadud kasum.

Loetletud kahjumid lülitatakse tegevusserakendatavate objektide inventarimaksumusse kapitaalmahutuste ja ehitus- ning montaažtööde omamaksumuse arvestuse põhimääruses ettenähtud korras.

Tööde tegemisel majanduslikul teel ei kannu hoonestajad trahve, viiviseid ja leppetrahve kontole nr. 99, vaid kontole nr. 27 «Lisakulud» tööttevõtjate-organisatsioonide ehitusvalitsuste jaoks kindlaksmääratud korras.

III. Varustus-, turustus- ja kaubandusorganisatsioonid (TVO-d)

A. Kasumid ja tulud

1. Kogutulu hulgirealiseerimisest ja kaupade, materjalide, tööde ning teenuste süsteemisest väljastamisest	Kogutulu hulgirealiseerimisest (kaupa arvatud transiit arveldustest osavõtmisega) ja kaupade, materjalide, tööde ning teenuste süsteemisest väljastamisest (realiseerimis- ja väljastamiskontode allkontode kreditsaldode summad, välja arvatud taara realiseerimine ja väljastamine). Siin arvestatakse ka hinnakõrgendid (komisjonitasu) varustusorganisatsioonide poolt kaupade transiidina realiseerimise organiseerimise eest ilma arveldustest osavõtmiseta
2. Kogutulu kaupade jae- ja väikehulgirealiseerimisest	Kogutulu kaupade jae- ja väikehulgirealiseerimisest (konto nr. 46 «Realiseerimine» allkonto 7 kreditsaldo)
3. Halduslülide ülalpidamiseks saadud eraldamised	Laekumised oma süsteemi alamastme organisatsioonidelt ja ettevõtetelt kõrgemalseisvate organisatsioonide administratiivkulude katteks, mis on arvestatud konto nr. 44 allkontol 5. Analüütilises arvestuses arvestatakse eraldamised iga organisatsiooni, ettevõtte ja majandi järgi, kellelt need on saadud
4. Kasum mittetööstuslikelt majanditelt (välja arvatud elamu- ja kommunaalmajandus)	TVO-de koosseisu mittekuuluvate mittetööstuslike majandite (elukondliku teenindamise ettevõtete ja töökodade, põllumajanduslike abimajandite jt.) kasumisummad (tulud ületavad kulusid)
5. Kasum elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest	Elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest saadud kasumisummad (tulud ületavad kulusid)
6. Laekumised mahakantud lootusetu võlgadest	Eelmistel aastatel kahjumiks kantud debitoorse võlgnevuse katteks laekunud summad
7. Saadud trahvid, viivised ja leppetrahvid	Trahvide, viiviste ja leppetrahvide summad, mis on sisse nõutud seoses maksete mitteõigeaegse tasumisega, lepingutüümiste mittetäitmisega, taara mittetagastamisega jne. Need summad arvestatakse sellel kirjel eraldi vastavalt liikidele
8. Inventeerimisel avastatud kaubaliste materiaalsete väärtuste ülejäägid	Inventeerimisel selgunud kaubaliste materiaalsete väärtuste ülejäägid (välja arvatud põhivahendid ning materjalid tootmisettevõtetes) juhul,

Kirjete nimetus	Kirjete sisu
9. Ülemõõtmisel ilmnenud riidekangaste ülejäägid	kui pole võimalik kindlaks teha nende tekkimise allikat Eelarvetuludesse sissemaksmisele kuuluvaid rahaliste vahendite ülejääke sellel kirjel ei arvestata
10. Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate kasumid	Aruandeaastal selgunud, kuid eelmiste aastate operatsioonidelt saadud kasumid; hankijatelt eelmistel aastatel saadud ja kulutatud teenuste ja kaubaliste materiaalsete väärtuste ümberarvestuse tulemusel laekunud summad; ostjatelt eelmisel aastal realiseeritud kaubaliste materiaalsete väärtuste ümberarvestuse tulemusel saadud summad jt.

B. Kulud, kaod ja kahjumid

12. Hulgiettevõtete käibekulud	Realiseeritud kaupadele langevad ladude, baaside ja kontorite käibekulud, mis on arvestatud konto nr. 44 «Käibekulud» allkonnal 1
13. Jaekaubandusettevõtete käibekulud	Jaekaubandusettevõtete (kaupluste, müügilaudade, kioskite jt.) ning väikehulgibaaside realiseeritud kaupadele langevad käibekulud, mis on arvestatud konto nr. 44 «Käibekulud» allkonnal 2
14. Uhiskondliku toitlustamise ettevõtete käibekulud	Konto nr. 44 «Käibekulud» allkonnal 3 arvestatud kulud
15. Kõõgiviljahoidlate käibekulud	Konto nr. 44 «Käibekulud» allkonnal 4 arvestatud kulud
16. Administratiivkulud	Konto nr. 44 «Käibekulud» allkonnal 5 arvestatud kulud
17. Eraldamised haldusüli-de ülalpidamiseks	Alamastme organisatsioonide ja ettevõtete poolt oma kõrgemalseisvate organisatsioonide ülalpidamiseks eraldatud summad. Tootmisettevõtete ning varustus-, turustus- ja kaubandusettevõtete (TVO-de) poolt eraldatud summasid sellel kirjel ei arvestata. Nimetatud eraldamiste summad kantakse nendes ettevõtetes toodangu ning tehtud tööde ja teenuste omahinda
18. Kahjumid materjalide, tööde ja teenuste realiseerimisest ja väljastamisest	Kahjumid materjalide, muude materiaalsete väärtuste, tööde ja teenuste realiseerimisest ja väljastamisest, välja arvatud tulemused taara

Kirjete nimetus	Kirjete sisu
19. Mittetööstuslike majandite (välja arvatud elamu- ja kommunaalmajandus) kahjumid	realiseerimisest ja väljastamisest ning mittetööstuslike ettevõtete kahjumid
20. Kahjumid elamu- ja kommunaalmajanduse ekspuuteerimisest	Mittetööstuslike majandite kahjumite summad (kulud ületavad tulusid), välja arvatud elamu- ja kommunaalmajanduse kahjumid
21. Kultuurilisteks ja elukondlikeks vajadusteks ettenähtud objektide ülalpidamiskulud	Kahjumite summa elamu- ja kommunaalmajanduse ekspuuteerimisest (kulud ületavad tulusid)
22. Kahjumid aegunud võlgade mahakandmisest	Tegelikud kulud, mis on ette nähtud kehtestatud korras kinnitatud eelarvega ametiühinguorganisatsioonidele tasuta kasutamiseks antud hoonete, ruumide, tehniliste ehitiste, aedade, parkide ja pioneerilaagrite majanduslikuks ülalpidamiseks, juhul kui need kulud pole kaetavad erifondidest — ettevõtte- (direktori-, juhataja-) fondist, laiatarbekaupade fondist
23. Kahjumid kehtestatud korras võlgade mahakandmisest puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste alal: a) võlgnike maksejõuetuse tõttu; b) muudel põhjustel	Aegumistähtaja möödumise tõttu sissenõudmiseks lootuseta debitoorse võlgnevuse summad. Need summad võib maha kanda ainult «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja -bilansside määrustikus» ettenähtud korras
24. Kahjumid muu debitoorse võlgnevuse mahakandmisest võlgnike maksejõuetuse tõttu	Sellel kirjel arvestatakse välja mõistetud võlad, mille kohta on tagastatud täitelehed koos rahvakohtuniku poolt kinnitatud aktidega kostjate maksejõuetuse kohta ja võimatusest pöörata sissenõudmist nende varale. Siia kantakse ka kehtestatud korras mahakantud võlad puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste alal
25. Kahjumid muude lootuseta võlgade mahakandmisest	Sellel kirjel arvestatakse kehtestatud korras kõrgemalseisva organisatsiooni loal debitoorse võlgnevuse summad (välja arvatud võlad puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste alal) võlgnike maksejõuetuse tõttu
	Debitoorse võlgnevuse summad (välja arvatud võlad puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste alal), mille sissenõudmisest kohus või arbitraaz on keeldunud, välja arvatud aegumise tõttu ära öeldud, ning võlad, mille sissenõudmist organisat-

26. Makstud trahvid, viivised ja leppetrahvid	<p>sioon (ettevõtte) peab lootusetuks (välja arvatud juhud, kus mahakandmine toimub rahvakohtuniku poolt kinnitatud maksejõuetuse akti alusel)</p> <p>Sellised summad võib kahjumiks kanda kõrgemalseisva organisatsiooni loal</p> <p>Tähtajaks teostamata arvelduste ja muude lepingutingimuste jne. mittetäitmise tõttu makstud trahvid, viivised ja leppetrahvid. Need summad arvestatakse käesoleva kirje all, eraldatult vastavalt nende liikidele</p>
27. Kahjumid loodusõnnetustest	<p>Nende kahjumite hulka kuuluvad:</p> <p>a) loodusõnnetuste (tulekahju, uputuse, raju, maavärisemise jms.) tagajärjel hävinud väärtuste maksumus või kahjud kaupade ja materjalide varude ning muude väärtuste, välja arvatud põhivahendid, rikkemisest;</p> <p>b) loodusõnnetuste tõttu hävinud külvide maksumus;</p> <p>c) kulud loodusõnnetuste vältimise abinõudeks;</p> <p>d) loodusõnnetusest tekkinud tagajärgede likvideerimise kulud, nagu tekitatud kahjustuste parandamine, territooriumi puhastamine pärast tulekahju, veeuputust jms.;</p> <p>e) kahjud organisatsioonide (ettevõtete) seisakutest loodusõnnetuste tõttu</p> <p>M ä r k u s. Loodusõnnetuste tõttu tekkinud kahjude hüvitamiseks saadud summad arvestatakse samuti sellel kirjel</p>
28. Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate kahjumid	<p>Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate operatsioonidelt saadud kahjumite summad, mille kuulumine eelmistesse aastatesse on dokumentaalselt tõestatud: summade tagasimaks arvelduste alal ostjatega eelmistel aastatel tasutud kaubaliste materiaalsete väärtuste eest, eelmisel aastal realiseeritud kaupadelt vähem arvutatud käibemaksusummad jt.</p> <p>M ä r k u s. Käesoleval kirjel ei arvestata:</p> <p>a) kahjumeid lootuseta debitoorselt võlgnevusest, vaatamata selle tekkimise ajale;</p>

Kirjete nimetus	Kirjete sisu
	b) inventeerimisel selgunud materiaalse väärtuste puudujäägid; c) trahvid, viivised ja leppetrahvid

IV. Autotranspordimajandid

A. Kasumid

1. Kasum autotranspordi vedudest, töödest ja teenustest	Oma autotranspordi vedudest väljastpoolt rakendatud autotranspordi vedudest ametkondliku autotranspordi tühi-sõitade kasutamisest peale- ja mahalaadimistöödest, laoja ekspedeerimisoperatsioonidest muudest töödest ja teenustest
2. Kasum materiaalse väärtuste realiseerimisest	Realiseerimiskontode kreditsaldo summad
3. Kasum elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest	Kasumisummad (tulud ületavad kulusid) elamu- ja kommunaalmajanduse ekspluateerimisest
4. Laekumised rendisest	Kasum põhivahendite rendileandmisest ja laenutamisest
5. Laekumised mahakanatud lootuseta võlgadest	Eelmistel aastatel kahjumiks kantud debitoorse võlgnevuse katteks laekunud summad
6. Saadud trahvide, viiviste ja leppetrahvide, protsentide ja kohtukulude summad, mis ületavad makstud summast	Saadud trahvide, viiviste ja leppetrahvide see osa, mis ületab makstud trahve, viiviseid ja leppetrahve; saadud protsentide see osa, mis ületab makstud protsente; saadud kohtukulude see osa, mis ületab makstud kohtukulusid
7. Saadud trahvid piletitasõidu eest autobussides	Sõitiatelt sissenõutud trahvid piletitasõidu eest autobussides ja marsruuttaksodes, trahvid maksmata pagasi ja vedudeks keelatud pagasi eest
8. Saadud trahvid autotranspordi seisakute eest	Veose andjatelt sissenõutud trahvid autotranspordi seisakute eest üle piirajanormide
9. Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate kasum	Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate operatsioonidelt saadud kasumid; hankijatelt eelmisel aastal saadud ja kulutatud teenuste ja materiaalse väärtuste ümberarvestuse tulemusel laekunud summad; tellijatelt ümberarvestuse tulemusel laekunud summad

B. Kahjumid

1. Kahjumid realiseerimisest	Kahjumid materjalide ja toodangu realiseerimisest (realiseerimiskontode deebetsaldo summad)
2. Kahjumid autotranspordi vedudest, töödest ja teenustest	oma autotranspordi vedudest
väljastpoolt rakendatud autotranspordi vedudest
ametkondliku autotranspordi tühi-sõitude kasutamisest
peale- ja mahalaadimistöödest, lao- ja ekspeditsioonioperatsioonidest
3. Kahjumid loodusõnnetustest	Nende kahjumite hulka kuuluvad:
a) loodusõnnetuste (tulekahju, uputus (jms.) tagajärjel hävinud väärtuste maksumus või kahjud materiaalsete väärtuste, välja arvatud põhivahendid, rikkumisest;
b) kulud loodusõnnetuste vältimise abinõudeks;
c) loodusõnnetustest tekkinud tagajärgede likvideerimise kulud
4. Kahjumid aegunud võlgade mahakandmisest	Märkus. Loodusõnnetuste tõttu tekkinud kahjude hüvitamiseks saadud summad arvestatakse samuti sellel kirjel
Aegumistähtaja möödumise tõttu sissenõudmiseks lootuseta debitoorse võlgnevuse summad. Need summad võib maha kanda ainult «Riiklike, kooperatiivsete (välja arvatud kolhoosid) ja ühiskondlike ettevõtete ning organisatsioonide raamatupidamisaruannete ja bilansside määrustikus» ettenähtud korras
5. Kahjumid kehtestatud korras võlgade mahakandmisest puudujääkide, raiskamiste ja omastamise alal:
a) võlgnike maksejõuetuse tõttu;
b) muudel põhjustel	Sellel kirjel arvestatakse väljamõistetud võlad, mille kohta on tagastatud täitelehed koos rahvakohtuniku poolt kinnitatud aktidega kostjate maksejõuetuse kohta ja võimatusest pöörata sissenõudmist nende varale. Siia kantakse ka kehtestatud korras mahakantud võlad puudujääkide, raiskamiste ja omastamise alal
6. Kahjumid muu debitoorse võlgnevuse mahakandmisest võlgnike maksujõuetuse tõttu.	Sellel kirjel arvestatakse ettenähtud korras kõrgemalseisva organisatsiooni loal debitoorse võlgnevuse summad (välja arvatud võlad puudujääkide, raiskamiste ja omastamise alal) võlgnike maksejõuetuse tõttu

Kirjete nimetus	Kirjete sisu
7. Kahjumid muude lootuseta võlgade mahakandmisest	Debitoorse võlgnevuse summad (välja arvatud võlad puudujääkide, raiskamise ja omastamise alal), mille sissenõudmisest kohus on keeldunud, välja arvatud aegumise tõttu ära öeldud, ning võlad, milliste sissenõudmist ettevõtte peab lootusetuks (välja arvatud juhud, kus mahakandmine toimub rahvakohtuniku poolt kinnitatud maksejõuetuse akti alusel). Sellised summad võib ettevõtte kanda kahjumiks kõrgemalseisva organisatsiooni loal
8. Kahjumid elamu- ja kommunaalmajanduse ekspuaterimisest	Kahjumite summa elamu- ja kommunaalmajanduse ekspuaterimisest (kulud ületavad tulused)
9. Kultuurilisteks ja elukondlikeks vajadusteks ettenähtud objektide ülalpidamiskulud	Tegelikud kulud, mis on ette nähtud kindlaksmääratud korras kinnitatud eelarvega ametiühinguorganisatsioonidele tasuta kasutamiseks antud hoonete, ruumide, tehniliste ehitiste, aedade, parkide ja pioneerilaagrite majanduslikuks ülalpidamiseks, juhul, kui need kulud pole kaetavad erifondidest — ettevõtte — (direktori-, juhataja) fondist, laiatarbekaupade fondist
10. Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate kahjumid	Aruandeaastal selgunud eelmiste aastate operatsioonidelt saadud kahjumite summad, mille kuulumine eelmistesse aastatesse on dokumentaalselt tõestatud: summade tagasimaks arvelduste alal veose andjatega autovedude ja muude eelmistel aastatel teostatud tulude eest
	Märkus. Käesoleval kirjel ei arvestata: a) kahjumeid lootuseta debitoorsest võlgnevusest, vaatamata selle tekkimise ajale; b) inventeerimisel selgunud materiaalsete väärtuste puudujääke; c) aruandeaastal selgunud eelmiste aastate trahve, viiviseid ega leppetrahve

deebet-pool kontodega:

- 05 Toorained ja materjalid
- 06 Kütus
- 07 Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed
- 08 Varuosad
- 09 Noor- ja nuumloomad
- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 20 Põhitootmine
- 21 Omatoodetud pooltooted
- 23 Abitootmine
- 25 Tsehhikulud
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 31 Tulevaste perioodide kulud
- 34 Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine
- 40 Valmistoodang
- 41 Kaubad
- 42 Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks
- 44 Käibekulud
- 46 Realiseerimine
- 47 Kaupade süsteemisisene väljastamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 60 Arveldused hankijate ja tööettevõtjatega
- 61 Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal
- 64 Arveldused ostjate ja tellijatega
- 69 Arveldused sotsiaalkindlustuse alal
- 70 Arveldused tööliste ja teenistujatega
- 71 Arveldused aruandekohustuslike isikutega
- 73 Arveldused eelarvega
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveldused
- 80 Eemaldatud vahendid
- 85 Põhikirja- (põhi-)fond
- 87 Erifondid
- 88 Elseisvate maksete reserv
- 93 Kapitaalmahutuste finantseerimine
- 96 Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised;

krediid-pool kontodega:

- 12 Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed
- 14 Materiaalsete väärtuste ümberhindamine
- 26 Tehase üldkulud
- 27 Lisakulud
- 29 Mittetööstuslikud käitised ja majandid
- 33 Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine
- 41 Kaubad
- 44 Käibekulud
- 46 Realiseerimine

- 47 Kaupade süsteemisisene väljastamine
- 50 Kassa
- 51 Arvelduskonto
- 76 Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega
- 79 Majandisisesed arveidused
- 82 Puudujäägid ja kaod väärtuste rikkumisest
- 85 Põhikirja-(põhi-)fond
- 88 Eelseisvate maksete reserv.

BILANSIJÄRELMISED KONTOD

Bilansijärelmised kontod on ette nähtud ajutiselt ettevõtte või organisatsiooni valduses olevate, kuid temale mittekuuluvate väärtuste arvestamiseks, nagu: renditud põhivahendid, vastutavale hoiule või töötlemiseks võetud kaubalised materiaalsed väärtused jms.

Peale selle arvestatakse bilansijärelmistel kontodel eelarveliste krediitide avatud summad, rangele aruandlusele kuuluvad blanketid.

Arvestust peetakse lihtarvepidamise süsteemis.

Kaubalised materiaalsed väärtused arvestatakse bilansijärelmistel kontodel kas lepinguliste hindadega või ülekande-vastuvõtu aktides või faktuurarvetes ettenähtud hindadega, renditud põhivahendid aga — rendilepingutes näidatud hindega.

Rangele aruandlusele kuuluvad blanketid arvestatakse tinglikes hindades.

Kõik bilansijärelmistel kontodel arvestatud kaubalised materiaalsed väärtused ja renditud põhivahendid inventeeritakse omade väärtuste kohta kindlaksmääratud korras ja tähtaegadel.

Bilansijärelmine konto nr. 1 «Renditud põhivahendid»

Sellel kontol arvestatakse ettevõtte poolt renditud põhivahendid.

Renditud põhivahendite analüütilist arvestust peetakse rendileandjate viisi, põhivahendite üksikute liikide lõikes.

Bilansijärelmine konto nr. 2 «Töötlemiseks võetud toorained ja materjalid»

Sellel kontol arvestatakse töötlemiseks võetud toorained ja materjalid (tellija tooraine).

Töötlemise või viimistlemise arvestust peetakse tootmis-kontodel, mis peegeldavad nende töödega seoses olevaid kulusid, välja arvatud tellija toorainete ja materjalide maksumus.

Tellija toorained ja materjalid arvestatakse bilansijärelmistel kontodel lepingutes ettenähtud hindadega.

Analüütilist arvestust peetakse tellijate viisi, toorainete ja materjalide liikide, sortide ja asukoha järgi.

Bilansijärelmine konto nr. 3 «Vastutavale hoiule võetud kaubalised materiaalsed väärtused»

Sellel kontol arvestatakse vastutavale hoiule võetud kaubalised materiaalsed väärtused järgmistel juhtudel:

a) kui hankijatelt on saadud kaubalisi materiaalseid väärtusi, mille järgi ettevõtte seaduslikul alusel keeldus faktuurarvete aktseptist ja nende tasumisest;

b) kui hankijatelt on saadud veel tasumata kaubalisi materiaalseid väärtusi, mille kulutamine enne nende eest tasumist on keelatud;

c) kui kaubalised materiaalsed väärtused on võetud vastutavale hoiule muudel põhjustel.

Peale selle arvestab ettevõtte (organisatsioon) — hankija nendel kontodel kaubalised materiaalsed väärtused, mille eest ostjad on tasunud, kuid mis on ettevõttest mit-teolenevaid põhjustel ära vedamata.

Vastutavale hoiule võetud kaubaliste materiaalse-te väärtuste analüütilist arvestust peetakse nende väärtuste valdajate-ettevõtete viisi, väärtuste liikide, sortide ja hoiukohtade järgi.

Bilansijärelmine konto nr. 4 «Monteerimiseks võetud seadmed»

Sellel kontol arvestatakse kõik seadmete liigid, mis töö-ettevõtja — organisatsioon on tellijalt montaaži jaoks saanud.

Analüütilist arvestust peetakse üksikute objektide või agregaatide järgi tellija poolt saatedokumentides märgitud hindadega.

Bilansijärelmine konto nr. 5 «Rangele aruandlusele kuuluvad blanketid»

Sellel kontol arvestatakse ettevõttes säilitatavad ja aruandlustena väljaantavad rangele aruandlusele kuuluvad blanketid (kviitungiraamatud jt.).

Rangele aruandlusele kuuluvate blankettide sissetuleku ja väljaminekuoperatsioonid vormistatakse analoogiliselt rahaliste vahendite laekumise ja väljaandmise operatsioonidele.

Analüütilist arvestust peetakse eraldi rangele aruandlusele kuuluvate blankettide iga liigi kohta nende asukohade järgi.

Bilansijärelmine konto nr. 6 «Pankades avatud eelarvelised krediidid»

Sellel kontol arvestatakse eelarvest avatud krediitide summad kõigi finantseerimisliikide järgi: kaadri ettevalmistamiseks, lasteasutuste ülalpidamiseks, leiutustegevuseks jne.

Eelarvest saadavad summad kirjendatakse sellele kontole krediitide avamise kohta teate saamisel, tegelikult pangast kättesaadud summad aga kantakse sellelt kontolt maha.

Selle konto saldo näitab assigneeringute kasutamata jääki.

Analüütilist arvestust peetakse krediidiliikide järgi.

Bilansijärelmine konto nr. 7 «Kaubaliste materiaalse väärtuste puudujääkide arvestus- ja jaehinna vahe»

Sellel kontol arvestatakse arveldusi mitmesuguste isikutega nende arvel seisva omastatud või puuduleitud kaubaliste materiaalse väärtuste arvestushinna ja jaehinna vahe alal.

Kirjendid sellel kontol tehakse samaaegselt kirjenditega

kontol nr. 76 «Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega» (allkonto 3 «Deebitorid puudujääkide, raiskamiste ja omastamiste alal»).

Summade mahakirjendamine sellelt bilansijärelmiselt kontolt toimub vastavalt kaubaliste materiaalse väärtuste omastamises ja puudujääkides süüdi olevate isikute poolt maksmisele kuuluvate vahesummade sissenõudmisele.

Neil juhtudel, kui omastatud või puuduleitud kaubad on arvel hulgihindadega, tuleb omastatud või puuduleitud kaupade eest kostjatelt jaehindades sissenõutud maksumuse ja nende kaupade bilansilise hulgihindades arvestatava maksumuse vahe kanda liidueelarve tuludesse.

Analüütilist arvestust peetakse võlgnike isikukontode järgi.

Bilansijärelmine konto nr. 8 «Kahjumiks kantud maksevõimetute deebitoride võlad»

Sellel kontol arvestatakse võlgnike maksevõimetuse tõttu kahjumiks kantud debitoorset võlgnevust.

Võlgade kahjumiks kandmine võlgnike maksevõimetuse tõttu ei tähenda veel võlast täielikku loobumist (annulleerimist). Seda võlgnevust tuleb bilansijärelmisel kontol arvestada 10 aastat, arvates tema mahakandmise momendist, selleks et jälgida võimalusi tema sissenõudmiseks võlgniku varandusliku seisukorra muutumisel.

Varem kahjumiks kantud võlgnevuse sissenõudmise puhul laekunud summadega debiteeritakse kontot nr. 50 «Kassa» või kontot nr. 51 «Arvelduskonto» ning krediteeritakse kontot nr. 99 «Kasumid ja kahjumid». Samal ajal krediteeritakse samade summadega käesolevat bilansijärelmist kontot.

Bilansijärelmine konto nr. 9 «Tööde arved, mille tasumisest pank on keeldunud»

Sellel kontol arvestavad tööttevõtjad — organisatsioonid tellijate poolt aktsepsitud arveid, mille tasumisest pank on keeldunud.

Kontot debiteeritakse panga poolt tagastatud arvete summaga ja krediteeritakse pärast arvete tagastamise

põhjuse kõrvaldamist panga poolt vastuvõetud summaga
või arve annulleerimisel.

**Bilansijärelmine konto nr. 10 «Deebitorid valmidusastme
järgi esitatud arvete alal»**

Sellel kontol arvestavad ettevõtted tellijatele tööde val-
midusastme järgi esitatud faktuurarved kooskõlas pika
tähtaja peale (üle nelja kuu) sõlmitud lepingutega.

Tellijate peolt tasutud summad kirjendatakse sellelt
kontolt maha.

Konto saldo näitab tellijate võlgnevust neile tööde val-
midusastme järgi esitatud arvete alal.

SISUKORD

Liidulise, vabariikliku ja kohaliku alluvusega ettevõtete, ehituste ning majandusorganisatsioonide tootmis- ja majandusliku tegevuse raamatupidamise kontoplaan ja selle rakendamise juhend

I	osa. «Põhivahendid»	15
	Konto nr. 01 «Põhivahendid»	19
	Konto nr. 02 «Põhivahendite kulumine»	20
	Konto nr. 03 «Kapitaalremont»	21
II	osa. «Tootmisvarud ja monteeritavad seadmed»	23
	Konto nr. 05 «Toorained ja materjalid»	27
	Konto nr. 06 «Kütus»	31
	Konto nr. 07 «Ehitusmaterjalid ja monteeritavad seadmed»	33
	Konto nr. 08 «Varuosad»	37
	Konto nr. 09 «Noor- ja nuumloomad»	38
	Konto nr. 10 «Põllumajandussaaduste varumine»	41
	Konto nr. 11 «Varumis- ja laokulud»	42
	Konto nr. 12 «Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed»	44
	Konto nr. 13 «Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine»	47
	Konto nr. 14 «Materiaalsete väärtuste ümberhindamine»	49
III	osa. «Tootmiskulud»	50
	Konto nr. 20 «Põhitootmine»	53
	Konto nr. 21 «Omatoodetud pooltooted»	61
	Konto nr. 23 «Abitootmine»	62
	Konto nr. 24 «Tootmispraak»	66
	Konto nr. 25 «Tsehhikulud»	68
	Konto nr. 26 «Tehase üldkulud»	72
	Konto nr. 27 «Lisakulud»	75
	Konto nr. 28. «Ehitusmasinate ekspluateerimine»	82
	Konto nr. 29 «Mittetööstuslikud käitised ja majandid»	84
	Konto nr. 30 «Mittkapitaalsed tööd»	88
	Konto nr. 31 «Tulevaste perioodide kulud»	89
	Konto nr. 33 «Ehitustegevus ja põhivahendite soetamine»	92
	Konto nr. 34 «Lõpetatud ehitused ja põhivahendite soetamine»	100
	Konto nr. 35 «Põhikarja moodustamine»	104
	Konto nr. 36 «Geoloogilised uurimistööd»	105
IV	osa. «Valmistoodang, kaubad ja realiseerimine»	108
	Konto nr. 40 «Valmistoodang»	109
	Konto nr. 41 «Kaubad»	110
	Konto nr. 42 «Kaubanduslik hinnalisand ja käibemaks»	115

Konto nr. 43.	«Tootmisvälised kulud»	117
Konto nr. 44	«Käibekulud»	120
Konto nr. 45	«Lähetatud kaubad, tehtud tööd ja teenused»	129
Konto nr. 46	«Realiseerimine»	133
Konto nr. 47	«Kaupade süsteemisene väljastamine»	139
V osa.	«Rahalised vahendid»	140
Konto nr. 50	«Kassa»	141
Konto nr. 51	«Arvelduskonto»	142
Konto nr. 53	«Hinnavahede pangakonto»	144
Konto nr. 54	«Kapitaalmahutuste erikonto»	145
Konto nr. 55	«Muud pangakontod»	145
Konto nr. 56	«Muud rahalised vahendid»	147
VI osa.	«Arveldused»	149
Konto nr. 60	«Arveldused hankijate ja tööttevõtjatega»	151
Konto nr. 61	«Arveldused avansside ja tellimuste eest ositi maksmise alal»	154
Konto nr. 64	«Arveldused ostjate ja tellijatega»	155
Konto nr. 65	«Arveldused põllumajandussaaduste kokkuostu alal»	157
Konto nr. 67	«Vastastikuste nõudmiste tasaarvestus»	157
Konto nr. 69	«Arveldused sotsiaalkindlustuse alal»	158
Konto nr. 70	«Arveldused tööliste ja teenistujatega»	159
Konto nr. 71	«Arveldused aruandekohustuslike isikutega»	161
Konto nr. 73	«Arveldused eelarvega»	163
Konto nr. 74	«Arveldused kooperatiivsete organisatsioonidega»	164
Konto nr. 75	«Arveldused seadmete hankijatega»	164
Konto nr. 76	«Arveldused mitmesuguste deebitoride ja kreditoridega»	166
Konto nr. 77	«Ametkonnasisesed arveldused»	170
Konto nr. 79	«Majandisisesed arveldused»	172
VII osa.	«Eemaldatud vahendid»	173
Konto nr. 80	«Eemaldatud vahendid»	173
VIII osa.	«Puudujäägid ja kaod»	174
Konto nr. 82	«Puudujäägid ja kaod väärtuste riknemisest»	174
IX osa.	«Fondid ja reservid»	176
Konto nr. 85	«Põhikirja-(põhi-)fond»	177
Konto nr. 86	«Amortisatsioonifond»	180
Konto nr. 87	«Erifondid»	183
Konto nr. 88	«Eelseisvate maksete reserv»	187
X osa.	«Pangakrediidid ja finantseerimine»	189
Konto nr. 90	«Lühiajalised pangalaenud»	189
Konto nr. 92	«Pikaajalised pangakrediidid»	190
Konto nr. 93	«Kapitaalmahutuste finantseerimine»	192
Konto nr. 94	«Põhikarja moodustamise finantseerimine»	196
Konto nr. 95	«Geoloogiliste uurimistööde finantseerimine»	197
Konto nr. 96	«Sihtfinantseerimine ja sihtlaekumised»	199
XI osa.	«Finantsilised tulemused»	205
Konto nr. 99	«Kasumid ja kahjumid»	205

Bilansijärelmised kontod	225
Bilansijärelmine konto nr. 1 «Renditud põhivahendid»	225
Bilansijärelmine konto nr. 2 «Töötlemiseks võetud toorained ja materjalid»	226
Bilansijärelmine konto nr. 3 «Vastutavale hoiule võetud kaubalised materiaalsed väärtused»	226
Bilansijärelmine konto nr. 4 «Monteerimiseks võetud seadmed»	226
Bilansijärelmine konto nr. 5 «Rangele aruandlusele kuuluvad blanketid»	227
Bilansijärelmine konto nr. 6 «Pankades avatud eelarvelised krediidid»	227
Bilansijärelmine konto nr. 7 «Kaubaliste materiaalsete väärtuste puudujääkide arvestus- ja jaehinna vahe»	227
Bilansijärelmine konto nr. 8 «Kahjumiks kantud maksevõimetute deebitoride võlad»	228
Bilansijärelmine konto nr. 9 «Tööde arved, mille tasumisest pank on keeldunud»	228
Bilansijärelmine konto nr. 10 «Deebitorid valmidusastme järgi esitatud arvete alal»	229

ПЛАН СЧЕТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА
производственно-хозяйственной деятельности предприятий, строек и хозяйственных организаций союзного, республиканского и местного подчинения и инструкция по его применению

Госфиниздат 1959 Москва

На эстонском языке
Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

*

Toimetaja K. Tamjärv
Tehniline toimetaja J. Pedari
Korrektor S. Kõiv

Ladumisele antud 12. III 1960. Trükkimisele
antud 3. V 1960. Paber 54×84, 1/2s. Trüki-
poognaid 14,5. Formaadile 60×92 kohaldatud
trükipoognaid 11,89. Arvutuspoognaid 15,12.
Tiraaž 5000. Tellimise nr. 834. Trükikoda
«Ühiselu», Tallinn, Pikk tn. 40/42

Hind rbl. 4.55

Rbl. 4.55

A-23131

11

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00376683 1